İSKOÇYA SOKAĞI 44 NUMARA

Alexander McCall Smith

İSKOÇYA SOKAĞINDA GÜNIŞIĞI

Çevirmen: Çiçek Eriş

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

İngiltere'nin en çok okunan yazarlarından McCall Smith, **İSKOÇYA SOKAĞINDA GÜN IŞIĞI** ile "İskoçya Sokağı 44 Numara" dizisini sürdürüyor. Yazar yeni maceralarını anlattığı sokak sakinlerinin ilişkilerinde aile, dostluk ve komşuluk değerlerini mizahi bir dille ele alıyor. Zengin gülmece öğeleri ve ilginç tiplerle süslediği Edinburgh'u renkli, şaşırtıcı ve romantik bir şehir olarak gözler önüne seriyor.

Eğlenceli bir roman olan **İSKOÇYA SOKAĞINDA GÜN IŞIĞI**, yazarın gündelik ilişki ve davranışların gülünçlüğü ile ince ince alay ederken, aşk ve arkadaşlığı örtülü bir duygusallıkla aktardığı yaşam sahnelerinden oluşuyor. Hayata ve insanlara neşeli yaklaşımıyla tanınan Alexander McCall Smith'in zekice yapılmış gözlemleri ve okurunu eğlendirme becerisi **İSKOÇYA SOKAĞINDA GÜN IŞIĞI**'nda yeniden bir araya geliyor.

8850161
BCA
8850161 BCA

9 786053 609629

KDV dahil fiyatı
26 TL

KAKTUSUN

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

Genel Yayın: 2858

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ALEXANDER McCALL SMITH
İSKOÇYA SOKAĞINDA GÜNIŞIĞI

ÖZGÜN ADI
SUNSHINE ON SCOTLAND STREET

ÇEVİREN
ÇİÇEK ERİŞ

© 2012 ALEXANDER MCCALL SMITH
© AKÇALI TELİF HAKLARI AJANSI
© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2012
Sertifika No: 11213

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM: EKİM 2013, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-962-9

BASKI
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
SERTİFİKA NO: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

Roman

iskoçya sokağında günışığı

ALEXANDER McCALL SMITH

Çeviren Çiçek Eriş

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

Bu kitap Emily için

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

1. Sessizlik Yemini ve Şapkalar

Domenica Macdonald düğünlerin ne büyük önemi olduğunu antropolog olmasaydı dahi anlardı. Antropologlar –hatta sosyologlar– bize zaten bildiğimiz veya duymayı beklediğimiz, belki de öğrendiğimizde şaşırmayacağımız şeyleri söylüyorlardı sık sık. Yani neticede biz de tıpkı Domenica gibi düğünlerin evlenme törenlerinden öte bir şey, aile envanterinin çıkarılmasına ve katarsise vesile olduğunu, herkesin önünde iki kişinin karşılıklı yemin etmesinden son derece farklı olduğunu biliyorduk.

Bu görüşler Domenica'ya on beş yirmi yıl önce üniversiteye Istituto-Antropologico-Sociologico'dan misafir olarak gelen Profesör Salvatore Santaluca tarafından aşılanmıştı. Santaluca'nın Sicilya tepelerindeki köylerde yapılan geleneksel evliliklere dair araştırmaları, düğünlerden önce yapılan pazarlıklarla tartışmaları gözler önüne seriyor ve antropoloji klasiklerinden sayılıyordu, hatta bazıları tarafından Margaret Mead'in *Coming of Age in Samoa*'sına eş tutulmaktaydı. Ne yazık ki bu ayrıntıların yayımlanması Sicilya'daki bazı çevrelerde sessizlik yemininin ihlali olarak değer-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

lendirilmiş ve profesör birkaç ay sonra Messina'daki bir restoranda vurulmuştu, bu cinayeti kimin işlediği de henüz açıklığa kavuşturulmamıştı, çünkü konuyu araştırmakla görevli olanlar suçu işleyenlerle aynı insanlardı. Elbette o günden bu yana işler değişmişti, İtalyan hükümeti güney bölgelerini uzun süredir içten içe çürüten suç kültürüne savaş açmıştı, fakat hem Santaluca hem de devleti haraca bağlamış gizemli zorbalarla uğraşmayı kendine görev bilmiş cesur yargıçlar ve polisler için artık çok geçti.

Domenica bunca yıldan sonra zavallı Profesör Santaluca'nın bir anda aklına düşmüş olmasına şaşırmıştı. Fakat evlilik kurumuna ve geleneklerine dair düşüncelere dalması gayet anlaşılırdı, ne de olsa kendisi de –Angus Lordie'yle– evlenmek üzereydi ve İskoçya Sokağı'ndaki dairesinde arkadaşı Big Lou'yla oturmuş Palmerston Meydanı'ndaki St. Mary Katedrali'nin kapısından içeri gireceği o ana –topu topu üç saat kalmıştı– hazırlanıyordu. İçeri girerken Johann Sebastian Bach'ın düğün müziği olarak da kullanılan "Koyunlar Güven İçinde Otlayabilir" adlı parçası çalacaktı. Bu parça Bach'ı çok seven Angus tarafından seçilmişti. Domenica bunu kiliseden çıkarlarken çalacak şarkıyı kendisinin seçmesi koşuluyla kabul etmişti. O şarkı da Charles Marie Widor'un 5 Numaralı Senfonisi'nin Toccata'sıydı; zafer duygularını en iyi yansıtan parçaydı.

"Herkes bayılacak," demişti Domenica. "Âdeta bir beyanat."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

“Ne beyanatı?” diye sordu Angus.

“Evliliğin hakikaten gerçekleştiğine dair,” dedi Domenica. “Öyle bir müzik ki... nasıl söylesem... belirsizliğe mahal vermiyor.”

“Mümkün,” dedi Angus. “Alelade değil gerçekten.”

“Sence hangi besteciler alelade?”

“Bazı minimalistler. İki üç nota kullananlar. Duymak için emek harcadıkların. Zayıf müzik. Widor’unki oldukça katmanlı.”

İlahilerden bahsetmeye başladılar. Domenica konu ilahiler oldu mu biraz rahatsızlık duyuyordu. İnsanların neden ilahi söylediklerini anlıyordu –temel bir birleştirici görev üstleniyor, insanların moralini yerine getiriyorlardı–, ama kelimelerin pek ciddi incelenmediğini, genellikle duygusal olduğunu ve tekrarlayıp durduğunu düşünüyordu. Tabii istisnalar da vardı: “Denizde Tehlike Yaşayanlar İçin”in sözleri isabetli ve inandırıcıydı. Hele küresel ısınma ve deniz seviyesinin sürekli arttığı göz önünde bulundurulursa “Muazzam okyanus derin / Koyduğu sınırlarda kalsın” dileğini dile getirmenin son derece akla yatkın olduğunu düşünüyordu. Ama bu bir düğünde söylenebilir miydi? Bir denizcinin düğününde söylenebilirdi belki, ama ne kendisi ne de Angus denizciydi. Ayrıca “Onurunla Dövüş” vardı, verdiği mesaj netti, fakat bir boksörün düğünü söz konusu değilse tören için uygun olmadığı ortadaydı; böyle bir durumda şarkının konusu evlilik tartışmalarına değil, profesyonelliğe yorulabilirdi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kudüs" adlı ilahi de etkileyiciydi, ancak İskoçya'dan değil İngiltere'den bahsediyordu ve bir İskoç düğününde söylenmesi yersiz kaçabilirdi. Ayrıca uygun olmamasının bir diğer sebebi tam başında yönelttiği soruya genellikle hayır yanıtı verilmesinin gerekmesiydi. İlk dizesi her ne kadar dramatik ve dokunaklı olsa da, "Kadim dönemlerdeki o ayaklar..." kısmı dinleyeni "hayır" demeye davet ediyordu.

Angus'un yaptığı öneriler pek işe yarar türden değildi. Yazdığı "Tanrı Belçika'yı Küçümsüyor" adlı ilahiyi İskoçya Kilisesi'nin inceleme komitesine sunmuştu. Ancak bu ilahinin ilk kıtasının komitenin pek istediği türde olmadığı ortaya çıkmıştı: "Tanrı Belçika'yı hiç duymamış / Fakat yine de seviyor / Çünkü Tanrı iyi kalplidir ve kim olduğunu umursamaz / Ün gözünü kamaştırmaz." İkinci kıta da Kaptan Haddock ve Tenten'e gönderme yaptığı için kabul görmemişti, çünkü modern olsun olmasın bu iki karakterin herhangi bir ilahi kitabında yer almasının uygun olmadığı düşünülüyordu.

"'Tanrı Belçika'yı Küçümsüyor' diye bir ilahi yazmıştım, hatırlıyor musun?" diye sordu Angus.

Domenica, Angus'a uyarırcasına baktı. "Hatırlıyorum Angus, fakat o ilahiyi kullanmayacağız."

"Çok yazık. Benim çok hoşuma gitmişti."

Tuvalet masasının önünde oturan Domenica Fife'teki bir şapkacıdan büyük bir paraya alınmış taçlı şapkayı Big Lou onun kafasına yerleştirmeye çalışırken –"Dört tane tüy için yüz seksen sterlin!" diye bağırmış-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

tı Big Lou– ilk düğününü düşünüyordu. Çok farklıydı. Hindistan, Kerala'da Cochin'li tüccar bir ailenin en büyük oğluyla evlenmiş ve kısa bir süre için Bayan Varghese adını taşımıştı.

O düğün pek çok Hint düğünü gibi günlerce sürmüş, Hindistan ve ötesinden ordu gibi kalabalık akraba ve arkadaşlar akın akın gelmişti. Çok mutlu bir evlilik olmamıştı, ayrıca kocası ailesinin elektrik fabrikasında cereyana kapılarak öldüğünden kısa sürmüştü. Domenica üzülmüştü, ama kendisine karşı dürüst olması gerekirse ne eski kocasını ne de eski kaynanasını özlüyordu. Angus'un böyle bir ailevi yükü yoktu... köpeği Cyril dışında.

Domenica, Cyril'i de yanına kabul ettiğinin farkındaydı, ama çekilmez bir kaynana ile bir köpek arasında seçim yapma şansı olsa çoğu insan ikinci şıkkı tercih ederdi... gizliden gizliye elbette.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

2. Geç Kalanlar

"Ne giydiğimin ne önemi var?" diye sordu Domenica. "Gelin yirmili yaşlarındaysa giydiği gelinliğin takıntı haline getirilmesini anlıyorum, ama ben..."

"İnsanlar her halükârda ilgilenecektir," dedi Big Lou, Domenica'nın saçına takmaya çalıştığı tüylü taçla uğraşırken. "Gelinin ne kadar yaşlı olduğu hiç önemli değil... kaldı ki sen de o kadar yaşlı değilsin Domenica."

Domenica'nın kaç yaşında olduğunu bilmiyordu. Kırk beş mi? Daha mı yaşlıydı? Belki de daha gençti. Angus'un da yaşını tahmin etmek zordu. Kimi zaman kırk yaşında bile göstermiyordu, kimi zaman çok daha yaşlı duruyordu. Herhangi bir yaşta olabilecekmiş gibi gösteren insanlardandı.

"Yaş kişilik katıyor belki de," dedi Domenica. "Ya da en azından kendimizi böyle teselli ediyoruz." Aynaya baktı. Klasik bir gelinlik giymesi saçma olurdu. Koyun kılığına bürünmüş kurt gibi diye düşündü, insanlar aradaki farkı unuttukça anlam ifade etmemeye başlayacak bir metafor. Bugünlerde koyun eti nereden alınıyordu? Ortadan kaybolmuştu sanki;

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

artık her şey kuzu gibiydi, çünkü kuzular koyun olma şansına erişemiyordu. Bu yüzden bu deyim de kaybolacak ve dil daha da fakirleşecekti. Artık Pelion'u Ossa'ya bindirme alışkanlığı da kaybolmuştu... veya mihraba varmak. Günümüzde bir genç, "Nereye varmak?" diye sorabilirdi. Dünyaevine girmek. "Neye girmek?"

"Evet," dedi Big Lou dudaklarının arasına sıkıştırdığı iki firketeyle. "Film yıldızlarındaki o pürüzsüz suratlara katlanamıyorum. Hani var ya dümdüz, tek bir kırışık yok. Suratın surat olduğunu belli eden hiçbir şey yok."

"Çok az çizgi görünüyor," diye kabullendi Domenica. "Ama insan erik kurusu gibi görünmek de istemez." Duraksadı. Taç kafasına oturmayacaktı, bundan emindi artık. "Ya da W. H. Auden gibi."

"Şu kırışık suratlı deli mi?"

"Evet. Suratını yağmurda kalmış düğün pastasına benzetmişlerdi."

Big Lou güldü. "Suratı güzeldi."

"Evet. Yüzü için jeolojik afet diyordu. Tabii bir de sigara içiyordu, o da kötüleştirmiştir. Kurutulup tütsülenen balık gibi." Tekrar duraksadı. "Ne var biliyor musun Lou? Tüm bunlardan biraz utanıyorum."

"Evlenmekten mi?"

"Evet. Yani bence..."

Big Lou elini omzuna koydu. "Saçma sapan konuşma! Senin yaşında evlenmekten ne çıkar! Bazılarıyla karşılaştırdığında daha piliç sayılırsın."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Piliç diye düşündü Domenica, bir başka metafor daha. Dilin büyük kısmı eskiden yaptığımız şeylere dayanıyor, yiyeceklerin nereden geldiğini bilmek gibi. Tabii ki Big Lou kibarlık ediyordu, ama bunun geç yapılan bir evlilik olduğu ortadaydı.

"Yaşa dair her şey değişti," diye devam etti Big Lou onu temin etmek istercesine. "Eskiden insanlar erken kalkardı, hatırlar mısın? Anne babalarımızın nesli neler yapıyordu hatırlasana. Ellili yaşlarına geldiklerinde yumuşak ev terlikleri giymeye başlıyorlardı."

"Haklısın," dedi Domenica. "Babamı düşünüyordum. Elli altı yaşında İskoçya Bankası'ndan emekli oldu ve aynı dönemde araba kullanmayı bıraktı. Çok yaşlı olduğunu söylemişti. Oysa bugün..."

"İnsanlar yetmiş yaşında maraton koşuyor."

Domenica başını salladı ve farkında olmadan tacı gevşetti. "Aynen öyle."

"Kafanı sabit tut," diye mırıldandı Big Lou. "Tekrar yapmak zorunda kalacağım."

"Ve yetmişlerinde Everest'e tırmanıyorlar ya da en azından çabalıyorlar."

"O da biraz abartı," dedi Big Lou. "Ancak bugünlerde her şeyden on beş çıkarsan yeridir." Duraksadı. "Tabii dağın boyunu kısaltamazsın."

"Yani artık kırk yaş..."

"Günümüzün yirmi beşi. Elli de otuz beş. Her şey bakış açısında yatıyor."

Domenica gülümsedi. "Yani kısacası bu yaşta evlenmekten utanmamalıyım, öyle mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Big Lou tacı yerine oturttu. "Aynen. Ayrıca şu başlık mıdır nedir... şu üç kuruşluk aşırı pahalı tüyler bir daha yerinden oynamaz umarım."

Domenica elini zarif taca attı, sıkı sıkıya oturmuş gibiydi. "Teşekkür ederim Lou. Ayrıca nedimem olduğun için de teşekkürler."

"İki yaşlı hindi bir arada," dedi Big Lou.

Domenica ayağa kalkınca Lou elbisesini düzeltmesine yardımcı oldu. Gümüş renkli ipekliden son derece şık bir takım elbise diktirmişti. Topuklu ve bağcıklı ayakkabılar zarif görüntüsünü tamamlıyordu.

Lou'ya baktı. "Sence doğru mu yapıyorum?"

"Angus'la evlenerek mi? Tabii ki. Eğer bu işi onaylamasam nedimen olmazdım."

"Haklısın sanırım," dedi düşünceli düşünceli. "İçten içe damadı onaylamayan bir nedime düşünsene. Orada dikilip tören boyunca endişeyle başını sallayıp dururdu herhalde. Arada sırada da gelenlere tüm bunlar benim başımın altından çıkmadı dercesine bakardı."

Big Lou gülümsedi. "Benim içimde şüphe yok. Gerçi..." Devam etmedi, ama olan olmuştu.

Domenica endişeyle ona baktı. "Gerçi ne Lou?"

Lou başını iki yana salladı. "Bir şey yok."

"Hadi, Lou. Gerçi deyip susamazsın."

Big Lou yere baktı. "Şey oldu... Yaklaşık bir sene önce Angus kafede çantasını bırakmıştı. Hani şu yanında taşıdığı deri çanta var ya. Neyse, çantayı unuttu, ben de bir şey olmasın diye tezgâhın arkasına götürdüm, ama içinden bir zarf düştü." Domenica'ya

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

baktı. "Üstünde bir ad ve adres vardı ve yerden alırken bakmadan duramadım."

Domenica nefesini tutmuştu. "Eee?"

Big Lou kısık sesle konuşmaya başladı. "Mektup Bayan A. Lordie'ye gönderilmişti. Öyle yazıyordu. Bayan A. Lordie. Üstünde Angus'un adresi vardı. Drummond Meydanı."

Domenica donakaldı. Hiçbir şey söylemedi.

"Ben de Angus evli mi diye düşünmüştüm."

Domenica kendini koltuğa bıraktı. Taç düştü, tüyler yerinden çıkıp yere doğru süzüldü, küçücük ve hiçbir önem taşımıyorlarmış gibi yere kondular.

"Tabii, böyle bir şey olma ihtimali çok düşük," diye devam etti Big Lou çabucak. "Bu yüzden sana şimdiye kadar söylememiştim ve şu anda söylediğim için çok üzgünüm."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

3. Binalar, Köprüler, Viski

Angus Lordie'nin oturduğu ve düğünü için hazırlandığı Drummond Meydanı, İskoçya Sokağı'nın yukarısında kalıyordu. Angus'un dairesi aynı zamanda atölye görevi görüyordu ve meydanda, İskoçya Sokağı'nın girişinin tam karşısındaydı, tabii aslında Drummond Meydanı tam bir meydandan ziyade yarım daireye benzeyen bir şekle sahipti. Mimari olarak yer kalmamış da dörtgene benzeyen şeklin bir ucu U haline getirilmiş gibi diye düşünmüştü Angus hep; ya da iki mimarın işi gibiydi, biri bir uçtan dörtgen yapacaklarını düşünerek, diğeri öteki yandan yuvarlak olacağını düşünerek işe başlamıştı. Eğer durum böyleyse –tabii bu hayalden ibaretti– Angus iki ucun birleştiği anı, trigonometrik bir gerilimle dolu olacak o anı düşünmeden edemiyordu.

Binalar büyük bir zorlukla karşılaşılmadan birbirine birleştirilebiliyordu tabii, biraz taş toprak kondu mu kaçınılmaz birleştirme işi tamamlanmış oluyordu; öte yandan bir nehrin iki yakasından aynı anda inşaatına başlanan köprüyü yapanların işi ne kadar zordu

kim bilir. İki kısım ortada ve kafa kafaya birleşmeliydi: Bir iki santimlik fark bile sorun yaratırdı ve birkaç metrelik fark felaketle sonuçlanırdı: Hiçbir köprünün ortasında bir göbek veya sapak olmamalıydı. Ya tünellere ne demeli? Manş Tüneli'ni inşa edenlerin hesapları doğru tutturup tüneli planlandığı gibi ortadan birleştirebilmiş olması büyük şanstı gerçekten.

Drummond Meydanı'ndaki atölye meydanın hoş bir sokakla kesiştiği noktada, üst iki katta yer alıyordu. Konumu önemliydi, çünkü hiçbir ressam bir bodrumda, hatta giriş katında yaşamak ve çalışmak istemezdi; böyle yerlerde yaşamak zorunda kalanlar kasvete kapılıyor ve yaptıkları resimler koşullar gereği ışıktan yoksun oluyordu: Gölgelerin ve karanlık, bulutlu göklerin oluşturduğu bir dünya resmediyorlardı. Oysa Angus gibilerin yukarılarda, çatı katlarında –ressamların geleneksel olarak ikamet ettiği yerlerde– atölyeleri vardı ve resimleri ışıkla dolup taşıyordu. Angus'un ışığı da tam olması gerektiği gibiydi: Kuzeye, uzaktaki Trinity'ye doğru uzanan çatılara ve onun da ötesinde Forth Halici ile Fife tepelerine bakıyordu, Angus'un kimi zaman Forth'un ötesindeki o tuhaf krallık diye adlandırdığı bölgeye. Kuzeyden gelen bu ışık dairenin diğer yanındaki ışıktan daha parlak gibiydi: Angus güneyden gelen ışığın kuzeydekine göre daha puslu olduğunu, daha karanlık, yoğun, yağlı ve durgun göründüğünü düşünüyordu.

Ayrıca kuzeye bakmak, Drummond Meydanı'nın ortasındaki parktan edebî taraf olarak adlandırdığı

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yönü, iki binanın gururla taşıdığı hatıra tabelalarını görebilmek anlamına geliyordu: Biri gelip geçenlere şair Sydney Goodsir Smith'in evini, ötekiyse yazar, eski casus, Birleşik Krallık Siyam Kedisi Birliği'nin başkanı ve *Gramophone* dergisinin kurucusu olan Sir Compton Mackenzie'nin evini gösteriyordu. Hatıra tabelaları iyiydi hoştu, ama istemeden bir hata yapıyorlardı: Bilmem kimin, yazar, ressam veya besteci (ya da her neyse) belli bir yerde yaşamış olduğunu belirtiyorlardı, ama her şey bundan ibaretti. Orada tek başına mı yaşamışlardı? Büyük bir ihtimalle hayır. Ya eşlerine, şöhrete kavuşmamış, ön plana çıkmamış, bir şey icat etmemiş veya başkasının topraklarını çalmamış ya da benzer bir eylemde bulunmamış sessiz eşlere ne demeli? Bu eşler herkesin ilgisini çekmiyor olabilirdi, fakat hiç var olmamışlar gibi davranılmamalıydı.

Compton Mackenzie'nin de öncelikle ilk eşi Faith, ardından evlendiği sadık hizmetçisi Barralı Chrissie McSween ve onun ölümünden sonra evlendiği Chrissie'nin kardeşi Lillian hep burada oturmuştu. *Yazar Compton Mackenzie üç eşiyle burada yaşadı* şeklinde hatırlanmaları mümkündü. Tabii bu yanlış anlamalara mahal verebilirdi, fakat son kısma *elbette birbiri ardına* veya *seriatim* gibi bir açıklama eklemek de aşırı ayrıntıcılık gibi görünebilirdi. *Seriatim* kelimesi Latince olduğundan iyice kafa karıştırabilirdi, ama bu elbette Edinburghlular için geçerli değildi... Latince bilgileri tabelaları okumak, Cicero çevirisi yapmak gibi gündelik işler için yeter de artardı bile.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Compton Mackenzie *Bol Bol Viski* adlı neşeli öykünün yazarıydı. Angus küçükken bu kitabı okumuştu, ama Hebride Adaları'nda yaşayan ve kıyıya vurmuş bir gemi dolusu viski bulan adalılarla ilgili olduğu dışında pek bir şey hatırlamıyordu. Bir İskoç'un ıslak düşü de denebilirdi. Bir gün Compton Mackenzie'nin evinin yanından geçerken aklına bir fikir gelmişti: Bir gemi dolusu viski bulmak İsrailliler'in çölde yiyecek bulması gibiydi. Bu da aklına bu olayı konu alan Poussin'in Louvre'daki resmini getirmişti ve bu... Evet, evet! Uzun süredir aradığı konu buydu işte: Bir grup İskoç'un (Compton Mackenzie'nin adalılarından daha önce yaşamış İskoçların) Ardnamurchan'ın kıyılarına vurmuş bir gemi dolusu viski bulması. Büyük boyutlu bir resim –Tiziano'nun İskoçya Milli Galerisi'ndeki resmi kadar büyük– ve onun kadar güçlü, etkileyici olacaktı, fakat Poussin'in geç dönem eserlerinde kullandığı soğuk renklerle resmedilecekti. Belki de büyük İskoç resmi diye adlandıracakları resim bu olurdu –insan böyle bir şeyi hayal etmeye cesaret edebilir miydi?– kendinden önce gelen tüm İskoç ressamlarının resimleri kadar büyük bir şey olurdu; Cowie'nin *Portrait Group*'u kadar etkileyici, Raeburn'ün *The Reverend Robert Walker Skating on Duddingston Loch*'u kadar ilginç, Cadell veya Peploe'nun Iona'dan Mull manzaraları, hatta Mull'dan Iona manzaraları kadar coğrafi öneme sahip bir resim.

Merdivenlerin başında durmuş, Matthew'u, sağdıcını beklerken bunları düşünüyordu. Matthew geç

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kalmıştı, ama hazırlanmak için epeyce vakitleri vardı, ancak çözülmesi gereken tuhaf bir mesele çıkmıştı ve bu mesele Angus'un giymeyi planladığı İskoç eteğinde keşfettiği büyük bir delikle ilgiliydi. Son giydiğinde böyle bir delik yoktu, demek ki güvelerin konuya el atmasıyla oluşuvermişti. Matthew ne yapılması gerektiğiyle ilgili bir öneride bulunabilirdi... belki de bir şey öneremezdi, ancak sağdıcın görevlerinden biri krizlerle başa çıkabilmekti ve hiç şüphesiz bu böyle bir durumdu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

4. Dünyayı ve İskoçya'yı Nasıl Görüyoruz

"Angus," dedi Matthew nefes nefese, "geç kaldığım için özür dilerim. Çocuklar yüzünden. Tobermory, Rognvald'ın üstüne kustu ve Elspeth delirmek üzereydi. Hani şu çocuklara verilen Calpol var ya, pembe renkli, ateşleri çıktığında filan veriyorsun. İşte ondan bulamayınca Stockbridge'deki eczaneye koşmam gerekti, ama tam o sırada bir baktım ki Tobermory benim de üstüme kusmuş..."

Sağdıcına kapıyı açan Angus içten bir kahkaha attı. "Daha çok vaktimiz var. Bak daha oraya gitmek için bile üç saat var."

Matthew saatine baktı. "Biliyorum, ama olsun, Palmerston Meydanı'na yürümemiz yirmi dakika alacak ve rahiple filan konuşman lazım."

Angus, Matthew'u içeri aldı ve sakinleştirmek için kolunu omzuna attı. "Endişelenecek bir şey yok. Daha saatler var."

Oturma odasına geçtiler, son derece eski ve çirkin sandalyelerin, menşei belli olmayan bir kokteyl dolabının ve mektup dolu bir yazı masasının bulunduğu eski püskü bir odaydı. Angus bu masayı Broughty

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ferry'deki amcasından almıştı ve mektupların kendisiyle hiçbir ilgisi yoktu, hepsi bir önceki neslin işleriyle ilgiliydi: 1952 tarihli kişisel mektuplar; artık çok ufak görünen rakamlarla dolu ticari belgeler (yeni bir kalorifer için üç sterlin yazıyordu mesela, Forsyth's'tan alınan bir ceket bir sterlin on şilindi); Inverness'teki bir Kuzey İskoçya Balosu davetiyesi vesaire. Hepsinin çoktan atılmış olması gerekirdi, Angus ara sıra bunu yapmaya karar verse de sürekli vazgeçiyordu: Bütün bunları atmak bir hayata dair hatıraları atmakmış gibi hissediyordu. Kimse amcasına dair bu ayrıntılara önem vermemişti, fakat hepsi bir hayatın fiziksel kalıntılarıydı ve Angus'u kendisine bunca cömertlik yapmış, sevdiği bir insana bağlıyorlardı.

Merdivenlerden koşarak çıkan Matthew nefesi düzeldikten sonra pencere kenarına geçip gökyüzüne baktı. "Düğün için harika bir gün Angus," dedi. "Gökyüzüne baksana. Tek bir bulut bile yok. Masmavi."

Angus yanına geldi. "Güzel," dedi. "Domenica'nın çok hoşuna gidecek."

Matthew ona döndü. "Bu söylediğin çok önemli bir şey, biliyor musun?"

Angus'un kafası karışmış gibiydi. "Nasıl yani?"

Matthew açıklamaya girişti. "Havanın Domenica'nın hoşuna gideceğini söyledin. Bu da dünyayı onun bakış açısıyla gördüğün anlamına geliyor. Evlilik için iyiye işaret."

Angus utanmıştı. "Yapma şimdi..."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Yoo," dedi Matthew. "Ciddiyim. O kadar uzun süredir evli değilim..."

Beş kişilik bir aile kuracak kadar uzun diye düşündü Angus.

"O kadar uzun süredir evli değilim," diye devam etti Matthew, "ama öğrendiğim bir şey varsa o da şu: Bazı şeylere eşinin bakış açısından bakman gerekiyor. İki değil dört gözden dünyayı görmeye alışman gerekiyor."

Angus kaşları çattı. "Tuhaf bir görüntü olur muhtemelen."

"İstediğin kadar burun kıvır, bu gerçek. Demek istediğim, ilk olarak onu düşünüyorsan –ve Domenica'nın havayı seveceğini düşünerek bunu gösterdin– çoktan düşünmen gerektiği şekilde düşünüyorsun demektir."

Angus arkadaşına baktı. Sevgili Matthew, kimi zaman ne kadar ciddiydi, kimi zaman da son derece... hassas, karşısında Macgregor kumaşından İskoç eteğiyle ve ceketindeki garip görünümlü ilikle duruyordu. Aklına *The White Heather Club* gelmişti: Yengesi –Broughty Ferry'deki amcasının eşi– Angus onları hafta sonlarında ziyarete gittiği zamanlarda bundan bahsedip dururdu. Andy Stewart, geleneksel danslar, tereyağlı kurabiyeler ve bütün o... o Broughty Ferry'ye dair şeylerle iç içe geçmiş bir anıydı. Düşünürken gülümsedi. Fakat İskoçya –ya da en azından bir kısmı– böyleydi işte. Vıcık vıcık bir duygusallık kadar, ruhsuz yüksek binaların veya küf kokulu gecekonduların

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

zorlu yaşamı da vardı; Edwin Morgan'ın İskoçların mahrumiyeti ve yenilgisinin sert çehresini özetleyen o vurucu "Riddrie üstünde birikir kara bulutlar" dizesi, bir şey yapmamız gereken, fakat neticede iyileştirmeyi başaramadığımız mahvolmuş ve hayal kırıklığına uğramış hayatlardan mürekkep manzarayı gözler önüne seriyordu.

Bunları düşündü ve Matthew'a bu konuda teşekkür etmek istedi. Ona söylemek istediği şeyler vardı: "Ne yapabiliriz Matthew? Bu ülkede ne denesek başarısızlığa uğruyor sanki. İskoçya'nın nasıl olması gerektiğini biliyoruz, değil mi? Adalet ve özgürlüğün olduğu bir yer olmasını istediğimizi biliyoruz. İnsanların... insanların içten olmasını istediğimizi biliyoruz. Sağlıkları yerinde olsun istiyoruz. İstiyoruz ki..." Ama tüm bunları şu an, evlenmesine birkaç saat kala pencerenin önünde duran Matthew'a söyleyemezdi.

Matthew'a baktı. Arkadaşlarımıza ne sıklıkla gerçekten bakıyoruz ki diye düşündü. Çünkü onlara ciddi ciddi bakmak onların insanlığının, varlıklarının farkına varmak anlamına geliyordu, bu da bir portre ressamı olarak Angus'un yakalamaya çalıştığı şeyin ta kendisiydi; hakiki hayatların, canlılıklarının, özlerinin.

Matthew da ona baktı. "Bir sorun mu var?" diye sordu.

Angus başıyla onayladı.

Matthew'un endişelendiği belliydi. "Ah yapma," diye inledi. "Karar değiştirdiğini söylemeyeceksin, değil mi?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Angus başını iki yana salladı. “Hayır, hayır. Evlenmek istiyorum, hem de bugün, ama şey... giysime bir baksana...”

Bir sandalyenin arkasına serdiği İskoç eteğini işaret etti.

Matthew eteği görünce paniğe kapıldı. “Tanrım, Angus. Bu Campbell kumaşı.”

BELONGS TO KAKTUS TEAM

5. Glencoe Anlaşmazlığı

Angus koyu yeşil ekoseli deseni değil, üstündeki deliği düşündüğü için Matthew'un ekose kumaşın kökeniyle ilgili yaptığı gözlem onu şaşırtmıştı.

"Evet, bu benim ailemin kumaşı," dedi. "Lordie'ler hep Campbell ekosesi giymiştir; sanırım Campbell soyundan geliyorlar. Annem de Campbell'di, soyadı buydu. Yani bende iki kat Campbell kanı dolaşıyor."

Matthew gülümsedi. "Ve bir Macdonald'la evleniyorsun. Bunların önemli olduğunu söylemiyorum tabii, ama eteği görünce bu yüzden şaşırdım."

"Bununla ilgili kim neden bir yorum yapsın ki?" dedi Angus dargınlıkla.

"Tabii, haklısın," dedi Matthew. "Bu çok eski bir mesele. Glencoe Katliamı çok uzun zaman önceydi."

"1692'de oldu," dedi Angus. "Ve kusura bakma Matthew, ama o bir katliam değildi, daha doğrusu bu olaydan bahsederken artık kullanmamız gereken kelime bu değil. Bugünlerde kullanılan doğru terim Glencoe Anlaşmazlığı."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Glencoe Anlaşmazlığı mı!" diye haykırdı Matthew. "Harika gerçekten. Gerçekten neler olduğunu sana hatırlatayım Angus. Öncelikle..."

Cümlesini tamamlayamadı. "Hayır," diye araya girdi Angus. "Asıl ben sana hatırlatayım. William ve Mary meşru hükümdarlardı. James tahttan indirilmişti ve bunu kabullenmesi gerekiyordu. Kuzey'deki klan reislerine bağlılık yemini etmeleri için yeterli vakit verilmişti Matthew." Sanki Matthew, Jacobite isyanını hoş görüyormuş, insanların bağlılık yemini etmemesini şahsen destekliyormuş gibi ona kötü kötü bakıyordu.

"Ve bazı Macdonald'lar," diye devam etti, "önceden büyükbaş hayvanları filan çalan –ve bunların Campbell'ların hayvanları olduğuna da dikkatini çekerim– bazı Macdonald'lar..." Bu sırada sanki Matthew ve diğer Macdonald müdafilerine büyükbaş hayvan emanet etmek mümkün değilmiş gibi bakıyordu, "yemin etmemek için ayaklarını sürüdükleri için haydut muamelesi görmüşler."

Matthew bu... bu saçmalığı (kendine göre) gittikçe artan bir şüphecilikle dinliyordu, ancak Angus, Campbell büyükbaşlarından bahsederken derileri yeşil ekoseli hayvanlar hayal etmişti. "Angus," dedi en sonunda, "bütün bunlar konusundaki görüşlerin beni şaşırtıyor. Bir Campbell'ın bu konu ve Macgregor'ların öldürülmesi dâhil olmak üzere diğer pek çok konuda utançla boynunu bükmesini beklerim. Neticede ne olduğunu biliyorsun. Campbell'lar zavallı Macdonald'ların yanında misafirmiş." Misafir kelimesinin etki etmesi

BELONGS TO KAKTUS TEAM

için bir an duraksadı. "Onların yanında kalıp misafirperverliklerinden yararlanmışlar, sonra da dönüp onları katletmişler. Bence bu ne Kuzey İskoçya'nın ne de İskoçların misafirperverlik anlayışıyla örtüşüyor. Seni misafir eden insanlara savaş açmazsın. Eğer böyle bir şeye izin verilseydi Kuzey İskoçya'da pansiyon işletmek ne tehlikeli olurdu düşünsene."

Angus güldü. "Matthew, boş boş konuşmayı bırak. Tüm bunlar ülkenin geneli, özellikle de Kuzey İskoçya epeyce tehlikeliyken olmuş. Kimse ötekinden iyi değilmiş ki, sağı solu yağmalıyorlar, entrika çeviriyorlarmış. hayvan çalıyorlarmış. Sağlık ve güvenlik namına ne kural varsa hiçe sayıyorlarmış."

İkisi de güldü.

"Tarih," dedi düşünceli düşünceli Angus. "Tarihe kafa yormaya gelmiyor."

"Biraz uzak durmamız gerekiyor," dedi Matthew akademide kendisine aynı şeyi söyleyen hocalarından birini hatırlayarak. "Tarihin politik olarak kullanılmaması gerektiğini öğrettiklerini hatırlıyorum. İnsanların geçmiş hakkında utanç duymasını sağlamak için kullanılmamalı." Yoksa kullanılmalı mı diye düşündü. Tekrar meydana gelmesini engellemek için bazı şeylerin hatırlanması gerekmiyor muydu? Bu sık sık dile getirilen bir meseleydi. Eğer hataları hatırlamazsak kolaylıkla tekrarlanabilirdi. Belki de mesele bu hataları hata yapanların soyundan gelenlerin omzuna yığmamakta yatıyordu: Bu son derece insafsızca ve tehlikeliydi. Dünya hâlâ gücünü koruyan ve ara sıra insanlar

BELONGS TO KAKTUS TEAM

arasındaki ilişkileri karmaşıklaştırıp zehirleyen tarihî nefretlerle doluydu.

Angus İskoç eteğini almak için diğer tarafa geçti. "Durum felaket. Kocaman bir delik açılmış, hemen ön tarafta. Bir sürü güve vardı."

Matthew zararın boyutunu görebilmek için yanına geldi. Delik çok büyüktü, açık bir el kadardı; güve yeniği olmak için biraz fazla büyük diye düşündü, fakat hasarın etiyolojisi önemli değildi: Önemli olan eteğin şu haliyle giyilemeyecek durumda oluşuydu.

"Bunu giyemezsin," dedi Matthew. "Takım elbise giymen lazım. Şu senin gri takıma ne oldu? Hani beyaz çizgileri olan."

Angus başını salladı. "Mümkün değil," dedi. "İskoç eteğiyle evlenmem lazım."

Matthew bunu anladığını, fakat bu eteği giyemeyeceğini söyledi. Angus başka birisinden bir İskoç eteği ödünç alabilir miydi? Bir komşusundan mesela.

"Hayır," dedi Angus. "Aklıma bana etek ödünç verebilecek kimse gelmiyor. En azından buralarda yok."

Sustular. Matthew bunun bütün düğün kuralları kitaplarında açık bir şekilde sağdıcın üstlenmesi gereken bir durum olarak belirtildiğinin farkındaydı. Damadı damatlığıyla ve yüzüğüyle kiliseye götürmek onun sorumluluğuydu. Bu çok büyük bir olay değildi aslında, fakat Angus'un sağdıcı olarak önüne çıkan ilk engelde –dürüst olmak gerekirse bu engel hiç de ufak değildi– takılıp kalmıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bunu çözmemiz lazım," dedi kendinden emin bir tavırla.

Angus merakla baktı. "Nasıl?"

Matthew kaşlarını çattı. İnsan kumaş deliklerine ne yapardı ki? Cevap anında aklına geldi.

"Yamamamız lazım," dedi. "Eğer deliğin kenarlarını dikkatle kesersek bir yama bulup dikebiliriz."

"Campbell ekosesinden bir yama mı?"

"Evet," dedi Matthew. "Aynı ekoseden başka bir şeyin var mı? Kilim mesela. Ya da atkı."

Angus başını salladı. "Kendimi Campbell ekosesiyle donatmıyorum. Zevkime biraz güven Matthew."

Matthew düşünceli görünüyordu. Kendisine yeni bir İskoç eteği diktirdiğinde kumaş örneklerinin olduğu bir kitapçık görmüştü, terzilerin kumaş parçalarıyla dolu şu kocaman kitaplarına benzeyen bir şeydi.

"Sanırım çözümü buldum," dedi.

Son derece sakin ve kararlı görünüyordu... tıpkı bir sağdıcın olması gerektiği gibi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

6. Sanatta Konular ve Semboller

Matthew Angus'u acil durum giysisi adını verdiği beyaz çizgili takımı giymeye ikna etti. "Düğünde bunu giymek istemediğini biliyorum," demişti Angus'un itirazlarını engellemek için elini kaldırarak. "Bunu biliyorum ve dediğim gibi bir planım var. Ama bu plan işe yaramazsa üstünde düzgün bir giysi olması lazım." Duraksadı ve bir sağdıcın isyankâr bir damada bakması gerektiği gibi baktı. "Ayrıca herkes kilisede hiç kimsenin sana bakmayacağını biliyor. Damat bir düğünde çok küçük bir rol oynuyor. Herkesin gözü gelinin üstünde olur. Ciddiyim."

Angus başıyla onayladı. Son katıldığı düğünü hatırlamaya çalışırken Matthew'un söylediğinin doğru olduğunu düşünüyordu, –Sanat Kulübü'ndeki arkadaşlarından birinin kızının düğünüydü– damadın ne giydiği bir yana, tipini bile hatırlamıyordu, aslında adını da hatırlamıyordu. "Düğünler erkekler için yapılmıyor bence," dedi. "Bundan hoşlandıklarını bile sanmıyorum."

Matthew hoşlanmadıklarına emindi. "Hiçbir erkek düğünden hoşlanmaz," dedi. "Kadınların hatırına

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sever gibi görünüyorlar, ama suratlarına bakarsan donuk donuk gülümssediklerini de görürsün. Hafiften rahatsız olmuş gibi görünürler. Oysa kadın konuklar... bambaşka bir olay. Şapkalar. Giysiler. Düğünler bundan ibaret. Tabii bir de romantizm var."

"Erkekler de bunlara gelemiyor mu?"

Matthew bir an düşündü. "Emin değilim. Bazı erkeklerin ilgisini çekiyor olabilir, ama genellikle hoşlanmıyorlar. Erkekler daha... sade olmayı tercih ediyor."

Angus beyaz çizgili takımını bulmak için yatak odasına gitti, ama aralık kapıdan konuşmaya devam etti. "Tabii tüm bunlar genelleme," diye seslendi. "Erkekler de en az kadınlar kadar duygusal olabilir... kendilerini bırakırlarsa."

"Bütün mesele de bu zaten," diye karşılık verdi Matthew. "Eğer kendilerini bırakırlarsa. Ama bırakmıyoruz, değil mi? Özellikle de İskoçya'da."

Angus, Matthew'un tam anlamadığı bir şeyler mırıldandı.

"Kısacası," diye devam etti Matthew, "her zaman söylenen laflar olduğunu biliyorum, ama hepimiz o kadar erkeksilikle çevriliyiz ki ağlamaktan korkuyoruz, güçlü olmaya çalışıyoruz, ama aslında değiliz. Kadınlar kadar zayıfız. Esasen onlar bizden daha güçlü. Bizim gibi güçlü görünmeye çalışmıyorlar, ama hepsi son derece kuvvetli."

"Öyle," diye bağırdı Angus. "Nasıl bir kravat takmalıyım?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"İskoç eteğinle hangi kravatı takacaksan onu tak."

"O kravat yeşil."

"Sorun değil. Takıma uyacak bir kravatı da yanına al. Takımı giymek zorunda kalırsan o kravatı takarsın."

Yatak odasından karşılık gelmedi. Matthew pencerenin yanına gidip dışarı baktı. Gökyüzü hâlâ açıktı, fakat rüzgâr Drummond Parkı'ndaki ağaçların tepelerini süpürüyordu. Angus'la yaptığı konuşmayı düşündü. Düğüne hazırlanırken bu tip konulardan bahseden sağdıçlar var mıydı? İskoçya'da arkadaşlarına erkekliğin beklentilerinden bahseden erkekler var mıydı? Mesele aslında burada mı yatıyordu?

Angus dışarı çıktı. Çizgili takım biraz kırışmıştı, ama en azından beyaz gömlek temiz görünüyordu ve Matthew takmayı tercih etmeyecek olsa da kravat göze batmıyordu.

"Pekâlâ," dedi Matthew rahat bir tavırla (yine sağdıç sesini takındığını düşünüyordu). "Pekâlâ, şimdi yüzüğü alabilirim."

Angus ona boş boş baktı. "Ne yüzüğü?"

Matthew nefesini tuttu. "Evlenmene," saatine baktı, "iki buçuk saat kaldı ve... alyans Angus. Alyans."

Angus yüzünü buruşturdu. "Bütün bu... bu düğün hadisesi yüzünden o kadar yoğundum ki alyans konusuna hiç kafa yoramadım. Önemli değil herhalde, değil mi?"

Matthew iç geçirdi. "Tabii ki önemli Angus. Sen Domenica'nın parmağına bir yüzük takacaksın, o da seninkine takacak. Sembolik bir şey."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Angus kaşlarını çattı. "Sembolizm çok tuhaf bir şey, değil mi? Sanat okulundayken galiba Robin Philipson'la semboller hakkında harika bir sohbet etmiştik. Hemen ardından gidip Hall'un 'Sanatta Konular ve Semboller Sözlüğü'nü almıştım. Hiç duymuş muydun Matthew? Harika bir kitap."

Matthew sessizce Angus'a baktı. "Çağdaş Sağdıcın El Kitabı" adlı bir kitap görmüştü, fakat satın almamıştı. Oysa şu anda kitapta damadın evlenebilecek kadar gerçeklerle ilişiğini kesip kesmediğini sağdıca sorgulatan bir durumda ne yapması gerektiğine dair bir bölüm olup olmadığını merak ediyordu.

"Erken dönem resimlerinde," diye devam etti Angus, "ne çok sembol ve alegori olduğunu görsen şaşırırsın. Mesela bir bahçe resmi. Bunun sadece bir bahçe olduğunu düşünebilirsin, ama bundan çok daha fazlası var. Doğanın ehlileştirilmesini, modernleşme sürecini temsil ediyor. Ya da tek boynuzlu atları ele al. Eğer resimde böyle bir at varsa ressamın sağlık ve iffetten bahsetmeye çalıştığından emin olabilirsin. Ve daha neler neler. Okur yazarlık topluma yayılmadan önce semboller çok önemliymiş. İnsanlar okuyamıyor olsa da gördüklerinden..."

Matthew öne doğru bir adım atıp Angus'un ceketinin yakasını tuttu. Takım toz kokuyor diye düşündü ve bir anda tozlu kumaş kokusu aklına geldi. Ama Proustyen anlara harcanacak vakit yoktu ve şu an ihtiyaç duyulduğu aşikâr olan katı tavrı takındı. Angus sanattaki sembolizmden bahsediyordu, çünkü paniğe

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kapılmıştı ve Matthew bunu ancak fark ediyordu. "Angus," dedi tıslarcasına. "Kendine gel! Yüzük yok yani, öyle mi? Doğru mu duydum?"

Angus sefil bir halde başını salladı. "Kendimi aptal gibi hissediyorum. Bunu düşünmüş olmam gerekirdi." Ama sonra yüzü aydınlandı. "Başka bir sembol kullanamaz mıyız?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

7. Matthew'un Sabrı Zorlanıyor

Matthew sükûnete kavuşabilmek için sessizce ve Angus'un duyamayacağı şekilde, bir duyguyu –örneğin öfkeyi veya daha beterini– kontrol altına almaya çalıştığımız o içsel bölgeden ona kadar saydı. Bütün kışkırtmalara rağmen ufak bir rahatsızlık göstermek dışında tepki vermeyen, son derece sakin ve kendine hâkim olan annesinin öğrettiği çok eski bir yöntemdi bu. "Ona kadar say Matthew," derdi. "Ona kadar say, dünya biraz daha farklı görünecek." Annelerin sık sık verdiği türden bir nasihatti ve gençken elimizin tersiyle ittiğimiz bir şeydi (kendine saygısı olan hangi genç kalkıp da "Aslında ne var biliyor musun? Annem fena halde haklı," derdi ki?). Ancak geçen yıllarla birlikte ve giderek artan bir hüzünle annemizin aslında haklı olduğunu görüyorduk. Bir dadının olduğu evde büyüyen, sayısı son derece az ve ayrıcalıklı insanlarda sadece annenin değil, dadının da haklı olduğunun farkına varılıyordu. Hatta ilginçtir, bazıları Thatcher'ın bile haklı olduğunu söyleyecek kadar ileri gidebiliyordu! (Gerçi Thatcher'dan sonra gelen başbakanlar kendisine karşı gizliden gizliye bir hayranlık duyuyormuş

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gibi görünse de Thatcher'ın herhangi bir konuda haklı olduğunu düşünenlerin sayısı çok değildi.)

Ama İskoçya'da başbakanların durumu böyle değildi. İskoçya'da görev başında bulunan hiçbir politikacı böyle bir açıklamayı açık açık yapamazdı, fakat birkaç Katolik politikacının omuzlarından bu ağırlığı kaldırmak için günah çıkarmanın gizli tabiatına güvenerek rahiplerine itirafta bulunduğu kulaktan kulağa söylenegelmişti. Thatcher'ın bazı şeyleri ülkenin çıkarları uğruna yaptığı kararına vardım peder. Sessizlik. Ne sıklıkla böyle düşüncelere kapılıyorsun evladım? Kısa bir tereddüt. Haftada bir iki kez peder. Sessizlik. Evladım, bil ki bunlar ahlaksız düşünceler ve aklına geldikleri anda bunları zihninden silmen gerek. Böyle düşündüğünü bilseler ailen, arkadaşların, iş arkadaşların senin hakkında ne düşünür onu hatırla. Pişmanlık; rahip devam eder: Tövbe et ve...

Matthew tabii ki annesinin nasihatine gülüp geçmiş, fakat gizli gizli uygulamış ve işe yaradığını görmüştü. Hatta aynı nasihatin sınırlarını bir e-posta yollarken gönder butonuna basmadan önce on beşe kadar sayarak genişletmişti. Bu sayede insanın aslında gerçekten söylemek istemediği şeyleri tartarak göndermeyebildiğini keşfetmişti. Hepimiz gibi o da pişman olduğu e-postalar göndermişti ve birkaç kez de bu mektupları tevil edecek başka e-postalar göndermekte gecikmemişti. Ancak bu ikinci mektup doğal olarak ilkinin yarattığı hasarı ortadan kaldırma konusunda pek etkili olmuyordu. Matthew bir e-postayı göndermek-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ten pişman olunursa ardından hiçbir şey yapmamak gerektiğine karar vermişti, çünkü alıcının ilk mektubu görmezden gelmesi veya aceleyle okuyup yazının gerçek anlamının ne olduğunu fark etmemesi her zaman mümkündü. Ne de olsa herkes aldığı her e-postayı okumuyor ve gelen her mektubu dikkatle incelemiyordu. Akılsızca yazılan cümleler artık çoğumuzun hayatını çevreleyen, ormandaki ağustos böceklerinin gürültüsü gibi değil de her an var olan, fasılasız devam eden ve unutulup giden genel elektronik parazite karışabiliyordu.

O sabah da Angus Lordie'nin kendi düğününe hiçbir şekilde hazır olmadığı gerçeğiyle yüz yüze kaldığında Matthew içinden sayarken tahmin ettiğinden daha çabuk on sayısına varmıştı. Kendisine sakinleşmek için biraz daha vakit tanıyabilmek için on beşe doğru devam etmeye karar verdi. Dünyanın sonu değil diyordu kendisine. Yüzük almayı unutan başka damatlar da olmuş olmalıydı; çoktan evlenmiş, fakat son ana kadar giysilerinde bir delik olduğunu fark etmemiş başka damatlar. Bunlar aslında küçük meselelerdi ve bütün küçük meseleler gibi üstesinden gelinebilirdi.

"On beş," diye mırıldandı.

Angus'un kafası karışmışa benziyordu. "On beş mi?"

"On beşe kadar saydım da," dedi. "Gergin anlarda işe yarıyor."

Kafa karışıklığının yerini endişe aldı. "Sağdıç olmak seni gerginliğe mi soktu?" diye sordu Angus. Belki de

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew'un bu görevi basit bulacağını sanmakla hata yapmıştı. Belki de Matthew kalabalık önünde bir şey söylemesi gerektiğinde aniden telaşlanan insanlardandı ve böyle insanlar için sağdıç olmak korkunç bir deneyim olabilirdi.

Ama Matthew telaşlanmamıştı ya da en azından öyle görünmüyordu. "Hadi gidelim," dedi çabucak. "Queen Caddesi'ne kadar yürüyüp oradan batıya döneceğiz, Frederick Sokağı'nın köşesinde bir rehinci var."

Angus kaşlarını çattı. "Bunun konumuzla ne ilgisi var?"

"Yüzük Angus. O dükkânların camlarında ne görüyorsun? Yüzük. Alyans."

Angus acı çekiyormuş gibi görünüyordu. "Anladım. Elbette, tabii. Alyans almış olmam lazımdı. Çok özür dilerim. akıl edemedim."

Matthew onu evden çıkarmaya çalışıyordu. "Sorun değil," dedi güven verircesine. "Bundan keyif almaya bakalım. Endişelenecek bir şey yok: Sosyal ritüellerden biri işte bu da."

Angus gülümsedi. "Endişeli değilim ki. Son derece iyimserim."

"Çok güzel," dedi Matthew kapıya giderlerken. "Cyril'e kim bakacak?"

"Kim mi bakacak? O da bizimle geliyor."

Matthew duraksadı. "Düğüne mi? Kiliseye yani."

Angus Cyril'in tasmasına kayışı takmıştı ve boynuna ufak bir desenli şal bağlamakla meşguldü. Bunu

BELONGS TO KAKTUS TEAM

taşımaktan hoşlanıyormuş gibi görünen Cyril memnuniyetle sahibine baktı.

"Tören sırasında onu kim tutacak peki?"

Angus sanki sorunun cevabı ortadaymış gibi omzunu silkti. "Genellikle sağdıç bu işlerle uğraşır sanıyordum."

Matthew sabrının sonuna gelmişti. Gözlerini kapatıp saymaya başladı. Yirmiye kadar mı saymalıydı? Yoksa yirmi beş mi? Ya da otuz?

BELONGS TO KAKTUS TEAM

8. Au Contraire

Edinburgh'da düğüne hazırlanan başka insanlar da vardı, fakat hiçbiri damat kadar telaş içinde değildi. Bunlardan biri altı yaşındaki Bertie Pollock'tu: Irene Pollock ile İskoçya hükümeti için çalışıp sayılarla uğraşan Stuart'ın oğluydu ve babası işinin bu kısmı açık açık dile getirilmese de bu sayıların en iyi ne şekilde yansıtılacağı konusunda tavsiye veriyordu. Örneğin yüzde on civarında olan işsizlik oranı, istihdamın yüzde doksan oranında olduğu şeklinde ifade edilebiliyor, İskoçya'nın orta bölgelerinde gerçekleşen bıçaklama vakalarındaki yüzde on beşlik artış, böyle vakaların mesela St. Kilda Adası'nda hiç var olmamasıyla gizlenebiliyordu. Yani bu açıdan bakıldığında Dr. Pangloss'un o ünlü yaklaşımı hakikat olarak sunulabiliyor, üstelik buna inanılması mümkün oluyordu, çünkü ne de olsa artık gerçekti.

Irene kahvaltı masasında davetiyeyi açtığında Bertie bu düğünden haberdar olmuştu. Irene bir eliyle Bertie'nin küçük kardeşi Ulysses'e püre haline getirilmiş haşlanmış yumurta yedirirken, diğer eliyle o sabah kapının altından atılmış davetiyenin zarfını açıyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Hah!" dedi zarfın içindeki beyaz kartı okurken. "Demek şu Macdonald denen kadın en sonunda Angus Lordie'yi ağına düşürebilmiş. Ellerini ovuşturduğuna eminim." Duraksadı ve davetiyeyi Stuart'a uzattı. "Bak. Davetiye göndermiş, senin de adın var."

Bertie davetiyeyi okuyan babasına bakıyordu. "Ya Ulysses anne? O da gelebiliyor mu?"

"Tabii ki," dedi Irene. "Adını eklememişler, çünkü var olduğundan haberleri olduğunu sanmıyorum. Ama bebekleri istediğin yere götürebilirsin Bertie." Stuart'a baktı. "Ne yazdığını okudun mu?"

Stuart omzunu silkti. "Bence gayet normal. Nerede ve ne zaman olacağı yazıyor. Başka bir şeye de gerek yok zaten."

Irene davetiyeye uzandı. "Abartılı bir sevimliliği var Stuart. Korkunç. Düğünümüzü bizimle paylaşmanızı isteriz. Daha ne kadar abartabilirsin ki?"

"Bilmem," dedi Stuart. "Yanımızda olup bize neşe katmanızı dileriz cümlesinden iyidir. Bu bana hep fazla mesafeli gelmiştir, sanki yanlarında olmaları her zaman keyifli bir şey değilmiş gibi."

Irene yine davetiyeye bakmaya başlamıştı. "Üstteki kabartma kalpleri gördün mü?"

Stuart yine omzunu silkti. "Eğer istedikleri buysa..."

"İstedikleri türde bir davetiye bastırabilirler tabii ki," dedi Irene. "Anatomiye dikkat edilecekse kabartma ciğerler yapılabilir mesela. Düğünler söz konusu oldu mu bıktırıcı derecede bir duygusallık yaşanması çok korkunç, o kadar."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bertie dikkatle dinliyordu. Annesinin düğün ve doğum günü partisi gibi şeylere karşı kibirli bir tutum takındığını gözlemlemişti, fakat yine de evlenmişti –Bertie fotoğrafları görmüştü– ve kendi doğum gününün kutlanmasından hep keyif almıştı. Belki de kendisininkiler hakkında değil de başkalarının düğünleri ve doğum günleri hakkında böyle düşünüyordu sadece.

Bertie bu düğünü iple çekiyordu. Davetiyenin üstüne kendi adının da yazıldığını görmüş ve gerçekten gururlanmıştı. Onun adı –kendi adı– yazıyordu ve orada olmasını istiyorlardı. En üstte Stuart, Irene ve Bertie Pollock Bey yazıyordu. İfadeye gözlerini dikip baktı. Bey! Bu kendisiydi!

"Onlara hediye almamız lazım," dedi Stuart, "ve bu biraz zor olacak, çünkü ikisinin de zaten evi var. Gerekli tüm ıvır zıvırı çoktan almışlardır." Bu cümleyi kurarken Pollock mutfağını –gerekli ıvır zıvırı– gösterdi.

"Bir şeyler buluruz," dedi Irene tabakta kalan haşlanmış yumurtayı sıyırıp Ulysses'e verirken. "En azından karaf almayacağımız kesin."

Stuart düşünceli görünüyordu. "Karaf mı? Aslında bu işlerine yarayabilirdi, fakat karafları vardır... en azından şaraba düşkünlüğünü düşünecek olursak Angus'un vardır diye düşünüyorum. Kendilerine sorsak mı..."

Irene cümlesini yarıda kesti. "Saçmalama Stuart! Karaf isteyeceklerini mi sanıyorsun gerçekten? Karaf tam bir klişe. Kimse kimseye artık karaf vermiyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bıkkınlıkla kocasına baktı ve iç geçirdi. "İlk-karafı hiç duymadın mı? Son kırk yıldır Edinburgh'da dönüp dolaşan karafı. İnsanlara evlilik hediyesi olarak veriliyor, sonra tekrar paketleniyor ve insanlar başka düğüne davet edildiğinde tekrar hediye ediliyor. Üç ayda bir el değiştirdiğini duymuştum."

Stuart bunun gerçek olup olmadığını bilmiyordu. Edinburgh'daki yemekli partilerde dönüp dolaşan efsanevi bir After Eight kutusu olduğunu duymuştu, ev sahibine hediye olarak götürülüyor ve alan kişi hiç dokunmadan bunu başkasına veriyordu. Çikolataların çoktan bozulduğu söyleniyordu, fakat elbette kimse bunu fark etmeyecekti, çünkü kimse açmıyordu. Aslında bir bakıma Uçan Hollandalı gibiydiler, sonsuza kadar dolanacak ve hiç evlerini bulamayacaklardı.

"Burjuva Edinburgh," diye devam etti Irene başını sallayarak. "İnanılmaz bir yer. Onun parçası olmadığımıza çok seviniyorum."

Stuart şaşkınlıkla ona baktı. "Ama sen..." Durdu. Irene, Moray Meydanı'nda doğduğunun hatırlatılmasından hoşlanmıyordu. Aslında orası burjuvalığın da üstünde sayılırdı, fakat bu konuyu dile getirmeyecek kadar akıllıydı.

Irene onu duymamış gibi devam etti. "Evet," dedi. "Müteşekkir olabileceğimiz çok şey var: Bütün bunlardan bağımsız olduğumuz için, saygınlığın zincirlerinden, orta sınıfın o tantanasından uzak olduğumuz için. Çok şanslıyız."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Peki biz neyiz diye sordu Stuart kendine. Orta sınıf değillerse neydiler? Peki, ya bu etiketler önemli miydi, yoksa çok uzun zamandır terk edilmiş politik ve sosyal bir savaş alanının parçası mıydılar?

Davetiyeye baktı. "Bunu daha önce duymuştum," dedi.

"Düğünü mü? Kim söyledi?"

Artık itiraf etmekten başka seçeneği yoktu. "Angus söyledi aslında. Bana söyledi, sonra da bir şey sordu."

"Ne sordu?"

"Balayına gittiklerinde Cyril'e bakıp bakamayacağımızı."

Irene gözlerini dikmiş bakıyordu. "Sonra?"

"Ben de tabii ki evet dedim."

Bertie anında sırıtmaya başladı. Düğünleri pek umursamıyordu, ama köpekler... işte o bambaşka bir konuydu.

Irene'in soluğu kesildi. "Sen aklını mı kaçırdın Stuart?" diye tısladı.

Stuart gözlerini kapadı.

"Hayır," dedi. "*Au contraire.*"* Bu söz Edinburgh'un bu bölgesi için kaba bir sözdü, fakat söylemek zorunda kalmıştı.

"Bana *au contraire* deme," dedi Irene.

Fakat artık çok geçti. Laf ağızdan çıkmıştı.

---

* Fr.-Aksine.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

9. Gritti Sarayı'nda Bir Oda

Bertie, Angus ile Domenica balayına gittiğinde Cyril'in Pollock ailesiyle kalacağını öğrendiğinde heyecanını saklayamamıştı. Balayının ne olduğuna dair aklında kabaca bir fikir vardı, çünkü bu konuyu açtığı Tofu düğünden hemen sonra çıkılan bir tatil olduğunu ve bu esnada çocuk sahibi olunduğunu söylemişti. Tofu'nun dediğine göre bazıları balayına çıkıyor ve birkaç hafta sonra üç, hatta dört çocukla geri dönüyordu. Söylediğine göre bu biraz tuhaftı, ama görülmemiş şey değildi. "Genellikle tek çocukla dönüyorlar," dedi. "İşler böyle yürüyor Bertie."

Bu konuşmaya kulak misafiri olan Olive, Tofu'nun teorisini eleştirmekten geri kalmamıştı. "Hiçbir şey bilmediğin belli Tofu," demişti küçümseyerek. "Balayına diğer insanlardan uzaklaşabilmek için çıkılıyor bir kere. Biriyle evlendiğinde evlendiğin insanı tanıyabilmek için başkalarından uzaklaşmak istersin. Romantik bir şey, ama sen bundan ne anlarsın."

Tofu bu tip konularda çok şey bildiğinden bahsetmeye başlamış, amcasının evlendikten sonra iki bebek-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

le balayından döndüğünü söylemişti; Olive inanmıyorsa gelip görebilirdi. Bahsi geçen amcası Balerno'da oturuyordu ve Olive'in tek yapması gereken otobüse binmekti.

Olive öfkeliydi. "Amcanın nerede oturduğu beni ilgilendirmiyor Tofu," diye çıkıştı. "Ayrıca bebeklerini de görmek istemiyorum, çünkü senin akraban oldukları için ve senin iğrenç genlerini taşıdıkları için onlar da iğrençtir." Duraksadı. "Ben Bertie'yle evlendikten sonra çıkacağımız balayını düşünüyorum daha çok. Yirmi yaşına geldiğimizde yani."

Bertie karşı çıkmaya başladı. "Asla öyle bir şey demedim Olive. Gerçekten demedim."

Olive onu dinlemiyordu bile. "Venedik'e gideceğiz," dedi. "İtalya'da bir sürü kanalın ve restoranın olduğu bir yer. Bir sürü insan balayı için oraya gidiyor. Gritti Sarayı adlı bir otelde kalacağız, fotoğraflarını gördüm ve çoktan rezervasyon yaptırdım."

Bertie'nin soluğu kesilmişti. "Rezervasyon mu yaptırdın?"

"Evet," dedi Olive kendini beğenmişçe. "Yirmi yaşına geldiğimizde bizim için bir oda ayırmalarını isteyen bir e-posta gönderdim."

Bertie'nin sesi kısılmıştı. Olive ona bunu önceden sormalıydı. Onu evlenmeye zorlaması yeterince kötüydü, bir de balayı için rezervasyon yaparak işleri iyice abartıyordu. "Peki ne oldu?" diye sordu.

"Cevap vermediler," dedi Olive. "Ama rezervasyon yaptırdım. Endişelenmemize gerek yok."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ama seninle evleneceğimi hiç söylemedim ki Olive..."

Cümlesini yarıda kesti. "Söyledin tabii ki. Elimde yazılı olarak duruyor. Üstünde imzan olan bir kâğıt. Benimle evlenmeyi kabul ettiğin yazıyor, tam olarak böyle yazıyor Bertie ve inkâr edemezsin."

"Ama..."

"Aması maması yok Bertie. Eğer sözünü tutmazsan başın belaya girer. Hem de çok fena. Hapse bile atılabilirsin, ayrıca bir de Tanrı var. Tanrı böyle şeyleri gözlüyor ve sözünden döndüğünü görürse peşine düşer. Hep yaptığı şey."

Bu sırada Tofu Bertie'nin yerine araya girmeye karar verdi. Olive'in arkasına yanaşıp bir anda ensesine tükürdü. "Bunu da yazı kabul et," dedi. "Olive'e önümüzdeki beş yıl boyunca her gün tüküreceğim. İmza, Tofu. Hah!"

Bu iş de her zamanki gibi gözyaşları ve şikâyetlerle bitmişti. Şu andaysa düğün için en güzel giysilerini –şık bir beyaz gömlek, annesinin Stockbridge'deki bir vakıf dükkânından aldığı (birkaç beden büyük, ama eski sahibi tarafından çok az giyilmiş ve neyse ki çilek rengi olmayan) siyah pantolon ve en güzel bağcıklı ayakkabıları– giymiş olan Bertie gözlerini kapamış, Cyril'in evde kalmasının nasıl bir şey olacağını hayal ediyordu. Muhteşem bir şeydi: Evde bir köpek; sürekli dibinde, yürüyüşe çıkmaya, top peşinde koşmaya, fırlatılan dalları geri getirmeye, kedilere havlamaya hazır. Akşam olduğunda da yanındaki kilimin üstünde, hatta yatağın

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ayak ucunda yatacaktı. Okuldaki çocuklardan birinin iddiasına göre köpeği böyle yapıyordu, bir başkasının iki köpeği vardı ve yorganının altına giriyorlardı. Bu hayal edilemeyecek kadar güzel bir şey olmalı diye düşünüyordu Bertie.

Yenilgiyi zorlukla kabullenen Irene, Cyril'in gelişi konusunda başka hiçbir şey söylememiş, "davetsiz misafir" olarak adlandırdığı köpekle ilgili yapılacak düzenlemeleri Stuart'a bırakmıştı. Bertie, Cyril için Valvona & Crolla'dan yiyecek alabileceklerini söylemişti, fakat Stuart şarküterilerde köpek maması olmadığını, bir pet shop'a gitmeleri gerekeceğini söylemişti. Babasının üstlendiği bu görev Bertie'yi kafesli kuşlar, koşturup duran hamsterler, miyavlayan kediler, ufacık köpek yavrularıyla dolu bir Alaaddin'in mağarasına sokmuş, onu çok mutlu etmişti.

Bir kutu ıslak köpek maması, bir paket Super Dog kuru mama ve bir büyük kutu Good Boy Treats köpek bisküvisi almışlardı. Bertie bisküvi kutusuna hayranlıkla bakıp adından gözlerini alamamıştı. Birileri buna benzer bir şeyi erkek çocuklar için de yapmalı diye düşünmüştü. Oğlanlar da böyle sürprizleri hak ediyordu, hele iyi davranışlar sergiliyorlarsa ve Bertie bu konuda çok başarılı olduğunu düşünüyordu. Ama dünya böyle değilmiş gibi görünüyordu. İyi olma konusunda elinizden geleni yapabilirdiniz, ama karşılığında övgü bile alamıyordunuz. Daha iyi yapmadan bunun gerçekleşmeyeceği söyleniyordu. Bu çok zordu ve hiç adil değildi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Köpek mamalarını eve getirip Bertie'nin odasında kapının arkasına koydular.

"Çok heyecanlıyım," diye fısıldadı Bertie babasına.

Stuart oğluna bakıp gülümsedi. "Aynen," diye fısıldadı.

Sonra uzanıp hem suç ortaklığını hem de sevgisini ifade eden bir hareketle oğlunun saçlarını dağıttı ve elini başından çekmedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

10. İskoç Hukukunda Düzensiz Evlilikler

Matthew en sonunda Angus'u evden çıkarmayı başarmıştı. Artık saatin kaç olduğuna daha fazla dikkat ediyordu, çünkü Palmerston Meydanı'na gidene kadar yapmaları gereken en az iki önemli iş vardı; çoğu sağdıcın mihraba varmadan önce geçirdiği keyifli saatleri, yapılacak törenin önemine dair düşüncelere dalıp sükûnet içinde geçirilecek dakikaları yaşamayacakları artık ortadaydı. İnsanın herhangi bir konuya dair son saatleri hep önemli oluyor diye düşündü Matthew: İnsan o dakikalarda, "Çalışma hayatımın son günü" veya "Okuldaki son günüm" ya da "Pilot olarak geçirdiğim son sefer" diye düşünüyordu. Bir yerde bir Amerika başkanının –galiba Başkan Clinton'dı– görevdeki son gecesini uyumadan ve düşünerek geçirdiğini okumuştu. Neler düşünmüştü kim bilir. Bunlar gücü elimde tuttuğum son saatler. İnsan böyle bir durumda ne yapardı? Af çıkarmak yapabileceği şeylerden biriydi ve o da böyle yapmıştı. Kodlar elinden alınmadan önce düşünmeden verilen bir kararla kırmızı düğmeye basmaktan çok daha iyi bir iş olduğu kesindi.

Bekar insan da, "Bunlar bekarlığımın son saatleri, özgürlüğümün son dakikaları" diye düşünebilirdi. Tabii Matthew bunun evliliği aşağılayıcı bir tutum olduğunu düşünüyordu, evliliğe dair çocukça ve toy bir bakış açısıydı. Matthew, Elspeth Harmony'yle evlendiği için özgür olmadığını düşünmüyordu. Hatta tam tersi geçerliydi. Evliliğin onu endişelerinden arındırdığını fark etmişti, özgürleştiriciydi ve psikolojik bir baskı ortadan kalkmıştı. Ondan hoşlanacak birini bulup bulamayacağı konusunda artık endişelenmesine gerek yoktu: Onu bulmuştu. Nasıl göründüğüne, alacalı yulaf kazağının hor görülüp görülmeyeceğine dair endişe duyması gerekmiyordu; evli erkekler isterlerse alacalı yulaf renkli şeyler giyebilirlerdi. Evet, evlilik özgürlüğü sınırlamıyor diye düşündü Matthew, tam tersine pekiştiriyor.

Angus da böyle mi düşünüyor diye aklından geçirdi. Dublin Sokağı'ndan York Meydanı ve Queen Caddesi'ne yürürlerken ona baktı, ama ne düşündüğünü anlayamadı. Angus düğün konusunda en temel hazırlıkları yapmayı bile beceremediği, giysisini kontrol etmemiş ve yüzük almayı unutmuştu. Matthew bu planlama yeteneksizliğinin sanatçı kişiliğiyle mi ilgili olduğunu, yoksa düğünle ilgili çekincelerinden mi kaynaklandığını anlayamıyordu. Fakat artık bunu sorgulamak için çok geçti: Onun sağdıç olarak sorumluluğu Angus'un doğru zamanda doğru yere ve gerekli yüzükle gittiğinden emin olmaktı. Eğer Angus'un çekinceleri varsa artık bunun için geç kalınmıştı. Matthew'un bir

BELONGS TO KAKTUS TEAM

sorumluluğu da Domenica'nın herhangi bir şekilde küçük düşmesini engellemekti ve bunu elinden geldiği kadar yerine getirecekti.

Angus, Dublin Sokağı'ndan geçerlerken epeyce sessizdi. Fakat sokağın başına geldiklerinde, İskoç Milli Portre Galerisi'nin karşısındaki kaldırımda yürürlerken tekrar konuşmaya başladı. "Düğünlerin biraz daha sade olmaması çok kötü," dedi. "Bütün bu giyinip kuşanmalar, tantanalar... Daha basit olmalı."

"Olabilir," dedi Matthew. "Bazıları basit düğünler yapıyor."

"İskoçya'da eskiden böyleydi," dedi düşünceli düşünceli. "Bence bu havalı düğünler İngilizleri taklit etmeye çalışmamızdan kaynaklanıyor."

"Öyle mi dersin?" diye sordu Matthew. "İskoç düğünlerinin daha eğlenceli olduğunu düşünmüştüm. Büyük partiler, bir sürü yiyecek. İngiliz düğünlerinin oldukça hesaplı olduğunu düşünüyorum, birkaç farklı kanepe filan, öyle oturup yemek gibi yenen şeyler yok."

"Ben törenin kendisini düşünüyorum," dedi Angus. "İskoçya'da düzensiz evlilik diye bir şey vardı, ta ki siyasiler buna karşı çıkana kadar. Her şeyi düzenlemek istemeleriyle ilgili o hep bahsettiğimiz eski hikâye işte."

"Gretna Green'den filan mı bahsediyorsun?"

"Evet," dedi Angus. "İskoçya'da Gretna Green tarzı yerlerde anne babalardan izin alınmadan evlenilebiliyordu. İngiliz genç âşıklar sınırı geçip aileleri karşı olsa da evlenebiliyorlardı. Ne de güzeldi. Ama bu aynı

BELONGS TO KAKTUS TEAM

zamanda resmî olmamakla da ilgili. İskoçya'da kendini evli ilan edebiliyordun ve şahitlerin olduğu sürece bir rahibe ihtiyaç duyulmuyordu. Ayrıca alışkanlıktan ve itibardan evlilik diye bir sistem de vardı."

"Alışkanlıktan mı?"

Angus başıyla onayladı. "Ve itibardan. Eğer herkesin evli olduğuna inanmasını sağlarsan –kendine Bay ve Bayan Macgregor filan dersen yani– mahkemelerin gözünde gerçekten evli sayılıyordun. Emeklilik, vasiyet filan gibi işlerde bile geçerli oluyordu."

"Ne güzelmiş," dedi Matthew. "Emeklilik fonları söz konusu olduğunda kimi zaman bu gözetiliyor değil mi? Birlikte yaşayan ve birbirinden destek gören iki insan da maaş alıyor."

"Öyle sanırım," dedi Angus. "Birlikte yaşayan insanların resmi olarak evlenenlerin yararlandığı haklardan yararlanamaması büyük bir acımasızlık bence."

"Katılıyorum," dedi Matthew.

İkisi de sessizleşti ve bu sessizlik Angus tekrar konuşana kadar devam etti. "Anlayamıyorum," dedi. "Başkalarını aşağılamaktan keyif alan, azıcık bile mutlu olmayı onlara çok gören insanlar var. Neden? Başkalarının kendisini kötü hissetmesini sağlamaktan veya onları küçük düşürmekten ne keyif alıyorlar ki?"

Matthew başını salladı. "Bilmiyorum. Belki de başkasının kendisini küçük hissetmesini sağlayarak içten içe kendilerinin daha büyük olacağını düşünüyorlardır."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Angus düşündü. "Mümkün." Duraksadı. "Cyril kimseyi küçük görmüyor mesela. Baksana. Önüne çıkan her kim olursa olsun yalamaktan gayet memnun."

Sahibinin yanında yürümekte olan Cyril başını kaldırıp yamuk yamuk gülümsedi: Pembe dil, salya ve tabii ki pırıltılı bir altın diş. Sahibine baktıktan sonra başını eğip Matthew'un ayak bileklerine dair hayallere daldı. Matthew'un bilekleri, Big Lou'nun kafesindeki masanın altında onları ilk kez gördüğünden bu yana aklını çeliyordu. Onları ısırmayı her şeyden çok istiyordu. Çok lezzetliydiler, lezzetleri başka hiçbir şeye benzemiyordu. Fakat bunu yapamayacağını, hele hele bugün kesinlikle yapamayacağını biliyordu, çünkü bugün havada mühim, hem insan hem de köpek bakış açısından hayatı değiştirecek türde bir şeyler olacağına dair belirtiler vardı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

11. Campbell Kumaşı Tamir Ediliyor

Frederick Sokağı'na gelirlerken Matthew süslü bir camekânı olan köşedeki dükkânı işaret etti. "İşte orada," dedi Angus'un koluna girip içeri yönelirken.

Angus, Matthew'un ne düşündüğünü hemen anlamıştı. "İnsanın alyansını rehinciden alması çok utanç verici," diye mırıldandı.

"Önemli olan düşünmüş olman," diye çıkıştı Matthew.

Tezgâhtar yanlarına geldi. "Gelin için bir alyans alacağız," dedi Matthew.

Tezgâhtar gülümsedi. Angus'un koluna attığı İskoç eteğini ve Matthew'un askıyla taşıdığı ceketi görmüştü.

"Bu öğlen mi?" diye sordu kadın.

Matthew başıyla onayladı. "Hemen," dedi.

Kadın camlı dolapların birinden yüzüklerin durduğu bir tepsi çıkardı. "Gelinin parmak ölçüsünü bilmiyorsunuzdur herhalde, değil mi? Evet, tahmin etmiştim."

"Elleri çok güzel," dedi Angus elinde kalan son gurur kırıntısını kurtarmaya çalışarak. "Ne çok büyük ne çok ufak. İdeal boyda."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Tezgâhtar başıyla onayladı. "İhtiyatlı olmaktan zarar gelmez," dedi. "Damat gelinin parmağına yüzüğü geçiremeyince daha kötü oluyor." Kadife kumaşın üstüne özenle yerleştirilmiş bir alyans dizisini gösterdi. "Bunlardan biri olabilir mesela."

Matthew yüzükleri incelemek için eğildi ve Angus'a döndü. Angus keyifsiz keyifsiz ona baktı. "Çok özür dilerim," dedi. "Kalkmış başka birinin alyansını alıyoruz. Bunların her birinin ardında yatan hikâyeleri düşünsene. Çaresizliği."

"Her zaman öyle olmuyor," dedi tezgâhtar neşeyle. "İnsanlar farklı farklı sebeplerden alyanslarını rehin bırakabiliyor. Kimi zaman parmaklarından yüzüğü çıkarmak için dakika sayıyorlar, kimi zaman tekrar evlendiklerinden ve yeni eşleri daha güzel bir yüzük verdiği için ellerinden çıkarıyorlar. Hiç belli olmuyor." Tereddüt etti. "Ya da ölüm sebebiyle tabii."

Matthew saatine baktı. "Sen seç yeter Angus."

Angus sade bir altın alyansı işaret etti. "Şu olabilir sanırım."

"Çok iyi bir seçim," dedi tezgâhtar. "Sade. Hata yapma olasılığınız pek yok, ayrıca ortalama bir boyda."

"Güzel," dedi Matthew. "Şimdi parasını ver de gidelim."

Angus çizgili takımının cebini yokladı. "Çok özür dilerim Matthew, ama cüzdanım yanımda değil. Acaba sen..."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Matthew dudaklarını büzdü. "Tabii, tabii." İç cebine uzanıp kredi kartını çıkardı.

Satın alma işi bittikten sonra dükkândan çıkıp Queen Caddesi'nden yürümeye devam ettiler. "Yarın sana bir çek yazarım," dedi Angus. "Biz balayına çıkmadan önce."

Matthew sorun olmadığını söyledi. "Bu arada nereye gideceksiniz? Söylemedin sanırım." Sağdıcın görevlerinden birinin yeni evli çiftin balayına çıkışının da sorun yaşanmadan ayarlanmasını sağlamak olduğunu okumuştu.

"Aslına bakarsan bunu pek düşünmedim," dedi Angus.

Matthew bir anda duruverdi. "Nereye gideceğinizi mi düşünmedin? Ciddi misin sen?"

"Evet. Yani tam olarak bir şey ayarlamadım."

Matthew'un sesinden inanamadığı belli oluyordu. "Peki Domenica'ya ne dedin?"

"Sürpriz olacağını ve ihtiyacı olan tek şeyin pasaportu olduğunu söyledim." Duraksadı. "Yarın uçak namına ne uygun diye bir bakarım işte. Bugünlerde Edinburgh Havalimanı'ndan pek çok yere uçulabiliyor."

Matthew bir şey diyecek gibi oldu, ama vazgeçti. Olabildiğince ciddi bir sesle, "Peki," dedi. "Önemli olan evlenebilmen. Şimdilik devam edelim."

Bir sonraki durakları olan Stewart Christie birkaç sokak ötedeydi. Matthew buraya düzenli olarak uğradığından sahibini iyi tanıyordu. Eğer İskoç eteğiyle

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ilgili bu acil duruma müdahale edebilecek birisi varsa o da Bay Lowe'ydi.

"İşte geldik," dedi Matthew yine Angus'u kapıdan geçirerek.

Tezgâhtarlardan biri üst kattan Bay Lowe'yi çağırdı ve krize sebep olan konu açıklandı.

"Ekose kumaşlar için numune kataloğunuz var diye biliyorum," dedi Matthew. "Onlardan birini kesip acaba..."

"Yama mı yapacağız?" dedi Bay Lowe. "Tabii ki. Daha önce de yapmıştık."

"Gerçekten mi?" diye sordu Angus.

"Tabii," dedi Bay Lowe onları arka tarafa doğru götürürken. "Giysilerinde çok kötü zamanlarda delik olduğunu keşfeden birçok insana yardım etmişliğimiz var. Mesela birkaç sene önce İskoçya Kilisesi'nin rahibi gelmişti. İskoçya Kıpti Kilisesi'ndeki bir toplantıya katılmadan hemen önce pantolonunda bir delik olduğunu fark etmiş. Biz de eski bir fraktan yama yaptık. David Steel henüz İskoçya Kilisesi'nin Yüksek Temsilcisi'yken sarı ceketinde delik olduğunu görmüş, ona tam uyan bir pardösüden yama yaptık. Kimse farkı anlamadı. Çok sefer durumu kurtarmışlığımız var."

Tezgâhın altından numuneleri çıkardı. Ağır katalog insana gerçekten güven veriyordu, alfabetik olarak sıralanmış çok çeşitli ekose numunelerini tek tek açmasında tatmin edici bir yan vardı.

"Burns," diye mırıldandı kumaşları sayfa sayfa geçerken. "Caledonia, Cameron ve... evet, işte burada Campbell."

Tanıdık koyu yeşil ekose, İskoç eteğinin kumaşına bire bir uyuyordu. Delik kumaşı eline alan Bay Lowe iki parçanın çizgileri birbirinin üstüne gelecek şekilde numuneyi katladı. Sonra büyük bir makas alıp etekteki delikten biraz daha büyük bir parça kesti. "Yeşil iplikle diktik mi sorun falan kalmayacak," dedi.

Angus eğilip adamın omzuna elini koydu. "Ne kadar minnettarım anlatamam," dedi.

"Elimizden geldiğince yardım etmeye çalışıyoruz," dedi Bay Lowe. Sonra da daha kısık sesle ekledi: "Bu arada takım elbisenizle ilgili de... size yardımcı olmamızı ister misiniz?"

"Tabii ki," dedi Angus. "Balayından döndükten sonra size bunu şey için getiririm..."

"Üstünüze oturtmak için," dedi Bay Lowe. "Seve seve yaparız."

İskoç eteği kısa sürede dikildi, Angus giyinme odasında üstünü değiştirdi.

"Kendime güvenim yerine geldi," dedi. Duraksadı. Cyril ağzını açmış, büyük bir mutlulukla ona bakıyordu. Boynundaki şalın yerine Campbell ekosesinden bir kumaş bağlanmıştı.

"Bence bu çok daha uygun," dedi Bay Lowe gülümseyerek. "Ne de olsa o da bir Campbell."

"Kesinlikle," dedi Angus.

"Campbell köpeği," diye mırıldandı Matthew.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

“Ne dedin?” diye sordu Angus.

Glencoe Anlaşmazlığı’na dair yapılan bir başka gönderme olduğunu sanmıştı, fakat insanın sağdıcıyla anlaşmazlığa düşmesi için hiç de uygun bir zaman değildi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

12. Sevgili Dostlar

Her şey felakete dönüşebilirdi, ama olmamıştı. Farelerle insanlarınn en iyi planları sıkça ters gider önermesinin muhtemelen bir de tersi vardı: Kötü planlar da ters gideceğine hayli iyi gidebiliyordu. Matthew'un o gün Angus Lordie'nin evine geldiği andan itibaren yaşadıklarına şahit olan herkes durumun gittikçe sarpa sarmasını bekler, hatta muhtemelen damadın planlamaktan tamamen âciz olduğu işler sebebiyle başka felaketler yaşanmasına kendini hazırlar; işler kötüleşmeye başladıkça utançtan utanca düşüleceğini öngörürdü. Fakat bunların hiçbiri olmamıştı; Matthew o akşam başından geçenleri düşündüğünde, kötü hava raporlarının tehdidi altında felakete uğrayacakmış gibi görünen düğünlerin de başarılı ve hatta keyifli olabileceğini görmüştü.

Evlilik kararını Big Lou da tüm kalbiyle desteklemişti. Ama gelin tarafı da kendi krizleriyle boğuşmak zorunda kalmıştı ve bu kötü planlamadan değil, Big Lou'nun Angus'un başkasıyla evli olabileceğine dair yaptığı yorumdan kaynaklanmıştı. Bir nedime böyle

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir şey söylememeliydi, çünkü gelinin düğün gününde duymak istemeyeceği bir haber varsa o da tam olarak buydu. Yarattığı etki de tabii ki dramatik olmuştu.

"Belki de düğünü iptal etmeliyiz," dedi Domenica. "Bu ihtimali kaldıramam. Kusura bakma, ama yapamam."

Söylediği şeyden anında pişman olan Big Lou yaptığı hatayı düzeltmeye çalıştı. "Böyle bir şey yapmayacağına eminim," dedi. "Bayan A. Lordie'ye gönderilen tek bir mektup hiçbir şey için kanıt teşkil etmez."

Birbirlerine keyifsiz keyifsiz baktılar. Fakat Big Lou kolayca yenilgiyi kabul edecek biri değildi. Çiftlikte büyüdüğü için en zor durumlarla başa çıkabiliyordu: Zor bir kuzulama, ahıra yuva kuran fareler, bozulan bir traktör... Ve bütün becerileri Aberdeen'deki Granite Bakımevi'nde, ufak tefek acil durumların çalışanları sık sık uğraştırdığı bir yerde bilenmişti.

"Matthew'u arayacağım," dedi. "Angus'a sorsun bir bakalım."

Domenica'nın karşı çıkmasına fırsat vermeden Angus ile giyim dükkânından çıktıkları sırada Matthew'u aradı. Matthew yüzük ve İskoç eteğiyle ilgili tüm acilen halledilmesi gereken krizleri aştığı için hayli keyifliydi. Ancak Big Lou'nun sorusuyla tekrar kaşları çatıldı.

"Ona direkt olarak soracağım," dedi Big Lou cümlesini bitirir bitirmez. "Bir saniye bekle."

Ainslie Meydanı'na varmışlardı. Suçlayıcı bakışlarla Angus'a döndü. "Angus," dedi. "Big Lou bana Bayan

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

A. Lordie'ye yollanmış bir mektup gördüğünü söyledi. Bayan A. Lordie diye biri var mı? Sen evli misin?"

Angus bir anda elini alnına vurup, "Ah, nasıl da unuttum!" dese Matthew şaşırmayacaktı. Ama Angus böyle bir şey yapmadı. Birkaç saniye boyunca Matthew'a anlayamadan baktıktan sonra gülümsedi.

"Tabii ki hayır," dedi. "O mektuplar elektrik firmasından geliyor. Beni nedense Bayan A. Lordie diye kaydetmişler. Düzeltsinler diye uğraştım, ama Timbuktu'daki bir çağrı merkezine ulaşabiliyorum ancak, onlar da bir türlü bilgiyi merkeze iletmiyorlar. Çok umursamıyorum aslında. Ne de olsa kim olduğumu gayet iyi biliyorum."

Matthew bu açıklamayı iletmek için Big Lou'ya döndü. Açıklama yeterince tatmin ediciydi ve ara sıra ne dediğini bilmiyormuş gibi görünmesine ve kesinlikle plan yapamamasına rağmen Angus'un dürüst olduğunu biliyordu. Bu şüphenin de süreçte karşılaşılan son mesele olduğu ortaya çıkmıştı. Katedrale vakitlice gittiler, Domenica gelmeden önce Peter Backhouse'un insana ilham veren ve rahatlatan org resitalini dinlediler.

Tören İskoç Episkopal Kilisesi'nin ayinleriyle devam etti. Modern törenlerin şairanelikten son derece uzak basitliği yerine Toplu Dua Kitabı'ndaki sözlerin kullanılmasını istemişlerdi. Böylece İngiltere uğruna İskoçya'dan ayrılan, fakat İngilizceye Kral James İncili'yle büyük katkıda bulunan harika Kral VI. Jamie döneminde kullanılan dil önlerine serilmişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Sevgili dostlar," diye başladı katedralin rahibi Dr. Forbes. "Burada bu adam ile bu kadının kutsal bağla Tanrı'nın ve cemaatin huzurunda birleşmesine şahit olmak için toplandık, bu saygıdeğer kurum insanın saf olduğu zamandan bu yana Tanrı tarafından bahşedilmiş..."

Sevgili dostlar diye düşündü Angus, ahbaplarımızdan bu sözlerle bahsetmek ne kadar da güzel aslında; arkadaşlarım değil de sevgili dostlarım hem de pek sevgili. Ayrıca cemaatin huzurunda toplandık cümlesi de bu insanların önünde vereceğimiz sözlerin ciddiyetini yansıtıyor; bunu cemaatin huzurunda yapıyoruz, aralarında ya da önlerinde değil, onların, sevgili dostların huzurunda. Ve insanın saf olduğu zaman ne harika bir söz, kadim ve daha iyi bir dönem için ne muhteşem bir ifade.

Çünkü gerçekten de daha iyi bir dönem vardı diye düşündü Angus; saf olduğumuz bir dönem. Dünya daha genç, daha az kullanılmış, daha az kirliydi. İnsanoğlunun gerçekten bir geleceği olduğunu düşündüğümüz ve küçük hayatlarımızın, minik insan endişelerimizin bir şey ifade ettiğini, devasa ve anlaşılması mümkün olmayan bir boşluğun içinde önemsiz bir gezegenin geçici kiracıları olmadığımızı düşündüğümüz bir dönem.

Tekrar o ana, mihraba ve kendi düğününe döndü. Dr. Forbes konuşmaya devam etmiş, cemaatin topluca nefesini tuttuğu yere gelmişti: "Herhangi biri onların resmî olarak birleşemeyeceğine dair herhangi bir kanıt

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sunacaksa ya şimdi konuşsun ya da sonsuza kadar sussun."

Kısa bir sessizlik oldu, ardından cemaatin içinden bir ses yükseldi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

13. Bruce Crieff'i Ziyaret Ediyor

O sabah emlak eksperi, rugby oyuncusu, Watsonian Rugby Kulübü'nün ateşli taraftarı –ve kısa süreliğine alt kurulun sekreteri– olan Bruce Anderson Crieff'ten Edinburgh'a dönüyordu. Sabah havası Japon yapımı iki koltuklu spor arabasının tavanını açabileceği ya da mekanizma sıkışıp durduğu için en azından yarıya kadar açabileceği kadar ılıktı. Bu durum arabanın performansını ya da sürücünün rahatını olumsuz etkilemiyordu; Bruce da bu yolculuktan hayli hoşnuttu. Hız kameralarının tam olarak nerede olduğunu ve hangi dönemeçlerde yüz otuza kadar hızlanabileceğini biliyordu. Bruce daha hızlı gitmek gerektiğini düşünmediğini söylemişti, çünkü arabayı ucuza kapatmıştı ve bu son hızıydı, ona da yetiyordu. "Sorumsuzluk," demişti Bruce Myreside'daki bir rugby barında, "yüz otuzdan hızlı gitmek yani. Hız sınırlarının bir amacı var."

Gerry, Martin, Bill ve Fergus onaylayarak başlarını sallamıştı. "Aynen," demişti Martin. "Ama bazı istisnalar olabilir. Geçen gün A68'de Lauder'a gelmeden önceki dönemeçte yüz yetmiş bastım. Hani şu otele sapan yol var ya? Orayı geçtikten sonra gazı kökleye-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bildiğin bir düzlük var. Yüz yetmiş basmama rağmen daha da hızlanabilirdim. Benim araba yol uygunsa yüz seksen beş yapabiliyormuş."

"İyi, ama böyle bir şey yapmamalısın," dedi Bruce. "En fazla yüz otuz."

Hız göstergesi kritik sınıra yaklaşırken Bruce arkasına yaslanıp kendini yüzüne çarpan rüzgâra bıraktı. Muhteşemdi! Ardında Kuzey İskoçya'nın başladığı yeri belirten Perthshire tepeleri yükseliyordu; sonra Crieff, son iki gecesini geçirdiği anne babasının köyü vardı; önündeyse Edinburgh ve hayatının yeni aşaması. Bruce hâlâ yirmili yaşlarındaydı, tabii artık yirmiden ziyade otuza yakındı –hatta tam üç yıl kalmıştı– ve bu dönüm noktası canını sıkmayacak kadar uzakta görünüyordu. Elbette insanın otuzlu yaşların varlığını unutmaması gerekiyordu, çünkü bir gün geliyordu –gün Bruce için biraz çabuk gelmişti– ve insan ilk otuzuncu yaş günü davetini alıveriyordu.

"Otuz yaşında olamaz!" diye mırıldanmıştı Bruce bu daveti ilk aldığında. Hâlâ çekiciydi ve zamanında Bruce onu potansiyel bir sevgili olarak düşünmüştü, fakat otuzuncu doğum gününü kutluyordu (hediye almayın lütfen). Otuz! İnsanı kendine getirecek türde bir düşünceydi, parti de epeyce sıkıcıydı, hatta neredeyse cenaze töreni gibi diye düşünmüştü Bruce. Eğer işler böyle olacaksa otuz yaşına basmak gibi bir niyeti yoktu.

Crieff'te geçirdiği son iki gün biraz sıkıntılıydı. Bruce'un ailesinin yanına gitmesinin sebebi babasının altmışıncı doğum günü kutlamasıydı. Parti yapılma-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

mıştı –annesiyle babası öyle insanlar değildi– doğum günü Bruce'un Fort William'dan gelen amcası ve halasının onlara katıldığı bir akşam yemeğiyle kutlanmıştı. Bruce ziyaretinin geri kalan kısmını ara sıra Kopenhag'dan bahsederek, anne babasıyla sohbete edip bir Felemenk yapımı gerilim filmi izleyerek geçirmişti. Bruce annesiyle babasını seviyordu ve epeyce hayırlı bir evlat olduğunu düşünüyordu, onlara benzemek istemiyordu o kadar. Tıpkı annesiyle babası gibi olmak isteyen insanlarla ne sıklıkla karşılaşılıyordu ki zaten? Yaşlılar doğaları itibarıyla çocuklarından daha eski kafalıydı; giyim zevkleri daha kötüydü; dünyayı onlar kadar iyi anlayamıyorlardı; son derece yavan ve sıkıcıydılar. Tabii ki fotoğraf makinesi denen o yalancı alet her zaman bir sorun teşkil ediyordu ve bir fotoğraf karesi aniden nesiller arasındaki çarpıcı benzerliği gözler önüne serebiliyordu: Başın duruş açısı veya burnun eğikliği, hatta gözlerdeki bir anlık ve öznel bakış. Ama bunlar sadece dış görünüştü. Önemli olan içimizde nasıl olduğumuzdu ve bu konuda hiç şüphe yok ki anne babamızdan son derece farklıydık!

Bruce annesiyle babasını ve onlar gibi insanların kendisi gibi birisini nasıl ortaya çıkardığını düşündü. Babası insanın kariyerinde envanter hesabı yapması gerektiğinden bahsedip duruyordu. "İlerleme kaydetmek zorundasın Bruce. İki yılda bir geriye bakıp, 'İki yıl önce şuradaydım, şimdi buradayım, ' diyebilmelisin." İki eliyle iki farklı konumu gösteriyordu: Bir eli aşağıda, öteki ise otuz santim yukarıdaydı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce, iki yılda otuz santim... hiç de büyük bir fark değil diye düşündü.

"Beni dinliyor musun Bruce?"

"Evet baba. Dinliyorum."

"Güzel. Yani senin de artık ortaklık ihtimali olan bir iş bulmaya kafa yorman lazım." Babası duraksadı. "Şu anki şirkette böyle bir durum söz konusu mu?"

"Pek sanmıyorum," dedi Bruce. "Bir şeyler bakarım."

Kısa bir sessizlik oldu. "Başka bir yere kaymayı düşünüyor musun?"

"Her zaman baba."

Babası gülümsedi. "Öyleyse tam sana göre bir şey bulduğumu söyleyebilirim."

Bruce donakaldı. "Ben aslına bakarsan pek..."

Babası sözünü yarıda kesti. "Burada bir iş var. Hemen Crieff'in dışında. Easter Cairn çiftliğini biliyor musun? Comrie Yolu'nda hani. Oranın işletmecisi Jock Blain'i tanıyorum ve bu sene emekliye ayrılmayı planlıyor. Jock'la bowling oynuyoruz, onu gayet iyi tanıyorum."

Bruce karşılık vermedi.

"Jock eğer ilgilenirsen çiftliğin yeni işletmecisi olarak seni önerebileceğini söyledi. Bu iş için kalifiyesin, emlak eksperliği sertifikaların filan var. Bildiğin gibi çok büyük bir yer değil, ama yeni bungalovlar yapmayı planlıyorlar ve imar izni alabilirlerse rüzgâr çiftliği kuracaklar. Uğraşacağın çok şey olur. Gerçekten iyi bir fırsat ve bunu bir sıçrama tahtası olarak kulla-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

nabilirsin. Perth'teki firmalardan birine girebilirsin, Edinburgh'da ortaklık kovalamaktan daha kolay olur."

Bruce yere baktı.

"Eve dön Bruce," dedi mutfak kapısından konuşmaları dinleyen annesi. "Eve dön hayatım."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

14. Bruce İki Sporcu Kızla Tanışıyor

Paçayı zor kurtardım diye düşündü Bruce Forth Road Köprüsü'ne gelirken. Babasının teklifini kabul etmesi gibi bir ihtimal söz konusu değildi, fakat Bruce'un anne babasına taktığı adla ihtiyarlara Crieff'e dönmek gibi bir düşüncesi olmadığını açıklaması kolay olmamıştı. Babası kolay kolay vazgeçmemiş, Bruce'u en azından Jock Blain'le bir konuşması ve çiftliğe bir bakması için ikna etmeye çalışmıştı. Dirençle karşılaşınca çiftlik sahibinin sadece bir kızının olduğunu, oğlunun olmadığını söylemişti. Görünüşe bakılırsa bu kız Bruce'tan birkaç yaş küçüktü ve babasının incelikle ifade ettiğine göre Bruce için muhtemel bir arkadaş haline gelebilirdi. "Atları çok seviyormuş, o yüzden deyim yerindeyse yuvadan uçmamış. Zaman içinde çiftlik sanırım ona kalacak..."

Bruce o sırada kısa bir an da olsa duraksamış ve Perthshire Life'ta bu kızın fotoğraflarını gördüğünü hatırlamıştı, oldukça düzgün bir kızdı ve yüz altmış hektarlık bir mirasa konaacak olabilirdi, fakat Bruce'un belli standartları vardı ve...

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kusura bakma baba. Olmaz. Edinburgh'da yapacak çok işim var. Büyük planlarım var. Hem senin de bildiğin gibi daha yeni bir daire aldım."

Babası yenilgiyi kabullenmişti. "Geri dönsen çok güzel olurdu, ama yapman gereken neyse onu yapmalısın Bruce."

Şimdi de evlatlık görevini yetirdiğine göre –Crieff'te geçirilen iki tam gün– Bruce yine özgürdü, artık Pentland tepelerinin görüş alanına girdiği Forth Road Köprüsü'nü geçiyordu ve o sabah anahtarlarını alacağı yeni daireden sadece yarım saatlik mesafedeydi. Cumartesi olmasına rağmen McKay Norwell'den anahtarları alabilecekti, birisi özel olarak gelip anahtarları ona teslim edecekti. Direkt olarak daireye gidecek ve sipariş ettiği birkaç mobilyanın –bir yatak, birkaç sandalye ve bir masa– gelmesini bekleyecekti. Satıcı ocak ile buzdolabını, perdeler ve ampullerle birlikte dairede bırakmıştı. Ampulleri sökmek gerçekten büyük bir pintilikti, fakat Bruce bunun yapıldığını duymuştu. Duyduğuna göre Aberdeen'de bu hep yapılıyordu, hatta yer döşemelerinin ve pencere camlarının alındığı bile oluyordu. Bunu savunmak biraz zordu, ama dünyanın o bölgesindekiler gerçekten kurnazdı ve ne olacağı belli olmuyordu...

Şehre giden yolda pek trafik yoktu, Bruce kısa süre içinde kendisini Rutland Meydanı'nda, McKay Norwell'in bürosunun önünde buldu. Avukatın asistanı gülümseyerek anahtarları uzattı; Bruce tekrar yola koyuldu. Evi Broughton Sokağı'nın hemen ötesindeki

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Albany Sokağı'ndaydı, Bruce şehrin bu bölgesini birkaç yıl önce İskoçya Sokağı'nda geçirdiği zamandan biliyordu. Buranın İskoçya Sokağı'ndan çok daha havalı olduğunu düşünüyordu, daha genişti ve Edinburgh'un gerçekten havalı bölgelerine biraz daha yakındı. Ne de olsa Albany Sokağı Abercromby Meydanı'na bağlanıyordu ve o meydan da Heriot Yolu'na açılıyordu. Ve Heriot Yolu muhtemelen şehirdeki en şık sokaktı, Moray Meydanı'ndan bile şık olduğu söylenebilirdi.

Bu da şu anda kendi payına düşenden daha yüksek bir sosyal çevreye taşınma fikrinden hoşlanan Bruce'un işine geliyordu. O sosyal çevrede kimlerin olduğundan emin değildi, ama varlığından emindi. Bu insanlar sık sık Fransa'da veya İsviçre'de kayak yapmaya gidiyor ve ucuz otellerde kalmıyordu. Dağ evleri kiralıyorlar, hatta daha da güzeli böyle evleri satın alıyorlardı. Bruce kayak yapabiliyordu ve böyle insanlarla kayak yapmaya davet edilmesinin eli kulağında olduğuna inanıyordu. Bu insanlar Fransa ve İsviçre'de kayak yapmadıklarında evlerinin olduğu Doğu Lothian'da veya Perthshire'da hafta sonu partilerine gidiyorlardı. Yazın yatlarının olduğu İngiliz Virgin Adaları'na gidiyorlar, sabahın erken saatlerine kadar dans ediyor ve kurtlarını döküp Edinburgh'a dönüyorlardı. Bu insanlar vardı –Bruce buna emindi– kendi yerinin de onların arasında olduğuna inanıyordu. anne babasının dünyası, Crieff ve onunla birlikte gelen şeyler ona göre değildi. Bruce bunlardan fazlası için yaratılmıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Charlotte Meydanı'ndan geçti ve Queen Caddesi'ne saptı. Caddenin ortalarına geldiğine bir trafik ışığında durdu. Arabasının tepesi hâlâ açıktı, yanına yine ışıkta duran bir araba yanaştı. Bruce birisinin kendisini izlediğini fark etti ve yandaki arabaya baktı. Kendisinden birkaç yaş daha küçük iki genç kız ona bakıyor ve Bruce'un duymadığı bir şeyler konuşuyordu.

Bruce gülümsedi, yolcu koltuğunda oturan genç kız da ona gülümseyerek karşılık verdi.

"Selam yakışıklı!"

Bunun üstüne sürücü kahkaha attı.

Bruce da gülümsedi. "Ne zaman istersen, *bella*!"

Bu söz neşeli çığlıklarla karşılandı.

Bruce anında kararını vermişti. Eğilip yeni adresini verdi ve "Hazırlanmam için bana bir saat verin," diye ekledi.

Kızlar gülüştü, ışık yeşile döndü. Bruce gaza bastı ve spor araba etkileyici bir şekilde uzaklaştı, Bruce dikiz aynasında iki genç kızın gülümsediğini görebiliyordu. Hiç belli olmuyor dedi kendi kendine. Hiç belli olmuyor.

Albany Sokağı'na vardığında arabasını park etti. Dışarı çıkarken kaldırımdan geçen adam yavaşladı. Bruce adamın yüzündeki ifadeyi fark etmişti. Açık bir hayranlık ifadesiydi.

Bruce, Albany Sokağı ile Edinburgh'un homoseksüel merkezi sayılan Broughton Sokağı'nın arasındaki mesafeyi düşünerek gülümsedi. Herkesin kendisine hayranlıkla bakmasına alışmıştı ve bakışların kaynağını hiç umursamıyordu. Hem kadınlara hem erkeklere

BELONGS TO KAKTUS TEAM

eşit görsel zevk veriyordu. Hem neden olmasın? Bu bir çağrıydı, soylu bir hizmetti ve payına düşeni kabul ediyordu.

Arabanın cilalı kaportasındaki yansımasını gördü. Mükemmel diye düşündü. Adonis. Mükemmelin ta kendisi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

15. Bruce Watsonian Rugby Kulübü'nde Mike Snazz'la Tanışıyor

Bruce valizini Albany Sokağı'ndaki apartmanın merdivenlerinden var gücüyle çıkardı. Tahmin ettiğinden daha ağırdı ve her katta biraz daha ağırlaşıyormuş gibiydi. Ağırlık yapan giysiler değil, kişisel bakım ürünleriydi: Şampuan şişeleri, kremler, saç jöleleri, tıraş öncesi merhemi, tıraş sonrası yenileyici kremi, tıraş losyonu, kaş kremi, yoğun el kremi, hafif yüz kremi (erkekler için), tonik, göz kalemi (erkek kalemi), boyun ve omuz kremi, bacak ve kasık kremi. Bunlar temel malzemelerdi ve iMac, iPod, iPad ve iPhone ile bunların i-şarjı, i-desteği ve i-klavyeleri de taşınıyordu. Bütün bunları Nespresso kahve makinesi ve Nespresso kahve standıyla birlikte daireye taşıdıktan sonra kendisini yuvasında ve hayatının bu yeni aşamasına hazır hissetmişti.

Saatine baktı. Queen Caddesi'ndeki iki kızla kısa sohbeti yaklaşık yirmi dakika önce gerçekleşmişti. Bu da ihtiyacı olan bir fincan kahveyi içmesi, giysileri ile bakım ürünlerini yerleştirmesi ve kızlar gelmeden – tabii geleceklerse– hızla duş yapması için kırk dakikası

olduğu anlamına geliyordu. Bruce onları evine davet ettiğinde kahkaha atmışlardı, ama bu kibirli bir kahkaha değil, memnuniyetten kaynaklanan bir kahkahaydı diye düşündü Bruce. Ne de olsa benim gibi görünen biri sizi ne sıklıkla evine davet ediyor ki?

Evin önceki sahipleri düşünceli davranıp elektrikli aletleri açık ve Bruce'un gelişi için hazır bırakmıştı. Buzdolabı çalışıyordu ve tertemizdi, ocağın düğmeleri ateşleme yapıyordu ve her şeyden önemlisi musluk açıldığında gürül gürül sıcak su akıyordu; Bruce sahiplik hissinin keyfine vararak yeni evini adımlarken tüm bunlar neşesine neşe katmıştı.

Tabii sahip olmaktan sahip olmaya da fark vardı. Üç yatak odası, salon, mutfak ve banyodan oluşan tapuda imzası olan kişi Bruce olmasına rağmen dairenin yüzde sekseni bankaya ipotekliydi ve mortgage ödemelerinin yapılmaması durumunda gelip Bruce'un evine el koymaları söz konusuydu. Bruce mortgage ile yaşayan başkaları gibi bunu gayet iyi anlıyordu, fakat böyle bir ihtimalin gerçekleşmesi için hiçbir sebep göremiyordu.

Ortaklık olasılığı hiç de büyük olmamasına rağmen maaşı yeterince iyiydi ve Bruce kendi deyimiyle "çeliği ateşe vermişti". Emlak piyasası dönüşüm geçirmeye açıktı, insan parasını bu işe yatırabildiği sürece ucuza emlak almak mümkündü ve dönüşümün önü açıldığı takdirde piyasa hareketlenecekti. Bruce da Edinburgh'un gerçekten yaratıcı planlar yapılabilecek olgunluk dönemine girdiğini düşünüyordu. Çok fazla

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

eski bina vardı ve çoğu amacına hizmet etmişti. Bu binaların yerine yaratıcı, yüksek kira getirisi olan lüks apartmanlar, ofisler, hatta birkaç spa ve tabii ki otel ve barlar inşa edilebilirdi. Fakat eski kafalı tutucuların –hiçbir şeyin değişmesini istemeyen iç karartıcı tiplerin– varlığına rağmen Bruce onların ekarte edilmesini sağlayacak yöntemler bulunabileceğini düşünüyordu. Waverley İstasyonu'nun arkasında yapılanlar mesela. Ne vizyon ama! Bu şehri önemli hale getiren şeylere dair ne büyük bir anlayış! Bu şehirde eksik olan bu işte dedi Bruce kendi kendine: Ticari vizyon, ekonomik olasılıklara dair anlayış, bir şeyler yapılabileceğine dair inanç.

Ve bunlar boş hayaller de değildi. Bruce rugby kulübünde Princes Parkı'na bir şeyler yapma konusunda büyük planları olan bir adamla tanışmıştı. Watsonian-Kelso maçını (66-3 Kelso yeniyordu) bira içerek izliyorlardı. ("Borders'tan gelen bir takıma yenilmek o kadar da kötü değil," demişti Bruce. "Bu iş onların kanında var.") Mike Snazz adlı bu adam Bruce'a ne iş yaptığını sormuş ve emlak eksperi olduğunu duyunca ilgilenmişti. Bruce Edinburgh'daki birkaç emlak firmasında çalıştığından bahsedince Snazz'in ilgisi de artmıştı.

"Aslına bakarsan ben de emlak işindeyim," demişti. "Kentsel dönüşüm işleriyle ilgileniyorum. Geleceğe Dönük Dönüşümler adlı bir firmadayım."

Bruce bu firmayı duymuştu. "Leith'teki şu güzel alışveriş merkezini siz yaptınız, değil mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Aynen öyle," dedi Snazz gururla. "Hayli memnun kaldık. Şimdi de Charlotte Meydanı'nın hemen arkasına yirmi beş katlı bir bina dikme planımız var."

"Harika," dedi Bruce.

Snazz ona baktı. "Giderek büyüyoruz," dedi. "Diğerleri yüklenicilerle çalışıyor, ama biz büyüyoruz. Birilerinin giderek büyümesi de gayet mantıklı. Tıpkı nefes almak gibi: İçeri, dışarı, içeri, dışarı. Birisi şişerken diğeri küçülüyor."

"Kesinlikle," dedi Bruce. "Önemli olan doğru anı tutturmak. İşe atılma cesareti göstermek."

Snazz öne eğildi. Kimse dinlemiyordu, ama hassas planlardan bahsederken hep dikkatli davranırdı.

"Princes Caddesi'ni biliyor musun?" dedi.

"Tabii ki."

"Önündeki parkı biliyor musun?"

Herkes Princes Parkı'nı bilirdi. Herkes Ross Pavilion'ı, çiçekli saati, insanların uzun (Temmuz 18'den 25'e dek süren) İskoç yazlarında üzerine yayılıp İskoç direncini ve metanetini sembolize eden Kale'ye baktığı çimenleri bilirdi.

"Evet, parkı biliyorum."

Snazz daha da kısık sesle konuşmaya başladı. "O parkı alabiliriz," diye fısıldadı.

Şimdi Bruce hâlâ epeyce boş duran banyosunda sıcak duşun altında bu sohbeti büyük bir heyecanla hatırlıyordu. Çoğu işadamı hayatında önüne çıkan o altın imkândan, o tek müthiş fırsattan bahsederdi; Bruce da kendi açısından bunun o fırsat olduğunu

BELONGS TO KAKTUS TEAM

hissediyordu. İşten bahsetmek için ertesi hafta Snazz'le buluşma ayarlamıştı. "Giriş katında olacaksın," dedi Snazz. "Ama bu işe yüzde yüz on bağlılık göstermeni istiyorum. Var mısın?"

Bruce vardı.

Vücuduna duş jeli sürdü –sandal ağacı kokuyordu... mükemmel– ve duşun yanındaki cam panelde yansımasına baktı. Uğruna ölünecek bir ihtişam diye düşündü. Kızlar çok şanslısınız!

Zil mi çalmıştı? Evet. Havluya uzanıp beline sardı. Harika. Fevkalade.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

16. Prestonfield House Oteli

"Peki Bertie," dedi Stuart Pollock Prestonfield House Oteli'nin lobisinde beklerken. "İlk düğünün."

Bertie kibarca babasının hatasını düzeltti. "Hayır baba, pek sayılmaz. İkinci düğünüm. Bayan Harmony ile Matthew'un düğününe de gitmiştik, hatırladın mı? King's Stables Yolu'nun sonundaki, Kale'nin aşağısındaki kilisede yapılmıştı, sonra da Moray Parkı'ndaki çadıra gitmiştik, herkes yemeği fazla kaçırmıştı ve Tofu Olive'in üstüne kusmuştu. Hatırladın mı?"

Stuart hatırlamıştı. "Tabii ki Bertie. Düğünlerde eski tüfeklerden olduğunu neredeyse unutuyordum."

"Bu güzel bir düğündü," dedi Bertie düşünceli düşünceli. "Ulysses'in haykırışına kimse aldırmadı."

Stuart gülümsedi. "Evet, etmediler Bertie. Zavallı ufaklık. Çok talihsiz bir zamanlamaydı gerçi. Tam da rahip, Angus ile Domenica'nın evlenmesine bir engel olup olmadığını sorduğu anda."

"Annem yüzünden," dedi Bertie ağırbaşlı bir tavırla. "Annem ona baktığında Ulysses'in nasıl çığlık attığını ya da kustuğunu fark ettin mi baba?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Böyle bir bağlantı olduğunu sanmıyorum Bertie," dedi Stuart endişeyle arkasına bakarken. "Bebekler sık sık ağlar... ve kusar. Sen bile ara sıra kusuyordun."

"Ne diye bağırdığını biliyorum," dedi Bertie. "Düğünle hiç ilgisi yoktu."

Stuart neşeyle oğluna baktı. "Sence ne diye bağırdı Bertie?"

"Galiba imdat diye bağırdı. Ya da lanet diye."

"Hiç sanmıyorum Bertie! Ulysses neden imdat diye bağırsın ki... ya da lanet diye."

Bertie açıklamaya başladı. "Annem yüzünden. Bence Ulysses kendisini..."

Açıklamasını bitiremedi. Otele geldiklerinde tuvalete gitmiş olan Irene, altını değiştirdiği Ulysses'le birlikte dışarı çıkmıştı. Yüz ifadesi son derece kederli olan bebek ağabeyini gördüğü anda neşelendi ve heyecanla ellerini sallamaya başladı.

"Kendime geldim," dedi Irene Ulysses'i Stuart'a uzatarak. "Sizce çiftimiz bize bir içki verecek kadar cömert midir?"

"Öyle olduğuna eminim," dedi Stuart. "Sanırım şurada bir oturma planı var."

"Aman Tanrım," dedi Irene. "Bize bir de yemek mi verecekler? İncil'deki beş ekmek ve iki balık mucizesi yeniden gerçekleşecek desene."

Diğer konuklarla birlikte düğün yemeği için masaların yerleştirildiği büyük salona yöneldiler. Koyu renkli İskoç etekleri giymiş genç garsonlar misafirlerin arasında şampanya, portakal suyu veya viski dolaştırı-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yordu. Salonun bir köşesinde etrafı misafirlerle çevrili Angus ve Domenica vardı; Bertie'yi kucağında oturan Ulysses'le bırakan Irene ile Stuart oraya doğru yürüdü. Bertie, Ulysses'e bir tabakta gördüğü sosislerden ufak parçalar koparıp veriyordu ve kardeşinin neşesi gözlerinden okunuyordu.

Bertie etrafına baktı. Misafirlerin çoğunu tanıyordu. Şimdiye kadar birkaç kez konuştuğu ve çok sevdiği Big Lou vardı, ara sıra Domenica'ya çaya giden ve Angus'un da arkadaşı olan James Holloway gelmişti, Drummond Meydanı'nda oturan ve sokakta gördüğünde Cyril'e son derece nazik davranan Bay Linklater ile kendisi de nazik olan eşi oradaydı, org çalan ve İskoçya'da eski demiryollarını herkesten daha iyi bildiği söylenen Bay Backhouse, epeyce uzun zaman önce Bertie'nin Valvona & Crolla'nın kafesinde karşılaştığı ve masasına yanaşıp kibarca sorduğunda Batı Lothian Sorusu'nu cevaplayan Bay Dalyell de vardı. Hepsi gelmişti ve hallerinden son derece memnunlardı, hele seslerine bakılacak olursa biraz fazla memnunlardı; gürültü gittikçe artıyordu. Yetişkinler hep böyle yapıyor diye düşündü Bertie. Hep sessiz olmanızı söylüyorlar, fakat fırsatları oldu mu korkunç gürültü yapıyorlar.

Bertie bir anda Matthew ile Elspeth'in önünde durduğunu ve Ulysses'e baktığını fark etti.

"Küçük kardeşin mi Bertie?" diye sordu Elspeth.

Bertie, Olive'le yaşanan talihsiz olaya kadar öğretmeni olan Elspeth'e büyük bir mutlulukla baktı. Sınıf-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

takiler onu hâlâ seviyor ve özlüyorlardı, Bertie de onu gördüğüne sevinmişti.

"Evet," dedi. "Adı Ulysses. Kucağınıza almak ister misiniz Bayan Harmony?"

"Tabii Bertie," dedi Elspeth Ulysses'i kucağına alarak. "Ne sevimli bir bebek! Çok tatlı!"

"Tıpkı Dr. Fairbairn'e benziyor," dedi Bertie.

Matthew ile Elspeth kısa bir an bakıştı. "Olur öyle şeyler," dedi Elspeth.

"Sizin bebekleriniz nasıl Bayan Harmony?" diye sordu Bertie. "Onları da getirdiniz mi?"

Elspeth güldü. "Hayır. Düğüne üç bebek getirmek biraz zor olurdu Bertie. Bizimle kalan çok yardımsever bir Felemenk kız var. Oğlanlar için bize yardımcı oluyor, şu anda onunla birlikteler."

Bertie başıyla onayladı. Matthew'a baktı. "Cyril nerede?"

"Dışarıya bağladım," dedi Matthew. "İçeriye köpek almıyorlar."

Bertie kaşlarını çattı. "Tek başına mı?"

"Merak etme," dedi Matthew. "Yanına birkaç köpek bisküvisi bıraktım, Angus birazdan dışarıya bir kâse şampanya çıkarmamı söyledi. Sorun yok Bertie."

Bertie'nin içi içini yiyordu. "Çıkıp bakabilir miyim?" diye sordu. "Ulysses'i size bıraksam olur mu? Sizi seviyor Bayan Harmony."

Elspeth başıyla onayladı. "Tabii ki Bertie." Matthew'a döndü. "Çıkıp Cyril'le oynayabilir, değil mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Neden olmasın," dedi Matthew. "Stuart'a nereye gittiğini söyleyeyim."

Bertie beklemedi bile. Arkasını dönüp salondan hızla çıktı, otelin kapısına çıkan merdivenlerden indi. Matthew Cyril'in, Arthur's Seat'e bakan tarafta olduğunu söylemişti, Bertie de oraya gidiyordu. Duraksadı. Kötü bir şeyler oluyordu. Hem de çok kötü. Önce hissetti, sonra gördü.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

17. Kuşa Ağıt

Prestonfield House Oteli'nin en güzel yanlarından biri –zengin tarihi dışında– binanın etrafındaki geniş parktı. Domenica'nın düğün kutlaması için seçtiği ve yeni eşi Angus Lordie'nin hevesle kabul ettiği yer hakkında *rus in urbe* –şehirdeki kırsal– betimlemesi son derece yerinde olurdu. Domenica için bu seçimi yapmak kolay olmuştu, çünkü kendisinin uzak ve dolambaçlı yollardan da olsa, 1745 senesindeki isyanda Jacobite ordusunun önünde kamp kurduğu bu evde yaşamış olan Leydi Cunyngham'ın soyundan geldiğini söylüyordu. Leydi'nin oğlu Alexander İtalya'da Charles Edward Stuart'la arkadaşlık kurmuştu ve Leydi, prensin Kuzey İskoçya'daki zaferlerinden sonra Edinburgh'a mali desteğe, yeni giyeceklere ve sinek kovara muhtaç bir halde döndüğünde ona epeyce cömert davranmıştı.

Bu park dramatik bir etki yaratacak şekilde süsleniyordu: Geceleri binanın kapısına uzanan yola aralıklı olarak meşaleler konuluyor, elektriğin asla başaramayacağı gibi bir organizasyon yapıldığı hissi veriyordu. Binanın önündeki bahçede de türlerinin tüm kendine

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

güveni (ve kavgacılığıyla) tavuskuşları dolanıyor, borazan gibi sesleriyle çığlık çığlığa bağırıyorlardı. İşte Bertie mahpus düşmüş Cyril'i avutabilmek için evin köşesini döndüğü anda bu şık ve süslü tavuskuşlarından birini görmüştü.

Bertie korkunç manzarayı algıladığı anda donakaldı. Cyril'in bir çiçek tarhının yanındaki musluğa bağlanmış tasma kayışından kurtulduğunu anlamıştı. Kayış ucundaki tasmayla birlikte yerde duruyordu, fakat köpek birkaç metre ötede sıkı sıkı kapadığı dişlerinin arasında süslü tavuskuşunun uzun kuyruğunu tutuyordu ve kuş gözlerinin önünde yere devrildi.

Bertie bir yandan haykırarak koşmaya başladı. Haykırışla şaşıran Cyril yarı yarıya döndü, Bertie'ye baktı ve tekrar ayrıntılı bir şekilde işlenmiş gibi görünen tüylerle ilgilenmeye başladı.

"Cyril!" diye bağırdı Bertie suç mahalline vardığında. "Bırak şunu Cyril! Bırak, kötü köpek!"

Korkunç derecede itaatkâr olan Cyril istemeden de olsa ağzını açtı ve tavuskuşunun kuyruğunu bıraktı. Fakat zavallı kuş için iş işten geçmişti. Birkaç titrek adım attı, son bir kez inlercesine boğuk bir çığlık kopardı ve öne düştü. Küçük tavuskuşu kalbine bu fazla gelmişti; kuş ölmüştü.

Bertie kuşun boynunu tuttu. Bir gözü ona bakıyordu, fakat cansızdı, aslında görmüyordu. Bertie gözünde gökyüzünü gördü, küçük bir mavilik, zavallı kuşun gördüğü son manzara.

Bertie dönüp Cyril'e baktı. "Ne yaptığını gördün mü Cyril?" dedi. "Bak."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Cyril, Bertie'ye baktı. Kuşun neden hareketsiz olduğundan emin değildi. Onunla eğleniyordu; bir köpeğin bir kuşu yakalayıp sallaması kadar doğal bir şey olamazdı. Sorun neydi ki? Yaptığı şey sadece buydu. Ama Bertie gelmiş ona açık açık kızıyordu, Cyril de bu yüzden kendisini kötü hissediyordu. Burnunu eğip özür dilercesine inledi. Sonra sırtüstü yatarak uysal bir tavır takındı. Gözlerini kapamıştı.

Bertie artık yalnız olmadıklarını fark ederek ayağa kalktı. Gelen misafirleri yönlendiren İskoç etekli genç adamlardan biri yanında duruyordu.

"Aman Tanrım," dedi genç adam. "Eyvah!"

Bertie başını kaldırdı. "Böyle bir şey yapmak istemediğine eminim," dedi. "Sadece kuyruğunu çekiştiriyordu."

Genç adam eğilip köpeğin yanında diz çöktü. "Ah olamaz," diye mırıldandı. Tekrar ayağa kalktı. "Bu senin köpeğin mi?"

Bertie başını salladı. "Hayır. Bay Lordie'nin. Şuraya bağlıydı, ama tasması çözülmüş."

Genç adam tasmaya baktı. "Bay Thompson bunu duyduğuna hiç memnun olmayacak," dedi.

Bertie yere baktı. "Cyril'i vuracaklar mı?" diye sordu. "Umarım vurmazlar. Aslında iyi bir köpek. Yemin ederim, iyi bir köpek."

Genç adam başını salladı. "Merak etme, onu vurmazlar... adın ne bu arada?"

Bertie adını söyledi, genç adam da adının Alastair olduğunu söyledi.

"Ne yapacağız?" diye sordu Bertie.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Alastair çenesini sıvazladı. "Bence gömmeliyiz," dedi. "Kanıtı gömmüş oluruz bir anlamda. Ne de olsa Cyril her köpeğin yapacağı bir şey yapıyordu. Haklı olduğuna eminim, bunu isteyerek yapmamıştır."

Kendisi gidip bir kürek getirirken Bertie'nin orada kalmasını söyledi. Birkaç dakika sonra büyük ve yeşil bir kürek ile dikdörtgen biçiminde siyah bir kutuyla geri döndü. Bertie'yle tavuskuşunun hareketsiz bedenini kaldırıp büyük karaağaçların oraya taşıdılar. Alastair bu ağaçlardan birinin dibine kökler yüzünden çok derin olmayan, fakat tavuskuşunu koyabilecekleri büyüklükte bir çukur kazdı.

"Pekâlâ Bertie," dedi. "Artık kuşa veda etmemiz lazım."

Kuşu mezara koyduktan sonra Alastair üstüne tekrar toprak atmaya başladı. Artık tek görünen ufak bir höyüktü; bir kuş mezarı çok büyük olmuyordu.

Alastair kutuyu açıp bir gayda çıkardı. "Bir kuşu bile son yolculuğuna uğurlamak lazım, değil mi Bertie?"

Bertie hüzünle başını salladı.

Alastair gaydayı koltuğunun altına sıkıştırıp ağızlığını ağzına aldı. "Ormanın Çiçekleri," diye mırıldandı. "Hüzünlü bir şarkı, ama bu duruma uygun Bertie."

Ufak elleri iki yanında kasılmış gibi duran Bertie olabildiğince metin olmaya, ağlamamaya çalışarak dikkatle dinledi. Fakat gaydadan ağıt notalar dökülmeye başladığında gözleri doldu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Alastair sonunda gaydayı kaldırdı. Birlikte eve doğru yürümeye başlamadan önce elini Bertie'nin omzuna koydu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

18. Sürgündeki Cyril

Matthew'un Angus Lordie'nin balayı için hiçbir plan yapmamış olmasından endişelenmesi gayet anlaşılırdı, fakat yersiz olduğu ortaya çıkmıştı. Domenica kutlamanın organizasyonunu –ve ücretini– üstlenmekle kalmamış, Angus'un rezervasyon konusunda hiçbir şey yapmayacağını, hatta nereye gideceklerine bile karar veremeyeceğini akıl etmişti. Bu son derece haklı nedenlere dayanan şüpheyle Jamaika'da evi olan ve orada kalabileceklerini söyleyen kuzeniyle iletişime geçmişti. Eğer kocalar müstakbel eşlerine danışmadan sürpriz balayı planı yapabiliyorsa, müstakbel eşler de pekâlâ aynısını yapabilirdi ve bu durumda zaten yapmıştı.

Domenica'nın kuzeni cömert davranmıştı. "Ev senindir," demişti. "Benden bir düğün hediyesi olarak düşün. Port Antonio'ya yakın. Harap bir ev, ama bir tepede ve çok güzel rüzgâr alıyor. Hoşuna gidecektir, hem Angus'un da resmedebileceği çok manzara var."

Domenica Karayipler'e hiç gitmemişti ve merak ediyordu. Harap evlerde kaldığını hiç sanmadığı Noël Coward ve Ian Fleming gibilerin sık sık gittiği villalar-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

dan oldukça farklı olduğunu düşünse de Port Antonio'nun dışına doğru tepedeki bir evin çok romantik olacağını hayal ediyordu. Okuduklarına bakılırsa Port Antonio, Mavi Lagün denilen bir yere yakındı, bu da cazibesini perçinliyordu. Eğer insan balayına çıkacaksa ve Kingston'a uçakla gidebilecek kadar parası varsa –Domenica ile Angus bu açıdan şanslıydı– Mavi Lagün'de yüzmekten, yakındaki deniz üzümü ağaçlarının –Mavi Lagün adlı bir yerin etrafında böyle ağaçların olmadığı düşünülemezdi– gölgesinde oturmaktan daha çekici ne olabilirdi? Gölgelerinde otururken *Jamaika'da Bir Fırtına* veya *Geniş, Geniş Bir Deniz* gibi kitaplar okunabilir ve yavaş yavaş geçen saatlerin ardından rom eşliğinde güneşin batışı izlenebilir ve sonra Jamaika usulü fasulyeli çorba ile acılı ake yahnisi yiyip akşam yemeği faslı flambe muz ve yoğun kokulu Blue Mountain kahvesiyle kapatılabilirdi.

Angus ve Domenica da ertesi sabah buraya varmak için yola çıkmış, Edinburgh'daki hayatlarını, Edinburgh evlerini ve tabii ki Edinburghlu köpeklerini üç haftalığına arkalarında bırakmışlardı. Elbette Cyril, son derece düşmanca bir tavır takınan Irene dışında onu heyecanla aralarına kabul eden Bertie ile ailesinin bakımındaydı.

"Bu işi başımıza sen açtın," demişti Irene Stuart'a. "Bu pis köpekle benim hiçbir ilgim yok." Kocasını uyarırcasına bakmıştı. "Bütün sorumluluk senin. Yemek, su, yürüyüşe çıkarma, köpeklerin neye ihtiyacı varsa hepsi."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Stuart başıyla onaylamıştı. "Sorun değil," diye güvence verdi.

"Ayrıca bana şu lafları da söyleme," diye çıkıştı Irene. "Sorun değil. Sorun yok! Buna katlanamıyorum."

"Sorun d..." diye başlamıştı Stuart, ama sonra sözünü, "dolmayacak" diye tamamlamıştı.

"Dolmayacak mı?"

"Olmayacak dedim. Sorun olmayacak."

Irene ona baktı. "Mutfağın yakınına bile gelmesini istemiyorum. Köpek dediğin aklına gelecek her tür hastalığı taşıyor. Ulysses oralarda emekliyor ve yerden bir şey kapsın istemiyorum."

Son derece kesin bir yasak bölge yaratılmış olması eve yeni gelen Cyril için algılanması en zor şeylerden biri olmuştu. Angus'un stüdyosunda her odaya dilediği gibi girebiliyor, bir sandalyede oturmasına ya da herhangi bir yatakta uyumasına asla karışılmıyordu. Sadece bu değil, Angus ona burnuyla buzdolabının kapısını açmayı öğretmişti ve makul ölçülerde kaldığı sürece dolapta bulduğu sosisleri veya ara sıra dolaba koyduğu kuzu etlerini yemesine izin vermişti. Angus bunların hiçbirini umursamıyordu: Ne de olsa Cyril tıpkı onun gibi orada yaşıyordu ve bir ev arkadaşına, bu ev arkadaşı bir köpek bile olsa kısıtlamalar getirmenin anlamı olmadığını düşünüyordu.

İskoçya Sokağı'nda işler o kadar farklıydı ki! Mutfak girilmez bölge olmakla kalmamış, tüm sandalyeler, yataklar ve en zoru da evdeki tüm halılar yasaklanmıştı. Bu son kısıtlama Cyril'in Pollock'ların evinde yürü-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yebilmesi için duvarlara olabildiğince yakın durmasını gerektiriyordu. Kilimlerin birbirine çok yakın yerleştirildiği bir iki noktada halıların üstünde yürümeme kuralını ihlal etmemek için atlamak zorunda kalıyordu. Zeki bir köpekti ve bazı gerekli kurallara uymaya (dişlerini bileklere geçirmemek gibi) hazırdı, fakat bu yeni yasakların son derece anlaşılmaz ve köpeklerin ustalaştığı konuların ötesinde olduğunu görmüştü.

Bu rejim kısa süre sonra Bertie'de hayli sıkıntı yaratmaya başladı. Cyril'in yanlarında kalmasını iple çekmişti, fakat köpekle oynayabileceği tüm zamanın annesiyle köpek arasında bir kavga çıkmasını engellemek için köpeğe yine annesinin dayattığı kuralları uygulatmaya çalışmakla geçtiğini görmüştü.

"Özür dilerim Cyril," diye fısıldadı. "Kuralları ben koymadım."

Her çocuğun dile getirebileceği bir isyandı: Hiçbir çocuk kural koymuyordu. Dünya çocuklar tarafından kendi koymadıkları kurallarla dönen bir yer olarak görülüyordu. Kurallar da hava koşulları veya coğrafi gerçekler gibiydi: Varlıkları inkâr edilemezdi, yetişkinler tarafından empoze ediliyorlardı ve hem çocukların... hem de köpeklerin uyması bekleniyordu. Kuralların neden var olduğuna dair ne kadar açıklama yapılırsa yapılsın anlaşılması kolaylaşmıyor veya keyfilikleri kabullenilmiyordu.

Cyril köpeklerin o mahzun ve ıslak bakışıyla Bertie'ye baktı. Bertie'yi seviyordu ve bu yeni hayatının –tuhaf yasaklarla dolu olan hayatın– onun başının

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

altından çıkmadığını hissediyordu. Ama Angus neredeydi? Neden onu terk etmişti? Hayatının geri kalanı böyle mi geçecekti?

19. Gözden Düşen Cyril

Irene tarafından Cyril'e konulan kurallar köpeğin genel tavrını etkilemeye başladı. Genellikle kaygısız bir neşeyle doluyken yavaş yavaş içine kapanmaya başlamıştı. Bertie her sabah okula giderken genç bakıcısının odasının köşesinde oturuyor, bir zamanlar özgürlüğü betimleyen, fakat artık yoksunluğunu çektiği gökyüzüne özlemle bakıyordu. Aklından bir şey geçiyorsa bile bu muhtemelen Bertie dönene kadar altı saati nasıl atlatacağına dairdi.

Bertie bir şeylerin yanlış gittiğinin farkındaydı ve nedenini de biliyordu.

"Aslında bilerek yapmıyor," diye açıklamaya çalışmıştı bir ikindi vakti köpeğe. "Köpeklere alışık değil, o kadar."

Cyril özlemle Bertie'ye bakmıştı. Bertie'nin eğlenceli olduğunu biliyordu; mesele ne zaman dışarı çıksalar Irene'nin onlarla birlikte gelmek için diretmesi ve Cyril'in henüz algılayamadığı Ulysses'i de yanına almasıydı. Ulysses'in muhtemelen bir insan olduğunu düşünüyordu, ama pek emin değildi; bu konunun zamanla netleşeceğine emindi. Fakat bu diğer insanlarla eğlen-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

celi bir oyun oynama ihtimalini, Drummond Parkı'nda fırlatılan dalın peşinden koşmayı, Queen Caddesi'nde uzun bir yürüyüşe çıkmayı, hatta İskoçya Sokağı'nın sonundaki eski manevra garında tasma kayışı olmadan koşabilmeyi imkânsız hale getiriyordu. Bir köpeğin hoşuna gidecek her şey artık erişilemez bir noktadaydı.

Cyril'in içinde yükselmekte olan içerleme hissi en sonunda açığa çıkmaya başladı. Ara sıra hırlıyordu, kısık sesle ve genellikle Irene'e doğru yapıyordu bunu. Hiçbir amacı olmadan havlamaya başlıyor veya kuyruğunu kovalıyordu. Evin içinde sinsi sinsi geziniyor, tıpkı bir esirin tutulduğu yerin sınırlarını keşfetmeye çalışması gibi kapıları gözlüyordu.

"O köpekte bir sorun var," demişti Irene Stuart'a. "Çok tuhaf."

"Alışmaya çalışıyor o kadar," dedi Stuart. "İyi olduğuna eminim."

Ama Cyril iyi olmaktan çok uzaktı. Bir iki gün sonra Irene, Bertie ile Ulysses'i makarna ve kurutulmuş domates almak için Valvona & Crolla'ya götürdüğünde bu ortaya çıkacaktı. İlk başta Irene, Bertie'nin Cyril'i getirmesine karşı çıkmıştı, çünkü dükkânın dışına bağlanması gerekecekti, yanlarında götürmek için bir sebep göremiyordu. Ancak Bertie Cyril'in de gelmesi için yalvarmıştı, Irene de sonunda kendisinden hiç beklenmeyecek bir şekilde ikna olmuştu.

Şimdi Broughton Sokağı'nda annesiyle Ulysses'in birkaç metre ötesinde yürüyen Bertie herkesin önünde Cyril'i gururla yürütüyordu. Yanlarından geçenlerin,

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Cyril'in onun köpeği olduğunu sanacağını ve çilek renkli tulum ile önünde *Melanie Klein* yazan tişörtünü görmezden geleceğini düşünüyordu. Tişört fikri annesinden çıkmıştı ve çok kötü bir fikirdi; Irene kendisine de aldığı bu tişörtü psikanalistin doğum yıl dönümü sebebiyle sipariş etmişti. Bertie baştan ayağa utanç verici giysiler giyiyordu ve Melanie Klein adının ne anlama geldiğini soran arkadaşlarına bir moda tasarımcısı olduğunu ve bu tişörtün tasarımcının son moda ürünü olduğunu söylemişti. Bu öykü şaşırtıcı bir şekilde hemen kabul görmüştü. Örneğin Olive, Melanie Klein marka bir pantolonun ve farklı renkte olmasına rağmen çok benzer bir tişörtü olduğunu söylemişti. "Gerçi artık giymiyorum Bertie," demişti. "Geçen senenin modası. Yeni tasarımcı Ed Miliband artık. Gazetelerde de gördüm. Artık herkes onun tasarımlarını giyiyor."

"Ed Miliband iğrenç," demişti Tofu. "Artık onun tasarımlarını kimse giymiyor Olive. Sensin geçen senenin modası. Felaket olan sensin."

Valvona & Crolla'ya vardıklarında Irene Bertie'den Cyril'in kayışını sokak lambasına bağlamasını istemişti.

"Merak etme," demişti. "Köpekler beklemeye alışkındır."

Cyril ona nefretle bakıyordu. Her zamanki ifadesi bu değildi, fakat İskoçya Sokağı'na taşındığından beri kaşları öfkeyle çatılır olmuştu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Çok sürmeyecek Cyril," diye fısıldadı Bertie kayışı bağlarken. "Sana da bir şeyler alıp alamayacağımızı soracağım."

Cyril gücendiyse de ona gücenmediğini anlatırcasına Bertie'yi yalamıştı.

İçeri girdiklerinde şarküteri kalabalıktı. Irene makarna seçmekle oyalandı ve reyonların birinde sunulan çeşitli zeytinyağlarını tatmaya daldı. Bertie ise annesiyle Ulysses'in yanından ayrılıp panforte di Siena ve amaretti di Saronno çeşitlerine bakmaya gitmişti. Panforte'lerin üstündeki fiyatları dikkatle incelemiş ve bir tane alabilmek için kaç haftalığını vermesi gerekeceğini hesaplamıştı. Siena'da büyümek ne güzel olurdu diye düşünüyordu, orada insanlar muhtemelen kahvaltıda panforte yiyorlardı. Tabii bir de sarımsaklı sosis ve pizza. Ayrıca orada muhtemelen psikoterapi ve yoga yoktu, bunun yerine gürültülü mopedlere biniyorlar ve arkadaşlarına el sallayıp duruyorlardı...

Bir anda bir çığlık, ardından yere düşen konserve kutularıyla kavanozların gürültüsü duyuldu. Bertie kafasını kaldırınca tezgâhtarlardan birinin koşarak kaçan Cyril'in peşine düştüğünü gördü.

"Salam!" diye haykırdı tezgâhtar. "Salam kaptı!"

Kalbi güm güm atan Bertie –Cyril'in yine kayıştan kurtulduğunu hemen anlamıştı– köpeğin peşine düştü. Ganimetin ağırlığıyla yavaşlamak zorunda kalan hırsızlar gibi Cyril de kaldırıma çıktığı anda yakalandı ve dişlerinin arasından büyük salam paketi zorla çekip alındı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bertie çalıntı salamı tezgâhtara geri verdi.

"İyi bir köpek," dedi yalvarırcasına. "Genellikle böyle değil..."

Tezgâhtar salamın üstündeki diş izlerine bakıyordu.

"Kimse fark etmez," dedi Bertie. "Kimse diş izlerini fark etmez. Gerçekten."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

20. Köpek Terapisi

"Pekâlâ," dedi Dr. Sinclair sandalyesine yaslanarak. "Söyleyin bakalım, genç dostumuzla işler nasıl gidiyor?"

Scottish Field okuyan Bertie'yi Ulysses'le birlikte bekleme salonunda bırakan Irene'in anlatacak çok şeyi vardı. "O iyi," diye başladı. "Fakat ne yazık ki evde büyük bir meselemiz var. Müsaade ederseniz anlatayım."

Dr. Sinclair başıyla onayladı. "Zaten bu yüzden buradayım," dedi. "Ev meseleleri özellikle ele alınması gereken meselelerdir. Bunların dinamiği..."

"Evet, evet," dedi Irene çabucak. Kimi zaman kendisinin psikodinamiklere dair ne çok şey bildiğini Dr. Sinclair'in fark edip etmediğini merak ediyordu. Hugo'nun bildiği kesindi ve bu konuya dair fikirlerini takdir ediyordu, ama Hugo hiç anlayamadığı sebeplerden Aberdeen'e gitmeye karar vermişti. "Bu ev meselesi bir köpekle ilgili."

"Öyle mi?" dedi Dr. Sinclair. "Bu konuda biraz bilgim var. İnsanlar evcil hayvanların aile psikopatolojisindeki dengeye ne kadar çok dâhil olduğunu sık sık unutuyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Kesinlikle," dedi Irene.

"Aslına bakarsanız ben bu konuya özel bir ilgi duyuyorum," diye devam etti Dr. Sinclair.

Irene ilgiyle ona baktı. "Öyle mi?"

"Evet," dedi psikoterapist. "Melbourne'da doktoramı yaparken bu konuya merak saldım. Monash'taki fakültede, köpek psikoterapisi konusunda epeyce başarılı olan biri vardı. Bu alandaki bütün önemli adları tanıyordu –Mugford filan gibileri–, kendisi de pek çok makale yazmıştı, bazıları pek ilginçti. Ben oradayken hayli önemli bir makale yayımlamak üzereydi: 'İmdat Çığlığı Olarak Havlama'. Klasik sayılır diyebilirim."

"Çok ilginç," dedi Irene. "Bu alanda siz de çalıştınız mı?"

Dr. Sinclair başıyla onayladı. "Biraz. Konsültasyonlarının bazılarında ben de bulundum. Çok ilginçti." Duraksadı. "James Serpell'in kitabını okudunuz mu?"

"Henüz değil," dedi Irene. "Ama..."

"Gerçekten yol gösterici," diye devam etti Dr. Sinclair. "Evcil köpek: Evrimi, davranışları ve insanlarla ilişkileri. Çeşitli konularda çok iyi yazılmış bölümlerden oluşuyor. Köpeklerde sıkıntılı davranışlarla başa çıkmak için çok güzel stratejilerden bahsediliyor. Köpekler gerçekten sıkıntılı olabiliyor."

Irene giderek meraklanmaya başlamıştı. Artık sandalyenin ucunda oturmuş dikkatle Dr. Sinclair'i dinliyordu. "Konsültasyonlara katıldığınızı söylediniz," dedi. "Köpek de katılıyor muydu?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Dr. Sinclair başını iki yana salladı. "İlk seferde genellikle katılmıyordu. Önce köpek sahiplerinden geçmişine dair bilgi alıyorduk. Böylece soruna dair yeterince fikrimiz oluyordu. Tabii çoğu bize kendisini kabahatli hissederek geliyordu. Kendilerini suçluyorlardı."

"Köpeğin davranışları yüzünden mi? Bu yüzden kendilerini mi suçluyorlardı?

"Evet," dedi Dr. Sinclair. "Birkaç sene önce Barbara Woodhouse adlı çok tanınan bir köpek eğitimcisi vardı. Kötü köpek diye bir şey olmadığını, meselenin kötü sahiplerde olduğunu söylemişti. Bu yüzden insanlar köpekleri kötü davranışlarda bulunuyorsa kabahatin kendilerinde olduğunu düşünüyordu."

"Ama durum böyle değil mi?"

"Kimi zaman olabilir, fakat köpek genellikle başka sebeplerden kötü davranışlar sergiler. Etrafında olanları yanlış yorumlayabilir ya da doğru yorumlamasına rağmen kendisinden beklenenlere dair kafası karışabilir. Köpeklerin davranışsal sorunlarının etiyolojisi çok geniş ve çok karmaşık bir konu."

"Çok ilginç," dedi Irene.

"Öyle," diye ona katıldı Dr. Sinclair. "Hayatımızın bu yaratıklarla bu kadar iç içe geçmesi inanılmaz."

Irene aynı görüşü paylaştığını söyledi. Köpeklerin de insanlarla yaşamaya karar vermesinin ne kadar tuhaf olduğunu düşündüğünü ekledi.

"Ama böyle bir karara varmamışlar ki," dedi Dr. Sinclair. "Tam tersi olmuş. Biz köpekleri seçmişiz, daha doğrusu atalarını... kurtları."

BELONGS TO Kaktüs Team

Irene konuyu açması için bekledi.

"Görüyorsunuz ya," diye devam etti Dr. Sinclair, "köpekler kurtlardan geliyor. Yaklaşık on bin yıl önce iki ayrı tür yokmuş, sadece kurtlar varmış. Sonra atalarımız kurtlarla samimi olup onları evcilleştirmiş ve ava çıktıklarında gayet iyi refakatçiler olduklarını keşfetmiş. Sonuç olarak evcil köpek ortaya çıkmış... tabii pek çok sene içinde."

Irene ona hayranlıkla bakıyordu. Dr. Sinclair tıpkı Dr. Fairbairn gibi Stuart'tan çok daha ilginçti. Stuart köpeklerin kurtlardan geldiğini biliyor muydu mesela? Biliyorsa da Irene'e bundan hiç bahsetmemişti, bundan da konu hakkında hiç fikri olmadığı çıkarılabilirdi. Karşısındaysa bir adam –çok da yakışıklı bir adam– büyük bir rahatlıkla ve kendinden emin olarak köpeklerin kurt atalarından bahsediyordu.

"Melbourne'da," dedi eski günleri yad ederek, "bize kurda çok benzeyen bir köpek getirdiler. Köpek sahiplerinin hayatını hayli zorlaştırıyordu ve ne yazık ki bu ona verilen son şanstı. Bu da işin ciddiyetini artırıyordu tabii. İnsanlar hasta olduğunda böyle bir durum yaşanmıyor, tedaviye iyi yanıt vermemeleri halinde ölüm tehdidi ile karşı karşıya değiller!"

Irene kibarca güldü. "Tabii ki." Bahsedilen konuya odaklanmaya çalışıyordu, fakat bu biraz zordu. Sohbet köpekler ve köpeklerin sorunlarına dairdi belki, ama Irene, Dr. Sinclair'i düşünmekten kendini alamıyordu; şu anda onu Avustralya'daki bir kumsalda şu Avustralyalı cankurtaranların giydiği son derece çekici

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

mayolarla hayal ediyordu. Onlara o kadar yakışan o küçücük giysi Dr. Sinclair'e de muhakkak yakışırdı. Ancak Stuart'a olmazdı. Stuart'ın spor salonuna gidip önce o belindeki yağlardan kurtulması lazımdı, ancak böylece bir gün Avustralya tarzı mayolardan giymeyi düşünebilirdi.

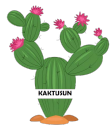
Duraksadı. Ben evli bir kadınım dedi kendi kendine. Bir eşim ve iki oğlum var. Avustralya tarzı mayoları düşünmemem lazım. Fakat düşünecek başka ne vardı ki?

"Bizdeki o felaket köpeği terapiye alır mısınız?" diye sordu.

"Çok sevinirim," dedi Dr. Sinclair. "Randevu alın yeter."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

21. Muhteşem Muhteşem Kopenhag

Matthew ile Elspeth, işinin ehli Felemenk bakıcı Anna sayesinde üçüzlere kafa yormadan Prestonfield House'daki düğün kutlamasının keyfini çıkarıyorlardı. Tobermory, Rognvald ve Fergus doğduktan kısa süre sonra onlarla yaşamaya başlayan bu genç kadın, Royal Infirmary'nin doğumhanesinden çıktıktan sonra kronik uykusuzluk belirtileri gösteren Matthew ve Elspeth'e yardım eli uzatmıştu.

Anna o şairane cümle yapısıyla, "Ben Kopenhag'danım ve size yardıma geldim," demişti. Yardımcı olmaya geldim deseydi kulağa nesir gibi geleceği kesindi; size yardıma geldim cümlesiyse ne mucizeviydi, sadece Fra Angelico'nun müjdeci meleği böyle bir söz söyleyebilirdi veya yolu gözlenen bir başka haberci: Automobile Association'dan gelen bir tamirci mesela. "Size yardıma geldim" amaç ve çözüm ima ediyordu: "Size yardıma geldim" insanlık için büyük bir müjde bekleyen birine olduğu kadar yol kenarında kurtarılmayı bekleyen birine de güven verirdi. Anna da böyle olduğunu kanıtlamış, hiç şikâyet etmeden üçüzlerin bakımını üstlenmiş, Elspeth'in doğumdan sonra güç

BELONGS TO KAKTUS TEAM

toplamasına olanak sağlamış ve Matthew'un normale yakın bir uyku düzenine sahip olmasına yardımcı olmuştu.

Ayrıca Anna'nın varlığı Matthew ve Elspeth'in yine davetleri kabul edebilmesine, hatta ara sıra bir restorana yemek yemeye veya Lothian Yolu'ndaki Filmhouse'a gidebilmesine fırsat vermişti.

"Muhteşem bir his," dedi Elspeth. "Dışarı çıkıp oğlanları düşünmemek. İnanmak zor."

"Müteşekkir olacak çok şeyimiz var," dedi Matthew. "Bunlardan biri de Anna. Tanrı Felemenkleri korusun. İskoçya'da hâlâ böyle kızlar yetişiyor mu dersin?"

Elspeth biraz düşündü. "Sanmıyorum. Hemşire bulmakta zorlanıyoruz, değil mi? Geçen gazetede bununla ilgili bir haber yok muydu?"

"Evet," dedi Matthew. "Artık kimsenin hemşirelik yapmak istemediğine dair büyük bir haber vardı. Hemşirelerin sürekli form doldurmakla meşgul olduğundan bahsediyordu."

"Yani yatalak insanları temizleyecek ve alınlarını silecek kimse yok mu? Ya da sırf ellerini tutacak biri..."

"Belli ki yokmuş. Rapora göre hemşireler artık böyle şeyleri yapmayacak kadar terfi etmişler ve o işleri hizmetlilere bırakıyorlarmış."

"Emin misin?" diye sordu Elspeth. "Çok hoş hemşireler de gördüm."

Matthew omzunu silkti. "Raporda öyle yazıyordu." Duraksadı. "Anna'ya dönecek olursak... Açıkçası

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

etrafta onun gibi çok insan görmüyorum. İşinin ehli. Sıcakkanlı. Yardımsever."

Bu yardımseverliğin sınırları Anna'nın gelişinden kısa süre sonra Matthew ve Elspeth Moray Meydanı'ndaki giriş katından India Sokağı'ndaki eski evlerine taşınırken sınanmıştı. Moray Meydanı'na taşınmak hata olmuştu. Dairenin geniş olmasına ve Moray Parkı'na açılan bahçeye rağmen ikisi de gizliden gizliye India Sokağı'nı özlüyordu. Neyse ki Matthew evi birkaç ay önce almış Bruce'tan geri alabilecek durumdaydı. Fiyatı yüksekti: Bruce, Matthew'un ne kadar çaresiz olduğunu fark etmiş ve üstün pazarlık becerileri elverdiğince cebinden çıkarabileceği son peniyi almıştı. Matthew dudağını ısırıp parayı vermişti. Bruce'un günün birinde başarısız olmasını diliyordu, fakat o günün yakında olacağına... hatta olup olmayacağına dair şüpheleri vardı. Bruce gibilerinin yaptıkları sanki hep yanlarına kâr kalıyordu.

Taşınma süreci zahmetliydi. Pek yakın zamanda kutularından çıkarılmış tüm eşyalar yine kutulara konmuş ve nakliyeciler için hazır edilmişti. Ev el değiştirirken gaz ve elektriğin açık kalması sağlanmış, aynı anda evin müstakbel sahiplerine gösterilmesi gerekmişti. Emlakçılar bir evi görmeye gelenlerin gözünde iyi izlenim bırakmak için yapılabilecek çeşitli şeyler olduğunu söylüyordu. Ekmek pişirmek de doğru yerlere (görülebilen kusurların önüne) çiçek koymak gibi bilinen yöntemlerdendi. Satıcıların evden ayrılmaktan

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ne kadar üzüntü duyduğuna dair ara sıra yorum yapması da mantıklıydı ve "O zaman neden taşınıyorsunuz?" gibi bir karşılık verilirse, satıcı cep telefonunu çıkarıp telefona bakması gerektiğini söyleyerek oradan uzaklaşmalıydı.

Fakat evde üçüzlerin olmasının bu süreci kolaylaştırdığını ne emlakçılar ne de devirle uğraşan eksperler dile getiriyordu. Anna oğlanların odasını son derece derli toplu tutmakla kalmamış, eve bakmaya birileri geleceği zaman üçlü bebek arabasıyla gezmeye de çıkarmıştı.

"Ne tertipli bebekler!" demişti bir kadın bebek odasının kapısından içeri bakarken.

"Öyleler," demişti Elspeth.

"İnsan Edinburgh'da da bunu bekler zaten," diye devam etmişti kadın.

"Kesinlikle, size yemek odasını göstereyim mi?"

Anna evdeki eşyaların paketlenmesine de el atmış, porselenleri eski gazetelere sarıp nakliyecilerin verdiği kutulara yerleştirmişti. Taşınma günü gelip çattığında adamlarını ve malzemeleri bir ordugâhtan ötekine sevk eden bir komutan hüneriyle duruma hâkim olmuştu. Matthew ve Elspeth, elindeki not defteriyle koridorda durup eşyalar çıktıkça listeden üstünü tek tek çizen, nakliye firmasından gelen dört güçlü kuvvetli mezomorfa emirler yağdıran Anna sayesinde neredeyse hiçbir şey yapmak zorunda kalmamıştı. Otoriteye boyun eğen adamlar Anna'nın her emrini yerine getirmiş, hatta onu Alman sanmıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Bizimle olduğu için çok şanslıyız," demişti Matthew, India Sokağı'ndaki dairenin yenilenmiş mutfağında otururlarken.

Elspeth ilgiyle ona bakıyordu. "Evet," dedi. Bir yandan da düşünüyordu. Anna'nın bir kusuru var mı? Herhangi bir kusuru?

BELONGS TO KAKTUS TEAM

22. Reel of the 51st

Matthew ve Elspeth geceyarısına kadar Prestonfield House'ta kalmışlardı. İkisi de çok yorulmuştu: Matthew Angus'a sağdıçlık yapmaktan, Elspeth de ceilidh dolu gecede dans edip durduğundan. Sadece Gay Gordons, Dashing White Sergeant ve zorlanırsa eightsome reel dansları yapan Matthew'dan daha hareketli olduğu kesindi. Kısa bir süre İskoçya Kraliyet Yerel Dans Topluluğu komitesinde görev almış ve daha az bilinen pek çok dans öğrenmişti, ayrıca bunları hâlâ hatırlıyordu. Speed the Plough (Inverness ve Laigh of Moray civarında sıkça oynanırdı), Wind on Loch Fyne (yellenmeye meyilli olanlar arasında popülerdi) hatta Reel of the 51st Division ve De'il among the Tailors onun için sorun teşkil etmiyordu. Matthew bu dansların karmaşık adımlarını hayranlıkla izliyordu, ama nasıl oynandıklarını hatırlamadığı için bir kenarda oturup kendinden son derece emin biçimde dans eden Elspeth'i izlemeyi tercih etmişti. Onunla gurur duyuyordu... bir eş, üçüzlerin annesi ve şimdi de dansçı olarak. Çok şanslıyım diye düşündü; bu kadar talihi hak etmiyorum, ama en azından varlığının farkındayım.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Eve taksiyle dönerlerken Elspeth'e, "Seni dans ederken seyretmeye bayıldım," dedi. "Çok... çok..." Duraksadı. "Çok güzeldin."

Elspeth ona gülümsedi, kısa bir an elini tuttu ve hafifçe sıktı.

"Onlar da sonunda evlendi," dedi. "Öyle ya da böyle... Umarım bizim kadar mutlu olurlar."

Matthew da aynı şeyi diliyordu. Fakat Angus konusunda endişeleri vardı. "Kesinlikle plan yapamıyor," dedi. "Alyansı kiliseye giderken aldığımızı biliyor muydun? İskoç eteğinde de kocaman bir delik vardı."

Elspeth güldü. "Merak etme. Bir anne istiyor, o kadar."

Matthew ne demeye çalıştığını merak etmişti.

"Çoğu erkek ister," diye devam etti Elspeth. "Çocukken yanlarında anneleri oluyor, büyüdüklerinde de eşleri."

Matthew kaşlarını çattı. Bu doğru muydu? "Emin misin?"

"Tabii ki," dedi Elspeth. "Angus ona bakacak birini istiyor. Ona yemek yapacak, evi çekip çevirecek ve genel olarak sorumluluğunu üstlenecek birini. Hayatta aradığımız şey huzur. Bu kadar basit."

"Ya kadınlar?" diye sordu Matthew. "Onlar ne istiyor?"

"Bu da çok basit," dedi Elspeth. "Erkeklerin onlardan istediği şeyleri yapmak istiyorlar. Bakıp büyütmek. Anaç olmak."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Herkes bunu istemiyor," dedi Matthew.

Elspeth de aynı fikirdeydi. Ama çoğunun bunu istediğini söyledi. "Küçük kızların nasıl oyunlar oynadığına baksana," dedi. "Oyuncak bebekleriyle neler yapıyorlar... besliyorlar, yatağa yatırıyorlar filan. Zavallı Bertie'ye bak. Oğlanlara özgü şeyler yapmaya nasıl hasret... köpeklerle oynamak, çakı kullanmak istiyor. O korkunç annesi tüm bunları değiştirmek için elinden geleni ardına koymuyor, çilek renkli tulum giydiriyor, ama Bertie yine de oğlanların yaptığı şeyleri yapmak istiyor. Ne kadar savaşırsak savaşalım cinsiyet bizim kaderimiz Matthew."

"Katılmıyorum," dedi Matthew. "Kendimi böyle görmüyorum."

"Hiç kimse kendisini olduğu şekilde görmüyor zaten."

Matthew ona hayretle bakıyordu; Elspeth çok mu içti acaba diye düşündü. Gerçi sarhoşluk çok da bir değişikliğe yol açmıyordu; *in vino veritas* ilkesinin kesinlikle doğru olduğuna inanırdı. Biraz fazla içince gerçek karakterlerimiz açığa çıkıyordu: Sevimli insanlar sevimli sarhoşlar olurken, kötü insanlar kötü sarhoşlar oluyordu. Bu kadar basitti işte. Yani Elspeth kutlamada birkaç kadeh şampanya içtikten sonra insan hayatının biyolojik olarak belirlendiğine dair bir görüş belirtiyorsa, gerçekten de buna inanıyor olmalıydı. Üstelik belki de bu çok büyük bir sürpriz değildir diye düşündü Matthew. Tam tersine inansalar da içten içe herkes tutucu. İskoçya'nın da son derece

BELONGS TO KAKTUS TEAM

tutucu olduğuna, ama bunu fark etmediğine ya da fark ediyorsa bile bunu inkâr ettiğine inanıyordu.

Taksi India Sokağı'nın başına varmış ve yavaşlamaya başlamıştı. Başını kaldırdı, evdeki ışıkların hâlâ açık olduğunu görebiliyordu. Bunu Elspeth'e söyledi. "Oğlanlar hâlâ uyanık demek ki. Anna'yı delirtmemişlerdir umarım."

Yukarı çıkıp içeri girdiler. Evin içinde bir yerden müzik sesi geliyordu; boş, birbirini tekrar eden sözler... Buum pa, buum pa, buum pa, buum pa pa la la la.

"Abba!" dedi Elspeth.

İlk başta Matthew kendini tuttu. Abba'yı seviyordu, ama bunu açık açık dile getiremeyeceğini... en azından Edinburgh'da, India Sokağı'nda söyleyemeyeceğini biliyordu. Belki bu da tutucu düşüncelere sahip olmak gibi bir şeydi: İnsan İskoçya'da açık açık söyleyemiyordu, fakat en azından odasının mahremiyetinde düşünebiliyordu.

Hor görürcesine, "Abba!" dedi.

Misafir odasının kapısı aralıktı, Matthew açıp içeri girdi.

Müzik la la bum, la la bum, hop, hop, hop diye devam ediyordu. Anna kanepede oturuyordu, ayaklarının dibinde sırtını kanepeye dayamış, bacaklarını iki yana açmış ve tavana bakan, Matthew yaşlarında, sarışın ve dörtgen şekilli güneş gözlüğü takan bir adam vardı.

"Demek geldiniz," dedi Anna. "Düğün güzel miydi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Elspeth cevap verecekti ki genç adam ayağa kalkıp kendisini tanıttı.

"Ben Bo," dedi. "Anna'nın arkadaşıyım."

El sıkıştılar.

"Dans ettiniz mi?" diye sordu Anna. "İskoç düğünlerinin çok çalkantılı olduğunu duymuştum."

Matthew gülümsedi. "Çalkantılı mı? Bence bu tanım pek yerinde değil. Ateşli diyebiliriz belki."

"Biraz dans ettim," dedi Elspeth. "Matthew pek sevmiyor. Ama yine de keyif aldı."

Bo da sohbete katıldı. "İskoç halk danslarını filme çekmek istiyorum," dedi. "Televizyonda İskoç halk dansı izlemek isteyeceklerdir."

"Bo film yapıyor," dedi Anna. "Sizinle konuşmak istiyordu."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

23. Danimarka'dan Bir Teklif

Ne kadar yorgun olursa olsun Matthew kendine gelir gibi olmuştu.

"Bir bardak alır mısın?" diye sordu Bo'ya, anlamadığını görünce, "Viski," diye açıklama yaptı.

Bo'nun yüzü aydınlandı. "Çok cömertsiniz," dedi. "Danimarka'da sizin viskinize bayılıyoruz. Bütün gün içiyoruz."

"Her gün demeye çalışıyor," diye düzeltti Anna. "Her gün günde bir viski demek Bo. Bütün gün sürekli ve çok fazla viski demek."

Bo başıyla onayladı. "Siz İskoçlar gibi değiliz," dedi kibarca. "Siz sürekli sarhoşsunuz."

Anna yine açıklamaya girişti. "Bo böyle demek istemiyor. Sanırım İskoçların bazen Danimarka'daki insanlardan farklı saatlerde içtiğini söylemeye çalışıyor."

"Evet," dedi Bo. "Sabah sekizde Glasgow Havalimanı'ndan çıkarken barda viski ve bira içenler vardı. Moralim bozulmuştu."

"Etkilendiğini mi söylemeye çalışıyorsun?" diye sordu Anna.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bo başını iki yana salladı. "Hayır, moralim bozuldu."

Matthew mutfakta tuttuğu on iki yıllık Laphroaig'i getirmeye karar verdi. İki bardakla geri döndü –Anna ve Elspeth istememişti– iki bardağa da yoğun kokulu viskiden cömertçe koydu ve birini Bo'ya uzattı.

"Bu çok topraksı bir viski," diye açıklama yaptı. "Çok sevilir."

Bo bardağı dudaklarına götürüp bir yudum aldı. Bir an ifadesiz kaldı, ardından nefes aldı.

"Beğendin mi?" diye sordu Matthew.

Bo başıyla onayladı. "Çok ilginç. Danimarka'da buna çok benzer bir şeyi soğuk algınlığında göğse sürmek için kullanıyoruz."

"Bazıları bunu iyileştirici buluyor tabii," dedi Matthew. "Hastayken göğse de sürülebilir pekâlâ. Ne tür filmler çekiyorsun Bo?"

Elspeth'le üçüzlere bakmaya giden Anna'nın kalktığı kanepenin iki ucuna oturdular.

"Özel bir belgesel çekiyorum," dedi Bo. "Siz bu tarz filmlere fly on the wall diyorsunuz sanırım."

Matthew başıyla onayladı. "İnsanların günlük hayatlarının gözlemlendiği filmler değil mi?"

"Evet. Son filmim Danimarka devriye gemisi *Hvidbjørnen*'le ilgiliydi. Duydunuz mu?"

Matthew başını iki yana salladı. "Hayır, duymamıştım."

"İki hafta boyunca ordudakilerle denizdeydim ve her gün yaptıkları işleri, eve yolladıkları mektupları

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ve denizcilerin gemilerde yaptığı diğer işleri çektim. Düğüm atışları. Güverteyi silişleri. Akşam yemeği yemeleri. Genç denizcilerden biri ev hasreti çekiyordu, ranzasında ağlayışını çekmiştim. Çok hüzünlüydü."

"Denizci olmak zor olmalı," dedi Matthew. "O kadar uzun süre evden uzakta olmak."

"Evet," dedi Bo. "Ama tüm denizciler çok kibar ve nazikti. Bir süre sonra kameramla orada olduğumu unuttular... beni kabullendiler. Sinemacılığın kilit noktası da bu... veya her tür fotoğrafçılığın. Konu aldığın her neyse senin orada olduğunu unutmalı. Doğal olmalı."

"Anlıyorum," dedi Matthew. "Fizikçiler de deneyler hakkında aynısını söylemiyor mu: Gözlemcinin varlığı olayı değiştirir."

"Öyle," dedi Bo. "İnsanlara kamera yönelttiğinde gerçekten değişiyorlar. Bugünlerde fotoğraflarda herkesin gülümsediğini fark etmiş miydiniz?"

Matthew buna hiç kafa yormamıştı, ama Bo'nun ne demek istediğini anlıyordu. "Evet, gülümsüyorlar değil mi? Böyle yapmak zorundaymış gibi hissediyorlar sanırım. Ayrıca fotoğrafçılar da gülümsemelerini söylüyor."

"Emirle gülümsemek böyle bir şey," dedi Bo. "İlginç olan şu, eski fotoğraflarda insanlar hiç gülmüyorlar. Suratlarını olduğu gibi görüyorsunuz. Gülümsemek zorunda olduklarını hissetmiyorlar."

"Yani bu bir anda mı başladı?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Evet. Belki de Amerika'dan gelmiştir... bilmiyorum. Amerikalılar mutlu olmak gerektiğine inanıyorlar. Politikacılarına bir bakın, sürekli gülümsemek zorundalar, yoksa seçilmezler. Bu insanlar yatakta da gülümsüyor mudur acaba? Suratlarında bir gülümsemeyle mi uyukluyorlar? Biz İskandinavlar hiç böyle bir zorunluluk hissetmedik: İnsanların melankolik olmasına izin verdik. Hatta böyle hissetmelerini bekledik. Galiba İskoçlar da bu açıdan bize benziyor. Mutsuz olmaktan gayet memnunsunuz bence."

"Sanmıyorum," dedi Matthew. "Böyle bir görüntü sergileyenler var, ama İskoçya'da herkesin mutsuz olduğundan emin değilim. Politikacılarımız mutsuz olmaya meyilli, yazarlarımız, ressamlarımız ve şarkıcılarımız da. Finans uzmanları, imalatçılar, çiftçiler, polisler, kargocular, hemşireler, gazeteciler, öğretmenler, avukatlar ve otobüs şoförleri ve sokakta gördüğün insanlar da epeyce mutsuz, ama geri kalanlar kesinlikle öyle değil. Ya da en azından sürekli mutsuz sayılmazlar."

Bo düşünceli görünüyordu. "Bunun doğru olup olmadığını keşfetmek isterim," dedi. "Bu da beni size sormak istediğim soruya getiriyor."

Matthew beklentiyle ona baktı. "Evet?"

"Sizin gündelik hayatınıza dair bir belgesel çekmek istiyorum," dedi. "Tipik bir İskoç ailenin hayatında bir ay. Gözlem yapacağım, ama kısa zamanda bana ve kamerama alışacağınıza eminim. Duvardaki sinek gibi olacağım... fark etmediğiniz, kafaya takmadığınız bir varlık gibi."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew kaşlarını çattı. "Tipik İskoç ailesi mi? Üçüzü olan bir galeri sahibi Edinburgh'un George döneminden kalma bir dairesinde oturuyor. Bunun pek tipik olduğunu sanmıyorum."

Bo bu itiraza hazırlıklı görünüyordu. "Ne demek istediğinizi anlıyorum," dedi. "Ama endişelenilecek bir şey değil. Tipik belgesel malzemesi olması açısından öyle dedim. Gerçekten sıradan insanlar –sıradan hayatlar süren, üçüzleri veya sanat galerileri ya da George döneminden kalma evleri olmayanlar– pek filme çekilebilir insanlar olmuyor. Oysa siz eşiniz ve üç oğlunuzla tam filme çekmeye uygunsunuz. Danimarka televizyonunda çok popüler olacak, buna şüphem yok. Danimarkalılara İskoç hayatına dair bir kapı aralayacak." Duraksadı. "Bir de şu İskoç halk danslarından oynamanız mümkün olur mu acaba? Belki komşularınızla sokaktaki şu sevimli taşların üstünde dans edebilirsiniz. Danimarka'dakilerin böyle bir şey izlemesi çok hoş olurdu."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

24. Mains of Mochle'dan Gelen Adam

Big Lou düğünün yapıldığı cumartesi günü iki davet almıştı. İlki nedimelik yapacağı ve kesin olarak önceliği olan düğün davetiydi, diğeri her hafta Kale'nin surlarının altında kurulan pazara gelmesi için yapılmıştı. Bu daveti Arbroath'ın hemen dışında, Mains of Mochle'da çiftçilikle uğraşan ve Edinburgh pazarında tezgâh açan Alex Macphail'den almıştı.

Big Lou, Alex'i ezelden beri tanıyormuş gibi hissediyordu. İlkokulda beraber okumuşlardı, fakat Alex'in o yaşlardaki halini gerçekten hatırlamıyordu. Yirmi iki çocuğun olduğu sınıfta oğlanların sayısı kızlardan biraz daha fazlaydı ve tümü sınıfın düzenini bozmaktan, tenefüslerde kızların huzurunu kaçırmaktan ve sınavlarda kopya çekmekten oluşan tek bir oğlan formu gibi iç içe geçmişti sanki. Ancak daha sonraları, liseye başladıklarında Big Lou kendisi gibi çiftlikten gelen sessiz ve daha yumuşak bir ses tonuyla konuşan bu çocuğun farkına varmıştı. Romantik bir durum söz konusu olmamıştı, daha çok talepkâr olmayan, rahat bir arkadaşlık kurulmuştu aralarında. Okulda

BELONGS TO KAKTUS TEAM

kurulan arkadaşlıkların çoğunda olduğu gibi okulun bitimiyle gelen ayrılık aralarındaki bağın da yavaş yavaş kopmasına sebep olmuştu. Tabii bu iyi bir şey de olabiliyordu. Yıllar sonra –hatta kimi zaman bir ömrün sonunda– çocukluk arkadaşlığının ateşini tekrar yakmanın peşine düşenleri hayal kırıklığından başka bir şey beklemiyordu. Kıvrak zekalı, gülümseyen, eğlenceli fikirleri ve espri anlayışı olan kişi gitmiş, yerine önyargılı, aksi ve sıkıcı birisi gelmiş oluyordu... tabii kendimizi böyle görmüyorduk. Çoğumuz on sekiz veya on dokuz yaşında takılı kalıyordu, en azından kendi gözümüzde. Dünyanın da bizi bu şekilde görmemesi çok şaşırtıcıydı.

Big Lou ve Alex yine Crieff Hydro'da, Big Lou'nun eski arkadaşı Elvis taklitçisi Darren'la hafta sonunu geçirdiği yerde buluştular. Bir önceki gidişinde Elvis taklitçileri toplantısı yapılmıştı ve bu organizasyon Big Lou'nun sabrını zorlamıştı. Darren, Elvis sohbetlerine katılabilmek için onu ihmal etmişti, Big Lou'nun da kalbi kırılmıştı. O sırada şans eseri Alex'le yan yana oturduklarını fark etmişti, Elvis'le alakalı bir sebeple orada değildi, sadece Hydro'da tek başına sessiz sakin bir tatil yapmaya gelmişti. Eşi bir yıldan uzun bir süre önce ölmüştü ve Big Lou'yla karşılaşmaktan ne kadar mutlu olduğu ortadaydı. Sohbet sohbeti açmıştı –Mains of Mochle, nadir domuz türleri, doğu İskoçya'nın ticari meseleleri– ve şehirde ne kadar zaman geçirirse geçirsin, bu konular Big Lou'nun hâlâ ilgisini çekmekteydi. Alex'le geçirdiği vakit kaba ve nezaketsiz

Darren'dan ayrılmasına zemin hazırlamıştı, böylece Alex'le Hydro'nun restoranında yemek yemişlerdi. O günden beri telefonla konuşuyorlardı. Big Lou bir kez Mains of Mochle'a ve bir Jethro Tull konseri seyretmek için Glasgow'a gitmişti. "Bu çocukların yaptığı müzik çok güzel," demişti Alex.

Big Lou onunla ilişkisinin ne anlama geldiğinden emin olamıyordu. Eğer romantik bir şeyler yaşanacaksa neden çoktan başlamadığını merak ediyordu. Bunun cevabının Alex'in hazır olmamasında yattığına karar vermişti: Alex erken yaşta evlenmişti –eşi de, kendisi de yirmi iki yaşındaydı– ve eşi ölmeden önce yirmi yılı beraber geçirmişlerdi. Birlikte geçirilen onca zamandan sonra bir sene yas için çok kısaydı. Böyle bir kayıptan sonra insanın kendisine gelmesinin genellikle on sekiz ay olduğunu bir yerlerde okumuştu. Eğer bu doğruysa Alex başka bir ilişkiye başlamak için henüz hazır değildi. Zamana ihtiyacı vardı, Big Lou da ona bu zamanı tanımaya dünden hazırdı. Ne de olsa etrafında onun için Alex kadar uygun birisi yoktu. Big Lou ilişkiler konusunda talihsizdi. Yaşlı şef, aklı başına gelmeyen Jacobite, gizli Elvis taklitçisi... liste etkileyici değildi. Alex Macphail bambaşka bir insandı ve o hazır olana kadar beklemesi gerekiyorsa bekleyecekti.

"Bundan sonra her cumartesi pazarda olacağım Lou," demişti Alex. "Belki ziyarete gelirsin."

"Denerim," demişti Big Lou. "Ama biraz zor Alex. Kafeye bakacak birini bulmam lazım, cumartesi günleri de çok kalabalık olabiliyor."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Lütfen gel Lou," demişti Alex. "Bana arkadaşlık edersin."

Neredeyse yalvarırcasına konuştuğu için Lou, Pat Macgregor'dan cumartesi günü düğünden sonra kafeye birkaç saat göz kulak olup olamayacağını sormuştu. Öğrenci olan Pat yarı zamanlı olarak Matthew'un galerisinde çalışıyor ve Big Lou'nun kafesine düzenli olarak gidiyordu. Yaş farklarına rağmen –Big Lou Pat'ten en az yirmi yaş büyüktü– iyi anlaşıyorlardı, hatta arkadaş olmuşlardı.

Pat onun yerine istediği kadar bakabileceğini söyleyince Big Lou kendisini Alex'le pazarda bir iki saat geçirmeye hazır vaziyette Queen Caddesi'nde yürürken bulmuştu. Pazara vardığında Alex onu içten bir şekilde selamlamış ve yanağına bir öpücük kondurmuştu. Onu daha önce hiç öpmemişti ve bu minik öpücükle Big Lou'nun yüzü kızarmıştı. En son ne zaman biri beni öpmüştü diye sordu kendi kendine. Darren'la bu kadar ileri gitmemişlerdi, üstelik yağlı saçları yüzünden böyle bir deneyimi hiç de hoş olmazdı, Jacobite da tarihle o kadar haşır neşirdi ki öpücüğe vakit kalmamıştı, şef böylesi aperatiflerle uğraşmayacak kadar kabaydı. Bu yüzden pazar tezgâhının önünde ve Alex'in Mains of Mochle Köy Pastırmaları tabelasının altında verilen bu öpücük Big Lou'nun son yıllarda –on iki yıl mı olmuştu?– yaşadığı en romantik andı. Her on iki yılda bir öpücük. Pek fazla sayılmazdı, ama Big Lou kendisine bu kadarını bile yaşayamayan insanlar olduğunu hatırlattı. Pastırmalara baktı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Öpücükler ve pastırma. “Pastırma ve Öpücükler”. Bir şarkı, hatta dans adı olabilirdi pekâlâ; ceilidh müziğiyle dans edilecek bir şey. Gözlerini kapadı. Müziği işitebiliyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

25. Devedikenlerinin Yumuşaklığı

Big Lou kafeye bir saat sonra döndü. Tezgâhın önü sürekli dolu olduğu ve Alex konuşacak fırsat bulamadığı için onunla pek vakit geçirememişti. Fakat Alex öğle saatlerinde tezgâhı kapattığında Dundas Caddesi'ne gelmeye söz vermişti. Yanında pastırma da getireceğini söylemişti, böylece Big Lou denemek isteyen müşterileri için pastırmalı börek yapabilirdi. "Çok severler Lou," demişti. "Bu pastırma o marketten aldığın sıradan şeylere benzemiyor. Onlara salamura suyu dolduruyorlar, kızarttığında beyaz bir sıvı veriyor. Sen de görmüşsündür. Korkunç bir beyaz sıvı."

Kafeye dönerken mutluluktan uçuyordu âdeta. Big Lou basamaklardan inerken –yıllar önce, Big Lou'nun kafesi kitabeviyken Christopher Murray Grieve, daha çok bilinen adıyla şair Hugh MacDiarmid'in düştüğü basamaklar– Pat bir müşteriyle ilgileniyordu. Ayrıca bu basamaklar Glasgowlu Domuz O'Connor'ın başkente geldiğinde düştüğü basamaklardı. Edinburgh'da birden fazla kurbanı olan başka basamaklar da vardı elbette, fakat muhtemelen en

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ünlü kurbanlar bu ikisiydi. Bambaşka sebeplerden önemli şahsiyetlerdi tabii: MacDiarmid İskoç dilini eşsiz bir şekilde kullandığı ve kimi zaman görkemli, kimi zaman zoraki ve kinci şiirleri sebebiyle; Domuz O'Connor ise ölümcül yemek alışkanlığı ve burjuvazinin kâbusu olduğu için. İkisi de taviz vermeyen bir İskoçya'dan geliyordu; sapkın, tuhaf ve devedikeni kadar yumuşak bir İskoçya'dan. Big Lou bambaşka bir yerden geliyordu –düzenli çiftliklerin ve çalışkan insanların yaşadığı bir bölgeden–, Domuz'u pek önemsemese de MacDiarmid'in ne demek istediğini anlıyordu. Şiirlerini okumuştu, tıpkı dükkânı satın aldığında eline geçen raflar dolusu kitabı tek tek okuduğu gibi... ve onun görüşlerini kısa bir anlığına da olsa görmüş ve anlamıştı.

Nesillerdir aşındırılan bu önemli basamaklardan Big Lou'nun da indi ve kafenin kapısını açtı. Pat kafasını kaldırıp gülümsedi. Big Lou'nun dönüp işleri devralacak olmasına sevinmişti, fakat kahve servisi yapmaktan keyif almıştı ve alışveriş yapması gerekmiyor olsaydı çalışmaya devam bile edebilirdi.

Müşterinin kahve fincanı üstünde tek bir leke olmayan tezgâha konduğu anda Pat, Big Lou'ya döndü. "Her şey yolunda gitmiş belli," dedi. "Halinden memnun görünüyorsun."

Big Lou tezgâhın ardında duran Pat'in yanına geçti. "Evet, fena değildi. Çok kalabalıktı." Bir bardak su aldı. "Ama bana pastırma ayıracakmış. Daha sonra getirecek."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pat arkadaşını inceledi. Bu gibi durumlarda içgüdülerine genellikle güvenirdi. Önemli bir şey olmuştu.

"Şu Alex," dedi. "Anlatsana nasıl biri."

"Arkadaşım," dedi Big Lou.

"O kadarını anladım." Duraksadı. "Yakın arkadaşın mı?"

Big Lou ona baktı. "Yeterince yakın. Çocukluğunu bilirim. Aynı okuldaydık."

"Ya sonra?"

"Evlendi. Eşi öldü. Çiftçi."

İnsanın hayatı özetlemesi için çok kelimeye ihtiyacı yok diye düşündü Pat. Hepimiz büyüyorduk. Çalışıyorduk. Kaybetmeyeceğimizi umduğumuz insanları kaybediyorduk.

Sessizlik oldu. Sonra Big Lou tekrar konuştu. "Çocukken tanıdığın, ama sonra uzun süre görmediğin arkadaşın yok mu?"

Pat başıyla onayladı. "Çoğu insanın öyle arkadaşları vardır."

"Peki yürüyor mu? Tekrar arkadaş olunabiliyor mu?"

Pat bir süre düşündü. "Kimi zaman." Lou'ya baktı. "Lou, umarım bu sefer olur. Çok ciddiyim."

Lou başını eğdi. "İyi olurdu."

"Tek başına da mutlu olduğunu biliyorum," dedi Pat, "ama bazen, hani diyorsun ki, şey olsa iyi olur..."

"Bir erkek arkadaşın mı? Evet, öyle." Tezgâhı düzenli olarak sildiği beze uzanıp geniş dairesel hareketlerle işe koyuldu. "Bu arada," diye devam etti,

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"erkeklerden bahsetmişken buraya gelmeden birkaç dakika önce tanıdık birini gördüm. Queen Caddesi'nde yürüyordu. Şu çocuk."

"Hangisi? Matthew mu?"

"Hayır, o değil. Matthew çocuk değil ki. Matthew Matthew işte. Şu yakışıklı çocuğu diyorum. Hani senin tanıdığın. Şu saçı başı olandan bahsediyorum."

"Başı mı?"

"Hoş yüzlü oğlan. Adını hatırlayamıyorum... Bruce. Evet, Bruce."

Pat dondu kaldı. "Burada mı?" diye sordu.

"Evet," dedi Big Lou. "Selam verdi, neler yaptığını sordum. Biraz öteye taşındığını söyledi. Albany Sokağı'na. Seni sordu."

Pat'in kalbi duracak gibi oldu. "Beni mi? Bruce beni mi sordu?"

"Evet. Seninle görüşmek istediğini söyledi."

Pat heyecanını kontrol edebilmek için çaba harcıyordu. Umursamıyormuş gibi omzunu silkti. "Ha, o mu? Senelerdir görmedim. Buradan gittiğini sanıyordum."

"Senin yerinde olsam ona hiç bulaşmazdım," dedi Big Lou. "Seni önceden de üzmüştü, değil mi?"

Pat cevap vermeden önce biraz duraksadı. En sonunda, "Evet," dedi. "Ama atlattım."

"Öyle mi?"

"Umarım."

Big Lou şüpheli görünüyordu. "Öyle erkekler çok tehlikeli."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Biliyorum," dedi Pat. Konuşurken zorlanıyordu ve cevabındaki kararlılık Bruce'un ne kadar tehlikeli olduğunu bilmesine rağmen kendi zafiyetinin de farkında olduğunu ortaya koyuyordu. Eğer iddia ettiği gibi sorunu atlattıysa, şu anda gözlerini kapatıp Bruce'un üstten iki düğmesi açık gömleği, düşük pantolonuyla, elleri ceplerinde gülümseyerek karşısında durduğunu hayal ediyor olmazdı. Onunla tekrar görüşmesi gerektiğini biliyordu. Sırf ona bakmak için. Bunu yapmak zorundaydı.

Pat gözlerini açıp Big Lou'ya baktı. Birbirlerini çok iyi anlıyorlardı. İkisi de kadın olmanın ve bunun ne kadar zor olduğunun bilincindeydi. Ayrıca düşünecek olsalar kimi zaman bir erkek olmanın da ne kadar zor olduğunu fark ederlerdi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

26. Psikoterapi ve Özgürlüğe Dair

Cyril'in Dr. Sinclair'le ilk seansı pek başarılı geçmemişti. Irene ile psikoterapist, Cyril'in davranış sorunları için bir tedavi olasılığından bahsedeli birkaç gün olmuştu. Irene hem köpeği kontrol altına almasını ve hayvanın evde sinsi sinsi dolaşma huyundan vazgeçmesini sağlayabilecek, hem de belli açılardan bakıldığında epeyce yakışıklı olan genç Avustralyalıyla konuşmak için daha fazla fırsata sahip olmasını sağlayacak bu fikre hemen ısınmıştı.

Dr. Sinclair açısından Cyril'i hasta olarak kabul etmek Melbourne'da hayvan davranışları uzmanının yanındayken öğrendiklerini pratiğe dökebilmesine fırsat verecekti. Irene bambaşka bir meseleydi, onu nereye oturtacağını bilemiyordu. İlk başlarda onun orta sınıfa mensup fazla endişeli annelerden olduğunu düşünmüştü; herkesin –çocuklarla uğraşan tüm öğretmen, psikoterapist veya psikologların– bildiği, çocuklarının son derece hünerli veya son derece ilginç olduklarına dair sarsılmaz bir inanca sahip annelerden olduğunu... Bu tiplerden Melbourne'da fazlasıyla vardı ve aynı durumun geçerli olduğunu keşfettiği Edinburgh'da

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Irene onların sancaktarı gibi görünüyordu. Fakat pek dikkate almadığı bu ilk intiba yavaş yavaş değişmiş, onun son derece ilginç bir kadın olduğunu düşünmeye başlamıştı. Melanie Klein'ın çalışmalarını ayrıntısına kadar biliyordu ve onu dinleme tarzı güvenini tazeliyor, gururunu okşuyordu. Bu yüzden kısa zamanda Irene'in ziyaretlerini dört gözle beklemeye başlamıştı ve genellikle Bertie'nin terapi seansına ayrılan saatin büyük kısmını onunla konuşarak geçirmekte bir sakınca görmüyordu.

Tabii ki Bertie için işler tam tersiydi. Annesi eve döndüklerinde Cyril'in terapiye başlaması konusunun açıldığını ve bunun iyi bir şey olduğuna karar verdiğini söylediğinde ne diyeceğini şaşırmıştı.

"Ama Cyril köpek," diye karşı çıkmıştı. "Köpekler psikoterapiye gitmez ki."

Irene gülümsemişti. "Bu konuda çok yanılıyoruz işte Bertie! Köpeklerin terapiye ihtiyacı olmadığını, çünkü çoğu köpeğin terapiye gitmediğini düşünüyoruz, ama bu durum köpeklerin bundan yarar görmeyeceği anlamına gelmiyor, değil mi Bertie? Bazı köpekler terapi görebilecek kadar şanslı ve bu da onları çok daha iyi köpekler yapıyor. Bir tür köpek eğitimi o kadar."

Bertie gözlerini yere dikti. Kendisini Cyril'den sorumlu hissediyordu. Bay Lordie ona, "Cyril'e çok iyi bakacağına eminim Bertie," demişti. "Bence Cyril seninle kalmaktan çok hoşlanacak." Tam tamına böyle söylediğini hatırlıyordu ve Bertie bu sözlerle belirtilen güvenin kendisine sorumluluk yüklediğini algılamıştı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Fakat sonunda ne olmuştu? Cyril'in hayatı evin içinde ne yapıp ne yapamayacağına dair tüm o kurallarla rezil olmuştu. Şimdi bu da yetmezmiş gibi zavallı köpek Dr. Sinclair'in muayenehanesine gidecek ve... ne olacaktı? Bertie, Cyril'in hasta koltuğunda oturduğunu ve Dr. Sinclair'in ardı arkası kesilmeyen sorular sorduğunu hayal etti. Cyril hiçbirini anlamayacaktı. Bertie'nin bildiği kadarıyla Cyril'in anladığı kelimeler otur, bisküvi, yürüyüş ve muhtemelen kediden ibaretti. Bu kelime dağarcığıyla serbest çağrışım bir yere kadar diye düşündü Bertie. Dr. Sinclair otur dediğinde Cyril havlayacaktı. Dr. Sinclair bisküvi dediğinde Cyril yine havlayacaktı. Bertie bu iletişimin hiçbir anlamı olduğunu düşünmüyordu.

Annesine baktı, aklına bir fikir gelmişti. "Ulysses'in terapiye başlaması daha iyi olmaz mı anne?" Kardeşini köpeğin yerine kurban ettiği için kendisini vefasız hissediyordu, ama Ulysses'in zaten etrafta olup bitenlere dair hiçbir fikri olmadığını, bu yüzden terapiye gidip gitmemenin onun açısından hiçbir farkı olmayacağını düşünmüştü hep. Hatta Ulysses annesi yerine Dr. Sinclair'in bakmasına muhtemelen müteşekkir olurdu; Irene her kucağına aldığında veya onunla konuştuğunda yediklerini çıkarmaya ara verirdi böylece.

"Şu anda Ulysses'in terapiye ihtiyacı yok," dedi Irene sertçe. "Daha çok küçük. Her şeyin zamanı var Bertie."

Bertie durumun umutsuz olduğunu anlamıştı; annesi bir şeye karar verdiğinde fikrini değiştirmek

BELONGS TO KAKTUS TEAM

imkânsızdı. Bu yüzden istemeye istemeye Cyril'i Dr. Sinclair'in odasına götürdü ve Irene Cyril'in sorunlarını anlatırken hüzünle pencereden dışarı baktı.

"Bizimle kısa bir süre kalacak," dedi Irene. "Ama bakılması gerçekten imkânsız. Çok fazla havlıyor ve evde sinsi sinsi gezmesi gerçekten kaygı verici. Ayrıca mutfakta arkama süzülüp nedense ayak bileklerime bakıyor."

"Anlıyorum," dedi Dr. Sinclair, masasının yanında oturup sırıtan Cyril'e ilgiyle baktı. "Şu anda gayet iyi huylu görünüyor." Duraksayıp Cyril'i inceledi. "Ağzında ne var?"

"İnanmayacaksınız ama," dedi Irene, "altın bir diş. Çok saçma, ama köpeğin altın bir dişi var. Nasıl takıldı kim bilir."

"Bay Lordie bana anlatmıştı," diye araya girdi Bertie. "Dişçi bir arkadaşı bir akşam İskoç Sanat Kulübü'nde takmış. Asıl dişi çürümüş ve Cyril yeni diş takılınca çok mutlu olmuş."

"İlginç," dedi Dr. Sinclair. "Muhtemelen onun için çok travmatik bir deneyim olmuştur. Bu sıkıntılı davranışlarının etiyolojisinde rol oynamış olabilir."

Bertie arkasına yaslandı. Gözlerini sıkı sıkı kapatırsa kendini bambaşka bir yerde bulup bulamayacağını merak ediyordu; psikoterapistlerin, annesinin, yoga derslerinin, Tofu'nun, Olive'in olmadığı, bir köpekle bir oğlan çocuğun etraflarında hafif bir esintiyle koştuğu ve güneşin tepelerinde yükseldiği altın kumlu bir sahil. Veya Glasgow.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

27. Özerkliğin Yararları

Tek bir psikoterapi seansı bile Cyril'e yetmişti. Neler olduğunu tabii ki anlamıyordu, ancak diğer köpekler gibi orada kendisiyle ilgili bir şeyler döndüğünü hissediyordu. Irene'in konuştuğu ve sık sık aşağı bakıp parmağını bir şey kanıtlamak istermiş gibi ona doğru salladığı Dr. Sinclair'in muayenehanesinde otururken çok rahatsızdı. Irene parmağını salladığında Cyril o parmağı ısırmak için çok yoğun bir istek duyuyordu. Öne atılmak ve burnuna o kadar yakın duran, onu kınayarak sallanan o parmağı kapmak ne kolay olurdu. Köpekler sallanan parmakları anlıyorlardı, zihinlerinin derinlerinde bu hareketin düşmanlık ve suçlama anlamı taşıdığını biliyorlardı. Demek ki yanlış bir şey yapmıştı, ama ne? Irene'in bileklerine baktı, dişlerini o bileklere geçirmeyi ne çok isterdi... ama yapmadı, çünkü sonuçlarının tam olarak ne olacağını biliyordu. Bu açıdan Cyril, Pavlov'u gerçekten şaşırtmazdı. Bilek ısırmak *The Scotsman* gazetesiyle kendisine vurulması anlamına geliyordu, Angus bu cezayı hatalı bir şeyler yaptığında veriyordu, örneğin bir misafirin şapkasını yediğinde. Bir keresinde ban-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

kasının antresine asmak için almak istediği bir resim hakkında fikir sormaya geldiğinde ustası Sir Angus Grossart'ın başına tam da bu gelmişti. Resim –St. Andrews limanında balıkçıların dönmesini bekleyen insanları betimleyen bir manzara– Angus Lordie'nin atölyesinde kahve eşliğinde uzun uzun konuşulmuş, bu sırada Cyril de koridorda misafirin şapkasını çiğnemekle meşgul olmuştu.

Sir Angus izin isteyip kalktığında şapkasının sadece küçük bir kısmının yenmemiş olduğunu görmüştü ve Cyril son derece kabullenmiş ve suçlu bakışlarla cezasını bekliyordu. Angus Lordie özür dileyip durmuştu, misafiriyse kibardı. "Başka bir şapkam olacaktı," demişti. "Hem köpeğinin yaptığı şey beni aynı davranışı metaforik olarak yapmaktan kurtardı."

Irene'in bileklerinin cazibesine karşı koyduğu için Cyril şu an neden suçlandığını anlamıyordu. Dr. Sinclair'e gülümsemeye çalışmıştı, ama bunun pek etkisi olmadığı için ona artık kederle bakıyordu. Bunun karşılığında psikoterapist gözlerini dikip bakmış, bir iki kez eğilip utanç içindeki köpeği daha yakından incelemişti. Kafası karışan Cyril başını çevirip Bertie'ye baktı, ama ondan da yardım gelmiyordu. İşler iyiye gitmedi. İskoçya Sokağı'na dönerlerken Bertie sessizdi. Cyril'in ne hissettiğini biliyordu ve kendisi de ondan farklı duygular taşımıyordu.

"Böyle olmayacak Cyril," diye fısıldadı eve döndüklerinde Bertie köpeğe. "Burada kalamazsın. Hayatın mahvolacak."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Cyril başını kaldırıp Bertie'ye baktı. Arkadaşını teselli etmeye çalışan birinin kibarlığıyla elini yaladı.

"Bu yüzden seni başka bir yere götüreceğim," diye devam etti Bertie. "Seni parka çıkarabilir miyim diye soracağım, ama seni başka bir eve götüreceğim."

Bertie, Cyril'i yürüyüşe çıkartmak için izin istedi. Dürüst bir çocuk olduğundan annesini kandırmaktan keyif almıyordu, ama köpeğin çok umutsuz bir durumda olduğunu hissettiği için bu ufak kandırmacanın bir gerekçesi vardı. Gerçekten de Cyril'i yürüyüşe çıkarıyordu, sadece yürüyüş annesinin tahmin ettiğinden daha uzun sürecekti.

"Dikkatli ol Bertie," dedi Irene. "Sadece parka git, başka yere değil."

Bertie karşılık vermedi. Anneniz bir şey dediğinde sessiz kalırsanız –kabullendiğinize veya onu duyduğunuza dair bir işaret vermezseniz– size söylediği şeyin tersini yapmak yanlış sayılmıyordu. Bertie, Tofu'nun da benzer, hatta sınırları daha geniş bir fikre sahip olduğunu biliyordu. Tofu bir laf ne kadar uydurma olursa olsun parmaklar çaprazlanırsa rahatlıkla söylenebilir demişti. Ayrıca çaprazlanan parmakların gücüne inanılmıyorsa başka bir alternatifin de mevcut olduğunu açıklamıştı. İnsan cümlesinin sonunda çok kısık sesle, "ya da değil" demeliydi. Böylece söylenen söz yalan olmaktan çıkıyordu. Tofu bunu bir gün bahçede Olive'e müdürün odasına gitmesi gerektiğini, çünkü evlerinin yandığına dair bir haber aldıklarını söyleyerek kanıtlamıştı. Mırıldanan "ya da değil" sözünü

BELONGS TO KAKTUS TEAM

duymayan Olive ağlayarak ve endişe içinde Pansy'yle müdürün odasına koşmuş, kısa süre sonra Tofu'nun karşısına dikilmişti. Tofu zevkten dört köşeydi. "Daha dikkatli dinlemesin," demişti. Elbette Bertie dehşete düşmüştü. Dünyada ne çok yanlış var diye düşündü. Tofu, Olive, annesi... şimdi de hiç kimseye zararı dokunmamış –ya da çok az zararı dokunmuş– zavallı Cyril'e psikoterapi dayatması...

Binadan çıktı. Genellikle yürüyüşe çıktığı için sevinmesi gereken Cyril mahzun ve bitkin görünüyor, İskoçya Sokağı'ndan yukarı çıkarlarken Bertie'ye ayak uyduramıyordu.

"Neşelen Cyril," dedi Bertie. "Oraya geri dönmeyeceksin, sana söz."

Haftada 37 pens harçlık alan Bertie otobüs yolculuğu için yeterli parayı biriktirmişti. Dundas Caddesi'ne gelince 23 numaralı otobüsün gelmesini bekledi. Aklına endişe verici bir fikir gelmişti: Ya Cyril'e de bilet gerekirse? Bunun için yeterli parası var mıydı?

Bu olasılık için bir plan yaptı: Otobüs durağa yanaşırken Bertie gözlerini kapadı ve sanki otobüsün nerede olduğunu bulmaya çalışıyormuş ellerini öne uzatıp tereddütle kapıdan içeri adımını attı. Eğer bir sorun çıkarsa Cyril'in rehber köpek olduğunu iddia ederdi, bu sayede onun otobüse ücretsiz bineceğine emindi.

Şoför hayretle Bertie'ye baktı. "Sen uyuşturucu mu aldın ufaklık?"

Bertie'nin gözleri fal taşı gibi açıldı ve başını iki yana salladı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

“O zaman köpeğini de al, çabuk ol, bütün gün burada duramam! Bir çocuk mu? Tek mi?”

“Ya köpeğim?” diye sordu Bertie kısık bir sesle.

“Köpeklere ücretsiz,” dedi şoför. “Bay Salmond’a teşekkür et. Özerkliğin yararları.”

BELONGS TO KAKTUS TEAM

28. Ranald Braveheart Macpherson'ın Evinde

23 numaralı otobüste tek başına ya da en azından neredeyse tek başına –Cyril ayaklarının dibinde, koltuğun altında yatıyordu– seyahat eden Bertie çok önemli bir şey yapmanın heyecanını hissediyordu. Canonmills'in bataklıklarıyla Morningside'ın esintili tepelerini ve Braids'i birleştiren 23 numaralı otobüsün yabancısı değildi, ama hiç tek başına ve kendi planladığı bir macera peşindeyken binmemişti. East Fortune Havalimanı'nda, motorlu yelkenkanat dersleri alan ve her eğitim uçuşunda eğitmeniyle havalanan bir öğrenciye eğitmeni, "Tek başına çıkmaya hazırsın," dediğinde, öğrenci kokpite tek başına çıkıp pistte ilerlediğinde, gaz verip aracın burnunu havaya kaldırdığında ve yeryüzünün altında küçülmeye başladığını gördüğünde böyle hissederdi muhakkak, acil bir durumda kontrolü ele alacak bir eğitmenin varlığı olmadan dünyadan ayrılmak, bir anda önünde Forth Halici'ni görmek, önünde geniş mavi bir tarla gibi

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

uzanan Kuzey Denizi, Cockenzie Elektrik Santrali ve tepeler ve...

Böylesine bir özgürlük deneyimi insanın başını döndürebilir, sarhoş eder, korku ve neşe birbiriyle savaşırken kalp gümbür gümbür atar... Bertie de aynı şeyleri hissediyordu. Bir anda Edinburgh sokakları hem heyecan verici, hem de korkutucu görünmeye başlamıştı. Ayrıca sanki zaman hızlanmıştı ve Bertie'ye sadece birkaç dakika gibi gelen bir sürede otobüs ineceği Holy Corner'a yaklaşmıştı. Ayağa kalkan Bertie şoföre durmasını işaret edecek düğmeye bastı. Onun için bunun müthiş bir önemi vardı: Bertie, bütün otobüsü ve içindekileri gerçekten durduracak bir zile basıyordu.

Cyril kendisini artık daha iyi hissediyor gibiydi. Bir şeylerin değiştiğini fark ediyor olmalıydı, muhtemelen kendisiyle İskoçya Sokağı'ndaki geçici evinin sınırlamaları arasına giren mesafenin keyfini çıkarıyordu ve –bu daha büyük bir olasılıktı– daha önce ne yaşandığını unutmuştu; köpekler yeni kokuları incelemek, yeni bölgeler işaretlemek gibi ihtimaller varsa geçmişe takılıp kalan canlılar değildi. Church Hill Tiyatrosu'na yaklaşırlarken Cyril halinden hoşnut görünüyor, hevesle kuyruğunu sallıyordu, hatta memnuniyetini belli edercesine kısık sesle havlamayı bile başarmıştı.

Gidecekleri yer tiyatrodan çok uzakta olmayan bir evdi. Kalabalık bir cadde olan Morningside Yolu'na çıkan sokaklardan birindeydi ve Bertie'nin yavrukurt

BELONGS TO KAKTUS TEAM

kulübünden arkadaşı, sıska bacaklı Ranald Braveheart Macpherson'un eviydi. Bertie'yle birlikte Glasgow macerasına çıkan –gerçi bu macera Glasgow Queen Caddesi'ne ulaştığını sanan oğlanların Haymarket İstasyonu'nda inmesiyle kısa sürmüştü– Ranald Bertie'nin en iyi arkadaşı sayılırdı ve şu anda Ranald'a gitmesi gayet doğaldı. Ranald hep yardımseverdi, Bertie'ye babasının kasasındaki paraları göstermeyi, hatta isterse bir kısmını onunla paylaşmayı önerip duruyordu. Ranald'ın annesiyle babası da sevimli insanlardı, Bertie'yi Noel treni turuna, sonra da Mound'daki Alman Pazarı'na götürmüşlerdi. Bertie Ranald'ın hayallerindeki hayatı yaşadığını düşünüyordu. Bahçede ağaca asılı bir halat vardı; akşam yemeğinde çikolatalı puding yiyebiliyordu –gerçi bunun ince bacaklarına bir faydası yok gibiydi–, evdeki yetişkinler de Melanie Klein ve yoga gibi şeylerle uğraşacaklarına kahkaha atıyorlardu. Tam da Cyril'in –veya herhangi bir sığınmacının– mutlulukla kabul göreceği bir yerdi.

Kapıyı Ranald'ın annesi açtı. "Aaa Bertie, iyi ki geldin. Yanında kim varmış bakayım? Ne ilginç bir köpek bu!"

Bertie Cyril'i tanıttı, sonra da Ranald'ın evde olup olmadığını sordu.

"Ranald hep evde," dedi annesi. "Sanırım gelecek on iki yılda da evde olacak."

Bertie bu şakaya gülümsedi. Kendi açısından baktığında bu pek şaka değildi. Kendisi de o büyülü tarihe

BELONGS TO KAKTUS TEAM

kadar on iki yıl boyunca evde kalacak gibi görünüyordu: O büyülü tarih on sekizinci yaş günüydü ve bu tarihte İskoçya kanunları annesinin başka planları olsa bile bireyin kendi isteğiyle Glasgow'a taşınabileceğini belirtiyordu.

İçeri girdi. Kapının çaldığını duyan Ranald Braveheart Macpherson, Bertie'yi karşılamaya çıkmış ve onu köpekle görünce daha da fazla sevinmişti.

"Onu nereden buldun?" diye sordu Ranald. "Çok güzel bir köpek Bertie!"

Bertie geriye baktı. Ranald'ın annesi hâlâ tam arkalarında duruyordu ve o yanlarındayken planını açıklayabileceğinden emin değildi.

"Oğlan meselesi bakıyorum," dedi Bayan Macpherson. "Neden odana çıkmıyorsun Ranald?"

Bertie rahatlayıp arkadaşını takip eti. "Annenle bir sorunum yok Ranald," dedi açıklamaya çalışarak. "Ben sadece..."

"Merak etme Bertie," dedi Ranald. "Gerçek annem değil nasılsa. Beni evlat edindiklerini söylemiştim, değil mi? Bu yüzden ara sıra ona bakıcım diyorum. Umursamıyor. Onu güldürüyormuş."

"Çok kibar," dedi Bertie.

"Eh, fena değildir," dedi Ranald. "Babam da bakıcının kocası... çok zengin. Paralarından bahsetmiştim, değil mi Bertie?"

Bertie başıyla onayladı. "Senden bir şey isteyebilir miyim Ranald?" diye sordu. "Büyük bir şey."

"Söyle bakalım," dedi Ranald.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Benim için Cyril'e göz kulak olmanı istiyorum," dedi Bertie.

"Olur," dedi Ranald Braveheart Macpherson. "Sorun değil." Duraksadı. "Başka bir şey var mı Bertie?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

29. Malt Milton'dan Yararlı

Matthew yatakta uzanmış, uyku ile uyanıklık arasındaki o tuhaf bölgede aklına gelen dizelerin ne olduğunu hatırlamaya çalışıyordu. Uyku dağılana ve beyin, düşündüğü şeyin aslında ne kadar önemsiz, hatta tamamen saçma olduğunu fark edene kadar bilince sızmaya çalışan fikirlerin, alıntıların, hatta bazı olayların akla takıldığı bir bölgeydi o bölge. Matthew'un şu an aklına takılansa bir şiir dizesiydi: "Tanrı'nın işlerini haklı çıkarmada / Maltın yararı Milton'dan fazla." Rüyanın sonunda hem tanıdık hem tanıdık olmayan birisi –belki babası veya Akademi'den İngilizce hocası Dr. Marsh– önünde durmuş, maltın yararı Milton'dan fazla Matthew diye öğüt verirken bu dize aklına gelmişti. Bilinç katmanlarından yavaş yavaş geçerken dizenin ikinci kısmını hatırlamış ve uyanıp kısık sesle tekrar etmeye başlamıştı, tabii yanında yatan ve uyku döngüsünün bambaşka bir aşamasında olan Elspeth'i rahatsız etmeden. Elspeth üçüzlerle uğraşmak için uyanmıştı: Rognvald'ı uyutmuş, Tobermory'nin altını değiştirmiş, yorganın ucunu veya çarşafı çekiştiren Fergus'u pışpışlamıştı. Sonra üçüz annelerinin çoğu

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

insandan üç kat daha iyi bildiği o uyurgezer halde yatağa dönmüştü.

Genel olarak karanlık olan, fakat India Sokağı'ndan vuran ışıkla bazı noktaları aydınlanmış tavana odaklanan Matthew, bu Housman'dandı ve viskiden ziyade biradan bahsediyor diye düşündü. Dr. Marsh sayesinde iyi bir şiir eğitimi almıştı ve bir ara "Shropshirelı Oğlan" şiirini incelemişlerdi, ama hiçbir zaman Housman'ı sevememişti, çünkü tuhaf bir mahzunluğuvar gibiydi. Ayrıca kimi zaman yazınsal değeri olmayan şeyler yazıyormuş gibiydi ya da yazınsal değeri olmayan şeylere tehlikeli bir yakınlığı olan bir şeyler.

Yatakta doğruldu. "Anlattığım bana anlatılan öyküdür. Mithridates geç yaşta ölmüştür." Bu da aynı yerden geliyor diye düşündü. Yine Housman'ındı ve bu da aklında yer etmişti. Bu homeopatiyle ilgiliydi, değil mi? Mithridates, düşmanları tarafından yemeğine konulan farklı maddelere karşı bağışıklık geliştirebilmek için ufak dozlarla kendisini zehirliyor ve suikast girişimlerini atlatıyordu. Belki insan ufak dozlarda viski içerse... Matthew yataktan kalkıp kendisine gelebilmek için saçlarını karıştırdı. Çok fazla içmişti, sorun buydu. Danimarkalı filmci Bo ile otururken çok fazla on iki senelik Laphroaig içmişlerdi. Onun filmlerinden, Kopenhag ve Edinburgh arasındaki farklardan, Kuzey İsveç ve İskoçya'da alabalık avlamaktan, İskoçya'daki tatarcıkların balığa çıkanlara saldırıp saldırmadığından, İsveç sivrisineklerinden daha agre-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

sif olup olmadıklarından bahsetmişlerdi. Sonra kuzey bölgelerde balık tutarken nadir de olsa karşılaşılabilecek kahverengi ayılardan (Bo, buna *brun bjørn* dendiğini söylemişti) ve kurtlardan (*ulv*) ve bu yüzden İsveç'te balıkçılığın İskoçya'dakinden daha tehlikeli olduğundan söz etmişlerdi. Matthew, *ulv* kelimesinin kurt için çok iyi bir kelime olduğunu söylemişti. Bo da katılmıştı, ama İsveççe *varg* kelimesinin *ulv*'den daha korkutucu olduğunu ve kurtlara fırsat verilse muhtemelen halkla ilişkiler açısından *varg* olarak tanınmayı tercih edeceklerini söylemişti. "Kurtlar," demişti, "bizi korkutmak istiyorlar. Hep böyle düşündüler ve değişecek gibi de görünmüyorlar." Sonra da Finlandiyalı bir arkadaşının Finlandiya'da kurtlara *susi* dendiğini söylediğini anlatmıştı. Bu kulağa bambaşka geliyordu, neredeyse sevimli demişti Matthew. "Lehçede," demişti Bo, "kurda *wilk* diyorlar ki bu benim kulağıma çok yanlış geliyor." Matthew da aynı fikirdeydi. "Deniz ürünü için daha uygun bir ad bence."

Tuhaf bir sohbetti, ama o sırada gayet normal gelmişti, bu da aralarında hızla ve doğal bir şekilde oluşan arkadaşlığı sağlamlaştırmıştı. Bu sohbet sürerken Anna ve Elspeth üçüzlerle ilgili bir şeylerle oyalanmışlar, sonra da Matthew ve Bo'nun böyle bir ihtiyaç hissetmiyor gibi görünmelerine rağmen erken bir saatte kalkmaları gerektiğinden yatacaklarını söylemişlerdi. Bu sözde eleştirel bir tını varsa bile iki erkek de bunu kaçırmış ve karşılık olarak bardaklarına biraz daha Laphroaig koymuşlardı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Sonunda Bo saatine bakmış ve Stockbridge'de kaldığı ufak daireye dönmesi gerektiğini söylemişti. Kendisini Laphroaig'le tanıştırdığı için Matthew'a bol bol teşekkür etmiş, ilk şokun ardından içiminin kolaylaştığını söylemişti.

"Kabul ettiğin için teşekkürler," dedi kalkarken.

"Neye?" diye sordu Matthew. Bo'nun kurtlara verilen adlarla ilgili aynı fikre varmalarından mı, yoksa bambaşka bir şeyden mi bahsettiğini anlamamıştı.

"Film konusunda."

"Ha, o mu?" dedi Matthew rahat bir tavırla. "Rica ederim."

Bo'nun Edinburgh hayatına, özellikle de India Sokağı'na dair yapmak istediği belgeselden bahsettiklerini hayal meyal hatırlıyordu. Kendisi için hava hoştu. Belki de Bo için asistanlık bile yapabilirdi. Ne de olsa Matthew her zaman film çekimine ilgi duymuştu ve profesyonel pnömatik kameraların nasıl kullanıldığını öğrenmek işine gelirdi... ya da gerçekten pnömatik denip denmediğini öğrenmek. Belki de filmin sonunda görülen o harika isme sahip ışıkçı yardımcısı görevini üstlenirdi. Bir ışıkçı yardımcısı film setinde ne iş yapıyordu? Bir de ışıkçı şefi vardı. O ne gibi bir görev üstleniyordu ki?

"Kısa süre içinde başlamak istiyorum," dedi Bo.

"Ne zaman istersen," dedi Matthew.

Bo uzanıp elini sıktı. "Matthew, dostum, bu çok önemli bir film olacak. Duvardaki sinek."

"Duvardaki sivrisinek," dedi Matthew.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Şimdi yatağından kalkarken bir şey yapmaya karar verdiğini hatırlamıştı, ancak ne olduğunu banyoya girip aynaya bakana kadar hatırlayamadı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

30. Donanma Kıskançlığı vs.

Elspeth'in önceki geceye dair anıları Matthew'unkinden daha netti.

"Bo'yla dün akşam hayli eğlendiniz," dedi üstünde sabahlığı ve terliğiyle mutfakta oturan kocasının yanına geldiğinde. "Kurtlardan bahsettiğinizi duydum. Farklı dillerde ne dendiğini konuşuyordunuz. Çok tuhaftı. Daha önce hiç kurtlardan bahsetmezdin, bir anda böyle bir sohbete daldın."

Konuşurken yarısı bitmiş Laphroaig'e baktı ve kaç bardak viski içildiğini merak etti. Umursadığından değil. Matthew çoğu konuda kanaatkârdı ve bir iki bardak şaraptan fazla içmezdi. Viski özel vesileler içindi... özel misafirler geldiğinde misafirperverlikten çıkarılan bir içkiydi.

Matthew gülümsedi. Biraz süklüm püklüm diye düşündü Elspeth.

"Konu konuyu açtı," dedi. "İlginç birisi."

Elspeth başıyla onayladı. "Evet, ben de sevdim." Anna'nın kapısı hâlâ kapalıydı ve muhtemelen uyuyordu, ama kısık sesle konuşmaya başladı. "Sence Anna'yla... birlikteler mi?"

Matthew omzunu silkti. "Bilmiyorum. Anna sana bir erkek arkadaştan bahsetti mi?"

"Şu anda herhangi biri olduğuna dair bir şey söylemedi."

"Bo da bana böyle bir şey söylemedi. Film çekmek için İskoçya'ya geldiğini düşünüyorum. Bence onu görmeye gelmemiş." Duraksadı. Bo'yla konuştukları filmi er ya da geç Elspeth'e anlatmak zorunda kalacağını biliyordu.

Elspeth su ısıtıcısını doldurup elektriğe taktı. "Ne filmi çekmek istiyormuş?"

Matthew tereddüt etti. "Günlük hayata dair bir belgesel yapmak istiyor." Elspeth'e baktı. "İskoçya'da. Gündelik İskoç hayatı. Böyle şeyler çekiyormuş."

"Öyle mi?"

"Evet. Danimarka donanmasıyla ilgili bir film yapmış. Bir gemiye binip denizcilerin yemek yemesini ve denize açılmasını filan çekmiş." Pencereden dışarı baktı. "Sence Danimarka Donanması ne yapıyordur?"

Elspeth diğer donanmalar ne yapıyorsa aşağı yukarı aynı şeyi yaptıklarını düşünüyordu. Denize açılıp sonra da limana dönüyorlardı.

"Danimarkalıları öyle güç gösterisi yapacak insanlar olarak düşünmüyorsun," dedi. "Ya da en azından... bizim gibi."

Elspeth kaşlarını çattı. "Biz öyle bir şey yapıyor muyuz?"

Matthew başıyla onayladı. "Bence yapıyoruz. Dünyadaki insanlara şu veya bu konuda nasıl ders ver-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

diğimizi bir düşünsene. Hükümetlere ayaklarını denk almalarını filan söylüyoruz. Danimarkalıların böyle bir şey yaptığını düşünebiliyor musun?"

"Güvenlik Konseyi'nde koltukları yok," dedi Elspeth.

Matthew başını salladı. "Sadece bu yüzden olamaz."

"Ayrıca çok büyük bir donanmaları da yok, değil mi?"

Matthew donanmalarının ne kadar büyük olduğunu bilmiyordu, ama amacına göre yeterli büyüklükte olduğunu düşünmüştü, o amaç her neyse.

"En azından bir donanmaları var," dedi. "Donanma isteyen, ama denize kıyısı olmayan çok yer var. Eğer bir donanma istiyorsan bu kötü bir durum olmalı."

Elspeth tek kaşını kaldırdı. "Donanma kıskançlığı mı?"

"Öyle de denebilir. Bir yerlerde denize kıyısı olmayan ülkelerin donanma istekleri olduğuna dair bir şey okumuştum. Hatta bazılarının denizi olmasa bile donanması oluyormuş. Sanırım bunlardan en büyüğü Bolivya'ydı. Binlerce denizcisi olan bir donanmaları var, ama denizleri yok. Arjantinliler onlara kibarlık edip kendi limanlarından birinde gemi tutmalarına izin veriyorlarmış, ama aynı şey olmaz herhalde, değil mi?"

Elspeth Arjantinlilerin gerçekten kibar olduğu konusunda hemfikirdi. "Gerçek kibarlık böyle bir şey bence," dedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ayrıca çok sayıda amiralleri varmış," diye devam etti Matthew. "İşler hep böyle oluyor zaten. Bir şeye sahip olmadığında, sahip olmadığın şeyi yöneten bir sürü üniformalı adamla bunu var etmeye çalışıyorsun. Gerçekten ilginç. İtalyan orman hizmetlerini düşün mesela."

"Nesi varmış?"

Çoğu insan İtalyan orman hizmetlerine dair ne gibi bir sorun olduğunu bilmezdi –en azından Edinburgh'dakiler–, ama Matthew biliyordu. "Birkaç ormanları var, çok değil, ama var. Bunların çoğu kuzeyde. Ama güneyde muhtemelen şık üniformaları olan binlerce orman yetkilisi var."

"Peki ne yapıyorlar?"

Matthew omzunu silkti. "Pek bir şey yapmıyorlar. Yetkili başına bir ağaç düşüyor gibi bir şey."

"Ağaçlara çok iyi bakılıyordur o zaman," dedi Elspeth.

"Hiç şüphesiz."

Su kaynamıştı, Elspeth çaydanlığa su koydu. Merakla Matthew'a baktı. "Bo'nun bahsettiği şu film... İskoçya'daki gündelik hayatla ilgili olan. Nerede çekecekmiş?"

Matthew ellerine baktı ve Elspeth bunu fark etti. Birkaç yıllık evlilik kocasının aklından geçenleri okumayı öğretmişti. "Matthew?"

Matthew iç geçirdi. "Özür dilerim, belki de kabul etmemem gerekirdi, ama isterse bizi çekebileceğini söyledim."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bizi mi?"

"Evet. Bizi izlemek istiyor. Hayatımızı kaydedecekmiş. Çocuklara bakarken. İşe giderken filan işte." Elspeth'in tepkisini gözlemliyordu. "Harika bir film olacak."

Elspeth karşılık vermedi, kendisine bir fincan çay alıp kocasının karşısına oturdu.

"Umarım sorun yoktur," dedi Matthew. Sonra ekledi: "Danimarka'da gösterilirken altyazı ekleyecekler sanırım. Hoş olmaz mı? Altyazı eklenmesi."

"Matthew..." diye başladı Elspeth.

"Bir ödül bile alabiliriz," diye devam etti Matthew. "Hani şu çıkıp annene teşekkür ettiğin, sonra da ağladığın törenlerden birine davet edilebiliriz. Belki biraz ağlarsın..."

"Matthew..."

"Çok sorun olacağını sanmıyorum. Sessiz birine benziyor. O Danimarka gemisinde de sorun çıkmamıştır muhtemelen, yoksa film çekmesine izin vermezlerdi..."

Elspeth doğruca gözlerine baktı. "Beni dinle Matthew," dedi. ".Bir söz verdin mi?"

Matthew dudağını ısırdı. "Sanırım," dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

31. Tıpatıp Aynı

Bruce kapıyı tereddütle açanlardan değildi. Albany Sokağı'ndaki yeni dairesine taşındıktan kısa süre sonra o sabah kapının öteki tarafında kimin durduğundan kesinlikle emin olan birinin güveniyle kapıyı açmıştı. Queen Caddesi ile Frederick Sokağı'nın köşesinde karşılaştığı ve kısa ama öz bir açıklama yaptığı iki genç kızı karşısında görmeyi bekliyordu. "Kızlar! İçeri gelin!" demeyi, onları pek fazla mobilyanın olmadığı antreye davet etmeyi, o anda üstündeki havlunun açılma riskine rağmen hafifçe eğilmeyi –kadınların buna bayıldığını keşfetmişti– planlamıştı. Gerçi havlunun düşmesi iyi bir karşılama olurdu. Gözlerini kaçırıp kıkırdarlar, ama hoşlarına giderdi... buna hiç şüphe yoktu.

Bruce bunları bekliyordu; kullanım kolaylığı açısından Delia ve Dahlia adlarını verdiği iki genç kadın yerine kendi yaşında, kendi boyunda olan ve ona hafif bir şaşkınlıkla bakan genç bir adam görmeyi hiç beklemiyordu.

"Şey," dedi genç adam. "Kusura bakmayın, ben..."

Bruce hemen kendine geldi. "Duştaydım, ama çıkmıştım. Sizi başkası sandım."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Genç adam gülümsedi. "Genellikle öyle sanırız zaten, değil mi? Birinin bambaşka biri olduğunu zannederiz ve sonra bir de bakmışız ki... düşündüğümüz kişi değillermiş."

Bruce omzunu silkti. "Haklı olabilirsiniz."

Genç adam elini uzattı. "Ben Jonathan," dedi. "İki kat aşağıda oturuyorum."

Bruce başıyla onayladı. Kapı eşiğinde yarı çıplak durduğu için hafiften üşümüştü, merdivenlerden soğuk hava geliyor gibiydi. Belki de Jonathan aşağıda evinin kapısını açık bırakmıştı; Edinburgh'da direkt güneş ışığı almayan yerler yazın bile soğuk olabiliyordu. Jonathan'a baktı ve birisiyle tanıştığımızda vardığımız tarzda hükümlere vardı. Amacına dair mimikler? Gülümseme. Düşmanca veya kınayan bir tavır yok. Giysileri? Rahat, herkesinki gibi. Kot pantolon. Bağcıklı deri ayakkabı. Üstünde MÜRETTEBAT yazan bir tişört. Yatçı mıydı? Belki.

"Jenny hâlâ burada yaşıyor sanmıştım," dedi Jonathan. "Gideceğini biliyordum, ama bu kadar çabuk olacağını düşünmemişim."

"Gitti," dedi Bruce. "Anahtarı bu sabah aldım. Henüz taşındım aslında." Bir an duraksadı. Hayatının en önemli ve belirleyici duraksamasıydı, ama tabii o anda bunu bilmiyordu. "İçeri gelsene. Gidip giyineyim."

"Teşekkürler," dedi Jonathan antreye geçerek: Hayatının en önemli ve belirleyici adımıydı, ama tabii ki o anda o da bunu bilmiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce salonun kapısını gösterdi. "Sen geç otur," dedi. "Çok mobilyam yok, ama kahve yapabilirim. Bir saniye sonra gelirim."

Yürüyüp gitti. Fakat yatak odasına doğru giderken Jonathan'ın kendisine baktığının farkındaydı. Beş duyuya dayanmamasına rağmen görmekten veya duymaktan, hatta koklamaktan kimi zaman daha kesin ve güvenilir olan o ani algı çok tuhaf bir histi. Kelimeler nasıl bir şey olduğunu betimlemekte yetersiz kalıyordu. Bize bakan gözleri hissediyorduk, hatta karıncalanmaya benzer bir his olabiliyor, deriyi güçlü bir manyetik alanın etkilemesine benziyordu. Telefonu kulağa götürürken bir tüyün tene değmesine benzeyen manyetik temas gibi. Bruce da böyle bir şey hissetmişti.

Tereddüt etti, omzunun üstünden Jonathan'a baktı, o da salona doğru yürüyordu, fakat o da kafasını çevirmiş arkasına bakıyordu. Bruce gülümsediğini gördü; tuhaf bir durum yoktu, dostçaydı. Yatak odasına girdi. Sonra bir anda anladı. Jonathan tıpkı kendisine benziyordu. Bruce'a. Benim gibi diye düşündü. Tıpkı benim gibi. İkizim.

Pencerenin önüne geçti. Odada ayna yoktu, Bruce'un satış sırasında dâhil edilmesini sağladığı birkaç parça mobilya vardı, ama bunların arasında şifonyer yoktu. Pencere camı da iş göreceği için önüne geçmiş, camda su yüzeyindeki gibi hayal meyal beliren yansımasına bakıyordu. Yüzüne odaklandı. Bunu paylaşan bir başkası da mı var diye düşündü. İnsanı rahatsız eden bir düşünceydi ve cevabı daha da sıkıntı

BELONGS TO KAKTUS TEAM

vericiydi. Evet. Vardı. Ve bu insan şu anda üstünde MÜRETTEBAT yazan bir tişörtle salonunda oturuyordu.

Pencerenin önünden çekildi. Ne olmuş yani? Başkası ona benziyorsa ne olacaktı ki? Eşsiz değildik. Doğa DNA konusunda cömertti, türler arasında bile bunu bol bol dağıtıyordu ve İskoçya'daki daha küçük gen havuzunda yüz hatlarını belirleyen genomdaki gen dizisine sahip bir başkası varsa (ve hayat bu konuda gerçekten de kimyasal piyangoydu) şaşırmamak gerekiyordu.

Bir anda Jonathan'ın ne söylediğini hatırladı. Tam kelimeleri hatırlamıyordu, ama birisinin aslında olan kişiden başka biri olduğunu düşünmekle ilgili bir şeydi. Ne demeye çalışmıştı? Kimin kapıyı açtığına şaşırılabileceğini mi, yoksa insanın aslında kim olduğunu konusunda yanılabileceğini mi kastetmişti? İçimizde yatan insandan mı bahsediyordu? Ama kim daha yeni tanıştığı birisine böyle bir şey söylerdi ki?

Giysilerinin bulunduğu açık valizin başına geçti. Azıcık buruşmuş sarı yeşil bir rugby tişörtü vardı, ama işini görürdü. Siyah kumaş pantolon. Harika diye düşündü. Harika.

Sonra da, neden umursuyorum ki dedi kendi kendine. Ne yapmaya çalışıyorum? Gelen Delia ve Dahlia değil, hakkında hiçbir şey bilmediğim Jonathan iken niye umursuyorum? Rekabet diye düşündü. O bir rakip. Delia ve Dahlia gelirse –ki hâlâ gelme ihtimalleri vardı– rekabet yaşanacak.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Gülümsedi. Rekabetten korkmuyordu. Edinburgh'da kendisinden iki tane varsa –ki bu haliyle oldukça tuhaf bir ihtimal olduğu ortadaydı– birisi hakiki, diğeri yapay olacaktı. Harika bir söz diye düşündü; kendisinin hangisi olduğu konusunda şüphesi yoktu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

32. Rugby Sevenler

Misafirinin yanına gitmek üzere koridordan geçerken Bruce salon kapısının önünde tereddüde düştü. Beklenmedik misafiri Jonathan'ın kendisine inanılmaz derecede benzediği gerçeği sinirlerini tahmininden çok bozmuştu. Sorulduğunda çoğumuz birbirimizden aslında o kadar da farklı olmadığımızı söylerdik, fakat benliğin yattığı o derin bilinç bölgesinde kimsenin bize benzemediğine dair bir inanç da yatıyordu. Ve tabii ki bu doğruydu: Herkesin parmak izinin farklı olduğunun –ki bu ikizler için de geçerliydi– aksini ispat etmek nasıl mümkün değilse, iki farklı insanın aynı hayat deneyimlerine sahip olabileceğine de inanmakta zorluk çekiyorduk. Bu da her birimizin özel olduğu varsayımının bu açıdan tamamen haklı bir düşünce olduğunu gösteriyordu.

Yani bir başka Bruce olması mümkün değildi... hem de onun yaşında, aynı birikime ve geçmişe sahip pek çok genç erkeğin de aynı beğenilere ve tavırlara sahip olmasına rağmen. Bu da cumartesi günleri Murrayfield'da oynanan uluslararası rugby maçlarında açık

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

açık belli oluyordu. Eğer böyle bir karşılaşmadan önce başkent sokaklarında dolaşılırsa böyle genç erkeklerin hiç de az olmadığını görmek mümkündü: Yüzlerce, hatta binlercesi tüm rugby severler gibi aynı surat ifadesiyle etrafta dolaşıyordu; kastlarının üniformasını giyen –yeşil parlak ceketler veya kalın kazaklar– bu sağlam yapılı genç erkeklerin aklında, tıpkı kendileri gibi olan, ama fizikleri, kırık burunları, kepçe kulakları ve kalın enseleriyle onlardan ayrılan bir dizi genç erkeğin kendilerine benzeyen, fakat farklı kabileden başka bir grup erkekle çamurlar içinde çekişmesini seyretmekten başka şey yoktu. Neşeli haykırışlar ve neredeyse her zaman iyi niyetli olan bu kalabalık onları ateşliyordu. Dış görünüşlerinin altında ne tür bir hassasiyet yatıyor olursa olsun bu genç erkeklerin çok azını (ve oyuncuların hiçbirini) estetiğe görüntüde bile olsa önem verenlerle karıştırmak mümkündü ancak. Ya kadınlar? Kadınlar da vardı, av veya kurban törenleri kadar kadim bir erkek gizemine ortak olmanın ve onların aralarına katılabilmenin heyecanına kapılan sayıları daha küçük bir gruptu. Ayrıca dişi seyirciler için otuz tane kaslı erkeğin ileri geri koşması, ara sıra eğilmesi, kafa kafaya gelmesi ve birbirlerini çamur içinde itip kakmasından daha tatmin edici ne olabilirdi ki? Hatta pek çok kadın bunu gördüğünde bayılıyor ve ilk yardım ekipleri tarafından sedyelerle dışarı taşınıyordu, stadın dışında çayla kendilerine geldikten sonra tekrar içeri giriyor ve manzarayı seyretmeye devam ediyorlardı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Böylesi bir rugby kalabalığında Bruce fark edilmezdi. Zaten kendisi de oraya aitti. Crieff'te okulun rugby takımında oynamıştı ve saçlarının karışmasından endişelenmese hayli iyi bir oyuncu da olabilirdi. Bu endişe yüzünden koçuyla birkaç kez tartışmıştı. Koç, Bruce'un hem sahada hem de maçtan sonra soyunma odasında kişisel bakıma kendini kaptırmasına katlanamamıştı. İskoçya'daki en güçlü okul takımlarından biri olan Merchiston'a karşı 16 yaş altı maçında Bruce'un saha kenarından topu oyuna sokması gerekirken saçını taraması bardağı taşıran son damla olmuştu, iki takımın oyuncuları da topun tekrar oyuna girmesini beklerken sinirlenerek zıplamaya ve birbirlerini havaya kaldırmaya başlamıştı.

"Sen tam bir..." diye kekelemişti nutku tutulan koç, "tam bir... kız gibisin."

"Bugünlerde böyle şeyler söyleyemezsiniz Bay Wilson," diye çıkışmıştı Bruce.

Oyuncu olarak kariyeri bu noktada sonlansa da ilgisini kaybetmemişti. Koridorda bir tereddüt geçirdiği şu anda hâlâ rugby tişörtü giyiyordu, fakat sporcu giysisinden ziyade moda zevkiyle ilgiliydi. Onu neden içeri davet ettim diye düşündü. Çünkü kapıdaydı kararına vardı. Çünkü evi satın aldığım kızı tanıyormuş gibi görünüyordu. Çünkü çoktan onun... ben olduğunu görmüştüm. Bu kelimeler aklına bir anda gelmişti, ama yarattığı etki içini dondurdu. O ben olamaz diye düşündü. O ben değil.

Önce mutfağa gidip kahve yapmaya karar verdi. Kahveyi hazırlayınca iki fincan –boş mutfakta sadece

BELONGS TO KAKTUS TEAM

bunlar vardı– alıp salona geçti. Kapıda yine tereddüt etti, ama bu seferki kısa sürdü.

Jonathan sırtı Bruce'a dönük olarak pencereden dışarı bakıyordu. Onun içeri girdiğini duyunca dönüp gülümsedi. "Senin manzaran da benimkiyle aynı ama..."

Cümlesini bitirmedi. Fincanlardan biri gürültüyle Bruce'un elinden kayıp yere düştü, ama kırılmadı. Kahve minik damlalar halinde etrafa, çıplak döşeme tahtalarına ve Bruce'un siyah pantolonuna saçıldı.

Jonathan hemen öne çıkıp fincanı kaldırdı. "Eyvah," dedi. "İyi misin? Yandın mı?"

Bruce boş fincanı Jonathan'dan alıp dolu olanı uzattı. "Bunu sen al," dedi. "Ben kendime sonra tekrar yaparım."

Kahve fincanını uzatırken Bruce elinin titrediğini fark etti. "Sadece iki sandalyem var," dedi. "Sen de görüyorsun zaten. Neyse, oturalım."

Jonathan'a bakıyordu. Salona ilk girdiği sırada attığı bakış korkunç bir etki yaratmıştı. Şu andaysa ne göreceğinden korkarak bakıyordu. Üstelik gördüğü şey doğruydu. Kendi yansımasına bakıyordu... ikizine.

Jonathan'ın aynı şeyi fark edip etmediğinden emin değildi, ama fark etmiş olmalıydı. Bu konuyu ona nasıl açacaktı? Açık açık, "Biliyor musun ikiz gibiyiz?" diyebilir miydi? Böyle bir açıklama yapmakla ilgili mesele –en azından İskoçya'da– bir erkeğin bir diğerinin görünüşüyle ilgili yorum yapma konusundaki

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

tabuda yatıyordu. Böyle bir şey söylenmezdi, hele hele ilk buluşmada asla.

Ama Jonathan söyledi. "Seni daha önce bir yerde gördüm," dedi gülümseyerek. "Aynada."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

33. Red Hot Chili Peppers

Genellikle cevap vermekte hiç gecikmeyen Bruce ne diyeceğini bilemiyordu. Donakalmıştı ve tam bir dakika boyunca ağzı hafif açık bir şekilde Jonathan'a baktı.

"Hadi," dedi Jonathan. "Otur."

Misafirinin sanki asıl misafir Bruce'muş gibi oturmasını söylemesi tuhaf gelebilirdi, ama bütün olay o kadar garipti ki bu aklına gelmedi.

Bruce oturdu. Karşısındaki diğer sandalyede oturan Jonathan gülümsemeye devam ediyordu. "Seni arabadan inerken gördüm," dedi. "Geldiğinde... ben de penceremden bakıyordum ve... ve arabadan kendimin indiğini gördüm."

Bruce'un ne söylendiğini anlaması kısa bir an sürdü. Solgun bir şekilde gülümsedi.

"Bir an hayal görüyorum sandım," diye devam etti Jonathan. "Hani bazen ilk bakışta bir şeyleri karıştırırsın ya?"

Bruce başıyla onayladı.

"Ama dikkatli baktım, sen kapıdan girmek üzereyken yüzünü net bir şekilde görebildim ve yanılmadığımı anladım. Tam bir şoktu, gerçek bir şok."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce Jonathan konuşurken yüzünü inceliyordu. Kaygı verici bir durumdu, gözleri saçlarına kaydı, saçları da neredeyse aynen onunki gibi kesilmişti. En azından konuşmayı başarabildi. "Çok tuhaf," dedi.

"Bu hafife kaçan bir tabir," dedi Jonathan. "Yan yana bir fotoğrafımızı çekebilir miyim? Telefonumu bize doğru tutup kafalarımızı çekeceğim."

Sandalyesinden kalktı ve Bruce da bir an tereddüt ettikten sonra ayağa kalktı.

"Kendimizi fotoğrafta karşılaştırmamız daha kolay olur," dedi Jonathan. "Buraya gel. Yanımda dur da çekeyim."

Bruce diğer adama yaklaştı. Bu kadar yakınına girmekten rahatsız olmuştu ve Jonathan başını neredeyse yanak yanağa değecekleri kadar yaklaştırınca istemsizce nefesini tuttu.

"Sorun yok," dedi Jonathan. "İstersen nefes alabilirsin."

"Nefes alıyorum zaten," diye mırıldandı Bruce.

"Çok gerginsin."

Bruce karşılık vermedi. Jonathan cep telefonunu kol uzaklığında tutuyordu. Bir saniye sonra bir flaş çaktı ve klikleme sesi geldi.

"İşte," dedi Jonathan. "Hadi bir bakalım."

Bruce ekrandaki fotoğrafa bakarken titriyordu.

"Gerginsin," dedi Jonathan. "Gergin olmana gerek yok."

"Çok garip," dedi Bruce. "Yani sen ve ben..." Ne demek istediğine dair bir fikri yoktu, bu yüzden cümlesini tamamlayamadı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Gerçekten garip," dedi Jonathan. "Heyecanlı olan da bu zaten."

Heyecanlı mı? Bruce Jonathan'ın bunu neden heyecanlı bulduğunu anlamıyordu. Rahatsız edici? Tüyler ürpertici? Bunların ikisi de olurdu, ama heyecanlı...

Fotoğrafa baktılar. Bruce Jonathan'a ekranın ışığını artırmasını söyledi.

"Daha iyi mi?" diye sordu Jonathan.

Bruce başıyla onayladı. Uzanıp fotoğraftaki kendi suratına dokundu. "Çenem biraz farklı," dedi. "Sanırım şurası..."

Jonathan şaşkınlıkla ona döndü. "O benim," dedi. "O sen değilsin, benim."

Fotoğrafta kafaları ile boyunları görünüyordu, birbirlerinden ayrılmalarını sağlayacak tişörtleri görünmüyordu.

"Hayır," dedi Bruce. "Solda olan benim, sen sağdasın."

Jonathan başını salladı. "Hayır. Sen kameraya bakarken soldaydın, hatırlasana. Yani fotoğrafın sağında kalıyorsun demek bu."

Bruce karşılık vermedi. Jonathan haklıydı. Diğer adamı kendisiyle karıştırmıştı. Jonathan'ın gözlerine baktı, yanıt beklermiş gibi ona bakıyordu.

"Haklısın," dedi Bruce. "Aynı görünüyoruz. Ne var..."

"Ne var bunda mı?" diye araya girdi Jonathan. "Öyle mi diyecektin?"

"Aşağı yukarı evet."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Gerçekten ilginç bir durum. İnsan ikiziyle ne sıklıkla karşılaşır ki?"

Bruce omzunu silkti. "Çoğu insan asla karşılaşmaz."

"Kesinlikle. Ama tabii..." Jonathan duraksadı. "Ne işle meşgulsün?"

"Para kazanmak açısından mı? Emlak eksperiyim."

Jonathan düşünceli görünüyordu. "Ben de neredeyse aynı işe giriyordum. Aberdeen'de toprak ekonomisi bölümüne başvurdum, ama gitmedim. Şu anda bir halkla ilişkiler ajansında çalışıyorum."

Bruce kaşlarını çattı. "Tuhaf," dedi. "Ben de neredeyse o işe giriyordum."

"Ne tür müzik dinliyorsun? En sevdiğin grup hangisi?"

Bruce pencereden dışarı baktı. "Red Hot Chili Peppers."

Jonathan şaşkınlıkla başını salladı. "Vay!"

"Hiç böyle bir grup duymadın," dedi Bruce.

Jonathan güldü. "Hayır, o yüzden demedim. Ben de aynı grubu seviyorum diye dedim. Peppers'ı severim. Flea'yi."

"Flea harika bir adam," dedi Bruce. Devam etmeden önce duraksadı. "Bunu neden sordun?"

Jonathan kahvesinden bir yudum alıp yüzünü buruşturdu. Kahve soğumuştu. "Bir süre önce elime bir kitap geçti. Wright diye bir adam yazmış. Tanıdığım birisi okuyordu, ben de ondan aldım. Elimden bırakamadım." Soğuk kahveden bir yudum daha aldı. "Basit bir adı vardı: İkizler. Konusu da ikizlerdi."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce dikkatle dinliyordu. "Gerçek ikizlerle mi alakalı? Sadece birbirine benzeyenlerle ilgili değil mi?"

"Evet," dedi Jonathan. "Amerika'da bu tip olayları inceleyen bir kurum varmış. Minneapolis'te mi ne. Her neyse, doğumda birbirinden ayrılan ikizleri arıyorlar, evlatlık verilenleri filan. Yıllar sonra bunların peşine düşüyorlar ve onları birbiriyle karşılaştırmadan önce inceliyorlar. Harika şeyler keşfetmişler."

"Mesela?"

"Zevkleri aynı oluyormuş..." Jonathan etkili olması için cümlesini tamamlamadı.

Bruce kalbinin hızlandığını hissediyordu. Adrenalin diye düşündü.

"Başka?"

"Bir sürü başka şey. Aynı siyasi görüş. Aynı hobiler. Aynı türde insanlarla evlilik, hatta bir keresinde aynı adlı iki kadınla evlenen olmuş. Her şey çok açıktı."

Bruce gerçekten sinir bozucu olan bu konuya bir nokta koymaya karar verdi. "Biz ikiz değiliz. Ben tek çocuğum.

Jonathan kahvesini bitirdi. "Birbirinden ayrılan bütün kizler de aynı şeyi düşünüyormuş," dedi kısık bir sesle.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

34. Çocuklar Neler Diyor Neler...

Ranald Braveheart Macpherson köpeğin neden elden ele geçtiğini bile sormadan Cyril'e bakmayı kabul etmesine rağmen Bertie arkadaşına bu isteğinin arkasında yatan sebepleri anlatması gerektiğini hissediyordu.

"Söz verdiğim bir konudan caydığımı düşünmeni istemiyorum," dedi Ranald'a. "Sana izci yemini ederim."

Ranald kesinlikle böyle bir şey düşünmediğine dair ona güvence verdi. "Böyle bir şeyi asla yapmayacağını biliyorum Bertie. Merak etme."

"Cyril bizim evde çok kötü vakit geçiriyordu o yüzden," diye devam etti Bertie.

Ranald başını salladı, anlamıştı. "Annen yüzünden mi?" diye sordu.

Bertie dudağını ısırdı. Sadık bir çocuktu ve annesini kötülemek istemiyordu. Ama aynı zamanda...

"Sanırım öyle," dedi özür dilercesine. "Öyle de diyebiliriz."

Ranald uzanıp Bertie'nin ona güven verircesine omzunu tuttu. "Nasıl bir şey olduğunu tahmin edebili-

yorum Bertie." dedi. "Hiçbir köpek annenle aynı evde yaşamak zorunda kalmamalı."

"Elinden geleni yapıyor," dedi Bertie. "Gerçekten."

Ranald anlayış dolu bir ifadeyle baktı. "Elbette Bertie. Elbette yapıyordur." Duraksadı. "Tofu annenin tam bir cadı olduğunu söylüyor. Böyle dediğini duydun değil mi?"

Bertie karşılık vermedi. Tabii ki duymuştu, hem de defalarca. Bunu söyleyen Tofu'ydu, görüşleri yalanlar ve provokasyonlardan ibaretti, ama yine de canını sıkmıştı.

"Tofu pek çok konuda yanılıyor," dedi Ranald.

Bertie aynı fikirde olduğunu gösterircesine başını salladı. Ranald'ın onu böyle desteklemesi iyiydi, ama bu kadar iyi bir arkadaştan beklediği kadar desteklemiyordu.

"Ama belki de Tofu bu konuda haklıdır," diye devam etti Ranald.

Bertie başını çevirdi.

"Önemli de değil Bertie," dedi Ranald. "Anneleri cadı gibi davranan, ama yine de hayatını gayet iyi sürdürmeyi başarmış çok insan var." Duraksadı. "Böyle kim var diye düşünüyorum, ama bir türlü bulamıyorum ne yazık ki."

Bertie konuyu değiştirmeye karar verdi. "Cyril senin için sorun olmayacak, değil mi Ranald? Günde bir kez yemek vermen ve kâsesinde su olduğundan emin olman yeter."

"Buna çok dikkat edeceğim," dedi Ranald.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Güzel."

Diğer ayarlamaları da konuştular. Bertie, Ranald'ın bu konuyu ailesine sorması gerekip gerekmeyeceğini düşünüyordu. Yetişkinler bu tip konularda tuhaf davranabiliyordu, çok az iş gerektirse de çocukların evcil hayvan bakmalarına tereddütle yaklaşabiliyorlardı.

Ranald saatine baktı. "Yarım saat daha beklerim," dedi. "O sırada şarap içmeye başlıyorlar, bir iki kadeh içtikten sonra ne sorsan evet diyorlar."

"İyi fikir," dedi Bertie.

"Cyril'in kalacağı en iyi yeri de buldum," diye devam etti Ranald. "Bahçede eski çuvalların konduğu bir kulübe var. Ona çuvallardan bir yatak yaparım, gece orada kalır. Gündüzleri de gelip mutfakta oturabilir."

Cyril'in yatacağı yer de karara bağlanınca Bertie köpeğe veda etti. "Ranald'la çok mutlu olacaksın," diye fısıldadı Cyril'in kulağına. "Ben de ara sıra seni ziyarete geleceğim. Söz veriyorum."

Cyril, Bertie'ye bakıp yüzünü yaladı. Bir şeyler olduğunun farkındaydı, ama ne olduğuna dair bir fikri yoktu. Yemek, yürüyüş veya bambaşka bir konuda olabilirdi, ama Cyril daha başka ihtimallere dair fikir yürütemiyordu. Köpekler ancak iki konunun mevcut olduğu listeleri gözlerinde canlandırabiliyordu, bunun ötesinde zekâları biraz yetersiz kalıyordu.

Bertie, Ranald'a teşekkür edip kapıya yöneldi. Mutfaktan konuşmalar geldiğini duyabiliyordu, bunu tiz bir kahkaha izledi. Ranald Braveheart Macpherson dalga geçercesine tek kaşını kaldırdı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ne hakkında konuştuklarını bilmiyorum," dedi Bertie'ye. "Çok üzücü gerçekten, ama zararsızlar."

"İyi bir anne baba," dedi Bertie.

Ranald ağırbaşlı bir tavırla biraz düşündü. "Her şeyi göz önünde bulundurursan öyle."

Bertie, Ranald'ın evinden otobüs durağı arasındaki kısa mesafeyi koştu. Böyle yaptığı iyi olmuştu, çünkü 23 numaralı otobüs sadece bir dakika sonra Morningside Yolu'nda görünmeye başlamıştı. Artık tek başına yolculuk yapma konusunda kendine güveni artmıştı, olabildiğince kalın bir sesle bilet istedi.

"Boğazında bir sorun mu var evlat?" diye sordu otobüs şoförü. "Çok mu sigara içiyorsun?"

Bertie başını salladı. "Ben sigara içmiyorum," diye başladı. "Ben asla..."

"Sorun değil," dedi şoför. "Takılıyordum."

Bertie otobüsün arkasına oturdu. Yoldayken annesi bu kadar uzun süre dışarıda kaldığı için onu paylaşıdığında ne diyeceğini düşünüyordu. Fark edilmeden içeriye girmeyi deneyebilirdi –bunu daha önce birkaç kez denemişti–, ama fark edilmemesinin mümkün olmadığını biliyordu. Cyril'in kaçtığını söyleyebilir miydi? Bu son derece uygun ve basit bir yanıt olurdu, ama sorun bunun açık bir şekilde yalan olmasıydı ve Bertie doğruyu söylemeyi tercih ediyordu. Peki, bunu yapabilir miydi? Gerçekleri açıkça söyleyebilir miydi?

Annesiyle arasında nasıl bir konuşma geçeceğini düşünmeye çalıştı. "Cyril mutlu değildi anne. Ben de onu pek sevmediğini biliyordum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Irene ona kimi zaman Stuart'a baktığı gibi bakacaktı. Bertie bu ifadeyle karşılaşıp karşılaşmayacağından emin değildi, tıpkı Fransız Direnişçileri'nin Gestapo sorgusuyla karşılaşıp karşılaşmayacaklarını merak etmeleri gibi. Bertie bu konuda bir film seyretmişti ve uçağı düşen bir İngiliz havacının nerede olduğuna veya mühimmatın nerede saklandığına dair sorulara yanıt vermeyi reddeden bütün o cesur adamlara hayrandı. Annesiyle babasına Gestapo'yu sormuştu, onlar da bu olayların çok uzun zaman önce ve Almanya'nın bugünkünden çok farklı olduğu sırada yaşandığını anlatmışlardı.

"Sen olsan Gestapo'da mı olurdun anne?" diye sormuştu Bertie masum bir tavırla. "Yani o olaylar olurken hayatta olsaydın."

Bu soru şaşkınlık yaratmıştı.

"Kesinlikle hayır Bertie," diye tepki göstermişti Irene.

"Annene böyle bir şey sorman hiç hoş değil," diye araya girmişti babası. Ama Stuart bunları söylerken fark edilmeyecek kadar hafif bir gülümsemenin dudaklarında gezinmesine izin verdi. Çocuklar neler diyor neler diye düşündü.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

35. Ranald Braveheart Macpherson'ın Annesine Bir Telefon Geliyor

Bertie'nin endişelenmesine gerek kalmamıştı. Annesine gerçeği söylemeye karar verdikten sonra başı Cyril'in başka bir yere götürülmesinden değil, Ranald Braveheart Macpherson'ı tek başına görmeye gitmesinden belaya girmişti. Irene bunu bir daha asla yapmaması gerektiğini söyledi ve bu sefer haksız da sayılmazdı. Bertie böyle bir yolculuğu tek başına yapabilecek kadar büyük olduğunu düşünüyor olabilirdi, ama hâlâ altı yaşında olduğunu unutmamalıydı ve çocuklar bu yaşta tek başlarına otobüse binmezdi.

"Neden hâlâ altı yaşında olduğumu anlamıyorum anne," diye sızlandı Bertie. "Çok uzun süredir altı yaşındayım sanki."

"Bu işler böyle Bertie," dedi Irene. "Altı yaşında olmanın keyfini çıkarmaya bak. Öyle bir vakit gelecek ki keşke tekrar altı yaşında olsam diyeceksin. Yaşlandığında doğum günleri aynı olmuyor!"

Daha sonra Ranald'ın annesi arandı ve Irene gönülsüzce Cyril'i geri almayı teklif etti. Ancak Ranald'ın annesi oğlunun köpekle iyi bir bağ kurduğunu ve

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Cyril'in yanlarında kalmasının gayet mantıklı olduğunu söyledi. "Bir oğlanın köpeğe ihtiyacı vardır," dedi telefonda.

Irene ilk başta bu yorumu sessizlikle karşıladı. Sonra cevap verdi. "Bazı çocukların olabilir. Hepsinin değil."

"Ah bence çoğu oğlan aynı şeyi ister," dedi Bayan Macpherson. "Tabii bunu siz de biliyorsunuzdur..."

Bu da sessizlikle karşılandı. Açılmamış savaşlar, açılan savaşlardan daha acı ve tehlikeli olabiliyordu.

"Doğal olarak," dedi Irene, "iki oğlum olduğu için ihtiyaçlarını çok iyi biliyorum. Sizde sadece bir tane var ne de olsa..."

Ranald Braveheart Macpherson'ın annesi kendine hâkim olamadan nefesini tuttu, hafifçe bir ses çıkmıştı, ama Irene hedefi on ikiden vurduğunu anlamıştı. Buna güvenerek Irene bir darbe daha savurdu. "Tabii köpeklere banliyöde bakmak da daha kolay."

Banliyö kelimesine büyük bir rahatlıkla vurgu yapmıştı, memnuniyetsizliğini belirtmek için hafif bir ses değişikliği katması yetiyordu, Irene de bunu sanki kendine has bir sosa tuz biber katarmış gibi rahatlıkla başarmıştı. Ama devamı da vardı.

"Morningside'da yaşayınca da köpek bakmak gayet normaldir," diye devam etti.

Kelime seçimi yine mükemmeldi. Morningside Edinburgh'un, sakin villalarının ve geniş dairelerinin bulunduğu hoş bir bölgesi olabilirdi, ama aynı zamanda Edinburgh'u Edinburgh yapan yerdi. Komedyenler Morningside kelimesini, saygınlıkla dalga geçmek iste-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

diklerinde biraz alayla ağızlarına alınca Glasgowlular kahkahalara boğulabiliyordu. Tıpkı Glasgow sözü edildiğinde Edinburghluların neşeye boğulması gibi. Böyle hazır konular esprilere malzeme oluyordu belki, ama Irene'in amacı karşısındakini neşelendirmek değildi. Macpherson'ların Morningside'da yaşadığına dair yaptığı göndrme dalga geçmek anlamına geliyordu –en azından kendi gözünde– ve bu da Ranald'ın annesi tarafından son derece hızlı algılandığı için kadın hemen nefesini tutmuştu.

"Aslında Church Hill'deyiz," dedi. "Ama bunu bilmemeniz normal."

Bu durumu eşitlemişti... kısa süreliğine.

"O bölgeleri birbirinden bir türlü ayıramıyorum," dedi Irene. "Kusura bakmayın."

Kısa bir sessizlik yaşandı, kısa olduğu kadar tehlikeliydi de. Irene adım attığı ölümcül tehlikeden habersizdi.

Ranald'ın annesi çoktan elini beline koymuş ve karşılık vermeye hazırlanmıştı. "Her neyse," dedi en sonunda Irene'e. "Şu zavallı köpek meselesine dönelim. Sizin küçük dairenizde kendisini kapana kısılmış gibi hissetmiştir. Gittiğine sevindiğinize eminim, hepinize daha fazla alan açılmış oldu. Oldukça geniş bir bahçemiz var, Ranald'la oynayabilmesi için yeterince geniş." Duraksadı. "Bertie birkaç hafta önce Ranald'ı görmeye geldiğinde çok mutlu olmuştu. Bahçeyi, çimleri filan çok sevdi. Böyle bir şeye hiç sahip olamamış bir çocuk için cennet gibi tabii."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Irene ne karşılık vereceğini bilemedi. Saldırı o kadar kuvvetliydi ki gafil avlanmıştı ve bir karşılık vermekte zorlanıyordu. Ama güney yakasından açılan bu ateşin yankıları İskoçya Sokağı'nı hâlâ titretirken asıl topçu ateşi henüz başlamak üzereydi.

"Sizi çok tutmayayım," dedi Ranald'ın annesi, böyle söyleyerek tam da bunu amaçladığını ima ederek, "... ne de olsa bir işiniz olmasa bile çok meşgul olmalısınız." diye ekledi.

Bu cümle etkisini gösterirken kısa bir sessizlik yaşandı. Ranald'ın annesi çalışıyordu ve Irene'in bunu bildiğini biliyordu, çünkü haftanın dört günü çalıştığı Bruntsfield'daki küçük hediyelik eşya dükkânına Irene bir defa gelmişti.

Eğer kaybını telafi etmek istiyorsa hızlı davranması gerektiğini fark eden Irene bu fırsata dört elle sarıldı.

"Neyse ki bir dükkânda çalışmak zorunda kalmıyorum," dedi. Sonra da ekledi: "Ah, çok özür dilerim, sizin dükkânda tezgâhtar olarak çalıştığınızı bir an unutmuşum. Gerçekten özür dilerim."

İşte! diye düşündü Irene. Bu sana gününü gösterir.

Ama yanılıyordu.

"Pek tezgâhtar sayılmam," dedi Ranald'ın annesi sakin bir ses tonuyla. "Yani orada tezgâha da baktığım oluyor ama... şey, dükkân bizim de ondan."

İskoçya Sokağı'ndan gelen tek ses nefes sesiydi ve o da pek düzenli değildi. Tıpkı kurbanının işini bitirmek isteyen bir matadorun son hamlesi gibi Ranald'ın annesi de mükemmel bir zamanlamayla hedefe son

BELONGS TO KAKTUS TEAM

darbeyi vurdu... silahının zalim bir İspanyol boğa güreşçisininki gibi ışıl ışıl kurdeleleri vardı ve arka planda hazin bir davulun meşum ve düzenli sesi gibi Lorca'nın satırları duyulacaktı âdeta: *A las cinco de la tarde. Eran las cinco en punto de la tarde.* "İkindi vakti beşte. İkindi vakti saat tam beşti." Lorca'nın boğa güreşçisinin sonu kötü olmuştu elbette. Ranald Braveheart Macpherson'ın annesinin durumu pek öyle değildi.

"Pek çok dükkânımızdan biri," dedi rahat bir tavırla. "Nerede kalmıştık? Ah, evet, köpek sığınmacımızda..."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

36. Tilkilere Dair Bir Anı

Bertie'nin gittiği ve artık Ranald Bravehart Macpherson'ın sorumluluğu altında olduğunu anlaması Cyril'in biraz vaktini almıştı. Çoğu köpek insan sahipleri söz konusu olduğunda değişiklikleri kabulleniyor ve yeni komuta yapısına ayak uyduruyordu; Cyril de farklı değildi ve Bertie'nin artık orada olmadığını anladığından Ranald'ın onun için yaptığı planlara itaat etti. Fakat bu planlar çok iyi değildi, Ranald onu bahçeye çıkarıp uyuması için bahçedeki kulübeyi gösterince pek mutlu olmamıştı.

Ranald yere eski çuval bezlerini sererken, "Bu geceyi burada geçireceksin Cyril," diye açıkladı. "Bir su ve yemek getireceğim. Çok rahat edeceksin."

Cyril çuval bezlerinin üstüne oturup bir şey olmasını bekledi. Kendisinden ne beklendiğini bilmiyordu, ama Ranald bir kâse dolusu yahni ve ekmek dilimleriyle dönünce en azından bunu anlayabildi. Ranald yemeğini bitirmesi için bekledi, sonra boş kâseyi aldı.

"Bu kadar işte Cyril," dedi. "Artık uyuyabilirsin. Sabah görüşürüz."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Dışarıda günün son ışıkları yavaş yavaş azalırken ve Cyril'in burun deliklerine yepyeni kokular dolarken onu yabancı olduğu kulübede bıraktı. Bu kokuların bir kısmı daha önce karşılaştığı kokulardan tamamen farklı sayılmazdı. Mesela fareler ister şehrin tarihi bölgesindeki tavan aralarında ve dolaplarda gezsinler, ister Güney Edinburgh'un bahçelerinde, aşağı yukarı aynı kokuyorlardı. En azından bu koku tanıdıktı, fakat bahçedeki çim Cyril için yeniydi, tıpkı yeşil ip kangalından ve kulübenin çatısında bir yerde sıkışıp ölmüş yarasadan gelen koku gibi. Ama tüm bunların içinde en rahatsız edicisi bir başka hayvanın yakında olduğuna dair güçlü kanıtlardı. Cyril'in Drummond Parkı'nda sık sık kokusunu aldığı ve köpek zihnine kazıdığı bir şey: Tilki kokusu.

Cyril bunu umursamamaya çalıştı, o yaratıklar her yere kokularını bırakıyordu ve bir köpek bunu kafasına fazla takarsa hiç huzuru kalmazdı. Ama bir süre sonra koku dikkate alınacak kadar arttı, kulübenin yer tahtalarının altından gelen kazıma sesleri de buna eşlik ediyordu. Cyril'in çuval bezinden yapılma yatağından kalkıp nemli burnunu tahtaların arasına sokmaktan başka çaresi yoktu. Artık çok yakındaydı. Düşman –o tilki tam olarak buydu– hemen altındaydı.

Cyril ne yapacağını bilemiyordu. Bir tilkinin hemen burnunun dibinde boy göstermesine izin veremezdi... Hangi bir köpek bunu tasvip ederdi ki? Ancak kulübeden çıkması pek mümkün değilmiş gibi görünüyordu, kapısı Ranald Braveheart Macpherson ona yemek

BELONGS TO KAKTUS TEAM

getirdikten sonra sıkı sıkıya kapanmıştı. Patisiyle kapıyı tırmaladı: Angus orada olsa hemen ilglenirdi, ama Angus yoktu. Tekrar tırmaladı, çabasının karşılıksız kalacağını fark edince ulumaya başladı.

Uzun uzun ve acıklı bir sesle uludu, Cyril bu ulumaya bir köpeğin hissedebileceği tüm üzüntüyü katmıştı: Ormanlara, kurt atalarının eski yurtlarındaki karlı vadilere duyduğu derin özlem; sahibi, yaşamasının sebebi, güneşi artık orada olmadığı için bir köpeğin hissettiği kayıp ve ayrılık hissi.

Macpherson'ların evinde Ranald Braveheart Macpherson'ın babası, Cyril'in uluduğunu duydu ve eşine köpeği dışarıda bırakmanın çok iyi bir fikir olmadığını söyledi. "Bu hayvanlar tek başlarına olmayı sevmez," dedi. "Mutfakta uyuyabilir."

Irene'e karşı telefonda kazandığı zaferi kutlamak için beyaz şarap açan Ranald Braveheart Macpherson'ın annesi (Irene için "o adı ağza alınmaz Pollock kadını" diyordu) her şeyi kabul edecek bir durumdaydı.

"Olur," dedi. "Zavallıcık, mutfakta uyuyabilir. Bertie'yi de alamamamız ne kötü, değil mi? O çocuğu kaçırıp şehrin bu tarafına getirmeyi çok isterdim. Böyle bir şey yapsak başımız belaya girer mi? Gizlice yapmaktan bahsediyorum."

"Yaramaz seni!" dedi Ranald'ın babası eşine parmak sallayarak. "Seni yaramaz kız! Çok ayıp!"

Ranald'ın annesi bir yudum şarap daha aldı. "Evet, öyleyim. Ama yine de benimle evlendin, değil mi Bufalo Bill?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bu takma adın nedeni zaman içinde unutuluştu, ama kocasına hep böyle sesleniyordu.

"Gidip köpeği getireyim," dedi Ranald'ın babası. "Komşular eve Azrail girdi sanacak."

"O kadın için uygun bir ad aslında," dedi Ranald'ın annesi şaraba uzanırken düşünceli düşünceli. "Azrail Irene. Çok uydu."

"Çok içme hayatım," dedi kocası şişeye bakarak. "Biraz da bana bırak."

Mutfaktan bahçeye çıktı. Kulübeden uluma sesleri gelmeye devam ediyordu, hatta daha da artmış ve hüzünle dolmuştu.

"Üzülme Cyril," dedi Ranald'ın babası. "Yardıma geldim."

Kulübenin kapısının açılması biraz zor oldu, çünkü Ranald Bravheart Macpherson yavrukurtlar kulübünde öğrendiği bir düğümle kapıyı iyice bağlamıştı. Ama düğüm çözülüp de kapı açılınca sefil hapis hayatından kurtulmanın getirdiği rahatlıkla Cyril dışarı fırlamış ve bir an kulübenin altındaki tilkinin deli eden varlığını unutmuştu.

Ranald Braveheart Macpherson'ın babasının onu yakalaması mümkün değildi. Tek yapabildiği, "Dursana!" diye bağırmak oldu, ama özgürlükle başı dönmüş olan Cyril bunu tamamen duymazdan geldi. Bahçeden hızla çıktı ve nereye gittiğine bile bakmadan Grange'a doğru koşmaya başladı.

Ranald Braveheart Macpherson'ın evinden neredeyse bir kilometre uzaklaşmıştı ki bir köşeden döndü-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

günde akşam yürüyüşüne çıkmış bir adamla karşılaştı. Köpek bir adamla karşılaşmayı beklemiyordu, adam da bir köpekle karşılaşmayı beklemediğinden ikisi de yavaşladılar. Cyril adama baktı. Bu adamın kendisine kibar davranacağını hemen anladı; Angus gibi olmayabilirdi, ama nazik davranacaktı.

"Merhaba genç dostum," dedi İskoçya Katolik Kilisesi'nin başpapazı Kardinal Keith O'Brien, "Böyle hızlı hızlı nereye gidiyorsun?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

37. Öğrencilik Hayatı

Pat Macgregor mahalle olmasa da daire değiştirmişti. Edinburgh'da öğrencilerin –ya da öğrenci gibi yaşamaya parası yeten öğrencilerin– yaşadığı Marchmont'ta geçirdiği birkaç aydan sonra aynı mahallenin başka bir yerinde, bir zamanlar şehri çevreleyen meşe ormanının bir parçası olan Bruntsfield Golf Sahası'nın ucunda yer alan Warrender Park Terrace'taki Victoria döneminden kalma taş binanın en üst katına geçmişti. Şehir meşe ormanını yutmuş ve ötedeki tarlaları da yutmaya devam etmişti, ama golf sahası ile Meadows giderek büyüyen şehrin taş döşeli anacaddeleri ve binaları arasında nefes alınacak yeşil alanlar olarak yerli yerinde kalmıştı. Şehir çok güzeldi, insanların hâlâ naif bir güzellik anlayışına sahip olduğu –sahip olabildiği– çatılarını, şehir silüetini taştan bitkiler, mazgallar ve kulelerle, yani insanın içini açmaktan başka bir işe yaramayan veya güzel olana –artık bunun ne olduğunu düşünüyorsak– duyulan özleme cevap olacak bir şeylerle süsleyebildiği bir dönemde yayılmıştı.

Sonuçta sanat tarihinden mezun olmaya çalışan Pat kendisini öğrencilikte yaşadığı dairede buluvermişti.

Emlak eksperi ve şehrin narsisti Bruce Anderson'ın ev arkadaşı olarak bir süre oturduğu İskoçya Sokağı'ndan yola çıkmış, Union Place'te zemindeki çökme yüzünden yere sağlam basmazlarsa mobilyaları ve evde yaşayanları kaydıracak kadar eğimli bir daireye taşınmıştı; bu kaygı verici durum alışık olmayan misafirlerde deniz tutmasına benzer bir his yaratabiliyordu. Pat ve evi paylaştığı iki arkadaşı bu duruma öyle alışmışlardı ki evlerine La Maison de Mal de Mer diyerek dalga geçiyorlardı, ama altı aylık sürenin bitiminde sözleşmeyi yenilememişlerdi. "Kimse sözleşmeyi yenilemiyor," diye dert yanmıştı ev sahibi. "Evde ne var ki?" Elbette yanıt, "Eğik," oluyordu. Buna karşılık ev sahibi, "Ama ülke böyle zaten," diye karşı çıkıyordu. "Lütfen bir haritaya bakın. İskoçya aşağı doğru iniyor, hep böyle dir." Böylesi bir dünya görüşüyle tartışmanın anlamı tabii ki yoktu, tıpkı astrolojinin kaderi belirlediğine (Pat'in burcu koçtu) veya uzaylılar tarafından kaçırılmaya (İskoçya'da bunun için en muhtemel yer Bonnybridge kasabası yakınlarıydı) veya simyaya (pek çok siyasi vaadin de temelini oluşturuyordu) inananlarla tartışmak gibi.

Pat daha sonra Rootsie-Tootsie Club'dan çok da uzak olmayan, Tollcross'ta bir eve taşınmıştı. Burası da çok iyi değildi. Union Place'teki evin aksine burada zemin düzdü –olabildiğince–, ancak Rootsie-Tootsie Club'a yakınlığı geceleri çok fazla gürültü olması anlamına geliyordu. Ayrıca flört eden çiftler apartmana girebiliyor –apartman kapısındaki kilit neredeyse

BELONGS TO KAKTUS TEAM

antikaydı ve ellili yıllardan bu yana çalışmıyordu–, sohbetlerini Pat'in penceresinin önünde, arka taraftaki yeşilliğin orada devam ettiriyorlardı. Bu dairenin dezavantajlarından biri de karşı komşularıydı; bu komşuların hepsi Gotik'ti, siyah giysileri, solgun benizleri ve boş bakışları vardı. Pat ve ev arkadaşları –hastanede çalışan iki hemşire– orada kaç Gotik yaşadığını ve kimin kim olduğunu tam olarak bilemiyorlardı, üstelik genellikle ışığı yanmayan merdivenlerden yukarı çıkarken insanın aslında yalnız olmadığını, hayalete benzeyen sessiz, gölge gibi bir Gotik'le merdivenleri paylaştığını fark etmesi pek hoş olmuyordu.

Gotikler hiç konuşmuyorlardı, muhtemelen ya konuşmanın ötesine geçmişlerdi ya da Gotik olmayanlara söyleyecek sözleri yoktu. Rootsie-Tootsie Club'ın müdavimleri ise pek benzer bir eğilim sergilemiyorlardı... söyleyecek çok şeyleri vardı ve kulübe girmelerine izin verilmediğinde ya da dışarı atıldıklarında söyleyeceklerini yüksek sesle dile getiriyorlardı. Kullandıkları dil hayli renkliydi; anlatmak istediklerinin altını çizmek için oldukça eski ve geleneksel ifadeler kullanıyorlardı, kendilerince bir ilginçliği vardı, ama bir süre sonra tekdüzeleşiyordu.

Tollcross'tan ayrılıp Marchmont'taki ilk dairesine taşınmak büyük bir rahatlık olmuştu. Rootsie-Tootsie Club yerine dantelli tül perdeler, çay fincanları ve Edinburgh Kalesi'nin leke baskı yöntemiyle yapılmış resimleri vardı... Daha doğrusu geleneksel olarak böyle olmalıydı, oysa şimdi tül perdelerin yerine jalu-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ziler, çay fincanlarının yerine kahve kupaları gelmiş ve Edinburgh Kalesi manzaraları yerine bereli Che Guevara posterleri ya da Che'nin modasının geçtiğini düşünenler tarafından asılan akşam saatinde kumsalda smokinleriyle dans eden uşaklar* veya barlarda havaya sigara dumanı üfleyen uzun bacaklı kadınların röprodüksiyonları asılmıştı: Başka bir deyişle Fife Realizmi. Hem Guevara hem Fife Realizmi sanatsal bir keyif veriyordu ve Pat bununla dalga geçilmemesi gerektiğine inanıyordu. Duvarlarımıza güzel ya da ilham verici olduğunu düşündüğümüz şeyler asıyorduk ve başkaları bunların ticari ya da sığ olduğunu düşünüyorsa kendi duvarlarına asmayabilirlerdi.

Pat'in odasındaki duvarlar her evde aşağı yukarı aynıydı. Bruntsfield'daki bir çerçevecide çerçeveletmeyi başardığı üç röprodüksiyonu vardı: Cezanne'ın kendi stüdyosunda tuttuğu bir heykelin fotoğrafı, David Hockney'nin *Mr. and Mrs Clark and Percy* resmi ile Raeburn'ün *The Reverend Robert Walker Skating on Duddingston Loch*'u. Cezanne ve Hockney sınıftaki arkadaşları tarafından beğenilmişti. Bunlardan biri olan ve Edinburgh'dan mezun olduktan sonra Londra'daki Courtauld'da eğitim görmek isteyen Tim, "İki dev," demişti. "Ama paten yapan papaz resmi... Pat, hayatım, aklından ne geçiyor bilmiyorum. Burjuva Edinburgh'un ta kendisi!"

"Ama ben buyum zaten," demişti Pat. "Ben de oradan geliyorum."

---

* Jack Vettriano'nun *The Singing Butler* adlı resmine gönderme yapılıyor.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Tim bir kaşını kaldırıp omuz silkmişti. Sonra umursamazca elini kaldırıp pencerenin ötesinde uzananları göstermişti: Edinburgh ve İskoçya'nın büyük kısmı. "En azından dürüstsün," demişti. "Tabii dürüstlük bu kadar saygın olmanı telafi edecek bir şey değil."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

38. T. Eliot, En İyi Ozan

Pat Macgregor'ın babasının Grange'daki evi Warrender Park Terrace'taki daireden yürüyerek en fazla on, on beş dakikalık bir mesafedeydi. Buna rağmen Pat ona çok sık gitmek istemiyordu, bu yüzden kendisini az da olsa suçlu hissediyordu. Ancak bu suçluluk hissinin pek gereği yoktu: Babası tek başına yaşıyor olabilirdi, ama yalnız olduğuna dair herhangi bir emare bulunmuyordu. Ayrıca Pat haber vermeden gittiğinde babası genellikle evde olmuyordu.

Bir keresinde üç kez üst üste arayıp da babasını bulamadığında "Nereye gidiyorsun?" diye sormuştu.

"Gitmek mi?"

"Sana geliyorum, ama evde olmuyorsun. Bir yere gidiyorsun muhtemelen."

Babası biraz düşündü. Kızı kusursuz bir mantık yürütüyordu. Evini ve adasını hiçbir açıklama yapmadan terk eden ve sekiz sene geri dönmeyen adamın söylediği sözü söylemek geliyordu içinden. Adam geri döndüğünde nereye gittiği sorulunca sadece, "Dışarı," demişti, bu doğru olmasına rağmen pek açıklayıcı sayılmazdı. Tabii Dr. Macgregor'un ara sıra kızına da

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

söylediği gibi insanın gereğinden fazla kelime kullanması pek anlamlı değildi.

"Öyleyse kaç kelime yeterli?" diye çıkışmıştı Pat.

Psikanalizle ve özellikle Lacan ekolüyle uğraşan Dr. Macgregor dile ilgi duyuyordu. Ona bir şey söylemek isteyen, ama dertlerini aktarabilecekleri kelimeleri bulamayan hastalarının sıkıntısını görmüştü. "Kelimeleri çıkarırsan," demişti, "paylaşma imkânı da kalkar. Oturup ağlayan, sadece ağlayan insanlar gördüm, çünkü ne hissettiklerini anlatamıyorlardı."

Pat dinliyordu. Babasının insanlara nasıl yardımcı olduğunu biliyordu ve bu yüzden onunla gurur duyuyordu. Nazik bir doktordu, değerli insanlardan biriydi. Şimdiyse konuşmak isteyen oymuş gibi görünüyordu.

"Bir günde kaç kelime kullanıyorsun sence?" diye sordu Dr. Macgregor.

Pat omzunu silkti. "İki bin mi? On bin mi? Belki daha fazla. Bazen söylenecek çok şey varmış gibi hissediyorum; bazı günler... pek olmuyor."

Dr. Macgregor başıyla onayladı. "Gayet doğal. Aslında bundan emin olamıyoruz. Çok fazla dile getirilen sayı var, ama bunların ispatlanmamış tahminler olduğunu okudum. Bu durum özellikle kadınların erkeklerden üç kat daha fazla kelime kullandığı iddiasında geçerli. Buna inanmıyorum. Kanıt nerede? Sayılara bir bak. Bazıları sayının yedi bine yirmi bin olduğunu söylüyor. Bazıları dört bine sekiz bin. Tamamen spekülasyon." Duraksadı. "Ergenler bu durumda istisna."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ergenler mi?" Pat ergenlik döneminden, ancak birkaç sene önce çıktığı için bu kelime yüzünden kendisini tehdit altında hissedebiliyordu.

"Evet. Ergenlerin kullandığı kelimelere dair çok sağlam araştırmalar yapılmış."

"Peki ya sonuç?"

"Vahim," dedi Dr. Macgregor yapmacık bir tavırla. "Sabırlı bir dilbilim profesörü ergenlerin konuşma kayıtlarında on milyon kelimenin üzerinden geçmiş ve ortalama bir ergenin kırk bin kelime bildiği çıkarımını yapmış."

Pat bunun o kadar da kötü olmadığını düşündüğünü söyledi. Eğer kişi kırk bin kelime biliyorsa LOL veya :) gibi şeylerden daha fazlasını kullanabilirdi.

"Evet," dedi Dr. Macgregor. "İnsan kırk bin kelime kullanabiliyorsa tıpkı... tıpkı kime benzerdi acaba? T.S. Eliot mı?" Duraksadı. "T.S. Eliot hiç ergen olmuş muydu acaba?"

"Pek ikna edici bir ergen olmamıştır," dedi Pat.

Dr. Macgregor güldü. "Eliot'tan bahsedince aklıma hep Auden'ın palindromu geliyor. Sana söylemiştim hatırlıyor musun? '*T. Eliot, top bard, notes putrid tang emanating, is sad. Yani: I'd assign it a name: Gnat dirt upset on drab pot toilet.*'* Tersten okuyunca tam olarak bu çıkıyor ortaya. İnanılmaz bir başarı."

"Ergenler..."

---

* İngilizce bu palindromun kabaca Türkçe çevirisi: T. Eliot, en iyi ozan, sızan çürük kokunun üzücü olduğunu belirtiyor. Tersi: Buna bir isim taksam: donuk tuvalette üzgün tatarcık pisliği.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Evet, kırk bin kelime bilmelerine rağmen söylenene göre çok azını kullanıyorlar. Günde sekiz yüz kadar."

"Bu epeyce çok gibi..."

"Değil. Düşünsene. Şu kısa konuşmamızda kaç kelime kullandık? Altı yüz civarı. Auden'ın palindromu bile yirmi küsür kelimeydi. Beş uzun palindrom bulursan bir günde söyleyebileceğinin sekizde birini çoktan söylemiş oluyorsun."

"Belki de palindromlar çift sayılmalı," dedi Pat. "İleri geri olarak."

"Olabilir. Tramvaylar gibi..." Dr. Macgregor düşünceli, hatta melankolik görünüyordu.

"Tramvay mı?"

"Oraya girmeyelim," dedi Dr. Macgregor. "Tramvaylar kesinlikle girmiyor."

"Neye?"

"Bu konuya girmiyor."

"Sekiz yüz kelime..."

"Evet. Ama başka bir mesele daha var. Bu sekiz yüz kelimenin yirmisi daha sık kullanılıyormuş. Hatta bu yirmi kelime gündelik konuşmalarının üçte birini kapsıyormuş. Bu yirmi kelimenin içinde evet, hayır, ve, ama, bir de birkaç argo var. Yani bu daha incelikli ifadelere pek yer bırakmıyor diyebiliriz."

Bir süre sessizlik oldu. Sonra Dr. Macgregor devam etti. "Tam orta yaşlı bir mızmız gibi konuştum değil mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Pat başıyla onayladı. "Galiba. :-) Ama orta yaşlı mızmızların da haklı oldukları konular var. Birisi orta yaşlı olduğu için söylediği şey saçma olacak diye bir şey yok. Bu tıpkı ergenlerin söylediklerini sırf ergen oldukları için hor görmek kadar kötü bir şey olurdu. LOL!"

"Çok kibarsın," dedi Dr. Macgregor.

Kızına baktı. Evinin mutfağında oturmuş su ısıtıcısının başında bekliyorlardı, su ısınmıştı, ama kelimeler ve kelimelerin azalmasına dair konuştukları için farkına varmamışlardı. Ayağa kalkıp tekrar düğmesine bastı. Zaten sıcak olan su yeniden fokurdarken alet bir ses çıkardı, sinirli bir sesti; bir tartışma, yeniden başlayan eski bir kavga gibi. Orta yaşlı su ısıtıcılar da genç su ısıtıcılardan daha fazla oflayıp pofluyorlar mı diye sordu kendine. Yaşlandıkça Grange'daki bu evde oturup oflayıp poflayacak, kitap okuyacak ve hayatın nasıl akıp gittiğini mi düşüneceğim?

Eliot tekrar aklına geldi. T. Eliot, en iyi ozan... Ama palindrom değil, yaşlanmak ve pantolon paçalarını katlı giymekle ilgili dize. Aşağı baktı. Pantolonunun paçaları katlıydı. J. Alfred Prufrock diye düşündü.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

39. İçindeki Caravaggio

John Gifford'un birkaç yazarla ortaklaşa yazdığı *İskoçya'nın Binaları* kitabında kibar villa olarak adlandırılabilecek evinin yemek odasına kızıyla birlikte giderken Dr. Macgregor, içeri giriyoruz... her zaman yaptığımız gibi diye düşündü. Pat'in kendisine birkaç sene önce doğum günü hediyesi olarak verdiği kitapta Dick Place'teki evinin kibar villa olarak betimlendiğini görünce çok şaşırmıştı. Hem moral bozucu hem de güven vericiydi; moral bozucuydu, çünkü kibar bir villada oturmak insanın hayatının oldukça sıkıcı olduğunu ima ediyordu: Binanın tarzı ile insanın karakteri arasında illa bir bağlantı kurmak gerekmiyordu belki, ama pek çok durumda sebep mi yoksa sonuç mu olduğu belli olmasa da böyle bir gerçeklik vardı. Küçük, düzenli evlerde yaşayanlar cömert ve iyi kalpli olabiliyordu. Daha az sayıdaki insanın alabildiği büyük evlerde yüksek tavanlı ve geniş düşüncelerin filizlendiği düşünülebilirdi; ne de olsa Paris'te değil de İskoçya'nın küçük bir kasabasında yaşıyor olabilirdik, ama bu içimizdeki Parislinin nerede olursak orada filizlenmeyeceği anlamına gelmezdi. Asıl tehlike ancak

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

başka bir yerde mutlu olabileceğimizi hayal ederek vakit kaybetmekte ve kaderin bizi yerleştirdiği yerde mutluluk aramayı unutmakta yatıyordu. Auden'in Fransa'da azarlanan ve Alpler'in İtalya tarafında ağlamayı dileyen çocuk imgesi aklına geldi ve hepimiz o azarlanan çocuğuz diye düşündü.

İnsanın evinin boyutu o kişiye dair hiçbir şey anlatmazken (tabii insanların şatafatla başkalarının gözünü boyamak için aldıkları gösterişli evler istisnaydı ve böyle çok insan vardı) yaşanan alan orayı kullanan insan hakkında çok şey anlatıyordu. Dağınık insanlar düzensizlik içinde yaşıyordu ve bu karakterleri ile zihinsel durumlarını da yansıtıyordu. Düzenli insanlar derli toplu yaşıyorlardı: Çalılarını buduyor, düzenli olarak bulaşık yıkıyor, sabahları yataklarını topluyorlardı. Annenin fotoğrafını yolla, sana kim olduğunu söyleyeyim. Birisi bu sözü Royal College of Psychiatrists'te Dr. Macgregor'ın katıldığı bir seminerde söylemişti ve seminere katılanlardan bazıları bunu çok basit bir aforizma gibi gördükleri için gülmüşlerdi; sıklıkla yersiz kahkaha atılıyor diye düşündü Dr. Macgregor.

Fiziksel dağınıklık ve dağınık zihin... her zaman bağlantılı mıydı? Her önerme yakından incelendiğinde genelgeçerlikten uzaklaşıyormuş gibi görünüyordu; her kuralın o kuralı çok daha zayıf gösteren aşikâr istisnaları vardı. Auden'ın düzensiz olduğu biliniyordu; takım elbiseleri ütüsüzdü, üstünde çorba lekeleri, sigara külü, kaynağı belli olmayan döküntüler olurdu; New

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

York'taki dairesinde her yanda kitap ve el yazmaları vardı, küllükler ağzına kadar doluydu; buzdolabından daha soğuk olduğu için çikolatalı pudingler banyoda duruyordu ve daha neler neler. Ancak yirminci yüzyıl şairlerinden ölçüye en çok önem veren oydu ve hayatını neredeyse takıntı denecek kadar dakikliğe adamıştı: Martini vakti hep aynı saatte, ne beş dakika önce ne beş dakika sonraydı. Düzen böylece düzensizliğin ortasında varlığını sürdürebiliyordu; kibar villalarda yaşayan insanlar da ürkek veya maceradan kaçan kişiler olmak zorunda değildi, hayatları tutku ve heyecanla dolu olabilirdi, hepsi birer "Caravaggio olmasalar da..." diye mırıldandı Dr. Macgregor.

Masada babasının karşısındaki yerine geçen Pat endişeyle başını kaldırdı. Eğer insanın babası ortada hiçbir sebep yokken Caravaggio diye mırıldanmaya başlamışsa endişelenmek doğaldı. "Ne dedin?" diye sordu.

Babası başını salladı. "Düşünüyordum," dedi. "Şu anda sürdürdüğüm hayatı düşünüyordum ve Caravaggio'nunkiyle karşılaştırıyordum."

Pat fal taşı gibi açılmış gözlerle ona baktı. "Niye hayatını Caravaggio'nunkiyle karşılaştırıyorsun? Arada dağlar kadar fark var."

Babası bir süre düşündü. Kişi Caravaggio'ya çok benzemek istemese de Caravaggio spektrumunun öteki ucuna yerleştirilmek pek onur verici sayılmazdı. Çoğu insan eğer üstüne gidilirse içinde biraz da olsa Caravaggio olduğunun düşünülmesini isterdi...

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Evet," dedi. "Haklısın. Kendimi Caravaggio'yla karşılaştırmamalıyım."

Pat gülümsedi. "Güzel. Seni olduğun gibi seviyorum baba. Sağlam, güvenilir, ne yapacağı kestirilebilir..."

Sözünü bitirmeden, ne yapacağı kestirilebilir olmanın bir iltifat sayılmayabileceğini fark etti. Özür diledi. "Kusura bakma baba. Öyle demek istemedim. Ciddi değildim."

Babası hafifçe gülümsedi. "Tatlım, belki de öyleyimdir. Masaya bak, sana ne hazırladığıma bak. Kapların içinde ne olduğunu bilmek için kapaklarını açmana gerek var mı? Sence Caravaggio her defasında aynı yemeği mi servis etmiştir?" Kızına baktı. "Bu soruya cevap verme."

Pat tabak altlığına baktı. Stirling Kalesi'nin resmi vardı. Tabak altlıklarında hep İskoçya'nın kaleleri olmuştu ve bir takım eskidiğinde yerine yeni bir takım mucizevi bir şekilde, tıpkı Sienalı Aziz Caterina'nın kendisini tekrar tekrar dolduran su fıçısı gibi ortaya çıkıyordu. İskoçya kalelerinin olduğu tabak altlıklarını kim yapıyordu? Kim stokluyordu? Muhtemelen benzer binlercesiyle birlikte stoklandığı o depolardan İskoçya kalelerini alıp kullanılacakları kibar villalara her gün kim götürüyordu? Bu İskoçya kaleleri resimleri nasıl korunuyordu? Hangi sözler aynı insanlar tarafından aynı tonda tekrar tekrar söyleniyordu?

"Stirling Kalesi," dedi başını kaldırıp.

Babası başıyla onayladı ve önündeki tabak altlığına baktı. "Bende de Balmoral var."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sanki çok cömert birinin dağıttığı hediyelerden bahseder gibi konuşmuştu: Sen Stirling Kalesi'ni al, sen de Balmoral'ı... sen Glamis'i alabilirsin, sana da sadece bir kibar villa vereceğim hayatım.

Onları bu konudan uzaklaştıracak bir şeyler söylemeliydi.

"Pat," dedi. "Bir karar verdim. Büyük bir karar tatlım. Bunu herkesten önce senin duymanı istiyorum."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

40. Zürafaları... ve İnsanları Filme Çekmenin Etiği

Matthew Bo'ya tam olarak ne sözü verdiğini hatırlayamıyor olabilirdi –bunun sebebi Laphroaig'den pek de az sayılmayacak kadar içmiş olmasıydı–, fakat bu Bo'nun kabul edilenlere dair hatırladıkları için geçerli değildi. İlk buluşmaları ve peşinden gelen heyecanlı sohbetin üstünden birkaç gün geçtikten sonra Bo film ekipmanlarıyla India Sokağı'na geldi.

Matthew ve Elspeth bu konuyu çoktan kahvaltıda konuşmuşlardı.

"Fikrini değiştirdiğini söyleyebilirsin," demişti Elspeth. "Kabul ettiğin her şeyi yapmak zorunda değilsin."

Matthew başını salladı. "Öyle bir şey yapmak istemiyorum," dedi. "Ayrıca çok da kötü olmayacak."

Elspeth şüpheciydi. "Birkaç hafta boyunca sürekli olarak peşimizde bir film yapımcısının dolaşması mı kötü değil?"

Matthew omzunu silkti. "Kötü olacağını sanmıyorum. Ayrıca istersen vaktinin çoğunu benimle geçirebilir."

Konuyu burada kapamışlardı. Özel olarak bir karara varılmamıştı, ama Bo ile belgesel filmi çekiminin temel olarak Matthew'un ve bir dereceye kadar Anna'nın sorumluluğunda olacağı kesinleşmişti. Ne de olsa Bo'yu içeri davet eden Anna'ydı ve varlığının getireceği yükün bir kısmını omuzlaması gerekiyordu.

Bo'ya kapıyı açan Matthew kamera ile yanındaki çeşitli ekipmanları görünce kaşlarını çattı.

"İşte geldim!" dedi Bo neşeyle. "Çekim yapmak için çok güzel bir gün. Aydınlık, ama çok aydınlık değil: Sinemacıların tam da sevdiği gibi."

Matthew basamakların tepesindeki cam kubbeye baktı. Camdan içeri gün ışığı doluyor ve iç mekândaki durgun havayı belli bir açıyla keserek havada uçuşan toz taneciklerini aydınlatıyordu. "Evet," dedi kuru bir sesle. "Tabii ki."

"Peki öyleyse," dedi Bo. "Ben ekipmanı kurayım, sonra da... Hayatlarınıza devam edin işte. Beni yokmuşum sayın. Öyle söylüyorsunuz değil mi? Beni yokmuşum sayın."

Matthew, Bo'nun içeri girebilmesi için kenara çekildi. "Bu sabah galeriye gideceğim," dedi. "Benimle gelip bunu çekebilirsin."

Bo heyecanla başını salladı. "Tam da böyle bir şey istiyorum," dedi. "Heriot Yolu'nda ve Dundas Caddesi'nde yürüyüşünü çekerim. Danimarka'dakiler için bunu görmek çok ilginç olacaktır."

Matthew gülümsemeyi başardı. "Gerçekten mi?"

"Bu tür bir belgesel filmin amacı aktiviteleri ve olayları yorumlamadan aktarması. Hayatındaki daha

dramatik anları seçmeye başlarsam hayatını yorumlamış olurum, değiştirmiş olurum. Ama bunu yapmayacağım. Sadece göstermeliyim ve böylece filmi seyredenler hayatını doğal bağlamında, olduğu gibi görecek." Duraksadı ve anladığından emin olmak ister gibi Matthew'a baktı. "Tıpkı vahşi yaşam belgeseli yapmak gibi..."

Matthew kaşlarını çattı. "Pek hoş bir şey değil..."

Bo güldü. "Seni bir zürafaya filan benzettiğim yok. Ama uygun bir benzetme. Vahşi yaşam belgeseli çekmek gözleme dair pek çok etik meseleyi de beraberinde getiriyor. Hayvanların peşinden koşan şu adam... adı neydi? O bu kurallara uymuyordu ne yazık ki."

"Hani şu..."

"Evet, vahşi hayvanların peşinden koşan. Afrika'da bir kara mambanın peşine düştüğünü gördüm. Hiç mantıklı bir şey değildi, sırf kara mambaların kovalanmaktan hoşlanmamasından ve memnuniyetsizliklerini belli etmesinden değil, filmini çektiğin vahşi hayvanları asla kovalamaman gerektiğinden. Onları strese sokmamalısın. Ayrıca bunları seyreden insanları da gidip o hayvanları kovalamaya teşvik ediyorsun. Hiç doğru değil."

Matthew aynı fikirdeydi. O adamı seyretmişti ve filmini çektiği hayvanları nasıl rahatsız ettiğini görüp mutsuz olmuştu. "İyi niyetli olduğuna eminim," dedi. "Belki de amaca giden her yolun mübah olduğunu düşünüyordu. Belki insanların vahşi hayatla ancak bu şekilde bir ilişki kurabileceğine inanıyordu."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bo kameraya lens takarken başını kaldırdı. "Olabilir. Fakat olanlar beni üzdü." Yerine oturduğunu belli eden tıklama gelene kadar lensi biraz daha sıktı. "İşte oldu. Ama insanları filme çekmenin çok ilginç sorunları olabiliyor. Uzaklardan geldiğini iddia eden çok eğlenceli bir adam var, gidip Amerika'da bir sürü insanla konuşuyor ve onlara çok utanç verici şeyler söyletiyor. Bundan da hoşlanmıyorum. İnsanlar ona kibar davranıyorlar, ama o bundan faydalanıyor. Bu kötü bir şey."

Matthew karşılık vermedi. Kendisinin utanç verici şeyler söyleyip söylemediğini düşünüyordu. Söylemiş olması olasıydı. Utanç verici şeyler söylememiş olsa bile söylediği bazı sözlerin aptalca veya tutarsız olması mümkündü. Çoğu sohbetimiz de böyle diye düşündü. Repliklerimiz bir oyun yazarı tarafından yazılmış gibi konuşmuyoruz. Oscar Wilde, bir Oscar Wilde karakterinin sofistikeliğiyle mi konuşuyordu mesela? Hiç sanmıyordu. Fakat Oscar Wilde insanlarla sıradan konuşmalarında son derece zeki yorumlar yapmıştı. Amerika Birleşik Devletleri'ne girerken gümrük memuruna ne demişti? Beyan edeceğiniz herhangi bir şey var mı Bay Wilde? Sadece deham. Ne söz ama! Böyle bir şey bugünlerde söylense ne olurdu? Matthew günümüzün gümrük memurlarının böyle bir sözü takdir edeceğini pek sanmıyordu. Ayrıca bu sözün ilk söylendiği gümrük görevlisinin de aldığı cevaptan memnun kaldığına dair şüpheleri vardı. İş arkadaşlarına gidip, "Oscar Wilde beyan edeceği bir şey olup olmadığını

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sorduğumda bana ne dedi biliyor musunuz? İnanamayacaksınız ama..."

Oscar Wilde çok komik bir insanmış diye düşündü. Hayatının bu şekilde belgesel yapılması inanılmaz olurdu... Tüm hayatı değil tabii, sadece bazı kısımları. Paris'teki ölüm döşeğinde ne söylemişti? Odanın dekorasyonunu beğenmediği için, "Ya şu duvar kâğıdı gidecek ya ben," demişti. Muhtemelen böyle bir şey söylememişti, ama söylemiş de olabilirdi.

Bo'ya baktı. Benden ne bekliyor diye düşündü. Ya benimle dalga geçiyorsa?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

41. Gözlem

Matthew kameranın hiç durmadan bakan gözünün önünde doğal görünmenin bu kadar zor olacağını tahmin etmemişti. O sabah India Sokağı'nda Bo göz kırpmayan lensiyle önünde geri geri yürürken ellerini nereye koyacağını bilememişti. Genellikle elleri doğal olarak yerini bulurdu, iki yanından aşağı sarkar, bir koşucunun kolları gibi pistona benzemeden, muhtemelen yürüyüşünün ritmine göre sallanırdı; ne yaptığımızı düşünmediğimizde olması gereken buydu. Ama gündelik bir işi yaparken eylemlerimizi düşünmeye başladığımızda bedenin rahatlığı ve akışkan hareketleri kayboluyor, tuhaf bir katılık peyda oluyordu. Üstüne üstlük hem böyle hareketleri düşünüp hem de kameraya çekiliyorsak duruşumuz iyiden iyiye tuhaflaşmakla kalmıyor, surat ifademiz de bu rahatsız durumu yansıtıyordu.

Kendilerini sık sık kalabalıkların veya kameraların önünde bulanların bununla başa çıkma yöntemleri vardı: İfadesiz bir surat veya bedenin enerjisini emecek tarzda küçük hareketler. Mesela bazı insanlar bulundukları yerde rahatmış gibi görünseler de yürürken

BELONGS TO KAKTUS TEAM

gömleklerinin kolunu düzelterek bu durumu kendileri için daha kolay hale getiriyordu. Thatcher sıkı sıkı el çantasını tutuyordu, hem bir kalkan hem de karşısına çıkanlara karşı kullanılacak bir silah gibi. Gordon Brown yanaklarını içe çekiyor ve düşünceli bir şekilde ısırıyor gibi görünüyordu... insanı uyuşturacak kadar sıkıcı pek çok anda uykuya dalmamak için direnen bir başbakanın kendisini çimdiklemek yerine yaptığı bir hareketti belki de. Bize –halka– en çok sorguladığımız ve talepkâr olduğumuz anlarda katlanmak zorunda kalanların kullanmak zorunda kaldığı bu yöntemler affedilmeliydi. Ama böyle teknikler kolay kolay öğrenilmiyordu ve Danimarka belgeseli bir yana, daha önce hiç filme çekilmemiş olan Matthew böyle yöntemleri öğrenme fırsatı bulamamıştı. Heriot Yolu'na dönerken bunun eksikliğini çekiyordu. Sadece bir kameranın önünde nasıl yürüneceğini değil, nereye bakacağını da bilmiyordu. Bo kameraya direkt olarak bakmamasını istemişti ve Matthew bu talimatı yerine getirmeye çalışıyordu. Ama bir şeyi yapmaması söylendiğinde insanın tam da onu yapası geliyordu. Medusa'yla karşılaşanlar bunu çok iyi biliyordu. Kayak yapanlar da bu konuya aşinaydı: Kayak derslerinde gözlerini kayaklara değil gitmek istedikleri yere dikmeleri gerektiği söylenirdi; tıpkı ip cambazları gibi... onlar da ayaklarına geçirdikleri bale ayakkabısına benzeyen o ilginç ayakkabılara bakarlarsa dengelerini kaybedip düşeceklerini biliyorlardı, bu sebeple azimle karşıya bakıyor, gözleri telin öteki

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ucunda bir noktaya odaklanıyordu, tıpkı Matthew'un daha önce hiç bu kadar özlem dolu bir dikkatle incelemediği Heriot Yolu ile Dundas Caddesi'nin kesişimine dikmesi gibi.

"Rahatla," dedi Bo kameranın arkasından. "Burada değilmişim gibi yap."

Matthew iç çekip bir süreliğine aklını dağıtacak bir şey düşünmeyi denedi. Konuyla tamamen alakasız, o anki haliyle hiçbir ilgisi olmayan bir şey normal görünmesini sağlayabilirdi, daha doğrusu o böyle düşünüyordu. Ama aklına gelen hiç de uygun bir düşünce değildi: Utanç verici, ortada hiçbir sebep yokken düşünülen ve yüz kızartan düşüncelerden olmalıydı ki Matthew da kızarmıştı. Bu iş olmayacak diye düşündü. Çok aptal görüneceğim.

Bo aynı fikirde değildi. En sonunda galeriye vardılar, Matthew cebinden anahtarları çıkarma ve kapıyı açma gösterisi yaptıktan sonra Bo kamerayı kapatıp omzundan indirdi ve heyecanla ellerini çırptı.

"Doğal bir yeteneğin var," dedi Matthew'un omzuna vurarak. "Bu harika bir film olacak!"

Matthew şaşkın görünüyordu. "Ama hiçbir şey olmadı ki," dedi. "Tek yaptığın işe yürürken filmimi çekmek."

"Ama o kadar güzel yürüdün ki," dedi Bo. "Tüm o... tüm o yürüyüş tarzın... Danimarka'dakiler bayılacak."

Matthew kaşlarını çattı. İşe –veya herhangi bir yere– yürüyüşüne Danimarka'dakilerin neden ilgi

BELONGS TO KAKTUS TEAM

duyacaklarını kesinlikle anlamıyordu. Eğer Danimarkalıların Kopenhag'da işlerine giderken yürüyüşlerini gösteren bir belgesel seyretse çok sıkıcı bulacağından emindi; filmin konusu kendisiyse bu neden farklı olsundu ki?

"Sen genellikle ne yapıyorsan onları yap," dedi Bo. "Ben yokmuşum gibi davran."

Matthew masasına gidip oturdu. Bo tekrar kamerayı açtı ve yavaş yavaş Matthew'a yürüdü. "Kameraya bakma," diye fısıldadı. "Genellikle ne yapıyorsan onu yap."

Birkaç saniye boyunca Matthew masasına boş gözlerle baktı. Genellikle masasında oturduğunda ne yapıyordu? Düşündüğü zaman hatırlamakta zorlandığını fark etti. Mektupları okuyordu, tabii ya. Yapacak bir şey bulmuş olurdu böylece.

Galeriye girerken aldığı mektuplara uzandı. O sabah çok fazla mektup gelmemişti: İki beyaz, bir kahverengi zarf ile bir İtalyan restoranının broşürü.

"Mektupları açabilirsin," dedi Bo yardım etmek için.

Matthew ona ters ters bakmamak için kendini tuttu. Ne yapması gerektiğinin söylenmesine ihtiyacı yoktu; genellikle yaptığı gibi mektupları açacaktı zaten. "Bir şeyleri telkin etmene gerek yok," diye mırıldandı kısık sesle.

Beyaz zarflardan ilkini yırtıp açtı, içinden daktiloyla yazılmış bir mektup çıkardı. Londra'daki bir galeri Matthew'un elinde Anne Redpath olup olmadığını

BELONGS TO KAKTUS TEAM

soruyordu. Matthew mektubu bir kenara koyup ikinci zarfı açtı. Bu kâğıdın üzerinde el yazısıyla yazılmış tek bir cümle vardı.

Takip ediliyorsun yazıyordu.

Mektupta adres olmadığı gibi altına imza da atılmamıştı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

42. Jonathan Bruce'a Bir Teklif Yapıyor

Jonathan saatine bakıp Bruce'a bir misafir beklediğini söylediğinde sadece yarım saat geçmişti.

"Eve dönmem gerek," dedi. "Ama tekrar görüşürüz."

Gülümsedi ve Bruce'a kolay yorumlanamayacak bir ifadeyle baktı. Bir davet sayılmazdı, ancak gerçekten anlam yüklemeden söylediğimiz sosyal nezaket cümlelerinden biri de değildi: Ciddiye alınmaması gereken "yine görüşelim" veya "bir ara birlikte bir öğle yemeği yiyelim" cümleleri gibi. Birisi öğle yemeği için buluşalım dediği zaman karşısındakinin en son söylemesi gereken şey "ne zaman" sorusuydu. Cebinden ajandasını çıkarıp yazmaya hazırlanmak daha da uygunsuzdu; çünkü gelecek sene yanıtı bile alınabilirdi pekâlâ.

Bruce başıyla onayladı, Jonathan'ın bahsettiği doğumdan sonra birbirinden ayrılan ve ötekinin varlığından haberi olmayan ikizlerin kimi zaman bir tamamlanmamışlık, sanki bir şey veya birisi kayıpmış gibi bir duygu taşıması konusunu düşünüyordu.

"Çok tuhaf," demişti Jonathan. "Bir erkek kardeşi olduğuna emin olan birisinin hikâyesini okuyordum.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Adam buna emin olduğunu söylüyor. Yaşı iyice ilerlediğinde evlatlık verilmiş bir erkek kardeşi olduğunu keşfediyor." Duraksayıp Bruce'a gözlerini dikti. "Hiç bilmediğin bir kardeşin olduğunu keşfettiğini düşünsene. Düşünebiliyor musun?"

"İnsana bir tatmin duygusu verir muhtemelen," dedi Bruce.

"Çocukların ne kadar ilginç şeylere inandıklarını unutma," dedi Jonathan düşünceli bir sesle. "Bazıları başka hayatlarının olduğuna inanıyor."

"Tüyler ürpertici."

Jonathan güldü. "Bu tip şeylerden endişelenmiyorum. Hatta bunları dinlemek hoşuma gidiyor. Yüz yıl önce Fransa'nın bir köyünde yaşadığına inanan bir kız olduğunu okumuştum. Köyün adını ve köyde yaşayanların adlarını söylemiş."

"Verdiği ayrıntılar doğru muymuş?"

Jonathan başıyla onayladı. "Öyleymiş."

"Fransızca biliyor muymuş?"

"Sıradışı bir olay. Biraz biliyormuş, ama tam öğrenmemiş. Akıcı bir şekilde konuşmuyormuş, ama pek bilinmeyen tarım aletlerinin Fransızcalarını biliyormuş. Buna ksenoglosi deniyor."

"Neye deniyor?"

"Hiç öğrenmediğin bir dilde konuşma yeteneğine."

Bruce Fransız olduğunu iddia eden kızı düşünüyordu. "O köye dair bazı şeyler duymuş olmalı," dedi. "Muhtemelen bir yerde okumuştur. Bir bölgede yaşamışsın gibi yapmak için orayı çok iyi bilmene gerek yok."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Jonathan düşünceliydi. "Bir insan söz konusuyken de böyle. Başka bir insanmışsın gibi yapmak için o insanın hayatına dair çok şey bilmene muhtemelen gerek yoktur. Casus olarak bir yerlere gönderilen, sahte kimlikler edinen insanların olduğu filmleri düşünsene. Yerine geçtikleri insan hakkında o kadar da çok şey biliyor olamazlar."

Bruce omzunu silkti. "Ayrıntılara dikkat etmek gerek. Ufak şeyler... küçücük bir hata yüzünden vurulabilirsin..."

Cümlesini tamamlayamadı. "Bizim gibi," dedi Jonathan.

Bruce'un kafası karışmıştı. "Nasıl bizim gibi?"

"Birbirimiz hakkında birkaç şey öğrenebiliriz ve sonra... birbirimizin yerine geçeriz. Anlaşılmaması için birkaç şey bilsek yeter diye düşünüyorum: Aile üyelerinin adları, hangi okula gittiğimiz, patronumuzun adı filan gibi."

Bruce kaşlarını çattı. "Sen ciddi misin?"

Jonathan ayağa kalktı. "Aslına bakarsan evet."

"Yani ben senin yerine geçeceğim, sen de benim yerime mi geçeceksin?"

Jonathan başıyla onayladı.

"Neden? Neden böyle bir şey yapalım ki?"

"İnsanlar neden sıradışı şeyler yapıyorlar? Neden kendi hayatlarının boğucu olduğuna karar verip başkalarına özeniyorlar?"

Bruce karşılık vermeyince Jonathan devam etti. "Benim ilginç bir hayatım var diyebilirim. Ama

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bazen... bazen başka birisi olmanın ne kadar tatmin edici olacağını düşünüyorum. Sen de aynı şeyi düşünmüyor musun?"

Bruce pencereden dışarı baktı. Kendi varlığı onu hep tatmin etmişti ama... evet ara sıra başkalarının hayatlarının kendisininkinden daha ilginç olduğunu düşünmüşlüğü oluyordu. "Kimi zaman," dedi.

Jonathan onu inceliyordu. "Aklıma muhteşem bir hikâye geldi," dedi. "Bir ikizin var ve bu ikiz bir suç işliyor diyelim."

Bruce düşünüyordu. "Nereye varacağını tahmin edebiliyorum," dedi. "Masum ikiz tutuklanıyor ve kardeşinin işlediği suçtan hapse giriyor."

"Hayır," dedi Jonathan. "Gerçi bu da mümkün, ama benim aklımda başka bir şey vardı: Suçlu ikiz tutuklanıp hapse yollanıyor. Kardeşi onu ziyarete geliyor ve suçlu ikiz onu yakalayıp..."

"Gardiyanların gözü önünde biraz zor olur."

"Gardiyan da işin içinde," dedi Jonathan çabucak.

"Peki."

"Tutuklu olan, kardeşine hapishanede giydiği kıyafetleri giydiriyor ve üstüne onunkileri geçiriyor. Sonra da dışarı çıkıp ikizini orada bırakıyor."

Bruce güldü. "Mümkün değil."

"Neden olmasın?" diye sordu Jonathan.

"Çünkü içeride kalan kardeş herkese olayı anlatır. İnsanlar da kontrol ederler ve bir ikizi olduğunu görürler."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Jonathan bunu bekliyordu. “Belki farkı anlayamazlar.”

“Ya parmak izleri?” diye sordu Bruce.

Jonathan bir süre düşündü. “Haklı olabilirsin. Ama bu sadece kurgu, gerçek değil. Bu kadar gerçekçi olmaya gerek yok.” Duraksadı. “Sana sormak istediğim şey şu: Bunu yapalım mı? Yer değiştirelim mi?”

Bruce neden o kadar çabuk cevap verdiğini asla anlamayacaktı.

“Tabii. Neden olmasın?”

BELONGS TO KAKTUS TEAM

43. Benim Hayatımı Sen Al, Ben de Seninkini Alacağım

"Tek bir şey var," dedi Bruce. "Sormak istediğim bir şey. Bu ne kadar sürecek?"

Bu konuşma başlamadan önce oradan ayrılmak üzere olan Jonathan tekrar oturdu. "İyi bir soru."

"Birkaç saat mi?" diye sordu Bruce. "Bir gün mü?"

Jonathan başını salladı. "Daha uzun süre," dedi. "Kısa süreliğine böyle bir şey yapmanın ne anlamı olacak ki? Ne sen benim gibi olmaktan bir şey anlarsın, ne ben senin gibi olmaktan."

Bruce şüpheci gözlerle ona bakıyordu. "Peki ya iş?"

Jonathan omzunu silkti. "Senden işte ne yapmanı beklediklerini anlat, ben de deneyip yapmaya çalışayım. O kadar da zor bir iş değil nasıl olsa, değil mi?"

"Değil," dedi Bruce. "Ama yine de biraz bir şey bilmen gerekiyor."

"Blöf yaparım," dedi Jonathan.

"Peki ya işyerinde çalışan diğerlerinin adları? Kimin kim olduğunu bilmezsek her şey ortaya çıkar."

Jonathan bunun sorun olacağını düşünmüyordu. "Birisine adıyla seslenmeden ne kadar uzun süre geçi-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

rebileceğini bilsen şaşarsın," dedi. "İnsanların ofis kapılarında adları yazıyor mu?"

"Evet," diye karşılık verdi Bruce.

"O zaman kimin kim olduğunu görürüm."

Bruce kısa bir an düşündü. "Binalar hakkında herhangi bir şey biliyor musun?"

Jonathan bildiğini söyledi. Bir arkadaşı mimardı ve zeminler, duvar ayrıntıları gibi konulardan ona bahsetmişti. "Ayrıca bir keresinde bir daire satın almıştım," dedi. "Nasıl çalıştığınız konusunda biraz fikir sahibi oldum." Bruce'a baktı, gülümsüyordu. "Benim işte de sen sıkıntı çekmeyeceksin," dedi. "Halkla ilişkiler tamamen sağduyuya bakıyor. Yanlış yapman mümkün değil. Merak etme, sorun çıkmayacak. Bir hafta diyelim mi? Yoksa on gün mü?"

Bruce tereddüt etti. "Benim işte sorumluluk almak gerekiyor," dedi. "İnsanlar benim raporlarıma bakarak ev satın alıyor."

Jonathan onu rahatlatmaya çalıştı. "Sana danışırım," dedi. "Düzenli olarak akşamları buluşup işlerin üstünden geçeriz. Ne yapmam gerektiğini söylersin."

Bruce hâlâ tatmin olmamıştı.

"Bak," dedi Jonathan. "Bu iş çocuk oyuncağı. Kendilerini doktor gibi tanıtan insanları hiç duymadın mı? Ara sıra gazetelerde okuyoruz. Bazen yıllarca fark edilmiyorlar, hatta yaptıkları işi iyi becerenler bile çıkıyor."

"Mümkün değil," dedi Bruce.

Jonathan karşı çıktı. "Gayet mümkün. Eğer yıllarca hemşirelik yaptıysan ve doktorun neler yaptığını gör-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

düysen, muhtemelen aynısını sen de yapabilirsin. Belki aynı şey dişçiler için de geçerlidir. Öyle olmalı. Ne de olsa bu işleri yapmak için onca yıl eğitim görmene gerek yok."

"Emin misin?"

"Evet, eminim. Uzun eğitim süreçleri tamamen profesyonelleşme ve kısıtlayıcılıkla ilgili. Ayrıca fakülteler ile üniversitelerin insanları senelerce okulda tutma çıkarları yüzünden böyle oluyor. Muhasebeciliği düşün mesela. Altı aylık yoğun eğitimle muhasebecilerin yaptığı çoğu işi yapabiliyorsun. Elbette her şeyi bilmiyorsun, ama çoğu işi yapabilecek kadar öğrenmiş oluyorsun. Su tesisatçılığı için altı ay. En fazla. Elektrikçilik için de aynı şey geçerli. Çok basit. Önce bir yeşil kablo, sonra da kahverengi kabloyla topraklama..."

Bruce, Jonathan'ın dalga geçip geçmediğini anlamaya çalışıyordu. "Ama topraklayan yeşil kablo," diye araya girdi. "Yeşil ve sarı, sanırım."

Jonathan şaşırmış gibi görünüyordu. "Öyle mi? İyi, peki, yeşil kabloyu toprak hattına sokuyorsun ve oluyor işte."

Bruce dinliyordu.

"Dikkatli olmak gereken tek iş pilotluk," diye devam etti Jonathan. "Bunu yapmak için uçuş saati tamamlaman gerekiyor. Sezgi gerektiren her iş uzun bir eğitimden geçmeni gerektirir. Ama geri kalanı..." Omzunu silkti. Pilotlara dair şüpheye kapılmış gibiydi. "Aslına bakarsan artık pilotların da çok deneyime sahip olması gerekmiyor. O büyük uçakları bilgisa-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yarlar uçuruyor. Sen orada oturup otomatik kalkış ve iniş düğmesini açıyorsun, bilgisayar geri kalanını hallediyor. Bir şeye dokunmana bile gerek kalmıyor. Eğer bilgisayarı açabiliyorsan jumbo jeti de uçurabilirsin. Çok basit."

"Her şey yolunda gittiği sürece," dedi Bruce.

"Yüzde 99, 9 yolunda gidiyor zaten. Ama pilotlar sendikasına böyle bir şeyi kabul ettirebilir misin? Mümkün değil. Bunun sebebi de orada oturup hiçbir şey yapmadıklarını kabul ederlerse birilerinin nasıl olup da o kadar fazla maaş aldıklarını soracak olması. Büyük bir yolcu uçağının kaptanı sence ne kadar kazanıyordur?"

Bruce bilmiyordu. Yüz bin sterlinden fazla olduğunu düşünüyordu, ama emin değildi. "Yüz binden fazla mı?"

"Evet," dedi Jonathan. "Kıdemliyse ve lüks bir havayolu şirketinde çalışıyorsa. Yüz yirmi bin, hatta daha fazla. Yani yaptıkları işi kabin ekibinden herhangi birinin, hatta yolculardan birinin de gayet iyi yapabileceğini onlara kabul ettiremezsin. Tabii düşük maliyetli havayollarında asgari ücretle çalışıyorsan sandviçini evden götürmek zorunda kalıyorsun. Bunu biliyor muydun? O şirketlerde çalışanlar öğle yemeklerini kendileri götürüyorlar ya da yolcular gibi dört sterline salamlı sandviç alıyorlar."

Bruce sohbeti eski konuya getirmeye karar verdi. "Peki," dedi. "Sen benim ofisime gideceksin, ben de seninkine. Sonra ne olacak?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Sonrasına bakacağız işte," dedi Jonathan. "Sen benim sosyal hayatımı sürdüreceksin, ben de seninkini."

"Peki ya arkadaşlarımız?"

Jonathan'ın cevabı hazırdı. "Eğlenceli kısmı da o... Büyük sınav da diyebiliriz. Eğer onları kandırabilirsek herkesi kandırabiliriz."

"Emin değilim..." Bruce şüpheye düşmeye başlamıştı.

"Eğer çekiniyorsan..."

Bu söz Jonathan'ın tahmin ettiği etkiyi yarattı.

"Tabii ki çekinmiyorum," diye karşı çıktı Bruce. "Sadece karşılaşabileceğimiz bazı sorunları dile getiriyorum."

"Haklısın," dedi Jonathan. "Yani hâlâ bu işi yapmak istiyorsun, değil mi?"

"Elbette."

"O zaman sana kendimle ilgili bir şey söyleyeyim," dedi Jonathan. "Dinliyor musun? Pekâlâ. İşte söylüyorum. İlk bilmen gereken şey... önemli değil, ama bilmen gerek: Ben eşcinselim."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

44. Shuggie McGrath ve Diğer Anılar

Bruce karşılık vermedi. Jonathan'ın kendisini izlediğini, yaptığı açıklamaya vereceği tepkiyi ölçmeye çalıştığını biliyordu, ama bu konuda söyleyebileceği bir şey yoktu. Jonathan'ın tercihleri onu ilgilendirmiyordu ve onun için bir tehdit değildi. Bütün derinlemesine narsist olanlar gibi Bruce da herkesin kendisine hayran olduğunu düşünüyordu ve bu hayranlığın bir erkekten veya kadından gelmesi onun için önemli değildi. Bu yüzden Jonathan'ın söylediği şeyi kavradıktan kısa bir süre sonra omzunu silkip, "Benim için sorun yok," dedi.

Jonathan tek kaşını hafifçe kaldırdı. "Emin misin?"

Bruce tekrar omzunu silkti. "Evet, neyse ne."

"Peki," dedi Jonathan. "O zaman..."

Ama Bruce'un aklına başka bir şey gelmişti. "Şu an bir ilişki yürütüyor musun?"

Jonathan gülümsedi. "Bunu öğrenmek isteyeceğini tahmin etmiştim."

"Umursadığımdan değil," dedi Bruce çabucak. "Benimle ilgisi olan bir şey değil, ama bir ilişkin varsa o zaman şey tuhaf olur..."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Jonathan gülümsemeye devam etti. "Evet? Ne?"

Bruce utanmıştı. "Eğer bir arkadaşın varsa bu arkadaşın şey düşünebilir..."

"Ne?"

Bruce kızarmaya başlamıştı. "Benim de..."

"Kendisinden hoşlanmanı mı bekler?" diye araya girdi Jonathan kibarca.

Bruce telaşlandı. "Ondan hoşlanacağıma eminim. Eminim harika bir insandır..."

"Ama biri yok," dedi Jonathan. "Söyledim ya."

"Yani olsaydı bir anda soğuduğumu düşünebilirdi."

Jonathan kaşlarını çattı. "Neden böyle bir şey yapasın? Demin harika olacağını söyledin."

"Tabii ki," dedi kendini savunurcasına. "Dedim ya öyle insanlarla sorunum yok."

"Nasıl insanlarla?" diye sordu Jonathan.

"Arkadaşın gibi."

Jonathan'ın aklı karışmıştı. "Ama birisi nasıl var olmayan birisi gibi olabilir ki?"

Bruce komik bir şey varmış gibi görünmeye çalıştı. "Hah!" dedi. "Ne demeye çalıştığını anlıyorum."

Jonathan düşünceliydi. "Neyse, onu boş verelim. Öyle biri yok, o yüzden sorun da yok. Tek başına yaşıyorum."

"Ben de," dedi Bruce. Sonra aklına bir başka düşünce geldi. "Benim evimde mi yaşayacaksın öyleyse? Ben de seninkinde yaşayacağım, öyle mi?"

"Evet," dedi Jonathan. "Bende daha fazla mobilya var tabii."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Pek böyle bir şey yapmak istediğimi sanmıyorum," dedi Bruce. "Sadece işimizi filan değiştireceğiz sandım."

"Hayır," dedi Jonathan. "Her şeyi değiştireceğiz. Seṇ benim giysilerimi giyeceksin, evimde oturacaksın, benmiş gibi işe gideceksin. Her şeyi değişeceğiz." Duraksayıp biraz neşe, biraz da Bruce'a aşağılama gibi gelen bir ifadeyle baktı. "Tabii göze alamıyorsan bilmem."

Böyle bir amaç güdüp gütmediği belli değildi, ama bu cümle Bruce'un daha kararlı olmasını sağlamıştı. Saygınlığını yitirmeye tahammülü yoktu ve bu kimlik değiştirme işinin anlamsız ve epeyce tehlikeli olduğunu düşünse de bunu kesinlikle dile getirmeyecekti.

"Tabii ki göze alabilirim," diye çıkıştı biraz fazla yüksek sesle. "Yapacağım dedim ya."

"Güzel," dedi Jonathan. "Sana biraz kendimden bahsedeyim. Geçmişimden bahsedersem daha gerçekçi olabilirsin."

Bruce arkasına yaslandı. "Başla bakalım."

"On yedi yaşına kadar Glasgow'daydım," dedi Jonathan. "Bearsden."

Bruce başını salladı. "Bearsden'i biraz da olsa biliyorum. Kuzenlerim orada."

"Güzel," dedi Jonathan. "Birisi sana Bearsden'den bahsederse neden bahsettiklerini anlayacaksın."

"Evet," dedi Bruce. "Sorun olmaz."

"Peki," diye devam etti Jonathan. "Hutchy'de okudum."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce kuzenlerinin de orada okuduğunu söyledi. "Belki tanıyorsundur. İki kuzenler." Duraksadı. "Kaç yaşındasın?"

Jonathan bir an cevap vermedi. Bruce ona bakıyordu.

"Yirmi dokuz."

"Aynen," dedi Bruce.

"Doğum günün ne zaman?"

Bruce tereddüt etti. "8 Haziran." Ne karşılık alacağını biliyordu.

"Aynen."

Bir sessizlik daha oldu. Sonra Bruce boğazını temizledi. "Tesadüf," dedi. "Bir odada birkaç kişi toplansa doğum günü aynı olan iki kişi çıkması ihtimali var... tahmin edeceğinden de fazla. Bir yerde okumuştum."

"Ama şu an iki kişiyiz," dedi Jonathan. "Pek kalabalık sayılmaz."

Bruce ikna olmamıştı. "Dediğim gibi, tesadüf."

Jonathan kabul ettiğini gösterircesine elini salladı. "Peki, tesadüf."

"Kuzenlerim, Bob ve Hugh McGrath," dedi Bruce. "Hugh'a Shuggie diyorduk. Hâlâ diyoruz aslında. Shuggie bizimle yaşıt. Hutchy'de seninle okumuş olması lazım."

Jonathan güldü. "Shuggie McGrath mı? Tabii ki tanıyorum. Koşucuydu, değil mi?"

"Evet. Shugs diye bir grupta bas gitar çalıyordu. İki tane Hugh adlı çocuk vardı."

"Hatırlıyorum," dedi Jonathan. "Ayrıca flüt grubundaydı değil mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce başıyla onayladı. "Ayrshire'daki bir başka kuzenin düğününde çalmıştı."

Jonathan'ın aklına hoş bir hatıra gelmiş gibiydi. "Shuggie'yle iyi geçiniyorduk," dedi. "Benden hoşlanıyordu sanırım."

Bruce başını salladı. "O..." Duraksadı.

"Ne?" diye sordu Jonathan.

"Artık flüt çalmıyor," dedi Bruce çabucak. "Sen devam et."

Jonathan devam etti. Önce hayatında Hutchy vardı, Dünya Hutchy'den sonra hayatına girmişti. "İkisinin arasında sanırım Hutchy'yi dünyaya tercih ederim."

Bruce inanamıyordu. "Okula gitmeyi hiç sevmiyordum," dedi. "Tüm o kurallar filan. Şunu yap, bunu yap. Bitirmeyi iple çekiyordum."

Jonathan kesinlikle ona katılmadığını söyledi. "Ben bayılırdım. Bir arkadaş grubumuz vardı. Bir daha asla öyle arkadaşlar edinemeyeceğim. Asla."

"Geçmişte yaşayamazsın," dedi Bruce.

"Haklı olabilirsin, ama ne zaman gerçekten mutluydun bir düşün ve neden o zamanı hatırlamayasın? Hatıraları neden canlı tutmayasın?"

Bruce tavana baktı. Eğer Jonathan şu an mutsuzsa, değişimi teklif etmesinin sebebi bu olabilir miydi? Başka birisinin hayatını sürdürürse mutlu olabileceğini mi düşünüyordu? Yoksa Jonathan'ın kendi hayatından kaçmasına sebep olan, hatta onu zorlayan ciddi bir mesele mi vardı?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

45. St. Bennet's'a Ziyaret

Cyril, Kardinal O'Brien'i seve seve takip etti. Ranald Braveheart Macpherson'ın geceleyin onu kilitlediği kulübeden kaçma ihtiyacını derinden hissetmişti. Ranald'la kalmak gibi bir mecburiyet duymuyordu, Bertie öyle değildi, Cyril onu Drummond Parkı'nda oynayabileceği ve Angus'la çıktığı yürüyüşlerde ara sıra karşılaştığı bir arkadaş olarak yıllardan beri tanıyordu. İskoçya Sokağı'na alışıktı, çünkü Angus Domenica'ya yaptığı ziyaretlerde onu da yanında götürüyordu. Bu ziyaretler Cyril'e göre çok sıkıcıydı, çünkü uzun süre tasması demirlere bağlanmış olarak sahanlıkta beklemesi gerekiyordu ve bu sürede sahibi Cyril'in tanımadığı, ancak İskoçya yasalarına göre artık sahibesi olan kadını ziyaret ediyordu... tabii İskoçya yasaları köpeklerin hayatlarını düzenlemeye tenezzül edecek olsaydı. Bu hayatlar bizim aşağımızda, ayakkabılar, ayak bilekleri ve döküntülerin bölgesinde, neredeyse hiç fikrimizin olmadığı, ama bir köpeğin dünyasını oluşturan zengin kokular ve sert yüzeylerin bölgesinde sürdürülüyordu; İskoçya'daki köpekler

BELONGS TO KAKTUS TEAM

İngiltere'nin, Fransa veya Amerika'nın, hatta herhangi bir yerin varlığından habersizdi, ama bu yüzden mutsuz değillerdi.

Cyril o akşam kardinali takip etti, çünkü başka ne yapacağını bilmiyordu. Bazı köpekler burunları kendilerini nereye götürüyorsa gitmekten memnun oluyordu, sokakta onları nereye gideceklerini biliyormuş gibi hareket ederken görmek mümkündü, ama gidecekleri yeri bilmiyorlardı. Eğer burunları başka bir yöne dönecek olsa aynı amaç sahibi görünüşlü bakışlarla ve zamanı bolmuş gibi görünen o rahat köpek adımlarıyla oraya giderlerdi. Fakat Cyril şehrin tanımadığı bir yerindeydi ve bunun sonucu olarak kafası karışmıştı; kendisiyle kibarca konuşan ve sürü hayvanları gibi köpeklerin de duyarlı olduğu otoriteye sahip biri vardı.

Kardinal O'Brien'a göre karşılaştığı köpek evden kaçmıştı. Mahallesinde tanıdığı bazı köpekler olmasına rağmen Cyril onlardan biri değildi ve tek başına bırakılmaması gerekiyordu. Sahipsiz köpeklerle ilgilenen bir kurum olduğunu duymuştu; haklıydı da. Burada çalışanlara eskiden köpek avcıları deniyordu, ama artık bu kadar sevimsiz bir terimin kullanıldığını sanmıyordu. Köpek avcıları artık köpek bakıcıları olarak betimleniyordu, bu köpek bakıcılarının asıl işi köpekleri yakalamak olsa da adları daha az tehditkârdı. (Mesela işleri tam olarak bu olmasına rağmen trafik polislerine hiçbir zaman araba avcıları adı takılmamıştı.) Fakat köpek bakıcısı terimi bile kulağa eski

BELONGS TO KAKTUS TEAM

geliyordu ve daha güven verici ve daha az buyurgan bir ad aranıyordu. Köpek danışmanı fikrini çoğu insan beğenmişti ve mesleğin gelecekte bu adı kazanacağına inanılıyordu.

Kardinal O'Brien sevecenlikle Cyril'e bakarken, "Benimle gelsen iyi olur," dedi. "Yarın sabah evini bulmaya çalışırız."

Bir adres bulabilmek için Cyril'in tasmasına bakmıştı, ama adres yoktu. Ancak küçük bir metale epeyce süslü bir yazıyla RSA harflerinin işlendiğini görmüştü. Bunun köpeğin sahibinin adının baş harfleri olduğunu düşünüyordu ve telefon numarası ya da adres gibi çok daha yararlı bilgiler dururken böyle bir şey yazılmış olması ona tuhaf gelmişti.

Cyril kardinale bakıp kuyruğunu salladı. Güvenli ellerde olduğunu anlayabiliyordu ve kardinal peşinden gelmesini söylediğinde buna boyun eğiyordu. Böylece St. Bennet's'a, kardinalin resmî ikametgâhına vardılar. Ev bu bölgedeki pek çok ev gibiydi, genişti, ama kesinlikle şatafatlı değildi; şatafatlı evler Londra ya da Dublin'in lüks bölgelerine özgüydü, Edinburgh'a değil. Bu evi komşu evlerden ayıran tek şey bahçesindeki kubbeli şapeldi. Bu yapı R. Weir Schultz tarafından tasarlanmış hoş bir binaydı ve 3. Bute Markisi'nin cömertliğiyle yirminci yüzyılın başında inşa ettirilmişti. Stuart hanedanıyla gayrimeşru bir bağı olan Bute ailesi yaratıcılıklarıyla küçük bir servet edinmişlerdi. Victoria döneminde yaşayanların bazıları sanayiye yönelmekten hayli memnunken Bute ailesi Cardiff'i

BELONGS TO KAKTUS TEAM

icat ederek kendilerini diğerlerinden ayırmıştı. Bu işe yarar bir icattı: Bir liman kenti icat etmek hayli kârlıydı ve bir servet elde ettiler. Bu servet zaman içinde farklı ilgi alanları ve ciddi bir mizacı olan, Katolik olup Disraeli'nin *Lothair* romanındaki kahraman haline gelen üçüncü markinin eline geçmişti. Bu marki biraz erken yaşta ölmüştü –ellilerinin başındaydı–, ama aralarında bu şapelin de olduğu kamuya açık veya özel pek çok bina inşa ettirebilmişti. Artık önünden arabayla geçip yüksek duvarın ardında evin müştemilatının bir parçası olan yeşilimsi bakır kubbeyi görenler bunun inşa edilmesini sağlayan yüce gönüllü Victoria dönemi markisini düşünmüyorlardı. Onun yaşadığı dönemdeyse insanlar muhtemelen böyle bir yapının inşa edilmesini sağlayan kişinin unutulabileceğini hayal dahi edememiş olmalıydılar, ancak arkasında ne bırakırsa bırakın herkes unutuluyordu.

Tabii Cyril için St. Bennet's'ın kapıları bütün diğer kapılar, ev ise bütün diğer evler gibiydi. İçeri alındığı mutfak da bütün diğer mutfaklar gibiydi, önüne büyük bir cömertlikle konan soğuk et dolu tabak bütün diğer soğuk et dolu tabaklar gibiydi... Ranald Braveheart Macpherson'ın kendisine bir saatten önce verdiği yahniye rağmen bir kurt gibi mideye indirilmişti.

Daha sonra kardinal Cyril'i ufak bulaşıkhaneye götürdü, yere yatak niyetine eski bir yastık koydu.

"İyi geceler, oğlum," dedi kardinal. "İyi uykular."

Bir köpeğe söylenecek en nazik, en iyi sözlerdendi. Çünkü tüm o çalkantısı ve ıstırabına rağmen dünyamı-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

zı anlaşılması ve katlanılması kolay hale getiren, ister ilahi ister insani sevgide en ufağımız, en miniğimizin bile hakkı vardı.

46. Hoş Bir Uyuşukluk

Cyril, kardinalin evinde kendisine verilen yastığın üzerinde güzel bir uyku çekti. Bulaşıkhanenin kapısı sabah açıldığında kuyruğu havada, güne hazırdı.

"Neşeli görünüyorsun," dedi kardinal O'Brien. "Önce kahvaltı, sonra sana azıcık egzersiz yaptırırım."

Cyril kendisine ne dendiğine dair hiçbir fikre sahip değildi, ama öneriyi hevesle kabul etti. Köpekler onlara söylediğimiz her şeyi kabul ettikleri için bu kadar uyumlu arkadaşlar oluyorlardı. O kadar doğal ve içten bir şekilde yağcıydılar ki buna hiç karşı çıkmıyorduk.

Kardinalin peşinden, yere bir kâse yulaf lapası ve et suyunun konduğu mutfağa gitti. Bunu yalayıp yutması çok uzun sürmedi, kardinal çırpılmış yumurta ve domuz pastırmasından oluşan kendi kahvaltısını yaparken sandalyesinin yanında yerde kibarca oturdu ve önüne düşebilecek artıkları beklemeye başladı. Pastırmaların sert kısımları ile bir dilim kızarmış ekmeğin kabuğu bu artıklardandı.

"Köpekler hep aç oluyor, değil mi?" dedi kardinal.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Cyril ev sahibine bakıp başını yana eğdi. Yeni sahibinden memnundu ve onun kendisini fark edip takdir etmesini istiyordu. Ama okunacak gazeteler vardı ve kardinal bir fincan sıcak kahveyle bunları incelerken yapılması gereken işleri bildirmek üzere sekreter geldi.

"Bir köpek edinmişsiniz," dedi sekreter Cyril'in başını okşamak için eğilirken.

"O beni sahip edindi," dedi kardinal. "Konseyle bu konuda konuşmamız gerekecek. Sahibine ulaşmaları için." Duraksadı. "Benden önceki kardinalin de köpeği varmış, biliyor muydun?"

Sekreter başını salladı. "Benden önceydi."

"Kardinal Gray'in Paslı adlı bir köpeği varmış. Bu şapelde ekmek ve şarap ayini yaptığında cemaatte sadece düzenli olarak gelen üç dindar kız kardeş ve mihrabın yanındaki sepetinde sessizce uyuyan köpeği olurmuş."

Sekreter gülümsedi. "Gözümde canlandırabiliyorum."

"Evet," diye devam etti kardinal. "Sıradışı olan şu: Kardinal Gray İkinci Vatikan Konseyi'nden bu ayinin Latince yerine İngilizce yapılması yönündeki direktiflerle dönünce Paslı bu dil değişimine öfkeyle ulumaya başlamış. Şapelden çıkmış ve rahibeleri dehşet içinde bırakarak bir daha geri dönmemiş. Çok ilginç sahiden."

"Paslı gelenekçi miymiş?" dedi sekreter.

Kardinal gülümsedi. "Bu da bir çıkarım tabii."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

O günün işlerini konuşmaya başladılar, sonunda kardinal sekretere katedrale kadar gidecekse yiyecek birkaç şey almak için Valvona & Crolla'ya gidip gidemeyeceğini sordu. Sekreter gitmeyi kabul etti, ayrıca Cyril'i de yanında götürecekti.

"Köpekler dolaşmayı sever," dedi kardinal. "Ama kayışını açma. Gelip geçen arabaların arasına girmesi hoş olmaz."

Cyril sekreterle birlikte, 23 numaralı otobüse binecekleri Bruntsfield Meydanı'na doğru neşeyle yola çıktı. Şehir merkezine yapılan kısa yolculuktan sonra Queen Caddesi'ne varmadan indiler ve geri kalan yolu yürüdüler. Cyril havayı koklayıp duruyordu. Bu havada çok tanıdık bir şeyler vardı ve tam olarak ne olduğunu kestiremese de evine yakın olduğunu hissediyordu. Eğer evine yakınsa Angus'a da yakın olmalıydı ve bu da kuyruğunu hızlı çalışan bir metronom gibi sallamaya başlamasına sebep oldu.

Yiyecek satan dükkânların içeriye köpek kabul etmeyeceğinin farkında olan sekreter Cyril'in kayışını kapının önündeki bir sokak lambasına bağladı, köpeğe oturmasını söyleyip alışveriş listesiyle içeri girdi. O sırada sokağa bakmakta olan Mary Contini ve eşi Philip, Cyril'i görmüştü.

"Şu köpek Angus Lordie'nin köpeğine çok benziyor," dedi Mary. "Hani salam çalan vardı ya."

Philip Contini kapıdan dışarı baktı. "Haklısın," dedi. "Çıkıp bir bakayım."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Cyril, Philip Contini'yi sıcakkanlılıkla karşıladı, bu adamı tanıyordu ve elini yalamak için ağzını açınca alametifarikası altın dişi ortaya çıktı. İçeri giren Philip, eşinin şüphelerini doğruladı. "Bu o," dedi. "Angus balayında sanıyordum."

Bu sohbeti duyan sekreter Cyril'in neden yanında olduğunu anlattı. Bunu kısa bir konuşma ve konuşmayı da kardinale açılan telefon takip etti. Seçenekler değerlendirildi ve bir karara varıldı: Cyril, Contini'lerin köpeklere son derece alışkın arkadaşları tarafından bakılacaktı. Angus ile Domenica Jamaika'dan dönünce Cyril onlara geri verilecekti; şimdilik onları rahatsız etmeye gerek yoktu.

Cyril kendisinden bahsedildiğini hissettiği için sohbeti elinden geldiğince yakından takip ediyordu; başını bir tenis hakemi gibi bir sağa bir sola çeviriyordu. Kısa bir süre sonra şarküterinin minibüsüne konulup Roger Collins ile eşi Judith McClure'a teslim edilmek üzere Ravelston'a doğru yola çıktı. Cyril yeni ortamını hızla keşfettikten sonra Roger ile Judith'in ortak kullandığı çalışma odasındaki kilimin üstüne uyumak için yattı. Kitap yazmak için olduğu kadar köpeklerin rahat rahat oturabilmesi için de idealdi ve günün geri kalanını Roger yeni kitabı üzerinde çalışıp, Judith İskoçya Çin eğitim ortaklığı hakkında bir rapor hazırlarken hoş bir uyuşuklukla geçirdi. Cyril göz ucuyla ikisini de izliyordu. Yorgun, ama tıka basa doymuştu; tabii ki bahçede kovalayabileceği ufak canlılar vardı, ama kendini bu kadar rahat ve güvende hissederken neden

BELONGS TO KAKTUS TEAM

uğraşacaktı ki? Bir sebep göremiyordu. Köpek bile olsa belki de daha sakin bir dünyada yaşamanın vakti gelmişti. Neden insanlar yakala dediğinde yakalaması gerekiyordu ki? Bunlar aşılıyordu. Yakalaymış. Hah! *Pourquoi*?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

47. Soğuk Duşlar ve Diğer Gerici Meşgaleler

Cyril'in başına neler geldiğine dair haberler annesi Valvona & Crolla'ya gidip döndüğünde Bertie'ye de ulaşmıştı.

"Çok yerinde bir çözüm," dedi Irene. "Orada çok mutlu olacak... biz de burada mutlu olacağız." Köpeğe kısa süreliğine de olsa bakmayı dört gözle bekleyen Bertie için bu hiç de uygun değildi, ama öğretmeninin okulun kısa süre sonra bir yaz kermesi düzenleyeceği haberiyle ilgisi dağılmıştı. Bu haber heyecanlı bir sohbetin açılmasına sebep olmuştu, fakat herkesin bir tezgâh açmasına yetecek kadar yer olmadığı bilgisiyle sohbet kısa kesilmişti.

"Herkes tezgâh açamayacak," dedi Bayan Maclaren Hope. "Bu hayatta hepimizin bir tezgâhı olamıyor, yoksa başka şeylere yer kalmaz, değil mi?"

Bir kısıtlamanın söz konusu olduğunu anlayan sınıf sessizleşti.

"Kısacası," diye devam etti öğretmenleri, "her sınıf için üç tezgâh açılacak. Diğerleri de satışa çıkarılan şeylere bakarak keyifli zaman geçirebilir."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Olive hemen elini kaldırdı. “Ben tezgâh açmak istiyorum Bayan Maclaren Hope. Pansy’yle bir tezgâhımız olabilir.”

Olive bu teklifi verirken, karşı çıkmaları için meydan okurcasına diğerlerine baktı.

Tofu da elini kaldırdı. “Hiç adil değil,” diye karşı çıktı. “Neden onun tezgâhı oluyor Bayan Maclaren Hope? Tezgâhı hak edecek ne yaptı ki?”

Olive, Tofu’ya tam bir nefretle bakıyordu. “Sen de önce söyleseydin,” dedi. “Önce söylersen senin de olur, o yüzden sus Tofu.”

“Yapmayın,” dedi Bayan Maclaren Hope. “Birbirimizle böyle konuşmamalıyız çocuklar. Başkasına susmasını söylememeliyiz.”

“Evet,” dedi Tofu. “Söyledikleri hoşuna gitmiyor diye başkalarına susmalarını söylemekten vazgeçmeli.” Duraksadı. “Ya da başkalarının şarkı söylemesi hoşuna gitmiyor diye. Ne duydum biliyor musunuz Bayan Maclaren Hope? Siz o İskoç şarkılarını söylerken ne duydum biliyor musunuz? Olive’in sizin için keşke sussa dediğini duydum. Öyle dedi Bayan Maclaren Hope. Atmıyorum. Gerçekten.”

Öğretmen bakışlarını suçlu gibi kaçıran Olive’e baktı. “Bu konulara girmemize gerek yok Tofu. Olive’in böyle bir şey demediğine eminim. Ayrıca tezgâhlar konusunda da bir kura çekeceğiz. Herkes bir kâğıda adını yazacak, şapkadan üç kağıt çekeceğim ve bunlar tezgâh kuracak şanslı kişiler olacak. Herkes bir arkadaşından yardım isteyebilecek.”

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kura şaşırtıcı sonuçlara gebeydi. İlk çekilen ad Olive'indi. Bu hem onun, hem de Pansy'nin sırıtmasına sebep olmuştu, ardından heyecanla yumruğunu kaldıran Tofu'nun adı okundu, son olarak da Bertie'nin.

"Çok eğleneceğiz," dedi Bayan Maclaren Hope. "Buna eminim. Çok eğlenceli olacak."

Kermes haberi cuma günü verilmişti. Bertie annesine haberi o akşam vermek niyetindeydi, ama ertesi sabaha kadar fırsat bulamadı. Yavrukurtlar cuma akşamı buluşuyordu ve uyumlu bir havaya ihtiyaç duyduğu bir anda böyle tartışmalı bir konuyu dile getirmekten çekiniyordu. Bertie annesinin yavrukurtlar konusunda fikrini bir anda değiştirmesinden korkuyordu, Irene buna zorla tahammül ettiği için bir anda yasak koyması da mümkündü. Irene'e göre izcilik, askerî ve ataerkil değerler aşılamak için tasarlanmış bir paramiliter organizasyondu, pusula ve çakı gibi şeylere gösterilen ilgi de cabasıydı. Yavrukurtların kurucusu Baden–Powell'ı kesinlikle tasvip etmiyordu: Militarizm taraftarı, gerici, tıpkı iddiaya göre Sokrates'in yanlış fikirler aşılayarak Atina gençliğini yozlaştırması gibi gençleri yozlaştıran birisiydi. "Baldıran otunu kendi ellerimle verebilirdim," demişti bir keresinde Stuart'a. "Baden–Powell'a koca bir yudum baldıran otu verebilirdim. Sefil adam!"

"Çok uzun zaman önceymiş," demişti Stuart. "Dönemin çocuklarından biriymiş... hepimiz gibi. Doğru şeyi yaptığını düşünüyormuş." Ne çok insan doğru şeyi yaptığını düşünüyor dedi kendi kendine;

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

hatta birinin çıkıp başka türlü düşünmesi çok zordu. Kimse sabah yataktan kalkıp aynaya bakarken, bugün kötücül olayım diyor muydu?

"Saçma," diye çıkıştı Irene. "Baden–Powell gericinin tekiymiş."

Stuart yere baktı. "Öyle diyorsan öyle olsun," dedi.

"Öyle diyorum. Öyleymiş." Duraksadı. "John Buchan da öyle."

Stuart başını kaldırdı. *Otuz Dokuz Basamak* ve *Sick Heart River*'ı seviyordu, ama bunu itiraf etmemeliydi belki de... en azından karısına.

"John Buchan'ın nesi varmış?" diye sordu sakin bir sesle.

"Her şeyi sorunlu," dedi Irene. "Her şeyi."

Stuart kaşlarını çattı. "Buchan okudun mu? Senin hoşuna gideceğini düşünmüyorum ama..."

"Tabii ki okumadım," dedi Irene. "Önemli olan o değil. Çalışmalarına dair yapılan eleştirileri okudum ve bu da bana yeter. Buchan konusunda Gertrude Himmelfarb'a katılıyorum."

"Gertrude Himmelfarb mı? Ama o..."

Irene sözünü kesti. "Bazı önyargıları olduğunu itiraf ediyorum. Victoria dönemi değerlerine inanıyor, ama o konudan ne kadar az bahsetsek o kadar iyi. John Buchan konusunda, tüm o temiz ve dürüst hayat konularında haklı: Soğuk duşlar, erken kalkmalar filan. Utanç verici şeyler."

Stuart düşünceliydi. Kendisi de soğuk duş alıyordu, çünkü ondan önce duşa giren Irene duşta uzun süre

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kalıp tüm sıcak suyu bitiriyordu. Soğuk duştan sonra kendisini yenilenmiş hissediyordu ve bunun kötü bir şey olduğunu düşünmüyordu. Belki daha fazla insan soğuk duş yapsa daha verimli ve enerjik olur, tembellik yapmaya meyletmezlerdi. Ama bunlar gerici düşünceler ve eşimin sahip olmamı istediği ilerici düşüncelere uygun değiller diye düşündü.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

48. Fondan Şeker Dolu

Bertie en sonunda okuldaki kermes haberini annesine cumartesi günü Dundas Caddesi'nden geçip psikoterapi seansına giderlerken verdi. Irene, Bertie'nin mavi bir denizci giysisi giymiş küçük kardeşi Ulysses'in kayış ve tokalarla tutturulan karışık bir sistemle içinde yatırıldığı bebek arabasını itiyordu. Bertie kardeşinin neden denizci giysisi giydiğini anlamıyordu ve annesinin üniformaları sevmediğini söylediğini ona hatırlatmıştı. "Denizci giysisiaskerî üniforma değil," diye karşılık vermişti Irene. "Sivil giysi bu ve arada önemli bir fark var. Ulysses küçük kıyafetiyle ticaret filosunda yer alıyor."

"Öyleyse üstünde neden *HMS Jolly* yazıyor?" diye sordu Bertie. "Bak, ön cepte yazıyor. HMS majestelerinin gemisi anlamına geliyor, yani bu da kraliyet donanmasına ait olduğunu gösterir. Eğer Ulysses ticaret filosunda olsaydı üstünde MV yazardı anne."

"Kelimelere bu kadar takılma Bertie," diye mırıldandı Irene. "İnsanların tişörtlerinde bugünlerde her türlü şey yazıyor. O yazılanlar konusunda ciddi değiller."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"İnsanlar tişörtlerine yalan mı yazıyor yani?" diye sordu Bertie.

Irene güldü. "Pek yalan sayılmaz Bertie. Sadece saçma sapan şeyler. Kimse tişörtlerde ne yazdığını umursamıyor. Postmodernizm işte Bertie. Annen bunları sana daha sonra açıklayacak. Şimdi değil."

Ama denizci giysilerinden daha önemli konular vardı. "Okulda çok heyecan verici bir şey olacak, anne," dedi Great King Sokağı'nda karşıdan karşıya geçmeden önce. Bertie böyle konuları annesi karşıdan karşı geçmek üzere dikkatini yola vermiş ve tartışmak için pek hevesli değilken konuşmanın iyi bir taktik olduğunu keşfetmişti.

"Ah evet Bertie," dedi Irene araba olup olmadığını görmek için yola bakarken. "Dikkatli ol Bertie. Şu sürücü düşüncesizce bir şeyler yapacakmış gibi görünüyor. Tabii ki erkek sürücü."

Bertie ısrarcıydı. "Bir kermes," dedi çabucak. "Okulda kermes olacak anne."

Irene kaşlarını çattı. "Hadi gel Bertie. Yolun ortasında böyle duramayız."

"Ben de bir tezgâh açacağım," diye devam etti Bertie. "Ranald'dan bana yardım etmesini isteyeceğim. Bir sürü şey satabiliriz."

Irene çekimserdi. "Bakarız," dedi.

"Biraz fondan yapar mısın acaba diye düşündüm," diye devam etti Bertie. Fondanın okul kermesinde kolayca satılacağını düşünüyordu. Eğer her birinden on peni alsalar on tane konmuş bir paketten bir sterlin

BELONGS TO KAKTUS TEAM

kazanırlardı ve on paket satsalar kendisi beş, Ranald beş sterlin kazanırdı. Bu çok para diye düşündü Bertie. Gerçi Ranald için muhtemelen değildi, çünkü arkadaşı babasının çalışma odasındaki kasada çok parası olduğunu söylemişti. Ranald Braveheart Macpherson kasanın şifresini öğrendiği için paraları Bertie'ye de göstermeyi önermişti. "İçinde çuvalla para var," demişti Bertie'ye bir gün. "Görmen lazım Bertie. Çuvalla para."

Karşıya geçmişlerdi. "Fondan şeker dolu Bertie," dedi Irene. "Ara sıra bir tane yenebilir belki, ama çok şeker tüketirsen ne olur biliyor musun?"

"Biz yemeyeceğiz ki anne," dedi Bertie hemen. "Başkalarına satacağız. Onlar yiyecek."

"Peki onların dişleri?" diye sordu Irene. "Onların dişlerine ne olacak? Başka insanların dişlerinde çürük olsun ister miyiz?" Bir cevap bekledi, ama yanıt alamadı. "Belki de havuç adam yapmalıyız. Hani havuçtan yaptığımız o ufak figürleri hatırlıyor musun? Gözlerinin yerine karanfil koymuştuk, ağızlarına da kırmızıbiber yerleştirmiştik. İnsanlar buna bayılır."

Bertie karşılık vermedi. Kimse havuç adam almazdı... en azından aklı başında olan kimse almazdı. Bertie'ye kendi tezgâhında çalıntı eşya satmayı planladığını söyleyen Tofu'nun vereceği tepkiyi tahmin edebiliyordu. Tofu, "Çok para kazanacağım," demişti. "Ne satar biliyorum."

Dr. Sinclair'in muayenehanesine geldiler. Merdivenlerden çıkaramadıkları için bebek arabası aşağıdaki

BELONGS TO KAKTUS TEAM

antrede kaldı, Irene de Ulysses'i kucağına aldı. Bu yüzden feryat eden Ulysess annesiyle boğuşmaya başlayıp en sonunda kustu.

"Onu kucağına aldığında hep kusuyor anne," dedi Bertie. "Doğru tarafını mı tutuyorsun?"

"Tabii ki Bertie," dedi Irene. "Minik midesi biraz hassas o kadar."

"Ama ben kucağıma aldığımda kusmuyor," dedi Bertie. "Sadece sende kusuyor."

Ulysses'in yüzünü ufak bir bezle silerken daha büyük bir öfkeyle karşılaşan Irene, "Saçmalama," dedi. "Ayrıca Dr. Sinclair'i bekletmemeliyiz. Bir sürü hastası var Bertie. Bir tek sen yoksun."

Bertie bundan pek emin değildi. Psikoterapistin bekleme odasında kimseyi görmemişti ve başkası olduğunu sanmıyordu.

Yukarı çıkmaya başladılar. Bertie Ulysses'e dokunmak için elini uzatınca bebek anında ağlamayı bıraktı ve kardeşine gülümsedi.

"İşte," dedi Irene. "Minik midesi kendisine geliyor."

Zili çaldılar, Dr. Sinclair birkaç saniye sonra onları bekleme odasına aldı. "Bertie," dedi. "Hoş geldin. Minik kardeşin de gelmiş. Ne de çabuk büyüyor. Görebildiğim kadarıyla denize bile çıkmaya başlamış." Duraksadı. "Yakışıklı bir oğlan, değil mi?"

"Evet," dedi Bertie. "Tıpkı Dr. Fairbairn gibi görünüyor. Kulaklarına baksanıza. Tıpkı Dr. Fairbairn'inkiler gibi."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Dr. Fairbairn Bertie'nin apar topar Aberdeen'e giden bir önceki psikoterapistiydi. Irene'in ondan çok hoşlandığını Bertie biliyordu, o gidince Irene çok üzülmüştü. Hem de çok.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

49. Tekrar Kurt Adam

Bertie'nin psikoterapi seansı alışıldığı şekilde ilerledi. Bir saatlik seansın ilk kırk beş dakikasında Irene Dr. Sinclair'le odaya kapandı, bu sırada Bertie bekleme odasında tek başına oturdu. İçerideki sohbetin öznesi olduğunu tahmin etmesine rağmen bu psikoterapistiyle rüyaları hakkında konuşacağı zamanı hayli kısalttığı için halinden memnundu. Bertie'ye göre Dr. Sinclair, gerçekten klinik vaka olduğunu düşündüğü Dr. Fairbairn'den fazlasıyla iyiydi. Dr. Fairbairn'in İskoçya'da tehlikeli rahatsızlıkları olan insanların götürüldüğü Carstairs'e götürülmesinin an meselesi olduğuna inanıyordu; şimdilik Aberdeen'de firardaydı, fakat bunun çok uzun sürmeyeceğine emindi.

Dr. Sinclair daha yumuşakbaşlıydı, fakat kurtlar konusunda uzun uzun konuşmaktan da kendini alamıyordu. Ancak Bertie bunun psikoterapistlerin uzun zamandan beri görülen takıntılarından biri olduğunu biliyordu, çünkü annesinin kitaplığında Dr. Freud'un tedavi ettiği Kurt Adam'la ilgili bir kitaba rastlamıştı Her şeyin kaynağının bu olduğuna karar vermişti:

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bir psikoterapist kurtlardan bahsetmeye başlamış ve kısa süre içinde hepsi aynı şeyi konuşur olmuştu. Çok tuhaftı ve yapılabilecek tek şey onların gönlünü hoş tutmaktı. Bu yüzden Bertie ağaçta oturan kurtlarla ilgili bir rüya uydurmuştu ve bu rüya Bertie konuşurken bol bol not alan Dr. Sinclair'i çok mutlu etmişti.

Ulysses Irene'le içeride olduğu için Bertie bekleme odasında yalnızdı. Bu işine geliyordu; kardeşini seviyordu, ama uzun süre ona bakmaktan hoşlanmıyordu, ayrıca Ulysses'in dergileri yemek gibi bir alışkanlığı vardı. Bekleme odasında Bertie'nin yanındayken *Good Housekeeping*'in bir kısmını tamamen yemiş, merdivenlerden aşağı inerken de bunu Irene'in üstüne kusmuştu. Bertie'nin tek başına kalması ve araya giren kimse olmadan *Scottish Field*'ın son bölümüne kendini kaptırabilmesi çok daha iyiydi.

Bertie birkaç sebepten *Scottish Field*'ı seviyordu. En temel sebebi annesinin hoşlanmamasıydı. "Kendilerini kırsala kaptıranlar için iyi hoş tabii," demişti. "O köpekleri ve Aga'ları filan olan tipler. Ama biz öyle değiliz Bertie."

Bertie kaşlarını çatmıştı. "Ama ben köpekleri seviyorum anne. Hem o insanların nesi varmış?"

Irene gülümsedi. "Anlatması zor Bertie... Görüşleri daha muhafazakâr oluyor diyebiliriz."

"Yani bir şeylerin olduğu gibi kalmasını mı istiyorlar?"

"Kesinlikle Bertie. Bir şeylerin olduğu gibi kalmasını istiyorlar. Muhafazakârlar böyle insanlar."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bertie düşünüyordu. "Bizse her şeyin değişmesini mi istiyoruz?"

Irene gülümsedi. "Öyle de diyebilirsin."

"Eğer her şey değişirse psikoterapiye gitmeme gerek kalmaz, değil mi? Ya da yogaya?"

"Öyle demek istemedim Bertie," dedi Irene. "Her neyse, şu an bunları konuşacak vaktimiz yok. Başka zaman bakarız."

Scottish Field'ın en yeni sayısını açan Bertie derginin sayfalarını dikkatle inceliyordu. En sevdiği kısım sondaki sosyal bölümdü. Burada İskoçya'da düzenlenen çeşitli organizasyonların fotoğrafları yer alıyordu: Vakıf geceleri, at gösterileri, büyük otellerdeki partiler. İskoç Milli Portre Galerisi için yapılan bir bağış gecesinde bir grup insanla konuşan Roddy Martine, Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen misafirlere viski tattıran Charlie Maclean... Herkes sarhoş değilse bile mutlu görünüyordu, güzel vakit geçiriyorlarmış gibiydi. Muhtemelen bu insanların hepsi muhafazakârdı. Herhangi bir şeyin değişmesini istiyor gibi görünmüyorlar diye düşündü Bertie.

Dergiyi tam aldığı yere koyacakken ilk bakışta gözünden kaçan bir makale dikkatini çekti. İskoçya'dan İzlanda'ya tek başına yelken açmayı planlayan on dört yaşındaki bir oğlanla ilgiliydi. Bertie fotoğraflara baktı. On iki yaşından büyük görünmeyen bir oğlan altı metreden uzun olmayan bir kotranın güvertesinde duruyordu. Yelkenler rüzgârla doluydu ve oğlanın saçları dağılmıştı. Bir eliyle teknenin yekesine tutunmuştu, diğer elini sallıyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bertie metni yüksek sesle okurken işaret parmağıyla satırı takip etti. "Angus McLetchie (14) İskoçya ile İzlanda arasında tek başına yelken açacak en genç denizci olmayı planlıyor. Edinburgh'daki George Watson's Koleji'nin cesur öğrencilerinden olan Angus beş yaşından beri yelkencilikle uğraşıyor ve bu yolculuğun teknik zorluklarına..."

Angus McLetchie'nin bu sefer daha yakın plandan bir başka fotoğrafı vardı. "Angus'un annesi Angela McLetchie (39), 'Bu seyahat yüzünden endişeli değiliz, ' açıklamasında bulunurken, babası Hugh McLetchie (42), 'Oğlanlar mantıklı önlemler aldıkları sürece istediklerini yapabilirler. Angus da çok mantıklı bir çocuktur, ' dedi."

Beş diye düşündü Bertie. Beş. Beş yaşından beri yelkenle ilgileniyor. Pencereden dışarı baktı. Hayatım böyle geçip gidiyor dedi kendine. Angus benim yaşımdayken bir yıldır yelkenle açılıyordu. Belki çoktan Skye veya İrlanda'ya yelken açmıştır. Yakında benim için çok geç olacak ve bunların hiçbirini yapmamış olacağım.

Dergiyi bırakıp derin düşüncelere daldı. Okul kermesi biraz para kazanması için büyük bir fırsattı ve biraz para kazanabilirse bir yerlere gidebilirdi. Glasgow'a veya Angus McLetchie'nin teknesini bağladığı Dunstaffnage'e bir bilet alabilirdi. Onunla tanışıp teknesinde mürettebat olarak kendisine yer olup olmadığını sorardı. O yelkenleri toplarken veya aşağıdaki mutfakta sosis pişirirken yekeyi tutabilirdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ya da Bertie sosis pişirirken Angus dümene geçerdi, çünkü İzlanda'ya yolu o biliyordu.

Dr. Sinclair'le konuşma vakti geldiğinde on dört yaşındaki bir çocuğun tek başına İzlanda'ya yelken açacağını okuduğunu söyledi. Dr. Sinclair Bertie'ye şüpheyle baktı. "Öyle mi Bertie?" dedi. "Tek başına mı?"

"Evet," dedi Bertie.

"Peki, sen de böyle bir şey yapmak ister miydin?"

Bertie başıyla onayladı.

Dr. Sinclair defterine not aldı. *Kaçma fantezileri* yazdı. *Ama neden İzlanda?*

BELONGS TO KAKTUS TEAM

50. Mali Sorumluluk Sahibi Oğul

Dr. Sinclair'le terapi seansından çıktıklarından beri Bertie'nin anlamadığı bir sebeple annesi iyi bir ruh halindeydi. Bertie annesinin mutlu olmasını, en azından genellikle olduğundan daha az endişeli olmasını tercih ediyordu. Ona göre annesi aslında üstüne vazife olmayan konularda fazla endişeleniyordu ve Melanie Klein ile Melanie Klein'ın sorun edeceği şeyleri düşünmeyi bırakabilse daha mutlu olacaktı. Ona göre annesi nedense dünyaya öfkeliydi, dünyanın olduğundan radikal bir şekilde farklı olmasını istiyordu. İnsanın kendisinden farklı düşünen, hatta kesinlikle karşı çıktığı görüşleri benimseyen çok sayıda kişi olduğunu kabul etmesi onu daha mutlu etmez miydi?

Bertie köpekler konusunda da benzer bir sonuca varmıştı. Cyril'i gözlemleyerek köpeklerin yakınmaktansa kabul ederek daha huzurlu olabileceği belli konular olduğuna karar vermişti. Örneğin sopalar meselesi: Çoğu köpek sopaların dünyada yanlış bir yerde olduğuna inanıyor gibi görünüyor ve bu sopaları ağızlarına alıp başka yere götürmekten kendilerini

alamıyorlardı. Daha da ilginci, birisi bir sopa fırlatırsa köpek genellikle peşinden koşup sopayı yakalıyor ve daha önce durduğu yere geri götürüyordu. Bu aslında teoriyi çürütüyordu... tabii köpeğin sopayı yeni ortamında bırakmaktan memnun olmadığı ve başka bir yere koymak istediği, bu başka bir yerin de sopanın ilk başta bulunduğu yer olduğu düşüncesi benimsenmediği takdirde.

Daha da önemlisi köpeklerin kedilerin varlığını kabullenmesi ve onları rahat bırakması gerektiğiydi. Ancak çok az köpek –hatta hiç diye düşündü Bertie– karşılaştıkları kedilere dair felsefi ve kabulleniş içeren bir tutum takınmıyordu. Kedileri kovalamak yerine onları umursamamak çok daha iyi olabilir diye düşünüyordu Bertie. Tıpkı bir kedinin tasması olduğunu bildiği bir köpeği umursamaması gibi. Buna karşın köpekler çok daha verimli işlerle uğraşabilecekken kediye ulaşmak için nefes nefese kalıyor, bu süreçte çok fazla enerji harcıyorlardı.

Peki daha verimli işler neydi? Bertie köpeklerin yapabileceği şeyleri düşünüp hiçbir sonuç elde edemedi. Belki annesinin de durumu aynıydı. Belki Irene'in Ulysses'e bakmak ve Bertie'ye ne yapması gerektiğini söylemek dışında kendisini oyalayabileceği çok az şey vardı. Bertie, Ulysses'e bakmanın kolay olmadığını düşünüyordu, çünkü sürekli kusuyordu ve bu da çok fazla temizlik yapılmasını zorunlu kılıyordu.

"Annenin üzerine o kadar fazla kusmamaya çalış," demişti bir gün küçük kardeşine. "Zor olduğunu bili-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yorum, ama genellikle söylediklerinde ciddi değildir. Onu duyamıyormuşsun gibi davran."

Ulysses sevgi dolu gözlerle Bertie'ye baktı. Ağabeyini çok seviyordu; o kadar seviyordu ki gözünde ağabeyi mükemmeldi.

"Beni anlamıyorsun, değil mi?" diye devam etti Bertie bebeğin çenesini okşayarak. "Henüz İngilizce bilmiyorsun sanırım."

Ulysses kıkırdadı ve hemen ardından geğirdi. Bertie'nin gömleğindeki düğmelerden birine uzandı, ama Bertie minik elini hafifçe itti.

"O kadar fazla kusmamaya çalış," diye fısıldadı Bertie. "Annene nazik davranmaya çalış. Bir gün sen de on sekiz yaşında olacaksın. Bunu unutma."

Mutlu görünen Irene'le psikoterapiden dönerlerken Bertie okuldaki kermes konusunu tekrar açmaya karar verdi. Bu sefer Irene Bertie'nin katılmasına izin verecekmiş gibi görünüyordu. "Peki kazandığın parayla ne yapacaksın?" diye sordu. "Sağlıksız şekerlere para vermeni istemem."

"Tabii ki," dedi çikolata almayı uman Bertie. "Biriktireceğim anne, söz veriyorum."

Irene sevecen bir şekilde gülümsedi. "Annesinin mali sorumluluk sahibi oğlu!"

Bertie bunun ne gibi bir anlamı olduğunu bilmiyordu, ama radyoda haberleri dinlerken hükümetin elinde var olandan daha fazla para harcamasıyla ilgili bir sorun yaşadığını duymuştu. Bu tür konulara ilgi gösteren babası böyle söylemişti ve kötü bir şeyler olacağı

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

içine doğmuş gibi başını iki yana sallamıştı. "Gelecek nesiller bunun acısını çekecek," demişti Stuart. "Sorun bu."

Bertie Ulysses'e bakmıştı. Ona göre gelecek Ulysses'ti ve bu da Ulysses'in çok ağır bir yükü omuzlamak zorunda kalacağı anlamına geliyordu. Küçük kardeşinin bütün bunlarla nasıl başa çıkacağını bilmiyordu ve ne kadar büyük bir borcu olduğunu fark ettiğinde her şeyin üstüne kusmasından korkuyordu. Ama bu mesele hakkında zamanı geldiğinde endişelenirdi, şimdi değil.

Şimdi milli borçtan daha önemli bir sorun vardı ve bu kermeste kuracağı tezgâhta ne satacağı meselesiydi. Cumartesi günü yapılacak olan kermesten önceki cuma günü bu konu açıldığında Irene havuç adam yapma önerisini tekrar dile getirdi ve Bertie'ye bu amaçla aldığı havuçları gösterdi. Bertie köşeye sıkıştığını fark etmişti. Kermese katılmaya çok hevesliydi, ancak birilerinin böyle havuç adamlar alacağı konusunda derin şüpheleri vardı.

"Tabii alırlar," dedi coşkuyla Irene. "Sen beni dinle. Havuç adamların pankek gibi kapış kapış gidecek."

"Peki o zaman pankek satamaz mıyız anne?" diye sordu Bertie.

"Olmaz Bertie, *carissimo*," dedi Irene. "Şeker zehirdir."

"Ama bir sürü insanın tatlı şeyler yediğini görüyorum," diye karşı çıktı. "Ve ölmüyorlar. Eğer zehir olsaydı hepsi ölürdü."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Irene gülümsedi. "Annen öyle bir zehirden bahsetmiyor," dedi. "Daha zayıf zehirler var, insana iyi gelmeyen, hatta aslında zehirleyen ve siyanür veya güzelavrat otu gibi olmayan şeyler. *Capisci*?"*

Bertie iç geçirdi. Tartışmanın yararı yoktu. Ya havuç adam götürecekti ya da hiçbir şey götürmeyecekti. Tezgâhı paylaştığı Ranald'ın dediğine göre annesinin yapmayı düşündüğü fondanlarda "bol bol yağlı süt" vardı. Belki fazlaca yaptıysa Bertie de birazını satabilirdi, eğer satamazsa kazançlarını aralarında bölüşme ihtimalleri olabilirdi.

"Çok para kazanacağım Bertie," demişti Ranald. "Hem de tamamı vergiden muaf olacak!"

* İt.- Anladın mı?

BELONGS TO KAKTUS TEAM

51. Cüzzamlı Küçük Havuçlar Gibi

Bertie o cumartesi günü okula giderken kaygılıydı. Annesi ve Ulysses'le 23 numaralı otobüse bindi, kardeşi denizci giysisi giyiyordu ve giysinin tasarımcısına göre hafifçe yatık durması gereken şapkası kaşının üstüne kadar indiği için görüş alanını neredeyse sıfıra indirmişti. Ayrıca Bertie'nin daha da kötü hale gelmemesini umduğu bir koku vardı; annesinin okulda Ulysses'in altını değiştirmesine yardımcı olmaktan daha utanç verici bir şey hayal edemiyordu, fakat kardeşinin katkılarından bağımsız olarak gün zaten utanç verici bir hal almaktaydı. İlk başta kendi giysisi: Diğer oğlanların kot pantolon giyeceğini biliyordu, fakat üstünde annesinin giymesi için tutturduğu çilek renkli tulum vardı. Özellikle Tofu'nun giyeceğine kesin gözüyle baktığı dört fermuarlı siyah bir kot pantolonu vardı ve emin olduğu bir şey daha varsa o da Tofu'nun Bertie'nin giysisi hakkında yorum yapacağıydı.

Bertie'nin utanç kaynağı giysinin içine girmesine yardımcı olurken, "Bu daha bu epeyce giyilir," demişti

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Irene. "Çok iyi bir tulum almışım. Neredeyse iki senedir kullanıyorsun. İsraf kötü bir şey."

"Artık küçük geliyor," demişti Bertie. "Belki de artık atma zamanı gelmiştir. Ya da çok giysisi olmayan bir çocuğa veririz. Hoşuna gideceğine eminim." Aslında hiç emin değildi, hatta İskoçya'da veya başka herhangi bir yerde bu giysiyi aldığı için teşekkür edecek herhangi bir insan olmadığına inanıyordu.

"Çok cömertsin Bertie," dedi Irene. "Ama merak etme, biraz genişlettim mi daha uzun süre giyersin. Sonra da Ulysses için saklarız."

Bertie küçük kardeşine baktı. Anlayış dolu bir bakıştı, Dante'nin yolculuğunda karşılaştığı ümidini yitirmiş mahpus ruhların bakışları gibi.

"Evet," diye devam etti Irene. "Ulysses'in senin giysilerini kullanması çok iyi olur. Zamanı gelince oyuncaklarını da devralır."

"Sorun değil," diye mırıldandı Bertie. Duraksadı. "Peki bu tulumu şimdi onun üstüne oturacak şekilde küçültsen hoş olmaz mı? Bacaklarını kısaltsan giymeye başlayabilir. Bence hoşuna gider."

Irene güldü. "Ulysses'in şu anda ne giydiğini umursayacağını sanmıyorum," dedi. "En azından bu aşamada. Henüz çok küçük Bertie. Gerçekten fark etmiyor."

Bertie bunun doğru olduğunu biliyordu. Anlayabildiği kadarıyla Ulysses'in neler olduğuna dair hiçbir fikri yoktu. Daha geçen gün İskoçya haritası göstermiş ve nerede olduklarını söylemişti, ama Ulysses'in

BELONGS TO KAKTUS TEAM

tek yaptığı şey haritayı yemeye çalışmak olmuştu. Eğer hangi ülkede olduğunu bile bilmiyorsan, daha başka neleri bilmiyor olabilirsin diye düşünmüştü Bertie.

Ama artık yola çıkmışlardı ve kermes çilesi önlerinde uzanıyordu. Tabii ki durum bambaşka olabilirdi. Bertie annesinin sevdiği o aptal havuç adamlar yerine istediği şeyi getirebilmiş olsaydı her şey harika olurdu. Bu havuç adamlardan yirmi dört tane yapmışlardı, Bertie'nin taşıdığı ve Irene'in folyoyla kapladığı tepside duruyorlardı. Nedense havuç adamlar çok çabuk yumuşamış ve ilk baştaki o sert şekillerini kaybetmişlerdi. Hatta bazılarının suratlarında göz yerine konan minik karanfillerle dudak yerine konan kırmızı biber parçaları da yer değiştirmişti. Biçimleri bozulmuş cüzzamlı küçük havuçlar gibi tepsiden folyo tavana bakıyorlardı... tabii hâlâ karanfilleri yerindeyse.

Otobüs İskoçya Kraliyet Akademisi'nin oradan dönüp Mound'dan yukarı çıkmaya başlayınca Bertie Princes Caddesi'ne, dalgalanan bayraklara, üstünde Edinburgh Kalesi'nin sembolü bulunan beyaz bayraklara, kaldırımda yürüyen insanlara, dünyasının dışında sürüp giden normal hayata baktı. Sokakta güneşin keyfini çıkaran, yanından gelip geçene şapkasını çıkaran, hiçbir derdi olmadan yürüyen, havuç adamların yenilmek için yapıldığının farkında bile olmayan bir havuç adam olduğunu hayal etti...

Okula vardılar. Kalabalık çoktan toplanmıştı ve jonglörlük yeteneğiyle tanınan daha büyük öğrenciler-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

den biri el çabukluğunu hayranlıkla izleyen bir grup anne babayı eğlendiriyordu. Okulun girişine küçük bir masa kurulmuştu, okulun büyüklerinden on altı yaşında iki kız giriş için ücret topluyorlardı. Bertie ona sık sık dostça gülümseyen bu kızları tanıyordu, ama adlarını bilmiyordu.

"Bu küçük kardeşin mi Bertie?" diye sordu kızlardan biri. "Ne kadar tatlı değil mi? Kulaklarına baksana."

Bertie, Ulysses'in kulaklarının ne kadar Dr. Fairbairn'inkilere benzediğini söylemek üzereydi ki annesinin bakışları yüzünden sustu.

"Bu kadar çok insan olduğunu gördüğüme sevindim kızlar," dedi Irene. "Haydi Bertie, tezgâhın başına geçmen lazım. Galiba Ranald'ın annesini gördüm, Ranald gelmiş demek."

"Ne satacaksın Bertie?" diye sordu kızlardan biri. "Tepside kek mi var?"

Irene, "Havuç adam," diye yanıtladı Bertie adına. "Bertie bunları yapmak için çok emek harcadı."

"Havuç adam mı?" diye sordu kız. "Havuç adamlar ne işe yarıyor?"

"Onları yiyorsun şapşal," dedi öteki kız.

"Üstelik çok da lezzetliler," dedi Irene. "Hadi bakalım Bertie. Hoşça kalın kızlar."

Tezgâhların kurulduğu salona geçtiler. Etrafta dolanan, çocukların koyduğu şeylere bakan bir hayli insan vardı. Bertie tezgâhın kendine ait tarafına çoktan mallarını koymuş olan Ranald Braveheart Macpher-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

son'ı gördü: Dört tabak leziz görünümlü fondan vardı. O sırada birileri tatlılardan satın alıyordu. Ranald Bertie'ye heyecanla kazandığı parayı gösterdi. "Daha da çok gelecek," dedi Ranald. "Yirmi sterlinden fazla toplarım bence."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

52. Havuç Adamların Trajedisi

Kermes iyice kalabalıklaştığı sırada Irene Bertie'yi yalnız bırakıp ev bitkileriyle dolu bir tezgâha bakmaya gitti. Bertie o esnada tepsinin üstündeki folyoyu çıkararak Ranald'ın eleştiren bakışları altında havuç adamları gözler önüne sermekle meşguldü.

"Çok hoşlar," dedi Ranald biraz tereddüt ettikten sonra.

"Teşekkürler," dedi Bertie.

"Sence bunları kimse alır mı?" diye devam etti Ranald. Ses tonundan bu olasılığa dair ne düşündüğü belli oluyordu.

"Belli olmaz," dedi Bertie. "Burada sağlıklı beslenmek isteyen insanlar da olabilir. Belli olmaz."

Diğer tezgâhlarda ne olduğunu görmek için etrafına bakındı. Olive ile Pansy üstünde parlak renkli defterler olan tezgâhlarının ardında duruyordu. Sattıkları ürünlerin hayli ilgi çektiği ortadaydı, çünkü defterlere bakan en az beş altı kişi vardı. Onların hemen yanında Tofu büyük bir CD yığınının başında duruyordu. Onun da başı kalabalık gibiydi, fakat yine de Bertie'ye

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

zafer dolu gibi görünen bir tavırla el sallamaya vakit bulabilmişti.

Bertie'yi fark eden Olive kısa süre için tezgâhı Pansy'ye bırakıp yanına geldi.

"Eee Bertie," dedi. "Ne getirdin?" Tepsinin içindekilere bakıp Bertie'ye döndü. "Ah Bertie," dedi. "Bu çok üzücü. Hatta trajik, gerçekten trajik."

Bertie bakışlarını kaçırdı. "Beğenmiyorsan yemek zorunda değilsin."

"Yemeyeceğim zaten," dedi Olive. Gülümsedi. "Tofu ne yapıyor gördün mü?"

Bertie başını salladı.

Olive uzanıp kısık sesle konuşmaya başladı. "Korsan CD satıyor. Atmıyorum Bertie. Hatta Pansy'ye göre bazıları çalıntıymış. Defter almaya geldiklerinde öğretmenlerden birine söyleyeceğim. Gidip polisi aramalarını söyleyeceğim. Onun suçu. Tofu uzun zamandır kaşınıyordu."

Salon kısa süre içinde insanlarla dolmuştu. Çoğu çocuklarına eşlik eden anne babalardı. Çocuklar olabildiğince kısa sürede onların yanından ayrılıyordu: Tüm çocuklar anne babalarından utanıyordu. Aklı başında her çocuğa göre onlar çok kısa, çok uzun, çok rüküş, çok kılıksız, çok heyecanlı, çok umursamaz, çok göze batan, çok sönük, çok eski kafalı veya çok moderndi. Örneğin Olive anne babasıyla hiç konuşmuyor, hatta anne babası olmadığını iddia edecek kadar ileri gidiyordu. Ailesinin Braids'teki şık kır evine, "Braids'teki o yer" diyor, var olduğu kesin olan, hem

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dürüst hem de çok çalışıp para kazanan babası sorulduğunda, "Evet, öyle birisi var," karşılığı veriyordu. Annesinin tanınan birisi olduğu doğruydu, ama genellikle bunu bir iç çekiş ile "Başka konuda konuşalım," yorumu takip ediyordu.

Tofu ise Edinburghlu iki ünlü veganın oğluydu, babası yemişler hakkında bir kitap yazmıştı ve arabasını zeytinyağıyla çalışacak şekilde dönüştürmüştü, annesiyle ilgili esrar perdesi varlığını sürdürmeye devam ediyordu. Tofu annesinin Serengeti'de bir aslan tarafından yendiğini söylemişti, ama Olive kadının açlıktan öldüğünü iddia ediyordu. Bertie de dahil olmak üzere diğerleri hâlâ hayatta olduğunu düşünüyordu, Olive'in arkadaşı Pansy onu Tofu'yla birlikte Princes Caddesi'nde Tofu'ya iç çamaşır alırlarken gördüğünü söylemişti.

Bertie'nin arkadaşı Ranald Braveheart Macpherson hem annesi hem de babasıyla birlikte gelmişti. Diğer çocukların aksine onlardan utanıyormuş gibi görünmüyordu, ancak bu evlat edinilmiş olmasıyla açıklanabilirdi. Bu konuda Bertie'yle açık açık konuşmuş, Stockbridge'e doğru köprünün altından geçmeden hemen önce Leith Nehri kenarında bir sepetin içinde bulunduğunu söylemişti. "Sepetin su almamış olması büyük şans," demişti. "Eğer su alsaydı boğulurdum Bertie. Ama boğulmadım." Bu konuşma Bertie'nin eBay'de kendi reklamını yaparak mümkünse Glasgow'da evlat edinilip edinilemeyeceği konusunu açmıştı. Fakat bu plan işe yaramamış ve Bertie

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yine Irene'le baş başa kalmıştı. "Çok üzülme Bertie," demişti Ranald. "Annenle babanın tıpkı benimkiler gibi yakın zamanda ölmesi mümkün, o zaman sen de benim gibi evlat edinilirsin."

"Ama seninkiler öldü mü?" diye sordu Bertie. "Seni sepetle Leith Nehri'ne bıraktılar sanıyordum."

Ranald başını salladı. "Sepete koydular ve Aberdeen'e gidip öldüler," dedi. "Sanırım donmuşlar. Oralar çok soğuk ve bazen böyle şeyler olabiliyor."

Şimdi Bertie, Ranald Braveheart Macpherson'la tezgâhın başında duruyor ve insanların gelip havuç adamlardan almasını bekliyordu. Birkaç müşteri geldi, ama sadece Ranald'ın içinde üçer parça olan, tepesi kırmızı kurdeleli fondan paketleriyle ilgileniyorlardı. "Sunum çok önemli," dedi Ranald. "Bunu babam anlattı. Bu işleri iyi biliyor. Annem her şeyi satabileceğini söylüyor. Öyle dedi gerçekten, yalan söylemiyorum Bertie." Duraksadı. "O yüzden babamın o kadar çok parası var."

Ranald Bertie'nin havuç adamlarına baktı. "Bunları kimsenin isteyeceğini sanmıyorum Bertie. Belki de indirim yapmalısın. Yüzde yirmi beş indirim yazan bir kâğıt koyabilirsin. Ya da 'kapatıyoruz' yazarsın. İnsanlar kapanış indirimlerini severler. Bana da babam söyledi."

Bertie'nin ağzını bıçak açmıyordu. Kapatmak istemiyordu, Ranald veya korsan CD'leri hızla satılan Tofu kadar başarılı olmak istiyordu. Ama Ranald'ın haklı olduğunu da biliyordu. Piyasa piyasaydı: Bir şey

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

satmak istiyorsanız insanların talep edeceği bir şeyler sunmalıydınız. Kim havuç adam isterdi ki?

Yere bakıp tekrar kafasını kaldırdı. Gülümsemeye çalıştı, ama bunu başarmak çok zordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

53. Küçük Havuç İkarus

Sonra sıradışı bir şey oldu... genellikle sıradan sayılabilecek bir gelişmeydi, ama kökten bir değişim yarattı. Cyril'i evlerine alan Roger Collins ve Judith McClure bir köpekle birlikte geldiler. Cyril salona girdiği anda Bertie'nin orada olduğunu hissetti ve onun olduğu tezgâha gelinceye kadar tasmasını çekiştirdi. En sonunda kısa bir süre de olsa ona göz kulak olan oğlanın üstüne atladığında neredeyse havuç adamları yere döküyordu.

"Senin kim olduğunu anladım," dedi Roger. "Cyril bizi tanıştırmış oldu."

Bertie ziyaretçilerini kibarca selamladı, sonra da Ranald'la tanıştırdı.

"Cyril'i kanal kenarında yürüyüşe çıkarmıştık," diye açıkladı Judith. "Sonra dışarıda asılı kermes afişini gördük. İçeri girip bir şeyler alalım dedik."

Bertie onun Ranald'ın fondanlarına baktığını görünce hayal kırıklığına uğradı. Tabii ki onlardan alacaklardı. Ama Judith biraz daha bakınıp havuç adamların olduğu tepsiyi gördü.

"Havuç adamlar!" dedi heyecanla. "Çok ilginç Bertie. Satışlar nasıl gidiyor?"

Bertie başını tekrar yere eğdi. "Aslında hiç satamadım. İnsanların havuç adam istediğini sanmıyorum."

Roger kaşlarını çattı. "İnsanlar havuç adam istemiyor mu? Doğru mu duydum? Ne düşünüyorlar ki?"

Bertie karşılık vermedi.

"Tadına bakabilir miyim?" diye sordu Roger uzanırken. "Parasını vereceğim tabii ki."

Havuç adamı ağzına attı. Küçük kollar, şapka, havuç bacaklar ortadan kayboluverdi.

"Çok lezzetli," dedi Roger. "Bundan kim ister biliyor musun? Cyril."

Adını duyan Cyril kuyruğunu salladı. Tüm köpeklere has o daimi ve hiç tatmin edilmeyen açlık hissiyle önüne bir şeyler atılacağını hissediyordu.

"Al bakalım Cyril," dedi Roger havuç adamı Cyril'e doğru atarken. Uçmaya başlayan küçük bir havuçtan İkarus'u Cyril'in güvenilir ağzı havada yakaladı.

"Bak sen şu işe," dedi Roger Collins. "Hoşuna gitti. Bertie, elindeki tüm havuç adamları alalım bence. Judith'le ben biraz yeriz, gerisini de Cyril'e veririz. Yirmi sterlin yeter mi?"

Nutku tutulan Bertie başını salladı. Ranald'ın suratında oluşan şaşkınlık dolu bakışların farkındaydı. Yan tezgâhta öfke dolu bir ifadeyle ona bakan Olive'in de farkındaydı; hâlâ pek çok defterini satamamıştı.

Havuç adamlar seri bir hareketle bir naylon poşete kondu ve para el değiştirdi. Sonra Judith ile Roger iki oğlana veda edip çıktılar.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Gördün mü," dedi Bertie kısaca. Söylemesi gereken tek şey buydu. Gördün mü?

Yarım saat sonra tezgâhların toplanması ve satılmamış ürünlerin paketlenmesi gerekiyordu. Ranald'ın fondanları neredeyse tükenmişti, sadece iki poşet kalmıştı. Bunlardan birini Bertie'ye verdi, diğerini kendisine sakladı. Paralar sayıldı. Ranald on iki sterlin kazanmıştı, Bertie'de de Roger Collins'in verdiği gıcır yirmi sterlinlik banknot vardı.

Tofu kırk iki sterlin kazanmıştı, ama parayı elinde tutamadı. Tofu'nun korsan, hatta çalıntı mal sattığını Olive'den duyan öğretmenlerden biri olayı araştırmaya gelmişti. CD'leri inceleyip yirmi dakika boyunca Tofu'yu sorguladıktan sonra yasadışı ticaretten kazanılan tüm paraya el koymuş ve bunun bir vakfa verileceğini duyurmuştu.

Tofu çok kızmıştı ve Bertie'ye bütün bu olan bitenlerin adaletsizliğinden yakınıp durmuştu. Çok zor durumdaydı: Kazanacağını tahmin ettiği paranın on beş sterlinini çoktan üst sınıftaki bir oğlandan büyük bir uçak maketi alarak harcamıştı. Önceki gün uçağı almış ama hemen yere düşürüp kırmıştı. Artık parasını ödemesi gerekiyordu.

Bertie cebindeki yirmi sterlinlik banknota dokundu. Cömert bir oğlandı ve başka seçenek olmasa Tofu'ya o parayı verirdi... ama bir seçenek vardı.

"Bak ne diyeceğim Tofu," dedi kısık sesle. "Kot pantolonunu bana satsana. Sana yirmi sterlin ve üstüne çilek rengi tulumumu veririm."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Tofu burnunu kırıştırdı. "O tulum pembe."

"Hayır," dedi Bertie. "Çilek rengi. Ne dersin Tofu?"

Tofu kısa bir an düşündü. Evde başka kot pantolonu da vardı, ama Bertie'nin yoktu. Bertie'nin tulumunu, ancak eve gidene kadar giymesi gerekiyordu; sonra atabilirdi.

"Peki," dedi. "Gidip tuvalette üstümüzü değiştirebiliriz."

Onlar bunu yaparlarken Ranald Braveheart Macpherson da herhangi bir otorite sahibinin değiş tokuş mahalline gelip gelmediğini kontrol etmek için dışarıda kaldı. Kot pantolonu giyen Bertie kaygısız adımlarla dışarı çıktı. Bundan sonra ne olacağı önemli değildi. Annesi bu pantolonu elinden alıp otobüste pantolonsuz seyahat etmesine izin veremezdi. Eve gittiklerinde de en azından ara sıra giyebilmesi için onu ikna etmeye çalışacaktı. Ah, hayat çok güzeldi; eğer kot pantolonunuz varsa heyecan doluydu.

Okulun bahçesinde durup gökyüzüne baktı. Mavi, derin ve boştu. Yukarıda bir yerde büyük bir yay çizen, minicik bir gümüşi nokta halindeki bir uçak ardında incecik beyaz bir iz bırakıyordu. Güneş üstüne vurunca Bertie'ye de bir mesaj gönderdi. Özgürlük diyordu. Özgürlük.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

54. Kötü Emeller

Bruce, Albany Sokağı'ndaki yeni evinin mutfağında, telefonun önünde birini aramak üzere duruyordu. Jonathan ilk buluşmalarından sonra ayrılmak üzereyken Bruce'un getirdiği bir kâğıda telefon numarasını yazmıştı. Bu birkaç gün önce olmuştu, o günden beri birbirleriyle konuşmamışlardı. Gerçi Bruce pencereden dışarı bakarken onu görmüş, daha doğrusu gördüğünü sanmıştı. Jonathan'ın kafasını kaldırıp onu izlediğini görmesinden çekinerek pencereden geri çekilmişti. Birkaç saniye sonra tekrar pencere kenarına giderek aşağı bakmış ve kimseyi görememişti. Jonathan kendi dairesine gitmiş olmalıydı tabii, o daire birkaç adım ötedeydi, Bruce da o an telefonla o evi aramazsa akşamına kimlik ve hayat değiş tokuşunu gerçekleştirmek için oraya gidecekti.

Çok saçmaydı; saçmadan da öte... saçma sapandı. Başka birisinin kimliğini almak, o kişi insanın ikizi bile olsa amaçsız ve mantıksız bir şeydi. On yaşındaki bir çocuğun eğlenceli bulabileceği bir şeydi. Yine de yapmayı kabul etmişti ve kendisini hem şaşırtan hem de endişelendiren buydu. Sırf Jonathan ona meydan

okuyor diye ve kendisi de buna katlanamayacağı için kabullenmişti. Gülüp geçmesi, bu fikre burun kıvırması gerekirken, kabul etmezse diğer adamın onu hor göreceğini düşünerek yapmayı kabul etmişti. O anda zayıflık gösterdiyse bile şimdi güçlü olduğunu ortaya koyacaktı.

Telefona uzandığı anda telefon çaldı. Bruce bir an tereddüt etti, altıncı hissi kimin aradığını söylüyordu.

"Bruce?"

"Evet."

"Vakit geldi. Hazır mısın?"

Bruce nefesini tuttu. Söylemesi gereken tek şey "hayır" kelimesiydi. Bir açıklama yapması gerekmiyordu; Jonathan'ın onun hayatında bir yeri yoktu, bir yabancıydı... ama yine de... Jonathan ikiziydi; Jonathan sıradışı bir şekilde onun kendisiydi.

"Peki." Söylemek istediği şey bu değildi, ama kelime ağzından çıkıvermişti. Bir anda Bruce hipnotize ediliyor olabileceğini düşündü. Bu mümkün müydü? Mümkün olabilir miydi? Jonathan insanların üstünde hipnotizma uygulayabilen, bir şekilde insanları isteğine göre yönlendirebilen, kimlik değiştirmek gibi tuhaf bir şeyi bile kabul ettirebilen insanlardan olabilir miydi? Yoksa... Yoksa onu kötü emellerine alet mi ediyordu?

Sonraki saatlerde bu girişimden yine de vazgeçebilirdi, ama yapmadı. Artık planlandığı gibi Jonathan'ın evine gidip, onun yerine geçme vakti gelmişti. Çıktıktan sonra kapıyı kilitlerken, gerçekten, ama gerçekten saçma bir şey yapıyorsun diye düşündü kendi kendine.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Geçmişte bazı zamanlarda sessizce aklından geçirdiği içsel bir sitemdi bu, ama bunu kendisine her söylediğinde sonuçlar beklemediği kadar iyi olmuştu. Yirmili yaşlarının başındayken Amerika Birleşik Devletleri'ne tatile giderken bunu kendisine söylemişti, yola çıkmış, tavsiyelere kulak asmadan Philadelphia'dan Oxford, Mississippi'ye doğru gece vakti otostop çekmişti ve yolculuğunu sadece bir kez araba değiştirerek tamamlamıştı; birinde birkaç eyalet boyunca ona çikolata yedirmiş olan güzel bir dul, ötekinde de beyzbolun incelikleri ve gnostik metinler hakkında konuşmaktan hoşlanan bir kilise tarihçisine denk gelmişti. Bruce gibi birisinin başına çok farklı şeyler gelebilirdi, gece vakti yol kenarında duran saf bir genç... Onu ne gibi bir kutsal güç koruyorsa o gece iş başındaydı.

On yedi yaşında şamatacı arkadaşları onu Murrayfield sahasına çıkması için kışkırttığında güvenlik görevlileri tarafından kıskıvrak yakalanıp polis aracında yarım saat bekletilirken de aynı sözleri söylemişti. Bruce yine şanslı çıkmıştı, ancak bu seferki plan önceki olaylardan farklı boyuttaydı. Kısa bir an tereddüt etti, ardından alt kata indi ve Jonathan'ın dairesine doğru emin adımlarla yürüdü.

Jonathan onu içtenlikle karşıladı. "Sana etrafı göstereyim," dedi. "Dolaba bir şeyler koydum. Süt. Yumurta. Salam. Salam sever misin?"

Bruce başıyla onayladı.

"Aynı şeylerden hoşlanıyoruz," dedi Jonathan. "Komik değil mi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce umursamaz bir karşılık verdi. Jonathan yatak odasının kapısını açmış peşinden gelmesi için işaret ediyordu. Duvarlardan birine yapışık duran geniş bir gardırobu gösterdi.

"Bütün giysilerimiz aynı boydur, değil mi? Tıpatıp aynı olduğumuza göre öyle olmalı."

Bruce karşılık vermeden Jonathan'ın gardırobun kapağını açmasını seyretti.

"Gömlekler burada. Çoraplar burada." Duraksayıp Bruce'a baktı. "Mantarın yok, değil mi?"

Bruce başını iki yana salladı.

"Güzel," dedi Jonathan, rahatladığı belli oluyordu. "Çamaşır makinesinde ölüyorlardır, ama ne olur ne olmaz. Çoraplarımı giyeceğine göre sormak istedim."

Jonathan gardırobun en altından bir şey çıkarmak için eğildi. Ayağa kalkınca Bruce'a bir çift siyah deri ayakkabı uzattı. "Bu çok rahat bir ayakkabı," dedi. "Her gün ofise giderken bunu giyiyorum, senin de öyle yapman gerek. Yapmazsan..."

"Evet?" dedi Bruce. "Yapmazsam ne?"

"Tuhaf olduğunu düşünebilirler. O kadar." Jonathan ayakkabıları Bruce'a uzattı. "Dene. Hadi."

Bruce irkilmemeye çalıştı. O ayakkabıyı giymek istemiyordu; orada olmak bile istemiyordu. Ama Jonathan'da önerilerine karşı gelmeyi imkânsız kılan bir şey vardı.

"Aslına bakarsan," diye devam etti Jonathan, "şu kot pantolonu da giy. Bu gömleği de. Sonra da ayakkabıları giy. Nasıl durduğuna bakalım."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce'a gülümseyip gardırobun bir rafından çıkardığı özenle katlanmış kot pantolonu uzattı.

"Hadi," dedi. "Merak etme. Ben mutfağa geçeceğim."

Bruce gözlerini kapattı. Eğer Jonathan'a bakmazsa hiçbir şekilde yapmak istemediği bir şeyi yapmaya zorlandığına dair duyduğu o sıradışı, rahatsızlık verici hissi atlatabilirdi belki. Ama olmadı. İnsanın gözlerini kapatması böyle durumlarda pek bir değişiklik yaratmıyordu ve o sırada da bir işe yaramamıştı. Mekanik hareketlerle pantolonunu çıkarıp Jonathan'ın verdiği kot pantolonu giydi. Bu sırada birkaç saniyedir üstüne dikilmiş bakışların farkına vardı: Serinkanlı, hesaplı, kontrolcü.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

55. Genç Spartalılar ve Moleskine Defter

Bruce ertesi sabah başkasının yatağında değil de kendi yatağında uyanan pek çok saygıdeğer Edinburghlunun aksine Jonathan'ın yatağında uyandı... tıpkı Jonathan'ın da Bruce'un yatağında uyandığı gibi. Tabii bazen en saygıdeğer insanlar bile kendilerine ait olmayan yataklarda uyanıyorlardı, ama bunlar ya otel yatakları ya da zaten kendi yataklarında yatanların evlerindeki misafir odalarının yatakları oluyordu. Bazıları bunu Edinburghluların başkalarından daha sıkıcı olmasına bağlıyordu, ama Edinburghlular eğlencenin bunun neresinde olduğunu anlamıyorlardı.

Birkaç saniyeliğine Bruce'un kafası karıştı ve sabah aydınlığının neden ters yönden geldiğini merak etti. Ama gözlerini tamamen açınca tanıdık olmayan tavanı, gardırobu ve Degas'nın genç Spartalı atletlerin egzersiz yaptığı posterini gördü (kendisi böyle bir seçimi muhtemelen yapmazdı) ve nerede olduğunu hemen anladı. Postere baktı: Beş genç Spartalı resmin sağ tarafındaydı, sol taraftaysa üstü çıplak, ama renkli kumaşlardan yapılma önlükler giyen küçük bir grup Spartalı genç kız her yerde oğlanları gören

BELONGS TO KAKTUS TEAM

genç kızların yaptığı gibi onlarla alay ediyordu. Genç erkekler onları görmezden geliyor gibiydi, genç kızların ilgisine en fazla biraz şaşırmışa benziyorlardı ve kendi çıplaklıklarını umursamıyorlardı. Yapmaları gereken yarışmalar, atlamaları gereken engeller vardı ve bunlar kızlarla yapacakları herhangi bir sohbetten daha önemliydi. Hoş bir resim diye düşündü Bruce, içinde herkese göre bir şeyler var.

Resimle ilgili düşünmeyi bırakınca yataktan kalkıp Jonathan'ın banyosunda duş yaptı ve Jonathan'ın günlük ofis giysileri dediği giysileri giydi. Başka birisinin giysilerini giymek tuhaf bir histi, ama giyinirken Bruce ilk kez önünde uzanan ihtimaller karşısında heyecanlanmaya başlamıştı. Bu iş saçma ve akılsızca bir macera olabilirdi, ama sıradışıydı ve sıradışılık hayata tat katıyordu. Birkaç gün sonra bu işten vazgeçeceklerdi, Jonathan bir hafta, hatta daha uzun sürmesini istese de muhtemelen bir veya iki gün sürecekti. Sonra bu konuda konuşabilir ve arkadaşlarına yaptıklarının nasıl fark edilmediğine dair hikâyeler anlatırlardı. Arkadaşları, "Kimse anlamadı mı?" diye sorup, "Çok iyi oyuncuymuşsunuz," diyeceklerdi. Bruce da başını alçakgönüllülükle eğip, "Çok zor değildi," diye vevap verecekti.

Bruce Jonathan'ın ofisine gitme konusunda endişeliydi, ama bu konudaki tehlikeleri nasıl en aza indirebileceğine dair aklında bazı fikirler vardı. İlk gün işe gitmeye, ama ardından haftanın geri kalanında hastalık izni kullanmaya karar vermişti. Bir gün için başının

BELONGS TO KAKTUS TEAM

çaresine bakabilirdi, bundan uzun sürerse fark edilme riski vardı. Evet, bir gün gitmesi onurunun zedelenmemesine yeterliydi, ertesi hafta bu işi bitirirler ve Bruce kendi ofisine gidip halledilmesi gereken işleri yapardı. Jonathan'ın bir haftada verebileceği zararın bir sınırı vardı: Yakın zamanda büyük bir iş olmadığı için pek bir sorun da çıkmayacaktı.

Jonathan'ın yapacağı kahvaltıyı yapmaya karar verdi, ikizi rutin olarak yaptıklarını not ettiği küçük bir kırmızı Moleskine defter bırakmıştı. "Bir kâse müsli yiyorum," yazmıştı. "Şekersiz olanlardan. Sonra bir tane haşlanmış yumurta ve bir dilim kızarmış ekmek. Kahvaltıda kahveme süt koymuyorum, ama gün içinde koyuyorum."

Bruce bunları okumayı tuhaf bir şekilde ilginç bulmuştu. "İşe gitmeden önce *The Scotsman* gelir," diye devam ediyordu notlar. "Sudoku çözüyorum, sonra da o gün varsa Allan Massie ile George Kerevan'ı okuyorum. Adamlar işi çözmüşler. Spor sayfalarına ve araba reklamlarına bakıyorum (araba reklamlarına bayılıyorum!). Sonra Queen Caddesi'nde yürüyorum (güney tarafında). Ofise gidince doğruca masama geçiyorum. Danışmadaki Jenny'ye hep selam veriyorum ve Saughton Hapishanesi'nden altı ay sonra tahliye edilecek erkek arkadaşının nasıl olduğunu soruyorum. Sahtekârlıktan tutuklanmış, oldukça iyiymiş belli ki.

"Ofisim koridordaki ikinci kapıdan girince. Üstünde adım yazıyor, yanılman mümkün değil. İçeri girip oturuyorum ve postalara bakıyorum, sekreterler bun-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

ları açıp tepsiye koymuş oluyor. Aldığım mektuplar genellikle şirketle ilgili sorular oluyor. İnceleyip ne yapabileceğimizi konuşabileceğim randevular ayarlıyorum. Sandalyemin arkasındaki rafta kalın bir klasör göreceksin, içinde şirketin yaptığı işleri anlatan bir yığın kâğıt var. Onları okursan müşterilere neler yaptığımızı anlatabilirsin. Çok basit.

"Benim bir üstümdeki patron, yani senin bir üstün Bill Fleming. Yanına her gün bir kez gitmen –genellikle on birden sonra– ve ne gibi sorular geldiğini söylemen gerekiyor. Sen firmalara dair bir şeyler öğrendikten sonra o sana konu hakkında bütün bildiklerini anlatır. Sonra gidip iletişim kuruyorsun, gelip Bill'le görüşmeleri veya Bill'in gidip onlarla görüşmesi için randevu ayarlıyorsun. İşim bu. İşin geri kalanı Andrea diye bir kadının organizasyonları ayarlamasına yardımcı olmak. Ondan pek hoşlanmıyorum, çünkü galiba homofobik. Ama sana gelip organize ettiği bir tanıtım toplantısıyla ilgili yardım etmeni isteyebilir. Ürün lansmanı olabilir. İstediği şeyi yaparsan ayağına dolanmaz.

"Son olarak, benim seviyemde üç kişi var. Çok iyidirler. Arka tarafta büyük bir ofisleri var. Freddie muhasebeye, Grant basınla ilişkilere, Janine ofisin bütün idari işlerine bakıyor. Janine gizliden gizliye Freddie'ye âşık, ama o karşılık vermiyor. Grant de Janine'den hoşlanıyor, ama Janine ona ilgi duymuyor. Üzücü... ama iyi bir gruptur. Sen (yani ben) onlardan hoşlanıyorsun ve onlar da senden (yani benden) hoşlanıyor.

"Ofisten tam olarak altıda çıkıp eve geliyorum. Bazen Blue Moon veya Habana'ya gidiyorum. Sen gitmesen de olur. Herkesin mekânı kendine. Sonra evde yemek hazırlıyorum veya dışarıda yiyorum. İtalyan yemeği seviyorum, ama Çin yemeklerine katlanamıyorum. Sanırım monosodyum glutamat veya noodle'a alerjim var... ya da ikisine birden. Yani birilerine Çin restoranına gittiğini söylersen içlerine kurt düşer. Gerçi öyle restoranlara gittiğinde içlerine kurt düşmüş yemekler yediğini de unutma! Şaka yapıyorum."

Bruce defteri kapatıp gülümsedi. Jonathan'ın yerine geçtiğinden beri ondan hoşlanmaya başlamıştı. Kötü emelleri olabilirdi belki, ama kötü emele sahip çoğu insan gibi sıkıcı biri değildi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

56. Sanayi Casusluğunun Tehlikeleri

Bruce, Jonathan'ın her sabah işe giderken kullandığı Queen Caddesi'nden geçti. İkizinin ayakkabıları tıpkı giysileri gibi rahattı ve Bruce'un genellikle giydiklerinden daha gündelikti. Bu iş bitince Bruce böyle giysiler –rahat lacivert kumaş pantolon, bol bir ceket ve pamuklu gömlek– alabileceğini ve hep giydiği takım elbise yerine giyebileceğini düşündü, ancak sorun şirketteki herkesin, en azından erkeklerin aynı koyu renkli takımları giymesi gereğiydi: Bir çeşit üniforma olmasına rağmen böyle adlandırılmıyordu. Daha gündelik ve rahat giyinmemesi için hiçbir sebep yoktu, ama böyle bir kılık bu konulara dikkat eden kıdemli ortağın yorum yapmadan durmamasına yol açardı. Bu yorumlar da müşteri beklentileri ve güven duygusuna dair olurdu: "Müşteriler pamuklu kumaş pantolonlara güvenmezler Bruce." Peki ya müşteriler böyle pantolonlar giyiyorsa? İnsanlar ne de olsa böyle pantolonlar giyiyorlardı... müşteriler bile. "Hiç fark etmez."

Queen Caddesi ve North Charlotte Sokağı'nın kesiştiği noktada, Charlotte Meydanı'nın çimenlik bayırdan aşağı doğru uzandığı yerde birisi Bruce'a

BELONGS TO KAKTUS TEAM

başıyla selam verdi. Bruce trafik ışıklarından gelenlere bakmak için başını o yöne çevirdiğinden kim olduğunu tam olarak görememişti ve selam veren kişi çoktan gitmişti, ama selam verdiği kesindi. Bruce karşılık verdi, ardından bunun kendisine mi, yoksa Jonathan'a mı yöneltildiğini düşündü. Bu tarafa nadiren geldiği ve bu saatte hiç gelmediği için Jonathan'a olmalıydı. Bu farkındalık artık testin tam anlamıyla başladığına dair endişe verici düşünceyi de beraberinde getirdi. Savaş döneminde bir casus da kendini aynen böyle hissetmiş olmalı diye düşündü, tabiri caizse düşman bölgesine geçmişti; dil sürçmelerine, her tür bilgisizliğe, hatta aslında olmadığı birisi olduğunu ortaya çıkaracak her tür gramer hatasına karşı tetikteydi. Tabii bir casus açığa çıksa idam mangasının önüne çıkarılırdı, şimdi böyle bir tehdit söz konusu değildi... fakat yine de bir sonucu olacağı kesindi. Başkasının yerine geçmenin cezai müeyyidesi var mıydı? Muhtemelen bunun cevabı, yerine geçilen insanın üstünden herhangi bir yarar sağlanıp sağlanmadığına göre değişiyordu. Bu hilekârlığa girer diye düşündü Bruce. Bu saçma olaydan bir çıkar sağlamıyordu... en fazla bir fincan ofis çayı içmiş olacak, ofis bilgilerine erişimi olacaktı.

Ama bu onu endişelendiriyordu. Ya bir taklitçi olduğu açığa çıkarsa ve sanayi casusluğuyla suçlanacak olursa? Sanayi casusları için bir tür idam mangası var mıydı? Bruce gerginliğine rağmen gülümsedi. Bir yerlerde, sanayi casusluğu yapanların rakip süpermarketlere gidip indirimleri ve promosyonları not ettiğini

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

okumuştu. O casuslardan birisi yakalansa ve arka taraftaki otoparka götürülüp casusla ilgilenmek üzere hazır tutulan kasiyerlerle reyon görevlilerinden oluşan idam mangasının önüne çıkarılsa... Silahlar elbette cam temizleme fısfısları gibi sıkılabilen temizlik ürünlerinden oluşuyor olacaktı. Hazır ol... sık!

Bu saçma hayal Queensferry Sokağı'na varana kadar aklını meşgul etti. Artık Lothian Halkla İlişkiler'in ofisinden birkaç metre ötedeydi; George döneminden kalma binanın beyaz pervazlı şık pencerelerine baktı. Oradaki odalardan biri kapısındaki isim levhası, mektup tepsisi ve bilgi dolu kalın evrak dosyasıyla Jonathan'ın ofisiydi.

Bruce derin bir nefes alıp kapıya bakmaya başladı. Ortasına büyük bir pirinç levha konmuştu: *Lothian Halkla İlişkiler Ltd*. Kapıyı açmaya çalıştı, ama işe yaramadı. Tekrar itti, ama kapı yine açılmadı. Sonra yan taraftaki hoparlörlü otomatı gördü. Küçük gümüşi düğmenin üstündeki yazıda *Danışma: Lütfen zili çalın* yazıyordu.

Bruce zili çaldı. Önce bir şey olmadı, ardından plastik otomattan bir kadın sesi duyuldu.

"Kim o?"

"Bruce."

Düşünmeden yanıt vermişti, ama ne söylediğinin hemen farkına vardı. Söylediğini düzeltmek için ağzını açmıştı ki danışma görevlisi araya girdi. "Bruce?"

Bruce kendini gülmeye zorladı. "Şaka yapıyorum! Ben Jonathan."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kısa bir duraksama oldu. Sonra ses karşılık verdi. "Çok komik! Bu sabah Billy Connolly olmaya mı karar verdin?"

Otomatiğin sesiyle birlikte kapı içeri doğru hafifçe açıldı. Bruce itip içeri girdi. Taş bir merdivenin olduğu bir antredeydi. Emlak eksperliği alışkanlığıyla dekorasyonu incelemeye başladı. Bakımlı bir antreydi ve basamaklarda kullanılan taşlar yakın zamanda yenilenmişti. Hoştu.

Merdivenlerden çıkmaya başladı. İlk kata geldiğinde tıpkı Jonathan'ın anlattığı gibi bir sahanlık ve yanında firmanın adı yazan bir kapı gördü. Bu kilitli değildi.

Bruce içeri girdi. Danışma masası karşısındaydı, arkasında oturan genç kadın da Jenny olmalıydı. Çekmeceden bir şey alıyordu, başını kaldırıp gülümsedi.

"Geç kaldın," dedi.

Bruce'un bir an kafası karıştı, ama kendisini hemen topladı. "Trafik vardı," dedi.

"Zaten yürüyorsun, neden trafiğe takılasın ki?"

Bruce onun Edinburghlu olmadığını anlayabiliyordu, daha batıda bir yerlerden geliyor diye düşündü, çünkü hafif bir Glasgow aksanı son heceyi sanki o hecenin orada olmasına içerliyormuş gibi bir tonla vurguluyordu.

"Çok fazla araba olunca karşıdan karşıya geçmek için daha fazla beklemen gerekiyor," dedi. Şaka yapmaya karar vermişti. "Bunu sen bile biliyor olmalısın, Jenny."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Kadın ona gözlerini dikip bakmaya başladı. "Jenny mi? Bana neden Jenny dedin ki?"

Bruce donakaldı. Ofise gireli bir dakika bile olmamıştı ve korkunç bir hata yapmıştı. Jonathan kadının adının Jenny olduğunu söylememiş miydi?

Karşılık vermek için kendini zorladı. "Şaka yapıyordum."

"Çok komik," dedi alay ederek. "Sen Bruce'sun, ben de Jenny'yim. Farklı isim günü filan mı bugün?"

Bruce zorla güldü. "Neden olmasın? Bu arada Jenny nerede?"

"İçeride Alice'e yardımcı oluyor." Ofisin arka tarafını işaret etti. "Ayrıca Freddie seni görmek istiyordu. Saat onda Falkirk'e gitmesi gerekiyormuş, o saatten önce yanına gitsen iyi olur." Duraksadı. "Ensesinde büyük bir çıban çıkmış. Bana gösterdi. İğrenç... gerçekten iğrenç. Yakında patlayacak gibi görünüyor. O yüzden arkasında durma."

Bruce başıyla onayladı ve koridorda ilerlemeye başladı. Tüm ofisler aynıydı.

İnsanlar trafikten, çıbanlardan filan bahsediyorlardı. Hepsi birbirinin aynısıydı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

57. Belgeselciliğin Püf Noktaları

Bo saatine baktı.

"Şimdi ne yapacaksın?" diye sordu.

Sabah gelen ve pek çoğu önemli olmayan mektupları incelemeyi bitiren Matthew masasının arkasından Danimarkalı sinemacıya baktı. Matthew mektupları açarken Bo kamerayı onun ellerine odaklamıştı, okurken gözlerine geçmiş, sonra da masada durmakta olan mektuplara dönmüştü. Aynı sahneyi başka açıdan çekebilmek için Matthew'un onları tekrar okuyormuş gibi yapmasını istemişti. Ardından Matthew'un elinde bir mektupla sanki içinde yazanları düşünürmüş gibi yaparak pencereden dışarı bakmasını rica etmişti.

"Ne söyleyeceğini düşün," dedi. "Kelimelerini tart. İncelikleri öne çıkar."

Matthew kaşlarını çattı. "Ama böyle bir durum yok ki," dedi. "Mektuptaki soruya vereceğim cevap çok basit: Hayır. Elimde Anne Redpath resmi olup olmadığını soruyorlar ve bende yok. Yani düşünülecek bir ayrıntı da söz konusu değil."

Bo ona baktı. "Ama olmalı," dedi. "Eğer o mektupta başka bir şey yazıyor olsaydı söyleyeceğini ayrıntılı bir şekilde düşünmek zorunda kalacaktın."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Ama başka bir şey yazmıyor," dedi Matthew.

"Danimarkalılar bunu bilmeyecek ki! Mektupta ne yazdığını görmeyecekler."

Matthew'un aklı karışmıştı. "Bu bir belgesel olacak sanıyordum," dedi. "Hayatımı olduğu gibi çektiğini düşünmüştüm. Duvardaki sinek yöntemi filan. Danimarkalılara yanlış fikir vermek istemiyorum."

"Yöntem öyle zaten," dedi Bo. "Kesinlikle öyle."

"Öyleyse sadece gerçekte olanları göstermen gerekiyor," dedi Matthew.

Bo katalogların durduğu masaya kamerasını bırakıp pencereye gitti. Matthew'la konuşurken direkt olarak bakmıyor, sanki dışarıdaki kaldırımda toplanan bir kalabalığa hitap eder gibi konuşuyordu.

"Çok belgesel seyrettin mi?"

Matthew, Bo'nun baktığı yöne baktı. Pencerenin öteki tarafında sokağa beklenmedik, genellikle açık geçecek bir günde kısa bir kesinti gibi yağmur çiseliyordu. Rüzgârla yanlamasına düşen damlalar cama yumuşak darbelerle vuruyor, ince derecikler oluşturarak aşağı kayıyor, hız kaybedip aşağıda birikiyordu.

Matthew düşünmeye başladı. Çok belgesel seyretmiş miydi? Çok demek için kaç tane izlemiş olmak gerekiyordu? Geçenlerde timsahlarla yüzen bir adam hakkında bir film görmüştü, pek akıl kârı gibi gelmemişti. Bir de tuhaf olduğu kadar ilginç bulduğu bir sumo güreşçisi hakkındaki belgesel vardı. "Birkaç tane izledim," dedi. "Sumo güreşçileriyle ilgili bir belgesel vardı ve..."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bo onu dinlemiyor gibiydi. "Bir belgeselde her şeyin olduğu iddia edildiği gibi olmadığını bilmen lazım. O şekilde film çekemezsin."

Dışarıda Bo'yu dinlemek için gelen hayali seyirciler birbirlerine bakıp karşı çıkmak istercesine ağızlarını açtılar.

"Evet," diye devam etti Bo. "Bir belgeselin iletmek istediği basit mesaj doğru olmalı, kimse buna karşı çıkmıyor zaten, fakat bu mesajı iletebilme sürecinde genellikle bir şeyleri yönlendirmek gerekiyor. Hepsi bu... birazcık yönlendirme."

Hayali seyirciler gerçekten tasvip etmiyor gibi bakıyorlardı. Dundas Caddesi'nde yürürken böyle şeyler duymayı beklemiyorduk...

Matthew tasvip etmeyişlerine ses verdi. "Çok şaşırdım," diye başladı. "Bana kalsa..."

Bo yine araya girdi. "Sana bir örnek vereyim. Geçenlerde gazetelerde bir politikacının sakinleştirici okla bir kaplan vurduğunu okumuşsundur. Bu olayın haberlerdeki kamera görüntülerine göre sakinleştiriciyle vurulan kaplanın tehlikeli olduğu ve olayın bir ormanda gerçekleştiği görülüyordu, oysa kaplan hayvanat bahçesinden çıkmış son derece uysal bir hayvandı."

"Ya."

Bo dışarıdaki seyircilere arkasını dönüp tekrar Matthew'a hitap etmeye başladı. "Evet. Bence o politikacı kendisini biraz kudretli göstermekten hoşlanıyor. Ayrıca ondan önce de aynı şeyi yapan başkaları olmuş.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Mussolini Roma Hayvanat Bahçesi'ndeki aslan inine girerek İtalyan halkını hayrete düşürmüş. Daha sonra aslanların dişlerinin söküldüğü ve makarnadan oluşan ağır bir yemek yedirildikleri ortaya çıkmış. Ardından bir çift kanatlı uçağı cesurca kullanışı kameraya alınmış, ama aslında gerçek pilot kontrol panelinin önünde görünmesin diye yere çömelerek uçağı idare etmiş. Ayrıca bir de kutup ayılarıyla ilgili olay var."

Matthew kutup ayılarıyla ilgili o tartışmalı kamera çekimini daha önce duymuştu. "Ah, onları biliyorum. Buz üstünde değil de hayvanat bahçesindeymişler, değil mi?"

"Evet," dedi Bo. "Küçük, yeni doğan kutup ayılarını filme alırlarken aslında yapımcının soğutucusunu kullanmışlar." Duraksadı. "Mesela ben hiç kendi dolabımın içini filme almadım."

Matthew güldü. "Peki, mektubu okuyup düşünüyormuşum gibi yapacağım."

Mektubu eline aldı ve okuduktan sonra pencereden dışarı, düşünceli bir bakış olduğunu umduğu bakışıyla baktı. Bo onu seyrediyordu.

"Emin değilim Matthew, bilemiyorum. Danimarkalılar izledikleri filmlerde uzun ve sıkıcı sahneler görmeyi seviyorlar, bizim için gerçeklik böyle bir şey ve bunun işe yarayıp yaramayacağından bir türlü emin olamıyorum."

Matthew bir anda pişmanlık hissiyle doldu. Bo hayatının bir belgesel için yeterince iyi bir konu teşkil etmediğini mi söylemeye çalışıyordu?

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bo saatine baktı. "Bu saatlerde bir kafeye gittiğini söylemiştin. Bunun yerine onu yapsak olur mu?"

Matthew ayağa kalktı. "Evet, gayet uygun."

"Sokakta karşıdan karşıya geçmeni çekeceğim," dedi Bo. "Sonra da kahve içerken çekerim. Danimarkalılar bunu görmek isteyeceklerdir."

Matthew pek emin değildi. Çok sıkıcıyım diye düşündü. Mesele bu.

"Big Lou'yu da çekebilirsin," dedi. "Big Lou'nun bana kahve hazırlamasını çekebilirsin."

Big Lou'nun adını duyunca Bo kafasını kaldırdı. "Kim bu Big Lou?"

"Arbroathlı," dedi Matthew. "Gerçek İskoçya'yı benden daha çok temsil ediyor."

"Ya," dedi Bo. "İhtiyacımız olan bu. Arbroath. Gerçek İskoçya. Danimarkalılar bunu görmek istiyor, inan bana, istedikleri bu."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

58. Big Lou MacDiarmid'i Yad Ediyor

Matthew ile Bo girdiklerinde Big Lou'nun kafesinde başka kimse yoktu. Big Lou, Matthew'un omzunda büyük bir kamera taşıyan ve objektifi bir o yana bir bu yana çevirerek tüm kafeyi çeken Bo'yu yönlendirmesini şaşkınlıkla seyretti. Big Lou'nun şaşkınlığı, olan biteni görmezden gelmeye çalışması yönünde bir işaret yapan Matthew'un utancına denkti. Fakat bu mesajı hemen anlayan Big Lou, ikisi içeri girmeden önce yaptığı işe –kitap okuyordu– çabucak geri döndü. Kafe için sakin bir saatti, başka tek bir müşteri bile yoktu ve kitap okumaya doymayan Big Lou genellikle böyle araları okuduğu kitaba odaklanarak değerlendiriyordu.

"Aa," dedi Matthew, olabildiğince rahat davranmaya çalışarak. "Bakıyorum kitap okuyorsun Big Lou."

Big Lou kafasını kitaptan kaldırıp, kısacık bir an kameraya baktı. "Evet, bence de öyle yapıyorum."

"İlginç," dedi Matthew gerginlikle. "Hangi kitap Lou?"

Objektif odak ayarı yaparken vızıldadı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"*İskoç Mutfağı*," dedi Lou, görsün diye kitabı kaldırırken. "Marian McNeill. Sen bilmezsin Matthew."

Matthew kaşlarını çattı. Big Lou bilgisiz olduğunu ima ettiğinde –ki bunu sık sık yapıyordu– içerliyordu ve böyle bir ithamın kameraya alınırken yapılmasına özellikle içerlemişti.

"Aslına bakarsan," dedi, "gayet iyi biliyorum. *Kahvaltı Kitabı*'nı görmüştüm. Onu da McNeill yazdı değil mi?"

Big Lou omzunu silkti. "Olabilir."

Matthew kitabı Lou'dan alıp rasgele bir sayfasını açtı. "İnanamıyorum," dedi. "Şunu bir dinle: 'Efendim, hiç milli tarafgirlik yapmam, ama İskoçların tüm çorbalarda üstün olduğunu kabullenmem gerek... kaplumbağa ve körili et dışında. Antika meraklısı bir arkadaşım bunu çorbada çok ileri bir millet olan Fransızlarla kurdukları eski ve uzun süreli ilişkiye bağlıyor.' Samuel Johnson gibi, ama o asla böyle bir şey yazmazdı. Al bakalım Lou."

"Evet," dedi Lou kitabı alırken. "Yaşlı anam hep 'Bi kaşık pis, bozar bi kazan aşı' derdi."

Matthew ona boş gözlerle bakıp ardından Bo'ya döndü. "Danimarkalılar bunun ne olduğunu anlamaz," dedi. "Bu kısmı kesmen lazım Bo."

Bo kamerayı kapatıp omzundan indirdi. "Çok ilginç," dedi. "Danimarkalılar buna bayılacak. Çorbaları duymak isteyeceklerine eminim."

Big Lou kitabını kaldırdı. "Beni arkadaşınla tanıştıracak mısın Matthew?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Matthew üzgün görünüyordu. "Özür dilerim Lou, sana haber vermem gerekirdi. Bo'yla böyle giriverdik. Bu Bo. Danimarkalı çok ünlü bir sinemacı ve..."

Bo karşı çıkar gibi elini kaldırdı. "Çok ünlü değilim Matthew, biraz ünlüyüm." Lou'ya gülümsedi. "Belgeselciyim Bayan Lou. Matthew Edinburgh'daki hayatıyla ilgili bir filmde yer almayı kabul etti. Ama başka konuları... ve başka insanları da filme çekmek istiyorum."

Sözleri âdeta havada asılı kaldığı sırada ona anlamlı bir şekilde baktı. Lou, Bo'ya bakarak başıyla onayladı ve kahvesini nasıl istediğini sordu.

"İskoçya'da nasıl içiyorsanız o şekilde istiyorum," dedi Bo.

Lou homurdandı. "Yerinizde olsam öyle bir şey yapmam. Hazır kahvenin üstüne biraz sıcak su tamam, millet burada öyle içiyor."

Bo neşeyle ellerini çırptı. "Ah, harika! Ne güzel dediniz."

"Lou şaka yapmıyordu," dedi Matthew. "Şaka yapmıyordun, değil mi Lou?"

Lou başını salladı. "Burada daha kahve kültürü pek yok, Bay... Bo. Edinburgh'da var gibi... ya da bir kısmında. Ama Glasgow diye bir şehir var ve orada... orada işleri kendi kafalarına göre hallediyorlar."

Matthew güldü. "Bu şakaydı Bo."

"Hayır, değildi," dedi Lou.

"Orayı duydum," dedi Bo. "Belki de oraya gitmeliyim."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Yerinizde olsam kameramı götürmezdim," dedi Lou.

"Haha! Çok komik."

"Lou haklı," dedi Matthew. "Edinburgh daha güvenli. Yanlış anlaşılmalara pek yer yok."

Bo sonunda sipariş verdi. "Bana latte yapabilir misiniz Bayan Lou?"

Lou ona kısa bir an baktı. "Nasıl bir şey olduğunu duyduydum. İnek paçalı kahve."

"Bu da başka bir şaka," dedi Matthew çabucak. "İnek paçası dediği şey sütün üstünde oluşan yapışkan kısım."

Bo gülümsedi. "Harika." Duraksadı. "Bayan Lou, acaba bana kendinize dair bir şey anlatmak ister misiniz?"

"Anlatacak pek bir şey yok," dedi Lou tıslayan kahve makinesinin sesini bastırarak. "Arbroath yakınlarındaki bir çiftlikte doğup büyüdüm. İnek sağdım. Okula gittim. Okumayı öğrendim. Çiftlikte çalıştım. Bakımevinde çalıştım. Edinburgh'a ve buraya geldim, burası kitabeviydi. Tüm kitapları çıkarıp Canonmills'teki evime götürdüm. Burası kitabeviyken MacDiarmid uğrarmış. Şu masanın olduğu yerde otururmuş."

"MacDiarmid ünlü bir İskoç şairiydi," diye fısıldadı Matthew. "Çok viski içermiş. Çok da şiir yazmış."

"Geçen gece içtiğimiz viskiden mi?" diye sordu Bo.

"Hayır. O... MacDiarmid ne seviyordu Lou? Hangi viskiyi?"

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Glenfiddich," dedi Lou.

Matthew, Bo'nun ne zaman kamerasını alıp film çekmeye başladığını fark etmemişti.

"Viski içmeyi sahiden seviyormuş," diye devam etti Lou. "Bazen şiirlerini okurken, şu dizeden biraz viski kokusu alıyorum diye düşünüyorsun. Ama diğer kısımlarını okuyunca da gerçekten ne kadar sevimli, ne kadar doğru diyorsun. Başa dönüp tekrar okuyorsun ve ağlamak istiyorsun, çünkü gerçekten çok güzel.

"Ayrıca her yere ulaşmış. Norman MacCaig cenazesinde ne demiş biliyor musunuz? MacDiarmid'in ölüm yıldönümlerinde İskoçya'da üç dakikalık pandomim yapılmalı demiş. Ya..."

Kahve makinesi sanki aynı fikirdeymiş gibi tıslıyordu. Bo kamerasının ardından gülümsüyordu. Matthew sahneden çıkmış, konu değişmişti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

59. Vezüv Gibi Patlayan Bir Çıban

Freddie ofisine geldiğinde Bruce sabah gelen mektuplarla ilgileniyordu. Jonathan günlük gelen mektupların ofise girdiğinde masasında olacağını söylemişti, Bruce da mektupları görünce rahatlamıştı. Jenny'yle –daha doğrusu Jenny olması gereken kişiyle– yaptığı konuşmadan sonra Bruce temkinliydi; ilk on dakikada iki hata yapmıştı ve öğleye kadar kimliğinin ortaya çıkmasını istemiyorsa dikkatli olması gerekiyordu. Tabii böyle bir şey olursa çoktan bir kaçış planı yapmıştı: Ortadan kaybolması yetecekti. Böyle sıkıntılı bir konumdan kurtulmanın çözüm yollarından biri arkasını dönüp çıkabilme rahatlığıydı. Gerekirse bunu yapabilirdi, ama mümkünse böyle bir şeyden uzak durmak istiyordu.

Freddie kapıyı çalmadan itip içeri girdi, Bruce'a bakıp, "Hey, Jono!" dedi.

Bruce kafasını kaldırınca aşağı yukarı onunla yaşıt genç bir adam gördü. Yapılıydı, hoş, içten bir ifadesi vardı. Bruce ne demesi gerektiğini bilmediği için "Hey!" diye mırıldandı.

Freddie gelip masasının üstüne oturdu ve ayaklarını aşağı sallandırdı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Yeni ayakkabıma bak," dedi. "Havalı değil mi?"

Bruce Freddie'nin uzun burunlu ayakkabısına baktı. "Bayağı hoşmuş," dedi.

"Yüzde elli indirimdeydi," dedi Freddie. Konuşurken yüzünü buruşturup ensesine dokundu. "Jono, ensemde korkunç bir çıban çıktı. Cuma günü çıktı. Minik bir sivilce sandım, ama fena büyüdü, şimdi de acı çektiriyor. Başımı çeviremiyorum neredeyse."

Bruce halini anladığını ima eden bir ses çıkardı. "Çıbanlar çok ağrı yapabiliyor."

"Evet," dedi Freddie. "Ama bence patlama vakti geldi. Bunlar eninde sonunda patlıyorlar. Çevresinde gerilen ten rahatlıyor ve acısı geçiyor. Volkan gibi... Vezüv, Etna filan." Duraksadı. "Napoli'ye gitmiş miydin?"

Bruce başını salladı. Asıl sorunun Jonathan'ın Napoli'ye gidip gitmediği olduğunu fark etmişti.

"Ama Sicilya'ya gittin, değil mi? Eski sevgilinle."

Bruce hızlı düşünmek zorundaydı. Jonathan'ın Freddie'ye erkek arkadaşıyla Sicilya'ya gittiğini söylediği ortadaydı, bu yüzden Bruce, "Evet, Sicilya'ya gitmiştim," dedi. "Üstünden çok geçti."

"Geçen yıl sanıyordum," dedi Freddie.

"Geçen yıl mı? Olabilir. Zaman çok hızlı geçiyor..."

"... eğer mutluysan," diye cümlesine devam etti Freddie. "Ama çıbanın olduğunda durum değişiyor. Adı neydi?"

"Kimin adı?"

"Arkadaşının."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce başını eğdi. "Kusura bakma, ama ondan bahsetmek istemiyorum."

Bunun gayet kabul gören bir cevap olduğu ortadaydı. "Anlıyorum," dedi Freddie. "Seni suçlayamam. Ben de Carly hakkında aynı şeyleri hissediyorum."

Bruce cesaretlendi. "Onu hiç sevmemiştim zaten."

Freddie tek kaşını kaldırdı. "Sevdiğini sanıyordum. O seni seviyordu... hem de çok. Yanlış kapıyı çalıyorsun dedim."

"Ondan hoşlanıyordum diyebilirim aslında."

"Geçen gün karşılaştım," diye devam etti Freddie. "Beni görmezden geldi. Yanında Stu MacGregor'la çalışan şu tip vardı. Hani var ya..."

"Ah, o mu?" dedi Bruce. "Adı neydi?"

"İşte o. Adını hatırlayamıyorum. Saçma bir adı vardı galiba. Onda ne buluyor anlamıyorum."

Bruce omzunu silkti. "Kadınlar," dedi. Mektuplara baktı ve Freddie'nin daha ne kadar masasının üstünde oturup ayaklarını masanın kenarına vuracağını düşündü. "İşe başlasam iyi olacak."

Freddie iç geçirdi. "Evet, ben de gidip şu bizim kampanyayla ilgili şikâyet eden tipi görmeye gitmeliyim." Duraksadı. "Benim için bir şey yapmanı istesem Jono?"

Bruce temkinliydi. "Ne olduğuna göre değişir."

Freddie elini tekrar ensesine attı. "Benim şu çıbanı patlatabilir misin diyecektim. Ben göremiyorum ve başkasının yapması çok daha kolay olur." Bruce tereddüt etti. "Sağlık ocağına gitsene. Bir hemşire yapıversin."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Freddie başını sallayıp yüzünü buruşturdu. "Vaktim yok ki. Ayrıca burada yapsak daha kolay olur. Hiç zor değil... sadece azıcık sıkacaksın ve patlayacak. Vezüv gibi işte."

"Bilemiyorum," dedi Bruce. "Bu tip şeylerin mikrop kapması da mümkün."

"Ama ben de senin için ne yapmıştım bak hatırlamıyor musun?" Duraksadı. "Sen iyi misin? Bugün sende bir tuhaflık var. Sesin biraz garip. İyi olduğuna emin misin?"

Bruce, Freddie'nin dikkatini dağıtması gerektiğine karar verdi. "Tamam, çıbanını patlatacağım."

Freddie gülümsedi. "Teşekkürler. Gerçek bir dostsun Jono." Masadan inip ayağa kalkmış olan Bruce'un yanına gitti. "Baksana. Nasıl göründüğünü düşünmek bile istemiyorum."

Bruce Freddie'nin arkasına geçip ensesine baktı. Çıban tam saç çizgisinin altında, ensesinin ortasındaydı... kıpkırmızı bir tümseğin tepesinde sarımsı bir kütle vardı. "Sandalyeme geç," dedi. "Uzanmam kolay olur."

"Nazik ol," dedi Freddie. "Deriyi çok zedeleme. İçindeki cerahat aksın diye tek bir delik açmak yeter. Raptiye mi kullansak acaba?"

"Hiç iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum," dedi Bruce. "İçine bir şey sokmasak daha iyi. Bence sıksam yeterli olacak."

"Peçete var mı?" diye sordu Freddie. "Silmek için."

"Temiz bir mendilim var," dedi Bruce.

"Burnunu silmedin ya?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Hayır. Gayet temiz."

"Biraz sonra olmayacak," dedi Freddie. "Yine de iyi bir amaç uğruna."

Bruce öne eğilip çıbanın bir yanına baş parmağını, öteki yanına işaret parmağını koydu. Mendilini –Jonathan'ınkini– ceket cebinden çıkarmış, sol elinde tutuyordu. "Hazır mısın?"

"Hadi," dedi Freddie.

Bruce çıbanın iki yanındaki kızarmış deriye basınç uygulamaya başladı. Bu esnada deri daha da kızardı ve Freddie'nin gerildiğini hissetti. "Bunu yapmak istediğinden emin misin?"

"Evet," dedi Freddie. "Hadi yap da bitsin."

Bruce daha da fazla bastırdı. Hemen ardından patlayan bir volkanın öfkesiyle çıban içindekileri dışarı püskürttü. Freddie çığlık attı... tıpkı Bruce gibi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

60. Bakteri Dünyası

İnsan bedeninin büyük kısmının su olduğu sık sık hatırlatılır. Çoğu insan bunu tuhaf bir şekilde güven verici bulur; su tıpkı Auden'in gözlemlediği gibi sevilmeyen bir yerde hiç bulunmaz; varlığımız gülleri ve köpekleri ihya ederken türbinlerden veya fıskiyelerden geçmeye zorladığımız sudan sadece saf bir feryat duyulur. Başkaları bedenimizin büyük kısmının su olmasını biraz üzücü bulur; daha sağlam olan demir, potasyum, kalsiyum gibi maddelerden yapılmış olmayı tercih ederler; su onlar için biraz fazla... sıvıdır. Fakat rahatsızlıklarının temelinde şu indirgemeci görüşün reddi yatıyor olabilir: İnsan bedenini bileşenlerine indirgemek aslında tüm gösterişimize rağmen pek de bir şey olmadığımızı bize acı verici bir şekilde hatırlatır; önemli olduğumuza dair bütün o şatafatlı nosyonlar varlığımızın basit biyolojik sınırlarını aşamayacaktır... Bu insanı kendine getiren, önemli bir düşünceydi. Kişinin haddini bilmesi iyiydi, ama özellikle kültürlerimizin ve kurumlarımızın ne kadar geçici olduğunu, ayrımlarımızın ne kadar amaçsız ve acımasız olduğunu, eylemlerimiz ve düşüncelerimizin başkalarının

üstünde olduğuna dair özel statü iddialarımızın ne kadar boş olduğunu unutanlar için önemliydi.

Eğer ne kadar sulu olduğumuz düşüncesi rahatsız ediciyse ne kadar çok bakteriye ev sahipliği yaptığımız düşüncesi daha da iticiydi. İndirgemeci yaklaşım devam ettirilecek olursa her insan bedeni iki buçuk litrelik bir sürahiyi doldurmaya yetecek kadar bakteri taşıyordu ve bu bakteriler kendilerine cömertçe ayırdığımız sınırlar dâhilinde dolanıp bir araya geliyor, kargaşa dolu toplantılar yapıyor, bölüne bölüne çoğalıyor, başkaldırıyor ve ölüyorlardı. Çok düşünceliydik: Vücut ısımızı onlara mükemmelen uyacak bir derecede tutmak için elimizden geleni yapıyorduk, hem de bakterilerin genellikle o dereceyi yükseltecek kaba şeyler yapmasına rağmen. Onları besliyor, başka bedenlerde yaşayan bakteri dostlarıyla tanışıp anlaşabilsinler diye birçok fırsat sunuyorduk. Birbirimizle öpüşerek, el sıkışarak, hatta bir kapı açarak onları kuzenleriyle buluşturduğumuzda büyük kutlamalar yapıyorlardı.

Bruce'un o sabah Jonathan'ın ofisinde karşılaştığı bakterilerse Freddie'nin ensesindeki bir saç folikülünün içini benimsemişlerdi. İşin aslı şuydu: Craiglockhart'taki Edinburgh Şehir Konseyi'nin jimnastik salonuna giden Freddie egzersiz bisikletinde çalışıyordu. Bunun için üstünde yuvarlatılmış metal parçaları olan iki kulpu tutmak gerekiyordu. Bu metal parçalar kişinin kalp atışlarını gözlemeye yarıyordu ve kalp hızı ışıklı bir panelde görünerek egzersiz yapan kişiyi daha hızlı veya yavaş gitmesi konusunda

BELONGS TO KAKTUS TEAM

bilgilendiriyor, en aşırı durumlarda kişinin kalbinin aslında durduğunu ve daha fazla egzersiz yapılmasının anlamsız olduğunu belirtiyordu. Ama farklı insanlar tarafından tutulan her şey –insanın formunu ve kalp hızını kollayarak sağlıklı bir amaç gütmesine rağmen– ellerimizde taşıdığımız bakterileri üstünde barındırabiliyordu. Enfeksiyon riskini azaltmak için spor salonu kullanıldıktan sonra böyle yüzeylerin üstüne sıkılabilecek bir şişe sterilizasyon malzemesi veriyordu ve bazıları titiz davransa da herkes bunu uygulamıyordu. İşte onlardan biri egzersiz bisikletinin kulplarında yeni çayırları sömürgeleştirme fırsatı kollayan ve hiç hoş olmayan bir bakteri türünü bırakmıştı.

Freddie gelip egzersiz bisikletine bindikten sonra ensesine dokunduğunda bu minik organizmalar onlara muhtemelen devasa ve samimi görünen bir mağaraya, yani Freddie'nin saç foliküllerinden birinin çevresindeki çatlağa doğru neşeyle atlamış olmalıydılar. Yeni evlerine yerleştikten sonra bir uygarlık kurmuş, çoğalmış, bu süreçte çok fazla ölü cilt hücresi üretmişlerdi. Bunlar da kendi uygarlıklarımızın yarattığı çöp tepelerinden çok da farklı olmayan, cerahat dolu bir tepecik oluşturmuştu.

Sonra Bruce'un bu küçük ekolojik felaketin çevresine uyguladığı basınçla ani ve olağanüstü bir patlama yaşanmış, cerahat dışarı püskürmüş, önüne çıkan ilk katı cisme çarpmış ve onu sarılı kırmızılı damlacıklarla kaplamıştı. Kırmızı olan kandı; karşılaşılan objeyse Bruce.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Sakin ol!" diye bağırdı Freddie. "Dikkat et."

Bruce da bağırmıştı, ne anlama geldiğine dair hiçbir açıklama gerektirmeyen, tiksinti kaynaklı bir haykırıştı. Başka bir patlama olması ihtimaline karşılık Freddie'yi itip tuttuğu mendille yüzünü sildi. O ana kadar beyaz olan bu mendilin üstünde artık sarı ve kırmızı lekeler vardı, aynı renkler Bruce'un gömleğinde ve ceketinin kollarında da göze çarpıyordu.

Freddie kalkıp temkinli bir şekilde ensesine dokundu. "Acımıyor," dedi. "Artık acımıyor." Bruce'a döndü. "İyi misin Jono?"

Bruce'un yüzünden âdeta tiksinti akıyordu. "Hayır," dedi. "İyi değilim. Üstüm başım..."

Freddie gülümsedi. "Biraz pislenmişsin. Dur üstünü sileyim."

"Benden uzak dur," diye mırıldandı Bruce. "Bu iğrenç..."

Freddie hakarete uğramış gibi duruyordu. "Altı üstü cerahat," dedi. "Herkeste olur... ara sıra."

"Ne yapacağım bu halde?" dedi Bruce.

"Eve git," dedi Freddie. "Ben Bill'e söylerim. Eve gidip üstünü değiştir." Duraksadı. "Ceketinin kuru temizleme masrafını ben karşılarım. Olur mu? Gömleğin de sorun olmaz. Çamaşır makinesine at yeter."

Bruce gömleğinin önünü ve ceketini mendille silmeye devam ediyordu, ama durumu daha kötüleştirmekten başka işe yaramıyordu. Freddie eve gitmesi konusunda haklıydı. Günün geri kalanını üstünde cerahatle geçirmesi mümkün değildi.

"Bu arada," dedi Freddie. "Bu kadar... bu kadar yardımcı olduktan sonra söylediğim için kusura bakma, ama bana on iki sterlin borcun var."

"Neden?" dedi Bruce.

"Geçen hafta sana borç verdiğim altı sterlini hatırlamıyor musun? Öğle yemeğinde hani... bankamatiğe gidememiştin. Ayrıca altı sterlin de ortaklık için."

Bruce neredeyse hangi ortaklık olduğunu soracaktı ki Jonathan'ın bunu bilmesi gerektiğini hatırladı. "Peki," dedi. "Bekle."

Cebine uzanıp cüzdanını çıkardı ve içinden on sterlinlik bir banknot ile iki bozuk para aldı.

"Teşekkürler," dedi Freddie. "Ayrshire'da milyonlarca sterlin kazananları duydun mu? Bize de çıkabilir Jono!"

Bu Bruce'un sorusunu cevaplıyordu işte. Piyango bileti ortaklığı. İç geçirdi. Çıbanlar. Cerahatler. Bunu bilmesi gerekirdi; bu saçma sapan kimlik değiştirme işini kabul etmeden önce düşünmüş olması gerekirdi. Fakat artık sona ermişti. Eve gidip yeni giysiler giyecekti... Kendi giysilerini.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

61. Jonathan'ın Şüpheleri

Jonathan Bruce olmaktan hoşlanmıştı. Kimlik değiştirme teklifini ilk başta kendisi yapmıştı ve böyle bir değişikliği mümkün kılan koşulların gerçekleşeceğini hayal bile etmemiş olmasına rağmen teklifi hazırlıksız yapmamıştı. Bir arka planı vardı... kim olduğuna ve hayatının nereye gittiğine dair hissettiği rahatsızlık.

Jonathan'ın Edinburgh'daki hayatıyla ilgili çok ciddi sorunlar yoktu, şehrin yirmili yaşlarının sonundaki ve kolay sosyalleşen herhangi birine sunduğu fırsatların keyfini çıkarıyordu ve sıkılmadığı kesindi; bu daha çok bir anlamsızlık hissiydi. Bu büyük bir sorun olabiliyordu. İnsanın hayatının bir şekilde yanlış yöne gittiğine inanması yıkıcıydı. Amaçsızlık hissi tıpkı yabani ot gibi sardığı her şeye zarar veriyor, gündelik işlerden alınan tatmin hissini sönükleştiriyor, sadece neşeyi değil, insanın hayattan aldığı basit keyfi de boğuyordu.

Bu sorun Jonathan için bir pazar günü gazetede birey ile toplum arasındaki uyumsuzluk hissi olan anomiye dair bir yazı okumasıyla başlamıştı. Anomi

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

sosyal değerlerin bireyin değerlerine göre geçerliliğini yitirmesi sonucunda ortaya çıkıyordu ve makalenin yazarı bunun bölgesel olduğunu düşünüyordu. Jonathan kelimenin tınısını sevmişti ve hayata, özellikle de insan ilişkileri ajansındaki hayatına dair hislerini betimlediğini hissetmişti. Bir anda daha önce gayet tatmin edici olduğunu düşündüğü hayatının hiç de böyle olmadığını fark etmişti. Varlığı ne anlama geliyordu ki? İşe gitme, birileriyle sosyal olarak görüşme, maddi durumunu geliştirme gibi eylemlerde bulunuyordu, ama günün sonunda "bütün bunları neden yapıyorum" sorusuna verebileceği bir cevap yoktu.

Filmhouse barda iş çıkışı bir arkadaşıyla içerlerken bu konuyu açmıştı. "Neden burada olduğumu bilmiyorum," demişti. "Sen biliyor musun?"

Arkadaşı ona hafif bir şaşkınlıkla baktı. "Film seyretmeye geldik aslında," dedi. "Daha doğrusu ben öyle düşünüyordum. Başka bir planımız yoksa tabii."

"Başka planımız yok," dedi Jonathan. "Senin var mı?"

Arkadaşı başını iki yana salladı. "Başka bir planım yok. Belki senin vardır diye düşündüm... Bir anda neden burada olduğunu bilmediğini söyleyince."

"Hayır," dedi Jonathan. "Bir planım yok." Etrafına, barda oturanlara baktı. Başka bir planları var mıydı? Anlamak zordu. Bazı insanlar gerçekten bir planları varmış gibi görünüyordu, ama kimi insanda bunu anlamak güçtü. "Her şey anlamsızmış gibi geliyor," diye devam etti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Arkadaşı bardağına baktı. "Sanırım ara sıra öyleymiş gibi geliyor. Sence sırf vakit mi dolduruyoruz?"

Jonathan düşünmeye başladı. Tek yaptığı şeyin vakit doldurmak olduğu düşüncesi çok iç karartıcı bir yargıydı. Hayatta ihtiyaç duyduğu şeyin anlam olduğuna karar verdi. Ama insan bunu nasıl bulurdu ki?

"Anlam mı?" diye tekrar etti arkadaşı Jonathan bundan bahsedince. "İnsanlar hayatlarını nasıl anlamlı kılıyor? Seçenekleri neler?"

Çok basit gibi görünen bu soruya cevap vermek kolay değildi.

"Maddi tatmin mi?" diye sordu Jonathan.

"Olabilir," dedi arkadaşı. "Muhtemelen bugünlerde herkes için böyle bir şeydir. İnsanlar maddi istekleri tatmin etmenin onları daha mutlu ettiğini düşünüyor. Öyle yapmıyor aslında. Sadece daha fazla istemelerine sebep oluyor."

"Ama bir amaca ulaşma hissi yaratıyor," dedi Jonathan. "Eğer yılda yirmi beş bin sterlin kazanıyorsan ve otuz bin kazanmak istiyorsan en azından bir amacın oluyor. Eğer eski bir araban varsa ve yenisini istiyorsan çalışacağın bir şey oluyor."

"Olabilir," dedi arkadaşı. "Haklı olabilirsin. Ama amaca ulaşılması hep zor, değil mi? Hep ufukta bir yerde."

"Peki. O zaman rahatlık. Belki hepimiz bunu hedefliyoruz. Rahat olmak. Sıcakta olmak. Aç olmamak. Oturabileceğimiz rahat bir yer olması. Basit şeyler, ama anlaşılabilir hedefler."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Bir yere kadar. Ama..." Arkadaşı etrafına baktı. "Oturduğumuz yerler rahat, ama mutlu değilsin, değil mi?"

Jonathan iç geçirdi. "Değilim."

"Din olabilir mi?" diye sordu arkadaşı. "Dine ne dersin? Birçok insan yanıtı dinde buluyor, değil mi? Din anlama dair sorunu kesin bir şekilde yanıtlıyor. Ya da çoğu din yanıtlıyor diyelim. Sana neden burada olduğunu ve ne yapman gerektiğini söylüyor. Genellikle de amacı göz önünde tutmak için bir sürü ritüel icat ediyorlar ki seni meşgul etsin. Bütün bunlar insanlara belli bir temel ve amaç hissi veriyor."

Jonathan gülümsedi. "Temel iddiayı kabullenirsen," dedi. "Ben kabullendiğimi söyleyemeyeceğim."

"İlahi bir amaç olduğunu mu?"

Jonathan başıyla onayladı. "Yapamam," dedi. "Sorun da burada. Nerede olduğumuza bakıyorum ve..." Ümitsizlikle omzunu silkti. "Gerçek durumumuzu görüyorum. Uzayda yol alan bir kaya parçasının üstünde varlık bulmuş minicik yaşam taneleri olduğumuzu görüyorum. Küçüğüz... gerçekten küçücüğüz. Ama karınca gibi varlığımızın özel olduğunu ve tüm bunları yaratanın bizi dinlediğini iddia ediyoruz. Buna inanmam mümkün değil, ne yazık ki değil."

Arkadaşı dinliyordu. "Eğer öyle düşünüyorsan," dedi kısık sesle, "devam etmenin hiçbir anlamı yok. Hiçbir şeyin hiçbir anlamı yok."

"İşte sorun da burada," dedi Jonathan. "Belki de yoktur."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Sınırlı bir bağlam haricinde," dedi arkadaşı. "Mutluluk ve mutsuzluğu betimleyebiliyoruz yine de. Acıyı ve acının yokluğunu betimleyebiliyoruz. Bu kadar basit şeyler bile bize... geri kalanlar için bir referans noktası oluşturuyor. Değer yaratıyor... bizim için bir değer."

Jonathan dikkatle dinliyordu. Konuşmanın gidişatıyla kendisini şaşırtan arkadaşı bardağını kafaya dikip gülümsedi. "Senin sorunun ne biliyor musun Jono? Bir değişikliğe ihtiyacın var. Bu kadar basit."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

62. Dundas Caddesi'nde Karşılaşma

Jonathan'ın Filmhouse'ta arkadaşıyla yaptığı sohbet ikisinin de hayal bile edemeyeceği sonuçlara gebeydi. Çoğumuz gerçekten önemi olan şeyler –hayatı nasıl yaşadığımız ve yaşadığımız hayatı nasıl anlamlandıracağımıza dair temel sorular– hakkında sık sık sohbet etmiyorduk. Bu tip konuları düşünmemize rağmen onlara dair düşüncelerimiz seyrek ve hızla gelip geçici oluyordu. Bunları arkadaşlarla konuşacak olursak utanç hissi bizi en yüzeysel laflarla konuyu geçiştirmeye itiyordu. Ya da araya hayat giriyordu: Çok meşguldük, bu en temel meseleler hakkında ne düşündüğümüzü birbirimize soramayacak kadar dalgındık. Çoğumuz hayatı felsefi yanını pek dikkate almadan yaşıyorduk. Evet, dünya güzel, etkileyici ve zengin bir yerdi; evet, insan varlığının kendisi son derece derin ikilemleri beraberinde getiriyordu; evet, her eylemimiz ince ayrıntıları olan kararlar almayı gerektiriyordu, ama hep yetişilecek bir otobüs, ödenecek bir fatura, okuldan alınacak çocuklarımız vardı.

Jonathan o akşam hiç alışık olmadığı düşüncelerle eve gitti. Arkadaşıyla yaptığı sohbet çok uzun sür-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

memişti belki, ama hayatını düşünebileceği bir fırsat sunmuştu. Konuşmanın sonunda aldığı tavsiye –değişikliğe ihtiyaç duyduğu önerisi– bilgelik sunduğunu söyleyenlerin vermeye bayıldığı tavsiyelerden olsa da onu eyleme geçmeye teşvik etmişti. İkizi Bruce'la hiç beklenmedik karşılaşmasından sonra akla gelebilecek en önemli değişikliği yaratacak hem saçma hem çılgınca bir işe kalkışabilme fırsatı yakalamıştı: Kısa süreliğine de olsa bir başkası olmak. Buna karşı gelmek zordu, o da karşı gelmedi.

Tabii Jonathan, Bruce'a anahtarlarını vermeden önce onu incelemişti. Hayatlarının bazı kısımlarında ve hoşlandıkları şeylerde belli benzerlikler vardı, ancak bunun ötesinde birbirlerinden çok farklı olduklarını anlamıştı. Jonathan daha önce de narsistlerle karşılaşmıştı ve Bruce'un klasik bir örnek olduğunu görebiliyordu. Buna rağmen ondan hoşlanmıştı. Bruce'ta kendisine dair neşe dolu bir güven vardı, cazip bulduğu kaygısız ve iyimser bir tavır. Bruce'un hayatının ne anlama geldiğine dair şüphelerle kendini yiyip bitirmediği ortadaydı ve Jonathan'ın karşılaşacağı asıl zorluk da bu olacaktı. Eğer Bruce'un yerine geçecekse birkaç gün boyunca düşünmeyi bırakması gerekiyordu. Düşünmeyi bırakıp eyleme geçecekti.

Birbirlerinin ofislerine gittikleri günün sabahında –Bruce'un korkunç bir başlangıç yaparak Freddie'nin çıbanıyla rahatsızlık verici karşılaşmayı yaşadığı gün– halinden hayli memnundu. Kandırma işi mükemmel gitmişti. Sabah aldığı mektuplarda genel değerlendirme

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yapması gereken birkaç mülke dair istekler vardı ve bunu kolaylıkla halledebilmişti. Tabii firmanın kullandığı, birkaç kutuyu işaretlemesini gerektiren bir standart form ve yorumlarını içeren ek belgeler vardı. Bunu hiçbir zorlukla karşılaşmadan halletmiş ve bu işlerin ikincisinden dönerken –Northumberland Sokağı'nda bir daire satışa çıkmak üzereydi– Dundas Caddesi'nin bodrum katındaki bir kafeye gözü takıldı. Daha önce önünden geçtiğini düşünüyordu, fakat hiç girmemişti. Ofise dönmek için acelesi yoktu ve basamaklardan yukarı yükselen leziz kahve kokusunu alabiliyordu. İçeri girmeye karar verdi.

Jonathan, Big Lou'nun kafesine yoğun ve ilginç bir anda girmişti. Matthew ile Danimarkalı sinemacı Bo oradaydı. Pırıl pırıl temizlenmiş tezgâhın ardındaki Big Lou, omzunda kamerayla onu çeken Bo'yla konuşuyordu. Big Lou'nun henüz kahve verdiği Matthew masanın birinde keyifsiz keyifsiz oturuyordu.

"Evet," dedi Big Lou, Jonathan kapıyı açıp içeri girerken. "Kuzuların nasıl bir şey olduğunu hatırlıyorum. Kuzular hastalanırsa mutfağa alırdık. Yulaf lapasını sıcak tutmaya da yarayan şu büyük fırınlı ocaklardan vardı, önüne karton kutular koyardık, içlerine de kuzuları koyardık. Zavallı ufacık hayvanlar ayakta bile duramazdı, anneleri için melerlerdi. Amcam Davey tarladan geldikten sonra bize de bir tane getirirdi, ta ki orası bakımevine dönene kadar.

"Annem iyi yemek yapardı. Marmelat, reçel filan da yapardı ve mutfak rafında bir sürü kavanoz durur-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

du. Halalarımdan birinin okuduktan sonra Dundee'den gönderdiği *People's Friend* dergilerini okurdu. Kuzuların kutularını eski sayılarla kaplardık.

"Köydeki polislerden biri babamın arkadaşıydı. Adı galiba Murdoch'tu..." Duraksayıp Jonathan'a baktı. "Bakın kimler gelmiş."

Jonathan tereddüt etti. Ne olduğunu hemen anlamıştı... Bu kafe Bruce'un takıldığı yerlerden olmalıydı ve içeridekiler, sadece kafenin sahibi değil, masada oturan çift de ona bakıyordu. Onu tanıyorlardı... daha doğrusu Bruce'u tanıyorlardı.

Artık dışarı çıkmak için çok geçti. "Günaydın," dedi Big Lou'ya, sonra Bo'ya başıyla hafifçe selam verdi. "Ben sizi bölmeyeyim."

Bo kamerayı kapattı. Bruce'a ilgiyle bakıyordu.

"Her zamankinden mi Bruce?" diye sordu Lou.

Buna cevap vermek kolaydı. "Evet, lütfen..." Cümlesini tamamlayamadı. Lou'nun adını bilmiyordu, ama üstündeki sabahlığa benzeyen ilginç giysiye bir şey işlenmişti. "Evet, lütfen Big Lou."

Hitap karşılığında bir yorum almadı.

"Bu Bo," dedi Lou. "Bir film çekiyor, şey için..."

"Danimarka televizyonu," dedi Bo elini uzatarak. "Nasılsınız? Adınız nedir? Çok ilginç bir suratınız var."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

63. Ekonomi İstatistikleri ve Diğer Yaratıcı Eylemler

"Biliyor musun," dedi Stuart mutfak penceresinden dışarı bakarken, "çok zorlu bir gündü bugün."

Akşamüstü ışığı İskoçya Sokağı'nın sonundaki ağaçların tepesine vurmuş, onları altuni bir renge boyamıştı. Hava durgundu –gelmek üzere olan uzun bir yaz gününün ağırlığını taşıyordu– ve ağaç dalları hareket etmiyordu.

"Bunun gibi sıcak bir günde çalışmak kışın çalışmaktan çok daha zor," diye devam etti Stuart. "Kışın böyle hissetmiyorum, ama bu sıcakta..."

"Ben de yoğundum," dedi Irene ekmek yapma makinesinin içine ekmek unu koyarken. "Melanie Klein Okuma Grubu'yla toplantım vardı ve Açık Üniversite dersim için bir makale yazdım: 'Sanayi Sonrası Toplumun Durkheimci Analizi'. Basit değildi."

"Haklısın," dedi Stuart düşünceli düşünceli. "İskoçya'da sanayi sonrası mı yaşanıyor ki?"

Irene kocasına küçümsercesine baktı. "Herkes sanayi sonrasında yaşıyor Stuart."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Stuart kaşlarını çattı. "Herkes mi? Ama birileri bir şeyler yapmak zorunda, yoksa hiçbir şeyimiz kalmaz. Bir şeylere ihtiyacımız var mı sence?"

"Tabii ki var," dedi Irene. "Bunların yapıldığı yer..." Elini hafiften doğuya doğru salladı. "Bunların yapıldığı yer Çin."

"Öyle," dedi Stuart. "Bize yapacak ne kalıyor?"

"Hizmet sektörü," dedi Irene. "Düşünce sektörü. Düşünerek hayatlarımızı kazanabiliriz Stuart."

"Bir şeyler icat ederek mi?" diye sordu Stuart.

"Evet, basit bir şekilde söyleyecek olursak öyle."

Stuart düşünüyordu. "Tabii bu başka insanların bunları daha önce icat etmeyeceği varsayımına dayanıyor."

"İcat edebilirler," dedi Irene. "Ama ilk bizim icat edeceğimiz ve fikri hakkını koruyabileceğimiz şeyler olacaktır."

Stuart şüpheliydi. "Ama fikri mülkiyet hakkına saygı duymayacak pek çok yer var," dedi. "Örneğin Çin. Umursamıyorlar... çoğu umursamıyor."

Irene iç geçirdi. "Uluslararası kapitalizm bununla baş etmenin bir çaresini bulur."

"Uluslararası kapitalizmi onaylamadığını sanıyordum," dedi Stuart.

"Tabii ki onaylamıyorum," diye çıkıştı Irene. "Kim onaylar ki?"

Stuart'ın aklına birkaç isim geliyordu. Ama Irene'le uluslararası kapitalizm konusunda tartışmak istemediği için konuyu tekrar geçirdiği güne getirdi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Çok yorucu bir toplantım vardı," dedi. "Bakan, Gleneagles'taki önemli işadamlarına bir konuşma yapacak ve..."

"Tipik işte," diye araya girdi Irene. "Böyleleri Gleneagles'taki insanlara bayılıyor."

Stuart omzunu silkti. "Oldukça hoş bir yer, evet..."

"Eğer maddi gücün yetiyorsa," dedi Irene sert bir şekilde. "Gleneagles'a gitmeye parası olmayanlara ne demeli?"

"Gidecek başka yerler buluyorlardır eminim," dedi Stuart. "Bir puba gidebilirler mesela."

"Marie Antoinette de böyle derdi herhalde," diye çıkıştı Irene.

Stuart dudağını ısırdı. "Öyle demek istemedim. Gleneagles'tan ziyade puba gitmeyi tercih edecek çok insan var. Pubda kendilerini daha rahat hissediyorlar." Duraksadı. Bu konuşma hiç iyi gitmediği için konuyu –yine– yorucu güne getirdi. "Her neyse, bakan Kuzey Denizi'ndeki petrolle ilgili verileri görebilmek için bastırıyordu. Ekonomi tek başına ele alındığında İskoçya'nın dünyadaki en zengin altıncı ülke olabileceğini kanıtlamak için rakamlara ihtiyacı vardı."

"Hayalinde görür ancak," dedi Irene.

"İstatistikte istediğin her şeyi yapabiliyorsun... biz istatistikçiler bu noktada devreye giriyoruz. John da Amsterdam'da bir toplantıya gittiği için bakanlığın talepleriyle uğraşmak bana düştü. Hesap makinemi çıkarıp bir zarfın üstünde birkaç hesap yaptım ve bunları bakana gösterdim. Hesaplayabildiğim kadarıyla

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

aslında dünyadaki altmış ikinci en zengin ülke olabiliyormuşuz ancak."

"Hoşuna gitmemiştir eminim," dedi Irene.

"Pek gitmedi," dedi Stuart. "Ama elinden geleni yapıyor. O yüzden sayılara tekrar bakmamı ve başka bir yönden sunup sunamayacağımı sordu. Bunu hepsi yapıyor... tüm partiler. Aklında ne gibi bir şey olduğunu sordum. O da bana hesaplamalarımı çok daha fazla petrol, belki biraz altın ve birkaç değerli metal bulunabileceği varsayımı üstünden yapmamı söyledi. Eğer bu olasılıklar göz önünde bulundurulursa ülkeyi altıncı en zengin, hatta bu maddelerden çok fazla bulunursa en zengin ülke gibi göstermemiz mümkün olur."

"Anlıyorum," dedi Irene ekmek yapma makinesinin malzeme gözüne küçük bir poşetin içindekileri dökerken. "Ceviz."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedi Stuart. "Ben de bunun ekonomik tahminlerde veya istatistikte kabul gören bir teknik olmadığını açıkladım. Hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu, sonra bana bizim üstümüzde yer alan elli altı ülkenin fakirleşebileceği varsayımıyla hesaplamaları tekrar yapabileceğimi söyledi, böylece listede altıncı sıraya geçebilecektik. Bu fikir aklına yatmış gibi görünüyordu, ama bu hayalini de suya düşürmek zorunda kaldım. Bunu yapamayacağımı söyleyince bana kullanabileceği Kuzey Denizi üretim rakamları vermemi söyledi. İstediği şey önümüzdeki sene ne kadar petrol üretileceğine dair bir

BELONGS TO KAKTUS TEAM

veriydi. Ne yazık ki elimde böyle bir veri yoktu, ne yapacağımı bilemedim."

"Rafine zeytin yağı," dedi Irene ekmek makinesine biraz yağ dökerken.

"Hayır, ham petrol," dedi Stuart. "Neyse, yardımıma ne koştu biliyor musun? *The Scotsman*'ın sudokusu. Ofisteki stajyerlerden biri sudokuyu yapıp bitirmiş, tüm kareleri doldurmuş, sonra da masanın üstünde bırakmış. Ben de bir işe yarasın dedim. Sudokudaki tüm sayıları yazıp bakana verdim, çok mutlu oldu. Gözüne güzel görünmüş olmalı. Böylece İskoçya'nın dünyadaki en zengin altıncı ülkeymiş gibi gözükmesini sağlayacak bir yorum yapılıp yapılamayacağını sordu, istatistiğin henüz kesin olmadığını, biraz beklemenin iyi olacağını söyledim, o da istemese bile kabul etti."

Irene dinlemeyi bırakmıştı. Ertesi gün cumartesiydi ve yapmayı planladığı bir şeyi hatırlamıştı. "Yoga Festivali'ni unutmamalıyım," dedi. "Bertie'yi götürmeyi düşünüyorum."

"Yoga Festivali mi?" diye sordu Stuart. "Aslında onu balığa götürmeyi düşünüyordum. Geçen sene götürmüştüm ya hani? Çok sevmişti. Yine gideriz demiştim. Şu arkadaşını da çağırabiliriz, geçen sene tanıştığımız hani. Andy. İsviçre çakıları vardı."

Irene dönüp gözlerini kocasına dikti. "Kusura bakma Stuart," dedi. "Yoga Festivali var. Ayrıca Bertie'nin o ağır silahlı çocukla oynamasına müsaade etmeyeceğim."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

64. Her Üç Kişiden Biri

Stuart dudağını ısırdı.

"İsviçre ordu çakısı taşıyan biri ağır silahlı tanımını hak eder mi, bilmiyorum. Küçükken benim de çakım vardı," demeye cüret etti.

Irene ona küçümseyerek baktı. "Öyle mi?"

"Evet, öyle. Dört bıçağı var diye hatırlıyorum. Bir de at toynaklarından taş çıkarmak için kancası."

"Pek işlevliymiş," dedi Irene hor gören bir tavırla.

Stuart ona kulak asmadı. "Çakımı çok severdim."

Sessizlik oldu. Stuart eşine baktı. Onunla neden evlenmişti? Neler hissettiğini hatırlamak güçtü, ama bir ara bunun iyi bir fikir olduğunu düşünmüş olmalıydı. Ama şimdi Bertie, Ulysses, mortgage ve sigorta poliçelerini düşünmek mecburiyetindeyken bu soruyu sormak için çok geç kalınmış görünüyordu. Hayat akıp gidiyordu, bunu bir yerlerde okumuş ve ne kadar doğru olduğunu düşünmüştü. Evet, bu doğruydu, çok doğruydu. Ne yapmıştı? Sabah işe gidip hükümet için rakamlarla oynuyordu. Sonra eve geliyor ve akşam yemeğini yiyordu. Sonra sabah zamanında kalkıp işe gidebilmek için uyuyordu. Bir de bütün bunların

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

arasında Irene'in Melanie Klein, psikoterapi, yoga ve bunun gibi şeyler hakkında konuşup durmasını dinlemek zorunda kalıyordu.

Bertie'yi seviyordu. Bertie'yi çok seviyordu, ama Irene oğullarının hayatını neredeyse tamamen kontrol altına aldığı için onunla geçirebileceği zaman çok azdı. Ne zaman Bertie'yle bir şey yapmayı önerse –balığa çıkmak veya bunun gibi şeyler– Irene'in ideolojik muhalefetiyle karşı karşıya kalıyordu. Balık tutmak zalimlikti, çakılar tehlikeliydi, rugby barbarcaydı, izciler paramiliterdi, köpekler pisti. Stuart iç geçirdi.

Ulysses'e gelince, Stuart onu düşünmeye pek cesaret edememişti. Öncelikle onu isteyerek yapmadıklarına emindi. Irene'le başka bir çocuk daha yapmamaya karar verdiklerini ve ailenin büyümemesiyle Irene'in ilgileneceğini sanıyordu. Sonra bir de Bertie'nin yaptığı, Ulysses'in ne kadar da psikoterapisti Dr. Fairbairn'e benzediğine dair yorum vardı. Stuart ilk başta buna gülüp geçmiş ve birçok insanın başka insanlara benzediğini söylemişti, ama sonra Bertie'nin sözlerini düşünmüştü: "Ama kulaklarına baksana baba. Onları gördün mü? Dr. Fairbairn'in kulakları çok acayip. Resmini çizeyim... Burayı görüyor musun? İkisinde de şurası aynı."

Bunu duymak Stuart'ı endişelendirmişti. Irene'e bir şey dememişti, ama Ulysses'in kulaklarını daha yakından incelemiş ve Bertie'nin bahsettiği şeyi görmüştü. Bu ailede hiç kimsenin kulakları böyle değildi, Stuart bundan emindi. Irene'in annesini tanımıyordu, onlar

BELONGS TO KAKTUS TEAM

tanışmadan önce ölmüştü, ama babasını tanıyordu ve hatırlayabildiği kadarıyla kulakları gayet normaldi.

Elbette babalık testi yaptırmak kolaydı. Bir gece arama motoruna babalık testi yazarak internette araştırma yapmıştı. Sitelerden biri varsayılan baba ve çocuktan birkaç tel saç gönderilirse testin sonucunu üç günde vermeyi vaat ediyordu. İşte ben buyum diye düşündü. Varsayılan babayım.

Bu tuhaf bir tanımdı, ama işe yarayabilirdi. Belki de günün birinde Irene'e –oldukça sıradanmış gibi– "Ulysses'in varsayılan babası olarak" diye başlayan bir cümle kurabilirdi. Sonra da Irene'in ne tepki vereceğine bakardı. Böyle şartlarda suçlu birinin ya nefesi kesilirdi ya da en azından yüzü kızarırdı. Gerçi Irene'in bunu bile yapacağından emin değildi. Irene yumuşak bir kadın değildi ve Stuart hiçbir zaman Irene ona kötü kötü baktığında göstermek istediği kararlılığı gösterememişti.

Stuart bilgisayarın karşısında oturmuş ve test hizmeti sunan şirketin sitesindeki sık sorulan sorular bölümü yüzünden oturduğu yere çivilenmişti. Soru: Test sonuçlarına göre varsayılan babalardan ne kadarı gerçek baba değildir? Cevap sizi şaşırtabilir! Deneyimlerimize göre test yaptıran her üç kişiden biri gerçek baba çıkmıyor. Stuart afallamıştı. Üç kişiden biri! Bundan insanların davranışlarına dair nasıl bir sonuç çıkıyordu? Her üç kadından biri kocalarını veya sevgililerini aldatıyor ve psikoterapistleriyle falan gizli ilişkiler yaşıyor mu demekti bu? Stuart bu

BELONGS TO KAKTUS TEAM

yüzdenin çok yüksek olduğunu düşündü ve istatistiğin coğrafi bir rötuşa ihtiyaç duyup duymadığını merak etti. Ülkenin geri kalanında ne yaşanıyor olursa olsun Edinburgh'taki her üç kadından birinin böyle davranması pek olası değildi. Elbette bir istatistikçi olarak bu rakamdaki kusuru görebiliyordu. Bunun açığa çıkardığı tek şey partnerinden şüphelenen her üç erkekten birinin çocuklarının gerçek babası çıkmadığıydı. Bunun nedeni örneklemin selektif olmasıydı. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz durumuydu aslında: Sadece şüphelenmek için nedeni olanlar babalık testi yaptırmıştı. Yani örneklem zaten aldatan kadınları içermeye meyilliydi.

Stuart'ın gözleri sık sorulan sorular listesinde aşağılara kaydı. Baba olmadığım sonucu çıkarsa ne yapmalıyım? Karınızla veya partnerinizle konuşmalısınız. Sağlam bir tavsiye diye düşündü Stuart, ama ya... Tereddüt etti ve kendi tamamlayıcı sorusunu açıkça telaffuz etti: Ya karımdan veya partnerimden korkuyorsam? Bunun cevabının ne olabileceğini merak etti ve sonra aklına geldi. Cevap şuydu: Bir psikoterapiste görünmek. Gülümsedi. Evet. Bir psikoterapiste görünüp ona, "Şu çocuğun kulaklarını baksana," demek.

Irene'in kapıyı itip açtığını duymamıştı. Odayı sessizce geçip tam omzunun üzerinden olmasa bile neyi böylesine merakla okuduğunu görmek için uzanıp baktığını fark etmemişti. Kaç koca bu rahatsız edici hissi yaşamıştı? Kaç koca internette araştırma yaparken karısının birden arkasında belirip, "Ne yapıyorsun

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bakalım?" dediğini duymuştu? Her üç kişiden biri değil, ikisi diye düşündü Stuart.

Irene boğazını temizledi. "Stuart..."

Stuart'ın eli hızla ileri çıktı, imleci hızlı kullanırdı. "Hiç," dedi çabucak.

"Ne hiç?" dedi Irene. "Sana ne yaptığını sormadım."

"Zaten hiçbir şey yapmıyordum," dedi Stuart.

Irene gözlerini kıstı. Stuart babalık testi sitesinden Sri Lanka tatil paketlerinin olduğu bir siteye geçmişti. "Bak," dedi ekranı göstererek. "Hep Kolombo'ya gitmek istemişimdir."

Irene hiçbir şey demedi. Asıl Irene kendini suçlu hissetmesi gerekirken niçin ben suçlu hissedeyim diye düşündü. Hem insan niye Kolombo'ya gitmek istemesindi ki?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

65. Konsültasyon Bitti

Irene buz gibi tavrıyla sessizliğini korudu. Fakat sonra, "Kolombo değil," dedi.

Stuart şaşırmış gibi yaptı. "Kolombo değil mi? Eh, herkes Kolombo'yla ilgilenmiyor. İnsan Kolombo'nun herkese hitap etmesini bekleyemez ki. Elbette Kolombo'ya..."

"Stuart," diye sözünü kesti Irene. "Kolombo'dan bahsetmiyorum. Kolombo önemsiz."

"Orada yaşıyorsan değil," diye geveledi Stuart.

Irene daha yakına geldi. "Ben biraz önce baktığın siteden bahsediyorum. Babalık testi sitesi. Neden oradaydın?"

Stuart omuz silkti. "Yanlışlıkla girdim," dedi. "İnternet böyle. İmleç öylece ilerlerken yanlışlıkla tıklarsın ve... hiç tahmin etmediğin bir şeyle karşı karşıya kalırsın. Yirmi dört saat boyunca arayabileceğin tesisatçılar mesela. Neye rastlayacağın belli olmaz."

Irene daha yakına geldi. "Babalık testi yaptırmayı düşünmüyorsundur, değil mi?"

Stuart nefesini tutu. "Babalık testi mi? Bu sonuca nereden vardın? Hem neden böyle bir şey yaptırmak isteyeyim?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Sahiden, neden?" dedi Irene soğuk bir sesle. "Bu pek akıllıca olmaz bence."

Stuart bunu düşündü. Neden akıllıca değildi? Neden erkekler asıl baba olmadıklarını kanıtlamaktan korkacaktı ki? Kendisi neden korkacaktı?"

"Bazen gerçekleri bilmek en iyisidir," dedi Stuart.

Irene biraz daha yakına geldi. "Öyle mi?"

Stuart ayağa kalktı. Bu kadar yeterdi –en azından şimdilik– ve konuyu kapattı. Bunun zamanı gelecek diye düşündü. Şimdi olmasa bile.

O anda, cumartesi sabahı, Ulysses'i değil, Bertie'yi ve onu balık tutmaya götürme sözünü düşünüyordu.

"Affedersin," dedi Irene'e. "Yoga Festivali için kusura bakma. Bir süre sonra bir daha yapılacağından eminim. Sonuçta hep yoga festivalleri düzenliyorlar." Stuart bakışlarını karısınına çevirdi. Irene onu izliyordu. Medusa diye düşündü. Stuart gibi aynalı kalkanı olmayan biri Medusa'ya doğrudan bakarken dikkatli olmalıydı.

"Yani balığa gidilecek," dedi bakışlarını kaçırıp. "Bertie'ye de söyledim zaten. Konu kapandı."

"Ne demek konu kapandı?" diye çıkıştı Irene.

"Kapandı demek," dedi Stuart. "Konsültasyon bitti." Bu lafı iş yerinde verdiği kararları bildirirken bunu söyleyen bir bakandan kapmıştı. Konsültasyon bitti demek belirli bir mesele hakkında daha fazla tartışılmayacağı anlamına geliyordu. Fakat bu laf aynı zamanda herhangi bir duyurudan önce, hiçbir konsültasyon yapılmadan bile kullanılabilirdi. Bütün iş arka-

BELONGS TO KAKTUS TEAM

daşları gibi Stuart da çoğu hükümet konsültasyonunun amacını uzun zaman önce anlamıştı: Çoktan verilmiş kararlara halkın desteğini almak. Görüşlerinin dikkate alınacağını düşünerek bunları belirten halk hariç, muhtemelen herkes bunu biliyordu.

Stuart saatine baktı. İş yerinde öğrendiği başka bir numara da buydu. Saatine bakan biri, olası rakiplerinin sinirini bozar ve kesinlikle konsültasyon ihtimalini yok ederdi. Stuart şaşırmıştı, taktiği işe yaramış gibi görünüyordu. Irene Yoga Festivali hakkında anlaşılmayan bir şeyler geveleyerek başka bir şeylerle uğraşmaya başladı. Zafer sarhoşu Stuart, Bertie'ye hazırlanması için yardım etti ve Andy'nin annesini telefonla arayıp oğlu onlara katılmak ister mi diye sordu. "Elbette ister," diye cevap verdi Andy'nin annesi. "Andy balığa çıkmaya bayılır."

Bertie zevkle gülümsedi. Büyük ihtimalle yanında çakısı olacak arkadaşını görme fikri zaten yeterince heyecan vericiydi. Fakat gerçekten Pentland körfezlerinden birinde balığa gidecek olması ve geçen sefer kıl payı kaçırdığı o kocaman alabalığı muhtemelen yakalayabileceği fikri kalbini neredeyse kontrol edilemeyecek kadar neşeyle dolduruyordu.

Her şey hazırlandığında Stuart, "Haydi, arabaya binebiliriz Bertie," dedi.

Bertie hevesle başını salladı. "Eşyalarımı taşıyabilirim baba. Sen kendi eşylarını ve anahtarını al."

Stuart başını salladı. "Anahtar cebimde Bertie. Haydi, gidiyoruz! Yola..." Stuart duraksadı. Arabayı

BELONGS TO KAKTUS TEAM

en son o kullanmıştı. Üç hafta kadar önceydi, sonra da arabayı şeye park etmişti... Başını kaşıdı. Başkanı olduğu İskoçya İstatistik Cemiyeti toplantılarından biri için Perth'e gitmişti. Sonra geri dönmüştü –bundan emindi– ve arabayı park etmişti. Nelson Sokağı diye düşündü ya da muhtemelen Northumberland Sokağı. O tarafta bir yerde. Arabayı kolaylıkla bulabileceklerine karar verdi. Northumberland Sokağı'nda çok sayıda kırmızı Volvo olamazdı, arabaları hemen göze çarpardı. Modern arabalar hep birbirlerine benzediği için arabaları göze çarpar olmuştu. Arabaları on altı yaşındaydı ve diğerlerinin arasından açıkça sıyrılıyordu. Bu da arabayı aramak zorunda kalındığında işe yarıyordu.

Stuart ve Bertie İskoçya Sokağı'ndan Drummond Meydanı'na geçti. Saat daha yeni dokuz olmuştu ve sokaklar sessizdi. Sadece bir ya da iki kişi sabah güneşinin keyfini çıkarıyordu.

"Şuradaki Bay Irvine Welsh baba," dedi Bertie sokağın karşı tarafından gelen uzun boylu adamı göstererek.

"Evet, Bertie," dedi Stuart.

"Trenler hakkında bir kitap yazdı," dedi Bertie.

"Evet, doğru Bertie."

Drummond Meydanı turunu hızla tamamlamakta olan Magnus Linklater neşeyle elini salladı. "Bu da Bay Linklater," dedi Bertie. "Gazetelere yazıyor."

"Haklısın Bertie."

Nelson Sokağı'nın Northumberland Sokağı'na bağlandığı yere doğru yollarına devam ettiler. Buralarda

BELONGS TO KAKTUS TEAM

bir yerlerde olmalı dedi Stuart. Buralarda bir yerde, bundan eminim. Sokağa göz gezdirdi, antika Volvo'nun o tanıdık kırmızı tavanını görmeyi umuyordu. Birkaç tane kırmızı araba vardı, ama hiçbiri Volvo değildi.

"Sokağı yürüyerek geçelim bari Bertie," dedi Stuart. "Bazen arabalar öyle kuytu yerlerde olur ki yanlarına gidene kadar onları göremezsin."

Bertine başını salladı. Bu daha önce de olmuştu ve sonuç genellikle iyi olmazdı. Hem arabayı bulamazlarsa ne olacaktı, balığa çıkamayacaklar mıydı?

Stuart birden hatırladı. Bu sokakta bir sanat simsarının Art International adlı mekânı vardı. Matthew'unki gibi galeri değildi, daha çok ofis gibiydi. Aralarında birkaç yükselen yıldız da bulunan bir grup sanatçıyı temsil ediyordu. Stuart buranın sahibini, George Macgregor'u tanıyordu ve o gün adamı pencerenin önünde, sırtı caddeye dönük bir halde dururken gördüğü için arabayı oraya park ettiğini hatırladı.

"Arabanın nerede olduğunu hatırladım Bertie," dedi. "Panik sona erdi."

Bertie cevap vermedi. Deneyimlerine göre panik sona erdi demek paniğin sona erdiği anlamına gelmiyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

66. Turner Ödülü!

Çok geçmeden Art International'ın önünde kırmızı bir Volvo olmadığını gördü Stuart. Gerçi yakında, İsveç yapımı olmayan ve üstü ceza makbuzlarıyla dolu başka bir kırmızı araba vardı.

"Arabayı buraya bıraktığımdan eminim," dedi Stuart. "O öğleden sonra Perth'ten dönüp arabayı tam buraya, George Macgregor'un ofisinin önüne park ettim. Hatırlıyorum, çünkü dışarı baktığımda onu pencerenin önünde dururken görmüştüm."

Bertie bir süre düşündü. "Belki de sarhoştun baba," dedi kibarca. "Belki sarhoştun ve arabayı başka bir sokağa bıraktın."

Stuart güldü. "Ben sarhoşken araba kullanmam Bertie. Bu çok kötü bir şeydir."

Bertie başını salladı. "Sadece fikir yürütmüştüm baba. Kesinlikle sarhoş olduğunu söylemedim. Sadece fikir yürüttüm."

"Tamamen ayık olduğumu garanti ederim Bertie."

Bertie sokağa baktı. "Belki el frenini iyi çekmemişsindir baba. Belki arabamız yokuşta kayıp gitmiştir. Belki de Canonmills'e bakmalıyız."

Stuart gülümsememek için kendini tuttu. "Sanmıyorum Bertie. Bu çok tuhaf."

Bertie'nin aklına bir fikir geldi. "Belki araba çalınmıştır baba. Belki biri Glasgow'dan gelip arabayı çalmıştır. Tofu diyor ki bu hep oluyormuş. Glasgowlular gelip arabalarımızı çalıp Glasgow'a götürüyorlarmış. Sonra da orada geziyorlarmış. Tofu diyor ki Glasgow buradan çalınan arabalarla doluymuş."

Stuart başını salladı. "Bu çok saçma Bertie. Tofu sahiden sık sık saçmalıyor."

Bertie'nin bir fikri daha vardı. "Arkadaşına sorsak ya baba? Şuradaki onun penceresiyse belki arabamızı görmüştür. Belki arabaya ne olduğunu da görmüştür."

Stuart bu ihtimali de reddedecekti ki bunun aslında gayet iyi bir fikir olduğunu fark etti. "İyi fikir Bertie," dedi. "Gidip kapısını bir çalalım."

George Macgregor okul arkadaşı Stuart'ı sıcak karşıladı. Edinburgh'taki James Gillespie Lisesi'nde beraber okumuşlardı. Stuart matematikte çok iyiyken George sanatta kendini göstermişti. Kariyerleri bu becerileri yansıtmıştı. Stuart, Heriot-Watt Üniversitesi istatistik bölümünden yüksek dereceyle mezun olmuştu, George ise St. Andrews'tan sanat tarihi diploması almıştı. Birkaç yıl boyunca İskoç sanatı konusunda uzmanlığını geliştirdiği Bonhams'te çalışmış, sonra da ressam ve heykeltıraşları Londra ve daha uzaktaki galeri ve simsarlarla yaptıkları işlerde temsil etmeye başlamıştı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Stuart, George'u Bertie'yle tanıştırdı. Bertie, babasının arkadaşının elini ciddi bir tavırla sıktı.

"Arabamızı gördün mü diye soracaktım," dedi Stuart. "Birkaç hafta önce sizin ofisin önüne bırakmıştım."

George şaşırmış gibiydi. "Sokakta birçok araba var," diye başladı. "Pek gözüme çarpmazlar."

Bertie yardım etmeye karar verdi. "Kırmızı," dedi. "Kırmızı bir Volvo."

George, Bertie'ye baktı. "Kırmızı Volvo mu? Hemen dışarıda mı?"

"Evet," dedi Stuart. "Görmüş olmalısın."

George Macgregor elini ağzına götürdü. "Ah..."

"Bir şey mi oldu?" diye sordu Stuart hemen. "Arabayı çektiler mi?"

George'un beti benzi iyice atmıştı. "Büyük bir kamyona koyup götürdüler."

"Ama benim bu bölgeye park etmek için izin belgem var," diye karşı çıktı Stuart. "Bunu yapmaya hakları..."

George başını sallıyordu. "Ah, hayır," dedi. "Şimdi anlıyorum."

Stuart artık sinirlenmeye başlamıştı. "Bak George. Sanırım açık konuşmuyorsun. Arabama tam olarak ne oldu?"

O ana kadar kapıda duruyorlardı ve George şimdi onları içeri davet etmişti. "Açıklamam gereken bir şey var," dedi. "Bunu yaparken hepimiz otursak daha iyi olur."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Ben de mi?" diye sordu Bertie.

George başını salladı. "Evet, hepimiz oturalım. İçeri gelin."

George'un ofisine girdiler. Duvarları sergi afişleri ve sanat hakkında kitapların sıralandığı raflarla dolu, geniş bir odaydı. George masasına geçerken iki koltuğu işaret etti.

"Bu oldukça tuhaf bir hikâye," diye başladı George. "Geoffrey Airdrie diye bir sanatçıyla çalışıyorum. Son zamanlarda oldukça başarılı. Kavramsal sanat yapıyor. Son moda işler." George gelecek tepkiyi bekledi, ama Stuart sessizliğini korudu.

"Geoffrey'nin çalışmaları oldukça ilginç," diye devam etti George. "Temel fikir şu: Bir şey ya ileri ya da geri gider, aynı anda iki yöne gidemez. Bu ilgi çekici bir kavram ve Geoffrey sanat kariyerinin büyük kısmını buna adadı. Geçen sene Londra'da büyük bir sergisi oldu.

"En bilinen eserlerinden birinin adı Zamanın Arabası. Dunblane'de bulduğu eski bir traktörü kullanarak yapmış. Traktörü sarıya boyamış ve bir sabana tutturmuş. Londra'da bununla sansasyon yarattı, hatta New York'a gideceği bile söyleniyordu. Biraz Koons'u hatırlatıyor aslında, ama belki birazcık daha radikal. Önemli bir eser.

"Sonra bir de Hafızanın Jiletleri var ki Venedik Bienali'nde büyük ilgi görmüştü. Çok miktarda kullanılmış jileti yelpaze şeklinde yerleştirdiği etkileyici bir eserdi. South Ken'deki Christie's'te iki yüz bine

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

satıldı. Epeyce cesaret verici bir fiyat. Hirst görseydi çok severdi bence."

"Arabam," diye geveledi Stuart.

George başını eğip masasına baktı. Utandığı belliydi. "Evet, araban. İşin aslı şu: Geoffrey, Turner Ödülü'ne aday gösterilmişti ve Mekanizma IV adını vereceği bir proje üzerinde düşünüyordu. Kırmızı bir arabanın Londra'da, Tate Galerisi'nde sanatsal işlemden geçirileceğini söylemişti. Araba Northumberland Sokağı'nda benim ofisimin karşısından alınacaktı..."

Stuart hikâyenin nereye gideceğini anlamıştı. Açığa çıkan hikâyeyi şaşkınlıkla dinlemeye devam etti.

"Ne yazık ki dışarıdaki kırmızı Volvo'nun bahsettiği araba olduğunu sandım. Arabanın Londra'ya götürülmesini ayarladım. Şimdi..." George duraksadı. "Şimdi kötü haber geliyor. İyi haberle beraber. Araba Londra'ya gitti ve ortadan ikiye ayrılarak geniş bir panoya oturtuldu. Sizin için iyi bir haber sayılmaz ama... ama diğer haberi vermek beni çok mutlu ediyor, eser Turner Ödülü'nü kazandı!"

Bu haber karşısında Stuart'ın dili tutulmuştu. Bertie'yse daha canlı bir tavırla tepki verdi. "Yani arabamız Turner Ödülü'nü mü kazandı Bay Macgregor?"

"Evet," dedi George. "Durum böyle. İyi haber ama, değil mi? Elbette artık o bir araba değil, sanat eseri, ama sanatın bedeli de budur Bertie."

"Ama arabamız ikiye bölünmüş Bay Macgregor," diye feryat etti Bertie. O arabayı çok seviyor, onunla gurur duyuyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Haklısın Bertie. Ama bir düşün, iyi sanatın yaptığı da budur. Bizi maddesel dünyayla olan ilişkimizi yeniden değerlendirmeye zorlar ve bazen bu ikiye bölünmeyi gerektirir."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

67. Bruce'a Haberler

Bruce ofisten döndüğünde çok keyifsizdi. Bu ruh halinde olmak onun için çok tuhaftı, çünkü her zaman iyimser bir neşeyle dolu olmaya alışkındı. Neticede –Bruce'un hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde olduğu gibi– bir narsist neye üzülebilirdi ki? Değer verdikleri tek insan, arzularının tek hedefi, her daim yanlarında olur, önerilen her şeyi kabullenir ve çok nadiren şikâyet ederdi.

Ama şimdi Bruce hem fiziksel hem de duygusal olarak kendini rahatsız hissediyordu. Fiziksel rahatsızlığının nedeni belliydi, o gün eve yürürken karşılaştığı herkes Bruce'un gömleğine ve ceketine dikkat çekici bir şekilde sıçramış sarımsı bir madde olduğunu –muhtemelen muhallebi– görmüş olmalıydı. Buna şahit olan biri Bruce'un somurttuğunu görünce muhallebinin neden böylesine yoğun bir tepki yarattığını muhtemelen merak ederdi. Ama elbette bu muhallebi değil, çok farklı türden ve çok nahoş bir şeydi: Freddie'nin çıbanından çıkan cerahat. Bu da elbette anlaşılabilir bir şekilde, kibirli olsun olmasın Bruce'un yerinde kim olsa canını sıkardı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce'un duygusal rahatsızlığıysa bir hata yaptığının farkında olmasından kaynaklanıyordu. Saçma bir kimlik değişimini kabul etmişti. Jonathan kimliğiyle sadece birkaç saat geçirdikten sonra bıkmıştı ve bu işe bir son vermek için sabırsızlanıyordu. Bu akşam bunu yapabileceğine karar verdi. Dairesine dönecek, günü Jonathan'ın raflarında gördüğü filmlerden birkaçını boş boş seyrederek geçirecek ve bu numarayı çevirdiği ortağı işten dönünce gerçek kimliğine geri dönecekti.

Uzun, sıcak bir banyodan ve üstünü değiştirdikten sonra Bruce kendini çok daha iyi hissetti. Jonathan'la sinema zevkleri tutmuyordu, ama Sörfçü Çocuklar IV'ü seyretmeye karar verdi. Filmde görkemli dalgaların olağanüstü çekimleri vardı, Bruce başka biri olduğu son birkaç saatin tadını çıkarabilirdi. Jonathan olmanın o kadar da kötü olmadığı sonucuna varmıştı. Daire inanılmaz konforluydu, kıyafetler gayet iyiydi, mutfakta bulduğu şarap stoku ve çerezler de yabana atılmazdı. Sörfçü Çocuklar IV'e gelince diyaloglar biraz zayıftı, ama aksiyon boldu. Sörfçü Çocuklar V ve Sörfçü Çocuklar VI da raftaydı ve birkaç saat geçirmeye yarayabilirdi. Gerçi Bruce bu filmlerin bazı yanlarının biraz sıkıcı olduğunu fark etmişti. Sörf tahtası suya atılmadan önce insanın kaslarını bu kadar esnetmesi gerekiyor muydu? Bundan şüpheliydi, ama neticede sörfçülük hakkında pek az şey biliyordu. Bu belki de sörf dünyasının bir ritüeliydi.

Saat dört buçukta kapı çaldı. Bruce Sörfçü Çocuklar VI'ya kadar gelmişti ve filmdeki genç erkekler Batı

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Avustralya sahilindeki bir plajı araştırmak üzereydi. Dikkatli olun diye düşündü Bruce. Sörfçü Çocuklar VII'yi çekmek istiyorsanız büyük beyaz köpekbalıklarına dikkat etmelisiniz.

Filmi durdurdu ve kapıya gitti. Kapıyı açtığında karşısında yüzünde kocaman sırıtışıyla Freddie'yi buldu. Kim olduğunu –ya da hâlâ kim olması gerektiğini– hatırlayan Bruce iş arkadaşını içeri davet etti.

Freddie uzanıp Bruce'u kolundan tuttu. "Tahmin et!" dedi. "Tahmin et!"

Bruce neden bahsedildiğini anlamamıştı. Yakın zamanda patlayan çıbanla alakalı bir şey miydi?

"Tamamen iyileştin. Çıban hepten yok oldu."

Freddie başını salladı. "Hayır, onunla alakası yok," dedi. "Dinle Jono. Çok şaşıracaksın, çok şaşıracaksın."

Bruce tek kaşını kaldırdı.

"Ortaklık," dedi Freddie, kelimeler ağzından kontrolsüzce akıyordu. "Loto... Avro Milyonları lotosu."

Bruce sakinliğini korudu. "Ne olmuş ona?"

"Biz kazandık!" diye bağırdı Freddie. "Başardık! Öğleden sonra erken saatte arayıp kontrol ettim. Her şey onaylandı. Temsilcilerini gönderdiler, adam bileti kontrol edip onayladı. Kazandık! Biz kazandık!"

Bruce, Freddie'ye dikkatle baktı. Bu bir şaka mıydı? Ama Freddie, Bruce'un bakışlarına inanılmaz bir sakinlikle karşılık verdi.

"Dokuz milyon dokuz yüz bin avro," diye bağırdı Freddie. "Dördümüz neredeyse on milyon avroyu paylaşacağız!"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce kafasında çabucak bir hesap yaptı. Sonra oturdu. Herkese neredeyse iki milyon avro düşüyordu. Bu doğru muydu? Hesabı tekrarladı. Evet. "Ne zaman ödeyecekler?" diye sordu.

"Gelip hepimizle konuşacaklarmış," dedi Freddie. "Yatırım danışmanlarından birini getireceklermiş. İnsanların çıldırıp aptalca şeyler yapmasından endişeleniyorlar."

"Parayı nakit olarak verirler mi?" diye sordu Bruce.

Freddie başını salladı. "Bunu onlara sordum ve bunun sıradışı olduğunu, ama bunu yapacaklarını söylediler. Evet. Benim nakit olarak istediğim yok ya gerçi. Çek de bana uyar."

Bruce gülümsedi. "Bizi görmeye ne zaman gelecekler?" diye sordu.

"Yarın," dedi Freddie. "Onlara adresini ve telefon numaranı verdim. Seninle iletişime geçecekler."

Bruce pencereden dışarı baktı. Şimdi birazcık daha bu karakteri oynamaya devam etmesi gerekiyordu, ama şartlar böyle olunca bu pek de zahmetli olmayacaktı.

"Payına düşen parayla ne yapacaksın?" diye sordu Freddie hevesle. "Ben işi bıraktım bile. West End'de bir restoran-bar açacağım. Gidip yer bile baktım."

"Emin değilim," dedi Bruce. "Bir yerlere gidebilirim." Gitmesi gerektiğine karar vermişti. Başka şansı yoktu. Belki Barselona. Belki de Rio.

Ödeme konusuna geri döndü. "Ödemeyi çabucak yapacaklar mı?" diye sordu. "Sorun çıkar mı?"

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Çıkmaz," dedi Freddie. "Düşünsene Jono: Hepimize iki milyon! Üç gün içinde elimizde olacak."

Bruce kendini tutamayıp güldü. "İnanılmaz," dedi.

Freddie saatine baktı. "Birkaç arkadaşla buluşup kutlama yapacağız, sen de gelmek ister misin?" diye sordu Freddie.

Bruce başını salladı. "Hayır, teşekkür ederim." Duraksadı. "Aslında Freddie, insanlar bunu duysun istemiyorum. Sakıncası var mı? Bunu kimsenin duymamasını tercih ederim."

"Elbette yok," dedi Freddie. "Ben de kimseye söylemedim. Bu gece arkadaşlarıma da söylemeyeceğim, sadece bu aralar şanslı olduğumu söyleyeceğim."

"Akıllıca," dedi Bruce. "Böyle bir şey olduğunda gizlilik izlenecek en iyi politikadır."

"Biri kazandıklarını elinden almaya çalışır diye mi?"

"Kesinlikle," dedi Bruce, parmağını komplocu bir sessizlik hareketiyle dudaklarına götürdü. "Biri kazandıklarımızı almaya çalışır diye."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

68. Milyonlarca Sterlin

"Sıradışı," dedi piyango yetkilisi.

"Mümkün," dedi Bruce. "Ama zaten tek çözüm herkese uyacak diye bir şey yok."

Saçını özenle ortadan ayırmış, ufak tefek bir adam olan yetkili evrak çantasından çıkardığı dosyaya baktı. "Talihlilerimize en iyi şekilde hizmet etmeye çalışırız," dedi adam. "Uygun durumlarda olabildiğince esnek olmaya hazırız ama..."

Bruce somurttu. "Sizin için ne değişecek, bilmiyorum. Nakit ya da çek, paranın miktarı aynı. Sorun nedir?"

"Bizim için sorun değil," dedi yetkili. Sesi şimdi biraz rahatsız olmuş gibiydi. "Bizi düşündüren kendi refahımız değil, sizinki. İki milyon sterlin çok para. O kadar parayı nasıl güvende tutacaksınız? Nereye koyacaksınız?"

"Dikkatli olacağım," dedi Bruce. "Uzun süre nakit olarak tutmayacağım. Sadece ilk başta elimde nakit olmasını istiyorum."

"Ama neden?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bruce gülümsedi. "Paraya bakmak istiyorum," dedi. "Gerçek olduğunu kabullenmek istiyorum. Bunu anlamak o kadar zor mu?"

Yetkili onaylamadığını gösteren bir ifadeyle Bruce'a baktı. "Bence anlayışsız davrandığımı ima etmemelisiniz," dedi. "Size yardım etmek için elimden geleni yapıyorum."

"Peki, o halde," dedi Bruce. "Ben böyle istiyorum."

Yetkili iç geçirdi. "Pekâlâ. Bankacılarla görüştüm," dedi. "Parayı bu öğleden sonraya hazır edecekler. Yüksek güvenlik eşliğinde size gönderilecek. Buraya saat üç buçukta gelecekler ve ben de paranın gerektiği gibi sayılıp teslim edildiğinden emin olmak için burada olacağım."

Bruce, yetkilinin elini sıkmak için uzandı. "Çok iyi!" dedi.

"Bunu gönülsüzce yapıyorum," dedi yetkili. "Bu konuda büyük endişelerim var. Bu yüzden sizden bu konuda tavsiyemize rağmen böyle hareket ettiğinize dair bir belge imzalamanızı isteyeceğim."

"Peki," dedi Bruce. "Bunu memnuniyetle imzalarım. Sorun değil."

O sabah başka belgeler de imzalanmıştı. Ortaklığın dört üyesinin de imzalaması gereken, ortaklığın üyesi olduklarını ve ikramiyeyi aralarında paylaşmayı kabul ettiklerini belgeleyen ayrıntılı bir belge vardı. Belge Bruce'a gelmeden önce diğer üç ortak tarafından imzalanmıştı, Bruce'un imzasıyla belge tamamlandı. Bir belge de yatırım tavsiyeleri hakkındaydı, Bruce bunu tavsiyeleri dinlediğini, ama bunlara uymayı kabul

BELONGS TO KAKTUS TEAM

etmediğini kanıtlamak için imzalamak zorundaydı. Son olarak ikramiyenin hiçbir hileye başvurulmadan kazanıldığına dair bir formu imzaladı. Bruce bunu okuyunca bir anlığına duraksadı.

"Her şey açık mı?" diye sordu yetkili.

Bruce gözlerini kapadı. anne babasını düşündü. Crieff'teki kilisede yüksek mevkide bir din adamı olan babasını düşündü. Morrison's'taki okul müdürünü düşündü. İyi bir adamdı, öğrenciler onu severdi. İskoçya Kilisesi'nin başpiskoposunun okuluna gelip öğrencilere hayatın sunduğu seçimlerden bahsettiği günü düşündü.

Ama sonra iki milyon sterlini düşündü. Güçlü motorlarıyla spor arabaları düşündü, Michelin yıldızlı bir restoranda elinde şarap menüsü, karşısında ona hayran bir kadınla oturduğunu düşündü, George Sokağı'ndaki bir mağazada gördüğü Hugo Boss takım elbiseyi, Hamilton & Inches'ta gördüğü Patek Philippe marka saati ve her ne kadar saati sadece bir sonraki nesil için tutuyor olsa bile saatin bileğinde ne kadar iyi duracağını düşündü.

"Bir sorun mu var?" diye sordu yetkili.

Bruce başını salladı. "Yapmam gereken bir şeyi hatırlamaya çalışıyordum da," dedi. "Nereyi imzalıyorum?"

"Burayı," dedi yetkili sayfanın aşağısındaki bir çizgiyi göstererek. "Tarihi de yazın, her şey yasal olsun istiyoruz."

"Evet," dedi Bruce. "Yasal."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Yetkili evden çıktı ve o gün öğleden sonra kenarları keskin açılı, çelik zırhlı çirkin bir araç Jonathan'ın evinin önüne gelmeden on dakika önce geri döndü.

"Geldiler," dedi yetkili. "Siz burada durun, ben gidip onları içeri alayım. Evde alarm sistemi var mı bu arada?"

Bruce yere baktı. Jonathan'ın alarmı var mıydı? Hiçbir fikri yoktu. Etrafta alarm görmemişti, ama bu alarm anlamına gelmezdi. Alarm olmadığını söyler de yetkili alarm görürse ne olacaktı? Bir şeylerin olması gerektiği gibi olmadığını anlar mıydı?

Bruce başını salladı. "Alarm yok."

Yetkili odadan çıktı. Bruce olduğu yerde kaldı, kalbi deli gibi atıyordu. Adrenalin diye düşündü. İki milyon sterlinlik adrenalin. Yetkili geri döndüğünde yanında üniformalı, irikıyım iki adam vardı. İkisi de bileklerine kelepçeyle tutturulmuş birer metal kutu taşıyordu.

Yetkili, Bruce'u bir kenara çekti. "Alarm olmadığını söylemiştiniz," diye fısıldadı. "Ama dışarıda alarm kutusu ve koridorda kontrol paneli gördüm. Neden alarm olmadığını söylediniz?"

Bruce çabucak düşündü. "Ah, o mu?" dedi olabildiğince normal davranmaya çalışarak. "Çalışan alarm yok demek istemiştim. Alarm bozuk, aylardır hem de."

Yetkili tatmin olmuşa benziyordu. "Tamir ettirseniz iyi olur," dedi yetkili. "Evde iki milyon sterlin olunca çalışan bir alarm işinize yarayacaktır. Ne de olsa paranız buna yeter."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce güldü. “Elbette. Sayenizde.”

Yetkili bir form çıkarıp masanın üzerine koydu. “Şurayı imzalar mısınız lütfen? Paranın faturası.”

Bruce oturdu, yetkili yanında ayakta duruyordu. Yetkilinin verdiği kalemi aldı, kapağını açtı ve ona gösterilen çizginin üzerine dikkatle imzasını attı. Eli hafifçe titredi, ama fark edilecek kadar değil. Neredeyse damarlarında akan kanın sesini duyabilecekti. Şakaklarındaki zonklamayı hissedebiliyordu. Bu an hayatının o zamana kadarki en önemli anıydı. İki milyon sterlin için tek yapması gereken bir imza atmaktı.

Kalemi kâğıdın üzerinde oynattı. İki kelime. Çok basitti. Bruce Anderson diye attı imzasını.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

69. Big Lou İnternette Ünlü Oluyor

Big Lou'nun kafesindeki çekimden sonra Matthew tek başına yolun karşısındaki galerisine döndü. Bo'nun gün boyu onunla kalacağını düşünmüştü, ne de olsa Danimarkalı sinemacı onda bu izlenimi bırakmıştı. Bu yüzden gününün geri kalanının Danimarkalı televizyon izleyicileri için çekilmeyeceğini görmek onda biraz hayal kırıklığı yaratmıştı. Matthew'a hiçbir açıklama yapılmamıştı, ama Bo'nun tavırları yeterince açıktı: Matthew'un yaşamını tıpkı Matthew gibi sıkıcı bulmuştu ve bu da Bo'nun bu yaşamdan istediği belgeseli çıkaramayacağı anlamına geliyordu.

"Sana sonra yetişirim," dedi Bo, Matthew'a. "Belki burada biraz daha çekim yaptıktan sonra gidip biraz da sokak çekimi yaparım."

Matthew endişelenmiş gibi görünmemek için elinden geleni yaptı. "Elbette," dedi. "Katılmak isteyebileceğin toplantılarım olursa arayıp sana haber veririm."

Bo kibarca başını salladı. "Olabilir," dedi.

Elbette Matthew neler döndüğünü biliyordu. Bo, Matthew'un sıkıcı bir yaşamı olduğuna karar vermekle kalmamış, Big Lou'nun ondan daha fazla İskoç

bir yaşam sürdüğüne de karar vermişti. Bu adaletsizlik Matthew'un içine oturdu. Neden insanlar İskoç toplumunun bir kısmını diğer kısmından daha fazla İskoç kabul ediyorlardı ki? Herkes Rob Roy olamazdı. Konuşması kulağa pek İskoç gibi gelmeyen, ama en az Big Lou kadar İskoç olan birçok insan vardı. Bu hassas bir konuydu, aksanlarla alakalıydı ve kimse bundan bahsetmeyi sevmezdi. Matthew konuşma tarzını değiştiremezdi, aksanı Güney Edinburgh aksanıydı, muhtemelen Watson's'ta aldığı eğitimle yer yer biraz şekillendirilmişti. Konuşma tarzı Big Lou'nunki kadar İskoç değilse bu, ancak bir kitabın kapağıyla veya bir insanın sesiyle değerlendirilmemesi gerektiğini gösterirdi. Önemli olan neyin söylendiğiydi, nasıl söylendiği değil. İnsan gramer kurallarına uyup kelime seçimlerini özenle yaparak da gerçek bir İskoç olabilirdi. Elbette Bo'nun bunu anlaması beklenemezdi.

Bruce'un birden ortaya çıkıp kamerayı tekeline alması da sinir bozucuydu. Tabii bunun nedeni açıktı, Bruce inanılmaz derecede fotojenik biriydi ve Bo'nun anlata anlata bitiremediği Danimarkalılar onun yüz hatlarını ekranlarında görmeye muhtemelen bayılacaklardı. Bruce'un söylediği veya bundan sonra söyleyeceği her şeyin sığ olmasının bir önemi yoktu, Danimarka halkı ondan bilgece sözler beklemiyordu.

Matthew'un galeride sinirli sinirli otururken yaptığı durum değerlendirmesi tamamen doğruydu. Bo, Bruce'la çok daha fazla ilgileniyordu, çünkü Danimarkalı sinemacı düzgün yüz hatlarının çekiciliğini anlıyordu. Bruce ne yaparsa yapsın ondan iyi ekran

BELONGS TO KAKTUS TEAM

malzemesi çıkardı. Big Lou ise tam bir lütuf olmuştu. Ona özellikle Danimarka'nın kırsal kesiminde bayılacaklardı, hatta daha geniş bir kitlenin de ilgisini çekebilirdi.

O sabah Bo en az iki saat boyunca Big Lou'yu çekmişti, kırk beş dakika da Bruce'a ayırmıştı. Kaldığı daireye dönerken çektiklerini indirip düzenledi ve internet sitesine koydu. Ama Big Lou'nun çekimleriyle başka bir şey daha yaptı: Videoyu her tür sinemacının kullandığı meşhur bir siteye koydu. Kısa video Bir İskoç Hanımefendi Anlatıyor diye tanımlanmıştı. Neredeyse her konudaki görüşlerini öğrenmek için Edinburgh'daki kahvesinde Big Lou'ya katılın!

Bu videoya gelen tepkiler vasat veya sıfır kabiliyete sahip olanları birden yıldızlığa taşıyan standartlara göre bile olağanüstüydü. Konuşan kediler ve sakar bebeklerin birden dünyanın her tarafından yüz binlerce, hatta milyonlarca insanı eğlendirebilmesi gibi, cesur ve kendine güvenen bir kadın şarkıcının kurnazlıktan yoksunluğuyla dünyanın her yerinde ilgi görebilmesi gibi Arbroath'ın dışındaki bir çiftlikten gelen açıksözlü bir kadın da onu dinlemeye hazır kalabalıklara ulaşabilirdi. Bu bilinçli bir şekilde, önceden hazırlanabilecek bir şey değildi. Big Lou geniş kitlelere ulaşmak isteseydi, insanların duymayı isteyeceğini düşündüğü şeyleri söyleseydi veya başka birinin yazdığı bir metni okusaydı etkisi çok farklı olurdu ve videoyu seyredenlerin sayısı kesinlikle düşerdi. Ama yapmacıklıktan uzak ve tam bir içtenlikle konuştuğu için ünü inanılmaz bir hızla yayıldı. Video öğleden

BELONGS TO KAKTUS TEAM

sonra saat dörtte yüklenmişti. Saat altı olduğunda seksen bin kişi Big Lou'yu seyretmiş ve gördükleri şeyi beğendiklerini belirtmişti. Gece yarısı olduğunda, yani Birleşik Devletler'in doğusunda insanlar bilgisayarlarının karşısına geçtiğinde Big Lou dört yüz yirmi bin kişi tarafından izlenmişti. Bo eertesi sabah emeklerinin karşılığına bakmak için bilgisayarını açtığında Big Lou internet meşhuru olmuştu.

Bo videoya internet sitesi hakkında bilgi de eklemişti ve şimdiden Big Lou'ya yüzlerce mesaj gelmişti. Bunların çoğu Danimarka'nın kırsal kesiminden gönderilmişti. Mesajların çoğunu eşini kaybetmiş veya eşi tarafından terk edilmiş, ama henüz onları ölerek veya terk ederek yalnız bırakacak başka eşler bulamamış bekâr çiftçiler göndermişti. Bu kesim Big Lou'ya özellikle ilgi göstermiş, birçoğu ilk fırsatta Edinburgh veya Kopenhag'da buluşmayı teklif etmişti. Hatta bir mandıracı uçakta çoktan yerini ayırttığını, ertesi gün Edinburgh'a geleceğini ve Big Lou'yla tanışmak için sabırsızlandığını belirtmişti. Big Lou en çok hangi çiçekleri seviyor diye sormuştu.

Bo zaman kaybetmeden kafeye gidip Big Lou'yu başarısından haberdar etmişti.

"Ünlü oldunuz galiba," dedi Bo. "Herkes videoya bayıldı."

"Öyle mi?" diye sordu Big Lou, bunu pek önemsemediği belliydi.

"Evet. İnternet meşhuru oldunuz Bayan Lou."

Big Lou başını salladı. "Ben bir fark göremiyorum," dedi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

70. Süleyman'ın Bilgeliği

Bruce ölümcül bir hata yaptığını sadece bir iki saniye içinde anladı. Yetkili ona iki milyon sterlin civarındaki faturayı imzalasın diye verdiğinde Bruce kalemi sakince kâğıdın üzerine koymuş ve çizginin üzerini imzalamıştı. Ama Jonathan yerine kendi adını yazmıştı, oysa para elbette Jonathan'a ödenecekti.

Bruce o kadar şaşırmıştı ki kalemi oynatmayı kesti. "Ah," dedi ve sonra tekrar, "Ah," dedi.

Yetkili, Bruce'un ne yaptığına bakmak için kafasını uzattı. "Bir sorun mu var? Anlamadığınız bir şey mi çıktı?"

Bruce hızla düşündü, ama bir şey diyemeden önce yetkili suratını asıp imzayı gösterdi. "Bruce Anderson mı? Neden Bruce Anderson diye imza attınız ki?"

Bruce iç geçirdi. "Ah, hayır. Yanlış bir şey mi yaptım?"

"Bruce Anderson kim?" diye sordu yetkili. Sesinde şüphe vardı, dönüp hâlâ parayı taşımakta olan güvenlik görevlilerine baktı."

"O benim... partnerim," deyiverdi Bruce. "Ortak hesabımız var. Paranın yarısını ona verecektim ve

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

onun için de imza atmam gerektiğini düşündüm. Altına da kendi adımı yazacaktım." Bu bahane çok saçma diye düşündü Bruce, ama o an aklına bu kadarı gelmişti.

Yetkili duraksadı. "Partneriniz mi?"

Bruce cesaretini topladı ve yetkiliye gülümsedi. "Evet. Bu konuda bir sorununuz mu var?"

İşte bu harika bir hamleydi. Bruce, yetkiliye çıkışarak onu hazırlıksız yakalamıştı. Şimdi savunmaya geçen Bruce değil yetkiliydi.

"Elbette yok," dedi yetkili hemen. Lotoya herkes, sosyal veya psiko-seksüel profillerine bakılmaksızın katılabilirdi. "Sadece neden onun adına imza attığınızı merak etmiştim."

"Eşitlik," deyiverdi Bruce, yetkiliye ona karşı çıkması için meydan okuyarak.

Yetkili bakışlarını kaçırdı. "Tamam. Tamam. Ama onun adını yazmanıza gerek yok. Kendi adınız yeterli."

Bruce kendine denileni yaptı. Fena halde terliyor, sırtından aşağı süzülen ter damlalarını hissedebiliyordu, ama kendi kendine şöyle dedi: Başardım! İki milyonu kaptım! Sessizce yetkilinin odayı geçip iki güvenlik görevlisinin yanına gidişini izledi. Çantaların açılışını ve paranın alınıp masanın üzerine dizilişine baktı. Bruce'un tahmin ettiği kadar büyük bir yığın oluşmamıştı, çünkü para daha önce hiç kullanılmamış ellilik banknotlar halindeydi. Bu yüzden çok yer kaplamıyordu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Yetkili her şeyin düzgünce yapıldığını belirledikten sonra vedalaşıp izin istedi. "Size daha önce söylediğim şeyi hatırlatabilir miyim?" dedi Bruce'a uyarırcasına bakarak. "Lütfen bunları böyle ortada bırakmayın."

Bruce başını salladı. "Dikkatli olurum." Sonra ekledi: "Size teşekkür etmedim sanırım. Teşekkür ederim."

Yetkili hafifçe gülümsedi. "Sadece işimi yapıyorum," dedi. "Ama umarım her şey istediğiniz gibi gider. Dikkatli olun."

"Olurum," dedi Bruce ve yetkiliye kapıyı gösterirken... Jonathan geldi. Yetkili önce Jonathan'a, sonra Bruce'a baktı. Bir an duraksadı, ama sonra başını hafifçe sallayıp oradan ayrıldı.

Bruce'un Jonathan'ı içeri almaktan başka seçeneği yoktu.

"Nasılsın, bakalım?" diye neşeli bir sesle sordu.

Jonathan onu iterek yanından geçti ve oturma odasına girdi. Para yığınını görünce durdu ve Bruce'a döndü. "Demek parayı getirdiler bile," dedi.

Jonathan'ın arkasında duran Bruce onun ensesine baktı. Ona garip bir şekilde Freddie'nin boynunu ve çıbanını hatırlatmıştı. Bruce, onun ensesine bakarken Jonathan arkasını döndü. "Demek tam zamanında gelmişim."

Bruce durum normalmiş gibi yaptı. "Demek bana çıkan parayı duydun."

Jonathan'ın burun delikleri öfkeyle açıldı. "Sana çıkan para mı? Sakıncası yoksa bana çıkan para o. Ortaklığa katılan benim, sen değilsin."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bruce başını salladı. “Hayır. Freddie’ye kendi paramı verdim. Bunu yapınca ben ortak oldum. Ben katıldığımda sen ortaklıktan çıkmıştın.”

Jonathan uzanıp Bruce’u gömleğinden tutmaya çalıştı, ama Bruce bu hamleyi karşılayıp onu bileklerinden tuttu.

“Hayır, beni dinle Jonathan. Ortaklığın bir parçası oldum ve ikramiyeden payımı alacağım. Ama...” Bruce duraksadı. Aklına bir fikir gelmişti. “Ama ortada çok para var. Kavga etmezsek ikimize de birer milyon düşüyor. Ama edersek... büyük bir kavga olur, avukatlar falan karışır. İkimiz de kazanacağımızdan emin olamayız. Niye medenice davranıp parayı paylaşmıyoruz?”

Bruce tuttuğu bileklerdeki gerginliğin kaybolduğunu hissetti ve hemen Johathan’ın bu teklife aklının yattığını anladı.

“Birer milyon mu?” diye sordu Jonathan.

Bruce, Jonathan’ı bıraktı. “Evet, birer milyon. Düşünsene, tam bir milyon.”

Jonathan gülümsemeye başladı. “Peki, el sıkışalım mı?”

El sıkıştılar.

“Çok tuhaf hissediyorum,” dedi Jonathan. “Sanki rüyadayım.”

“Uyanıksın,” dedi Bruce. “Bu gerçek. Zenginiz.”

“Ben olmayı sevdin mi?” diye sordu Jonathan.

Bruce başını salladı. “İyi adamsın,” dedi. “Sen ne dersin, ben olmak kolay mıydı?”

Jonathan güldü. "Sen de iyisin. Kolaydı. Kendimmiş gibi hissettim aslında. Benden çok farklı biri olduğunu sanmıyorum."

"Belki de değilimdir," dedi Bruce. "Kıyafetlerini sevdim bu arada. Ama ceketini kuru temizlemeye vermen lazım."

"Artık buna param yeter," dedi Jonathan. "Aslında yenisini bile alabilirim. O ceket sende kalsın ister misin?"

"Teşekkür ederim," dedi Bruce. "Cerahati kuru temizlemeciler çıkarır artık."

Jonathan yüzünü ekşitti.

"Uzun hikâye," dedi Bruce. "Freddie'nin bir çıbanı vardı..."

"Bunu duymak istemiyorum," dedi Jonathan. "Önceden de çıbanı vardı onun. Ama dediğim gibi, duymak istemiyorum, olmaz mı?"

"Akıllıca bir seçim," dedi Bruce.

Oturup birlikte kahve içtiler. "DVD'lerimi seyretmişsin," dedi Jonathan. "Beğendin mi?"

Bruce başını salladı. "Evet. Fena değiller."

"Beğendiğine sevindim," dedi Jonathan. Duraksadı. "Sonra akşam yemeği yesek mi?" Masadaki paraya baktı. "Pahalı bir yere gidelim. Prestonfield House'a mesela."

"Evet," dedi Bruce. Jonathan'a bakıp gülümsedi. Sonra da göz kırptı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

71. Matthew'un Kararı

Matthew, Bo'ya çekmeye değer bir şey sunamadığı için hayal kırıklığı hissetmemeye çalıştı, ama yine de moralinin bozulmasına engel olamadı. Ruh hali hep kolay değişirdi ve hiçbir zaman tam olarak depresyona girmemiş olsa da beynindeki serotonin seviyesinin düştüğüne inandığı, bir iki günlük hafif hüznün uyarı sinyallerini bilirdi. En azından doktor bir arkadaşı böyle demişti. Gerçi aynı arkadaşı aslında kimsenin moralimiz bozuk olduğu için mi serotonin seviyesinin düştüğü, yoksa seratonin seviyesi düştüğü için mi moralimizin bozulduğunu bilmediğini de eklemişti. Nedeni ne olursa olsun Matthew'un birden üzgün ve içinin boş olduğunu hissettiği anlar vardı.

Bunlar tıpkı güneşli günü karartan bir bulut gibi hiçbir belirti olmaksızın ortaya çıkabiliyordu. Bu ani ve nedensiz kasvet anlarına aşinaydı ve çabuk geçeceğini biliyordu. Biri sivri bir laf ettiğinde veya kendisini rahatsız eden ya da hevesini kıran bir şey gördüğünde tepki olarak ortaya çıkan ruh hali değişiklikleriyse daha uzun sürede geçiyordu. Gazete okumak

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Matthew'u böyle yapabiliyordu: Haberlerin üzerindeki etkisi büyüktü, onu dehşete düşürüyor, dikkatini dağıtabiliyorlardı. Matthew, derisi kalınların aksine bunları okuduktan sonra başını sallayıp yaptığı işe geri dönemiyordu. Tüm iyi yanlarına rağmen dayanıklı biri değildi.

Galeriye döndü ve *Yirmi Dakikaya Dönerim* yazılı tabelayı indirdi. Birkaç dakika boyunca camdan baktı ve sonra tekrar boş masasına döndü. Kalmak manasız diye düşündü. Birinin gelip bir şeyler alma ihtimali düşüktü, çünkü dün de, önceki gün de kimse gelmemişti. Matthew iç geçirdi. Bo haklı diye düşündü: Hayatım çok monoton. Tesadüfen hayatımın belgeseli çekilirse izleyenler ya uyur ya kanalı değiştirir.

Matthew ayağa kalktı. Galeriyi kapatacaktı. Bu işi bırakacaktı. Başka bir şey yapabilirdi, daha heyecanlı bir şey. Adrenalin yükselten kararlar verilen, seyahat edilen, sert kahve ve kıyasıya pazarlık eşliğinde sabahlara kadar süren toplantılarla yürütülen bir iş... Onu daha fazla tatmin edecek, şimdiki işinden çok daha iyi belgesellerin konusu olabilecek o kadar çok iş vardı ki. Belgesel bile çekebilirdi, bu da bir fikirdi. Parası vardı. Napier Üniversitesi'nin sinemacılık bölümüne gidebilirdi. Çok önemli filmler çekebilirdi, şey hakkında... şey... Başladıktan sonra elbette aklına bir şeyler gelirdi. Napier öğrencilerinden birinin çektiği bir belgeseli seyretmişti. Bulgar güreşçilerden oluşan bir aile hakkındaydı. Seçilebilecek en cazip konu değildi, ama ilginç olduğu muhakkaktı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bir kâğıda uzanıp yeni bir tabela hazırladı. *Süresiz Kapalı.* Matthew, tabelayı cam kapıya yapıştırdı, kapıyı kilitledi ve India Sokağı'na doğru yürümeye başladı. Verdiği kararla birlikte ruh hali düzelmeye başlamıştı ve dairesine vardığında kendini tamamen normal hissediyordu.

Elspeth onu gördüğüne şaşırmıştı. O ve Anna üçüzleri Inverleith Park'a götürmek için hazırlıyorlardı. İkisi de orayı severdi. Inverletih Park'ın tüm iyi yanlarına rağmen orada ağaç ve çimler hariç görülecek bir şey yoktu. Ama yakın mesafedeydi ve genellikle köpekler oluyordu. Üçüzler henüz çok küçük de olsalar çimenlerde oynayan köpekleri seyretmenin keyfini çıkaracak kadar büyümüşlerdi. Oynayan köpekleri gördüklerinde sevinç çığlıkları atıyorlardı.

"Başka bir yere gidelim," dedi Matthew. "Şeye mesela..." Olasılıkları düşündü. Esintinin denizden geldiği ve martıların çığlıklarının duyulduğu Tantallon Kalesi mi? Dolaşırken yine öğrenci olduklarını hayal edebilecekleri –üçüzleri olan öğrenciler– St. Andrews mu? Kumsalda yürüyüp soğuk halicin ötesine, Fife'e bakabilecekleri Gullane Plajı mı? Matthew ve Elspeth beraber gidip ona hayatını değiştirme kararını anlatırken Anna çocuklara bakabilirdi.

Pentlands da olabilirdi. Arabayı Flotterstone'a bırakıp çayın üzerinden geçen köprünün oraya yürüyebilirlerdi. Bunun arkasında zorlu bir tırmanış gerektirmeyen, ama manzaralı bir tepe vardı. Orada piknik yapabilirler ve Matthew gökyüzüne bakarak artık

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

galeri angaryasından kurtulduğu için yapabileceği şeyleri düşünebilirdi.

"Pentlands'ta piknik yapalım," dedi Matthew. "Sen, ben, Anna ve üçüzler."

Elspeth bu fikir aklına yatmamış gibi baktı. "Ama öğleden sonra işe gitmen gerekmeyecek mi?"

Matthew başını salladı. "Hayır," dedi. "Planlar değişti. Hem de nasıl! Anlatırım. Hadi, sandviç yapalım."

Tepelere giden yol kısaydı, yirmi dakika kadar sürdü. Edinburgh'un merkezinden kırsala bu kadar kolay erişilebilmesi büyük lütuftu. Arabayı park ettiler, hepsi kucağına çocuklardan birini aldı; Matthew Tobermory'yi, Elspeth Rognvald'ı, Anna da Fergus'u almıştı. Tıka basa dolu piknik sepetini de Matthew taşıyordu.

Yolun çaya doğru çatallandığı yere kadar yürüdüler. Şimdi engebeli arazideydiler. Güzel havada kuruyan çamur kolay ilerlemelerine imkân sağlamıştı. Köprüyü geçtiler ve tepeye tırmandılar. Orada buldukları doğal piknik alanına oturdular ve üçüzleri sepete tıkıştırdıkları ekose battaniyeye yerleştirdiler.

Sepetten sandviçleri ve soğuk limonata dolu termosu çıkarırken, "Mükemmel," dedi Elspeth.

"Danimarka ne kadar da düz," dedi Anna uzaklardaki Lammermuirs'a bakarken. "Böyle tepelerimiz olsun isterdik, ama yok."

"Üzüldüm," dedi Matthew.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Matthew bunun söylenecek doğru şey olup olmadığını düşündü. Düzlükte yaşayıp tepeleri hayal eden ve tepelerde yaşayıp düzlükte yaşamayı isteyen kaç kişi olduğunu da merak etmişti. Dünyamız diye aklından geçirdi, coğrafyamız, yaşamımız her zaman bizim istediğimiz gibi olmuyor.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

72. Yerelin Önemi Hakkında

Yemeklerini yavaş yavaş yediler, Elspeth ve Anna'nın yaptığı sandviçlerin tadını çıkardılar, limonatayı hızlı hızlı bitirmektense yudumlayarak içtiler. Tobermory, Rognvald ve Fergus çok usluydu, şöyle bir ağlamaya kalktıysalar bile bu geçiciydi. Yetişkinlere yaslanmış, rahatça otururken onlara muhtemelen imkânsız bir enginlik gibi gelen manzarayı kavramaya çalışıyorlardı.

"Pentlands onlara Himalayalar gibi geliyordur," dedi Matthew. "Rognvald'a bakın, büyülenmiş."

"Evet," dedi Elspeth. "Dünyayı gören çocukların hissettiği heyecan... Küçük çocukların, bebekten büyük olanların sürekli koşturmalarının sebebi bu. Sarhoş gibi oluyorlar. Dünya o kadar heyecan verici ki bunu kaldıramıyorlar."

"Dünya heyecan verici olmaya devam edebilir," dedi Anna. "Sıradan olması ne kadar üzücü olur. Sıkıcı ve sıradan."

"Bazıları için öyle," dedi Elspeth.

Benim için öyle diye düşündü Matthew. Galerideki yaşamımdan bahsediyorlar.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Elbette herkes..." diye başladı Elspeth, ama durdu. Tüvit ceketli, binici pantolonlu biri tepenin yamacında aniden belirince hem kendisi hem de piknikçiler şaşırdı.

"Tanrım," dedi adam. "Bir partiye denk gelmeyi ummuyordum."

Matthew adamı anında tanıdı. Ayağa kalktı, kucağındaki kırıntıları silkti. "Merhaba. Galiba daha önce tanışmıştık."

Yabancı, Matthew'a baktı ve bir an hafızasını yokluyormuş gibi durdu. "Ben de öyle düşünüyorum. Sakın söylemeyin... Adınız Matthew, değil mi? Kısa zaman önce bana gelmiştiniz. Bir akşam vakti. Parti vardı galiba."

Matthew başını salladı. "Evet, siz de Johannesburg Dükü değil misiniz?

Dük başını salladı. "Bana Johannesburg diyebilirsiniz," dedi. "Resmiyete gerek yok."

Matthew, Elspeth ve Anna'yı dükle tanıştırdı.

"Peki ya bu aslan parçaları kim?" diye sordu dük, Elspeth ve Anna'ya.

"Rognvald, Tobermory ve Fergus," dedi Matthew çocukları teker teker göstererek.

"Hayır," dedi Elspeth. "O Rognvald, buradaki Tobermory."

Dük güldü. "Üçüzler demek. Benim de üç oğlum var; MidLothian, West Lothian ve East Lothian. Ben de yaşları küçükken onları karıştırıyordum."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Onlarla tanıştım," dedi Matthew. "Harika çocuklar."

"Teşekkür ederim," dedi dük.

Bir sessizlik yaşandı ve Matthew sohbeti nasıl devam ettirebileceğini düşündü. Dük makul biriydi, ama orada sessizlik içinde oturamazlardı. "Neler yapıyorsunuz?" diye sordu Matthew, sonra da ekledi: "Bu aralar." Bu soru basmakalıp olabilirdi, ama herkese, "Pek bir şey yapmıyorum," diye cevap verecek, hiçbir işi olmayan çok mütevazı birine veya "Yönetime devam," diye cevap verecek büyük ve meşgul birine, bir başkan veya başbakana da sorulabilir diye düşündü Matthew.

"Çok meşgulüm," dedi dük. "Maclean Klanı Derneği'nin üyesiyim, galiba bunu daha önce söylemiştim. Bir Maclean olarak klanımın işlerine katkıda bulunmaya çalışıyorum. Elimde hakkında Maclean Kayıtları'na yazmak için araştırma yaptığım, çok ilginç bir Maclean portresi var. Çok iyi bir tablo aslında. İskoç eteğinin deseninden tablodakinin bir Maclean olduğunu biliyoruz, zaten görünüşünden de Maclean olduğu belli."

"Öyle bir Maclean tipi mi var?" diye sordu Matthew.

Dük bu soruya şaşırmış gibiydi. "Elbette. Nasıl Campbell tipi varsa, Maclean tipi de var." Devam etmeden önce duraksadı. "Tabloyu James Holloway'e gösterdim. Macbeth diye oldukça tanıdık bir ressamın olabileceğini söyledi, ama emin değilmiş. Ben Raeburn

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

olmasını umuyordum, ama James öyle olmadığını söyledi. Çok yazık. Dochgarroch'a da sordum, ama o da bir şey diyemedi. Ortada bir gizem var anlayacağınız."

Matthew hemfikirdi. O da Reaburn'ü severdi. "Söyler misiniz," dedi Matthew. "Bu Maclean'in kim olduğunu öğrenmek neden bu kadar önemli?"

Dük düşünceli görünüyordu. Cevap verdiğinde tane tane konuştu. "Böyle şeyleri bilmemiz lazım. Çünkü temelimiz olmalı, nereden geldiğimize ve kim olduğumuza dair bir algımız olmalı. İskoç olmak da bununla alakalı, öyle değil mi? Tıpkı herkes gibi. Bizden önce kimin geldiğini bilmeye ihtiyacımız var. Onlarla nasıl bir bağımız olduğunu bilmeliyiz."

Evet diye düşündü Matthew, bilmeliyiz. Evet.

"Çünkü," diye devam etti dük, "birbirimize bağlılık hissi olmadan bencil olmaya, başkalarına ve dertlerine aldırmamaya dair türlü davranışlara kapılabiliriz. Kasabalarımızın, şehirlerimizin, mekânlarımızın otelden farklı kalmaz. Tıpkı otellerdeki gibi yakınlık hissinin yoksunluğu yaşanır, aynı çatının altındaki yabancılara döneriz. Birbirimize yabancı kalmamalıyız. Kardeşler birbiri için ne hissediyorsa onu hissetmeliyiz. Beraber olma hissini paylaşabilmeliyiz, yani bugün insanların toplum dediği şeyi. Bu kelimeyi pek sevmiyorum, ama arkasındaki his övgüyü hak ediyor. Anlamı benim şimdi bahsettiğim şeyle aynı."

Anna suratını asmıştı. "Ama biz bugün bu eski sınırların çok daha ötesinde düşünüyoruz. İskoç veya

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Danimarkalı olmayı düşünmüyoruz. Bunlar eski moda şeyler. Biz insan olmayı düşünüyoruz."

Dük, Anna'ya gülümsedi. "Elbette, ortak insanlığımızı düşünüyoruz. Elbette. Ama geri kalanında size katılamayacağım. Ortak insanlığımızı anlayabilmek için anlamlı bir yerellik algısına sahip olmalıyız. Şimdilerde olduğu gibi insanlardan bu alınırsa, kimse kim olduğunu bilmez, bu da başkalarını pek umursamayacakları anlamına gelir. Elinizde kaba bir materyalizm kalır, çünkü objeler tek ortak yanımız olur. Herkesin birbirine yabancı olduğu engin, anonim toplumlar ortaya çıkar. İnsanlığımızın çoğunu yerel, yakın ve küçük ölçekli kaynaklardan alırız. Sahiden böyledir bu."

Matthew bir şey demedi, tıpkı Elspeth ve Anna gibi. Söylenecek bir şey yoktu. Hatta kelimelerden habersiz, ama hislerini yüksek seslerle ifade edebilen Tobermory, Rognvald ve Fergus bile o andan etkilenmiş gibi sessizlerdi.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

73. Bir Birleşme ve Bir İmgelem

Angus ile Domenica'nın Jamaika'daki balayından döndüğü mesajını alan Roger Collins, Cyril'in eşyalarını toparladı ve köpeği sahibine götürmeye hazırlandı. Cyril'in pek bir eşyası yoktu; yırtılmış, ama pek sevilen eski bir battaniye, bir yüzünde CYRIL, ötekinde KÖPEK yazan bir su kabı ve bir tasma. Lear'ın Coromandel Kıyısı'nın üzgün sakini gibi Cyril de pek az dünya malına sahipti ve bunlar Roger'ın mutfak kapısının arkasındaki bir kancaya astığı büyükçe bir çantaya sığıyordu.

Taksiyle yola çıktılar. Cyril önemli bir şey yaşandığını sezdi, çünkü çantada battaniyesi olduğunu kokusundan anlamıştı. Ama bunun neden çantaya konulduğunu çözemiyordu. Onun bakış açısına göre taksinin gelişi dışarı çıkmak, Cramod kıyısında veya muhtemelen Salisbury Kayalıkları'nın yamaçlarında yürümek anlamına gelirdi, bunlar köpekler için cazip ama battaniye gerektirmeyen yerlerdi.

Taksi Dean Köprüsü'ne doğru ilerlerken, "Eve gidiyorsun," dedi Roger. "İskoçya Sokağı'na geri dönüyorsun."

Taksinin zemininde oturan Cyril kibarca yukarı baktı, ağzını açtı ve büyük, pembe dilini dışarı saldı. Sabahın keskin ışığında tek altın dişi –İskoçya'da bir köpeğin ağzına bugüne dek takılmış tek altın diş– güneş ışığının altında parıldadı.

Trafik açıktı, birkaç dakika içinde Great King Sokağı'ndan Drummond Meydanı'na döndüler. Cyril heyecanlandı, başını kaldırıp açık camdan içeri dolan havayı kokladı.

"Tanıdık mı geldi?" diye sordu Roger.

Cyril ayaklanmıştı, taksi yolculuğun son dönüşlerini yaparken dengesini korumakta zorlanıyordu. Sonunda araç durduğunda Cyril ağlamaya benzer bir sesle ve aceleyle kapıya pati atmaya başladı. Roger parayı ödedi, bir elinde çantayı, diğer elinde Cyril'in tasma kayışını tutarak coşkulu köpeği 44 Numara'ya doğru götürmeye başladı.

Cyril artık tasmasını çekiştiriyordu. Burnunu zemine yaklaştırmış, kaldırımda hem yakından tanıdığı hem de diğerlerine göre çok daha fazla değer verdiği bir kokuyu almıştı. Angus, sahibi, tanrısı, varoluş nedeni çok yakın zamanda buradan geçmişti, koku çok tazeydi.

Birlikte basamakları çıktılar. Cyril giderek daha sabırsızca tasmasının kayışını çekiştiriyor, Roger da onun son basamağa çıkma hevesiyle atılarak kendini boğmasını engellemeye çalışıyordu.

"Çok heyecanlanma," dedi Roger. "*Festina lente*." Roger, Latincenin Cyril üzerinde sakinleştirici etkisi

BELONGS TO KAKTUS TEAM

olduğunu keşfetmişti. Ama şimdi, yeniden buluşma bu kadar yakınken uyarı sözcükleri bile Cyril'i dizginleyemiyordu.

Angus kapıyı açtı. Bir an için hem insan hem de köpek hareketsiz durdu, ama sonra ulumayla cıyaklama arası bir sesle Cyril kendini sahibinin kollarına attı. Roger tasmanın kayışını bıraktı, bırakmasaydı yerinde duramayan köpek yarattığı kargaşaya onu da çekecekti. Bu arbede yavaşça dinmeden önce birkaç dakika sürdü, sonra üçü birden şahit olduğu duygu seline şaşırmış vaziyette oturan Domenica'nın yanına, mutfağa gittiler.

Kahve içerlerken Roger, Angus ile Domenica'ya Cyril'in onlarla olan maceralarını anlattı.

"Çok usluydu," dedi Roger. "Hiç yaramazlık yapmadı. Bundan daha iyi misafirlik yapamazdı."

"Cyril iyi bir köpektir," dedi Angus. Sesinde gurur vardı, konuşurken belki biraz daha ikna edilmesi gerekiyordur diye Domenica'ya baktı.

"Evet, çok iyi bir köpek," diye ona katıldı Roger. Daha önce sık sık insanların köpeklerle olan etkileşiminde iyi köpek tabirinin ne kadar önemli olduğunu fark etmişti. İnsanlar bir köpeği ilk defa gördüklerinde eğilir, köpeğin başını okşar ve "İyi köpek," derlerdi. Neden bunu yapmaları gerektiğiyse belli değildi. Başka insanlara veya canlılara onlarla ilk tanıştığımızda ahlaki iltifatlar etmiyorduk. Kim ilk defa gördüğü bir kediye "iyi kedi" derdi ki? Bu tuhaftı. Belki de bunun nedeni çok az kedinin iyi olmasıydı, kedilerin doğuştan

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

psikopat olduğunu düşünenler bile vardı. İnsanlarla sadece işlerine gelirse ilgilenirlerdi, bunun dışında insanlara gösterdikleri ilgi sadece çıkar amaçlı veya en iyi ihtimalle geçici, neredeyse acıyarak bahşedilmiş ve göz açıp kapayıncaya kadar geri alınacak bir parça ilgiydi.

Kahvelerini bitirdikten sonra Domenica, Roger'ı kapıya kadar geçirdi. Bu sırada Angus mutfakta Cyril'le kalmıştı. Sakinleşen köpek Angus'un ayaklarının dibinde oturmuş, sahibine hayranlıkla bakıyordu. Bu hayranlık dolu bakış, bir sanatçı olarak Angus'un eski ustalardan bildiği, onların çok iyi yakaladıkları bir bakıştı. Modern sanatın diye düşündü, hayranlık dolu bakışlara ayıracak zamanı yok, insan suratından rahatsız oluyor, bundaki görkemi görmeye hevesi yok. Şimdi Cyril'e bakarken Angus o tablolara neyin yansıtıldığını hatırladı, güven, tatmin ve birinin bunları kendisine eksiksiz olarak verecek bir şeye bakabileceği yerde olmaktan duyduğu memnuniyetin bakışı. Bu düşünceyle başka bir şeyi merak etti: Artık bunu sağlayan masumiyeti kaybettiğimiz için kendimizi hiçbir şeyle tatmin olmayacağımıza inandırdığımızdan mı hayranlık yetimizi yitirmiştik?

Domenica eşikte göründü. Cyril ona baktı, sonra tekrar Angus'a baktı. Köpeğin gözlerinde asla ifade edemeyeceği, fakat varlığı yadsınamaz bir düşünce vardı: İşler değişmiş miydi?

Angus onu anladı. Onu çok iyi anladı. Uzanıp elini Cyril'in başına koydu ve onun çok sevdiği şekilde

BELONGS TO KAKTUS TEAM

kulaklarını sevdi. “Evet,” diye fısıldadı. “İşler değişti Cyril. Bekârlık günlerin sona erdi.”

Bu yine de tuhaf geliyordu. Ama iyiydi, çok daha iyiydi. Erkekler evlendikten sonra onlara ne olur diye düşündü. Cevap çabucak geldi: Kilo alırlar. Köpekleri de mi diye düşündü sonra. Angus gözlerini kapadı ve geleceğinden kısa bir sahne hayal etti: Şişman bir sanatçı yanında şişman köpeğiyle İskoçya Sokağı’nda yürüyor. Gülümsedi. Gelecek sahiden böyleyse, eh, insanın hayal edebileceği daha kötü şeyler vardı.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

74. Başkalarının Talihi

Bertie, Angus ile Domenica'nın ve dolayısıyla Cyril'in dönüşünden, ertesi gün üst kattan gelen havlama sesini duyana kadar haberdar olmadı.

"Şu iğrenç köpek geri gelmiş anlaşılan," dedi Irene çözdüğü bulmacadan başını kaldırarak. "Sen, ben, bir de başbakanın evi. Ne biçim ipucu bu böyle."

"Bizon," dedi Bertie.

Irene şaşkınlıkla ona baktı.

"Sen ve ben biz eder," dedi Bertie. "Başbakan da Downing Sokağı on numarada oturmuyor mu?"

"Elbette," dedi Irene cevabı yazarken. "Annen de çözerdi bunu." Sonra ekledi: "Biraz zaman geçince."

Bertie aksini iddia etmedi. "Gidip Cyril'e merhaba diyebilir miyim?" diye sordu. "Sadece birkaç dakikalığına?"

Irene tereddüt etti. Domenica'ya pek bayılmıyordu, kadın şimdi bir de şu Lordie denen adamla evlendiğine göre onları bir çift olarak kabullenmesi gerekecekti.

"Peki Bertie. Sorun olmaz, gidebilirsin. Ama sakın köpeğe yüzünü yalatma, *capisci*?"

Bertie başını salladı. "*Ho capito*," diye geveledi. İtalyanca konuşmayı sevmiyordu. İtalyan çocukların

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

İtalyanca konuşması iyiydi, ama İskoç çocukların neden İtalyanca konuşması gerektiğini hiç anlayamamıştı. On sekiz yaşına geldiğinde İtalyanca tek kelime etmemeye karar vermişti, biri onunla İtalyanca konuşursa da anlamıyormuş gibi yapacaktı. Elbette o zamana dek Glasgow dilini kapmış olacaktı, çünkü on sekizine girdiği ve evden ayrılma hakkı kazandığı gibi Glasgow'a taşınacaktı. Hazırlıklı olmak için şimdiden dil dersleri almayı düşünüyordu. Ranald Braveheart Macpherson ona Glasgow dilini öğreten bir kitap gördüğünü söylemişti, Bertie de bu kitabı bulup çalışmalara başlamaya karar vermişti.

Bertie üst kata çıktı, Domenica'nın dairesinin kapısında durup birkaç dakika zili çalmak için cesaretini toplamayı bekledi. İçeriden belli belirsiz konuşmalar ve radyoda çalan müziğin sesi geliyordu. Cyril'in sesini duymaya çalıştı, ama onu köpeğin varlığından haberdar eden havlamayı duyamadı. Belki de uyuyordur diye düşündü. Köpeklerin sonradan etrafta daireler çizerek koşuşturmaları için gerekli enerjiyi ancak çok uyuyarak toplayabileceklerine inanıyordu.

Bertie sonunda zili çaldığında kapıyı Angus açtı.

"Bak, bak," dedi Angus. "Yeni komşum gelmiş! İçeri gel Bertie. Cyril seni gördüğüne çok sevinecek."

Bertie yere baktı. "Ona bakamadığım için çok üzgünüm Bay Lordie. Sahiden denemiştim."

Angus içini rahatlatmak için elini Bertie'nin omzuna koydu. Omuzu ne kadar da ufaktı. "Aman Bertie. Bunu bir an için bile kafana takma. Seninle ilgili olma-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dığını duydum, senin..." Angus kendini zamanında tutabildi. "Senin o korkunç annen yüzünden olmuş," diyemezdi. Bu yüzden, "Böyle şeyler olur. Hem Cyril, Roger ve Judith'le çok iyi vakit geçirmiş. Onlar araştırmaları üzerinde çalışırken Cyril de arkadaşlık etmiş. Kim bilir, belki de Roger'ın yeni kitabında ona teşekkür ettiğini bile görebiliriz," diye devam etti.

Bertie gülümsedi. Cyril'i başkalarına verdi diye suçlanmadığı için rahatlamıştı. Elinden gelenin en iyisini yapmıştı, gerçekten yapmıştı.

"Mutfağa gelsene," dedi Angus. "Cyril'e merhaba diyebilirsin ve ben peynir çubukları hazırlarken bana arkadaşlık edersin. Görüyorsun ya, Domenica bana yeni şeyler öğretiyor. Bu akşam eve dönüş partisi vereceğiz, peynir çubuklarını da bunun için hazırlıyorum." Angus duraksadı. "Bize garsonluk yapmak ister misin? Seninkiler izin verir mi, ne dersin?"

"Sorarım," dedi Bertie. Bir gün sormak zorunda kalmayacağım diye düşündü. Bir gün kimseye hiçbir şeyi sormak zorunda kalmayacağım. Bu on iki yıl sonra olacak, artık altı yaşında olmadığımda. Ama zaman çok yavaş geçiyormuş gibiydi, hem de çok yavaş. Uzun, çok uzun zamandır altı yaşındayım, bu gerçekten hiç adil değil.

Bertie mutfağa girdiğinde Cyril onu coşkuyla karşılayıp yaladı, özellikle de ağzını ve burnunu. Bertie, köpeğin dilinin tenine değmesine güldü ve karşılık olarak Cyril'in alnını az da olsa yaladı. Sonra masaya

BELONGS TO KAKTUS TEAM

geçti ve Angus'un peynir çubuğu hamurunu Domenica'nın komutlarını dinleyerek açmasını izledi.

"Sen de peynir çubuğu yapabilirsin Bertie," dedi Domenica. "Angus'u izlersen nasıl yapıldığını öğrenebilirsin."

Angus çalışırken konuştular. Bertie'ye hamur çiğken bir parça yemesi için izin verdiler, Bertie de bunun çok leziz olduğunu söyledi. Sonra yakıcı lezzetini tadabilsin diye parmağının ucunu bibere sokmaya teşvik ettiler. "Jamaika yemekleri çok acıdır," dedi Angus. "Balayımızda hep çok baharatlı yemekler yedik. Çok güzeldi. Baharatlı tavuk ve ackee diye harika bir sebze. Ağaçtan toplayıp kaynatıyorlar. Tadı yağda yumurta gibi. Orada çok makbul bir lezzet sayılıyor." Angus durdu ve bir peynir çubuğu şeridi daha kesti. "Bir de İskoç bonesi denen bir biber var. Yahniye koyuyorsun, ama biberin kendisini yemiyorsun. Yersen ağzın yanıyor, çok acı."

"Jamaika çok güzel bir yermiş gibi geliyor," dedi Bertie. Angus'un omzunun üzerinden pencereye, öğleden sonra ışığıyla aydınlanmış gökyüzüne baktı. Jamaika o tarafta mı diye merak etti. Uzaklarda bir yerde, mavi denizin, koyu yeşil ormanların ve müziğin olduğu bir yerde mi?

"Öyle," dedi Angus. "Çok renkli bir yer."

Bertie başını salladı. Düşünceli görünüyordu. "Orada psikoterapi yapıyorlar mı?" diye sordu.

Domenica halden anlarcasına Bertie'ye bakmadan önce Angus'un bakışlarıyla karşılaştı. "Jamaika'da

BELONGS TO KAKTUS TEAM

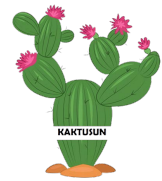
psikoterapi yapıyorlar mı?" dedi Angus. "Eh, galiba yapan vardır Bertie."

"Ama oradaki çocuklar psikoterapiye gitmek zorunda mı?" diye sordu Bertie.

Angus pişmemiş bir parça peynir çubuğunu alıp ona uzattı. "Hayır, sanmıyorum Bertie," dedi. Jamaika'da gördüğü çocukları düşündü. Bisiklete binen, birbirlerine bağıran çocuklar. Plajda balık tutan çocuklar. Bir kilisenin önünde, eğlendikleri her hallerinden belli pis görünümlü köpeklerle şaklabanlık eden çocuklar. Psikoterapiye giden çocuk görmemişti.

Bertie peynir çubuğunu masaya koydu ve parmaklarıyla şekil vermeye başladı. Neredeyse kendi kendine konuşurcasına, "Çok şanslılarmış," dedi, ama Angus onu duydu.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

75. Peynir Çubukları ve Hayır İşleri

Misafirler gelmişti. Hepsi ya Angus'un, ya Domenica'nın ya da ikisinin birden arkadaşıydı. Bu arkadaşlar, Angus'un önemli bir rol oynadığı Domenica'nın partilerine aşinaydı, ama Angus ilk kez Domenica'ya ev sahibi olarak katılmış ve artık kendi evi olan bir yerde misafirlerini ağırlıyordu. Cyril de aynı durumdaydı, bir misafirin köpeği değil, ev halkının köpeğiydi artık.

İki çok sevilen ve çevresi geniş insanın arkadaş listesi uzun olabilirdi ve bu parti de çok kalabalıklaşabilirdi. Ama ikisinin de tarzı bu değildi, insanların havadan sudan laflayabileceği partiler yerine küçük, katılanların doya doya sohbet edebileceği partileri tercih ediyorlardı. "Parti için ideal sayı üçtür," demişti Angus bir keresinde. "Biri yemek yapmak için, biri ortalığı toparlamak, biri de sohbet etmek için." Angus bunu şaka yollu söylemişti, ama küçük partileri büyüklerine yeğlediği bir gerçekti.

Angus, Domenica'nın misafir odası tarafından James Holloway'e döndü ve ona partiye katılanların çeşitliliğinden bahsetti. "Arkadaşlarımız," dedi Angus, "şaşırtıcı bir çeşitlilikte James."

BELONGS TO KAKTUS TEAM

James Holloway bunu onayladı. "Böyle olmasaydı onları özel olarak seçtiğimizi söylerdim," dedi. "Ama seçmiyoruz tabii."

Angus düşünceli görünüyordu. "Arkadaşlarımızı seçmediğimizi mi söylüyorsun?"

"Arkadaşlarını kıyafet seçer gibi seçenler vardır. Seçtikleri arkadaşın onlara bir şey getireceğini, belki de bir şey katacağını düşünürler. Ama çoğumuz öyle yapmayız. En azından ilk anda."

Angus düşündü. "Eh, galiba..." Angus arkadaşlarını seçmiş miydi, yoksa onlar sadece karşısına mı çıkmıştı?

"Arkadaşlarımızla tabiri caizse kazara karşılaşırız," diye devam etti James. "Hayat bizi onlarla planlanmamış bir şekilde karşılaştırır. Çalışırken, seyahat ederken, bir partide veya köşeyi döndüğümüzde birine çarpınca. Çoğu arkadaşımıza bizi şans ulaştırır, başka bir şey değil."

Angus bunun muhtemelen doğru olduğunu düşündü. Hiç böyle düşünmemişti, ama o akşam oradaki arkadaşlarına baktığında ne kendisinin ne de Domenica'nın onlarla böyle kazara tanışmadığını fark etti. Mesela şurada, pencerenin yanında duran heykeltıraş Sandy Stoddart'la konuşan Dilly ve Derek Emslie. Dilly birkaç yıl önce Domenica'yla bir komitede görev almıştı ve o üyelik sayesinde arkadaş olmuşlardı. Derek, Tim Clifford ve Alistair Moffat'la futbol oynamıştı. Alistair mutfak kapısının orada Hugh Andrew, Profesör Higgs ve eşi Joyce'la gelen David Robinson'la birlikte duruyordu. Joyce odanın karşı ucunda bir

BELONGS TO KAKTUS TEAM

espriye gülen Domenica ve Richard Godden'la Fırtına'da rol almıştı. Odanın her yerine yayılan her türden bağlantı, başka türlü kurulması mümkün olmayan arkadaşlıklar yaratmıştı. Arkadaşlık dökümhaneleri yoğun yerler olabilir, ama kapıları her zaman açık diye düşündü Angus. Angus, garsonluk yapma izni alıp gelen –izni babası vermişti– Bertie'ye baktı. Bertie odada bir tepsi peynir çubuğuyla dolaşıyor, önemli bir yetişkin rolü verildiği için gururla dolup taşıyordu. Sevgili küçük çocuk diye düşündü Angus. Hayat sana gün gelip nazik davransın. İstediklerine kavuşmanı diliyorum; bir arkadaş, bir olta, bir çakı. Bizim için çok ufak, ama sana çok şey ifade eden şeyler. Odanın diğer ucundaki Domenica'ya baktı, Domenica da aynı anda ona bakıp gülümsedi. Tanrı seni korusun diye fısıldadı. Tanrı seni korusun.

Tam o anda Angus'un gözlerinde oda değişiverdi. Ev sahiplerinin kısa yokluğundan sonra geri dönmesini kutlamak için toplanmış bu kalabalık, birbirleriyle bir partide sohbet eden bir grup insandan, sonsuz değerde bir grup ruha dönüştü. Ruhlar diye düşündü Angus, tam da doğru kelime. Okuduğu ve onda derin bir iz bırakan bir şeyi hatırlardı. Bir açıdan küçük, ama başka açıdan bakıldığında çok büyük bir şey. Denizde telsiz iletişiminde kullanılan dilde gemideki insan sayısından hep ruh diye bahsedildiğini okumuştu. Bir denizci geçen bir gemiden yardım isterken, "Gemide on ruh var," diyordu. On ruh. On insan değil. On yolcu değil. On müşteri değil. On ruh.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Bu farkındalık dinî sayılmazdı, ama bu tanıma kolaylıkla uyabilirdi. Angus'un farkındalığı daha çok ruhaniydi, –hepimizin, en önemsizimizin bile arkasında zengin birer değer diyarı olduğu fikri: Yaşadığımız hayatlar, düşüncelerimiz, verdiğimiz ve aldığımız sevgi– hayatlarımızdaki küçük şeyler Angus'a aniden nasip olan ve kalbe ani, ezgili, yücelten aşkı getiren anlayış olmadan başkalarına pek bir şey ifade etmeyebilirdi. Başka birini bir ruh olarak görmek, hayatın hepimiz için nasıl da harikulade ve epik bir yolculuk olduğunu kabul edip başkalarının da o yolda ilerlemesine anlayışla yaklaşmak demekti. Bu başkalarını sadece insan olarak görmekten çok farklıydı. Ruh kelimesinin yapması gereken iş büyüktü ve bu işi sadece o yapabilirdi.

Angus, o sırada kendine bir şey söyleyen James'in ne dediğini anlayamadı. "Ne?" diye sordu. "Ne demiştin?"

"Her zamanki gibi senden şiir beklediklerini söylemiştim," dedi James.

Angus kadehini bıraktı, odadaki curcuna kesildi. Pencereden dışarı baktı. Peynir çubuklarıyla uğraştığı için hiçbir şey hazırlamamıştı, bazen hayatta peynir çubuğu yapmak ve şiir yazmak arasında seçim yapmak gerekirdi. Ama bu, kelimelerin orada olmadığı anlamına gelmiyordu. Kelimeler oradaydı, Angus odanın sessizliğinde, arkadaşlarının karşısında boğazını temizledi, kalbindekileri içten ve hatasız dile getiren kelimeleri zahmetsizce sıraladı:

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sevgili dostlar, bazı sorular akla
Oldukça yanlış zamanlarda gelir;
Tıpkı sıkıntı veren o şüphe gibi
Yapmamız gereken her şeyi
Yapıp yapmadığımıza dair.
Takıntılı olanlar için zengin bir konu bu sanırım.
Bunun gibi dostlardan mürekkep bir parti
Aklıma gelen soru için uygun olmayabilir;
Yine de soracağım, çünkü kimse
Özellikle de partilerde
Ahlakçıları sevmese bile, bu soru
Sadece ahlakçıların tekelinde değilmiş gibi geliyor:
Dostlar, hayatımızı nasıl idame ettiriyoruz?
Çocukken öğrendiğim On Emir'den
Birkaçı kaldı geriye;
Diyorlar ki sadakat nasıl bir şey belli değil
(Hele iyi vakit geçirirken)
Havalı çevrelerde gerçekten de fazlalık
Edepsiz bir görüş olduğunu biliyorum;
Hele başkalarının iyiliğini istemenin,
İhtiyacımız olmamasına rağmen
Bir şeyler almamızı isteyen
Reklam sanatının ustaları tarafından
Teşvik edilirken, ama Budistler haklı:
Nesneye duyulan açlığı asla doyuramazsın.
İnsanın annesi ile babasını onurlandırması
Baba hayır sahibiyken veyahut
Başka yerlerdeyken ve
Annenin düşünmesi gereken bir işi varken zor olabilir

Ancak artık kuralların belirsiz
Ve pek kulak asan olmamasına rağmen
Bazıları hâlâ baki: Sevgiyle yaşa.
Bu hepimizin anlayabileceği bir kural;
Af dileyenleri affet,
Ki az çok herkes bunu diler,
Nazik ol... bu da kendimiz için tasarladığımız
Her postmodern, yeni ortaya çıkan prensibin
İlki ve en önemlisidir.
Evet, nazik ol, başkalarını sev
Ve nezaketle yaklaş
Her birimize ayrılmış olan
Küçük yeryüzü parçasına
Bizim durumumuzda İskoçya'ya.
İskoçya'da, başka yerler gibi
Bir aşk, karşılıksız bir sevgi ateşi
Jamie Saxt tarafından hayırseverlik olarak çevrilen
Dünyamızı aydınlatan
Bize yol gösteren ve karanlıkta
Tek tesellimiz, tek gece lambamız olan
Bir ateşin yanmasını dile.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM